

Renata Michalak

Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń

Raport z badania

SZKOŁA ĆWICZEŃ

Renata Michalak

Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń

Raport z badania

SZKOŁA ĆWICZEŃ

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Warszawa 2022

Tekst i materiały ilustracyjne

prof. UAM dr hab. Renata Michalak

Wydział Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Zakład Podstaw Wychowania i Opieki

Raport sporządzono w październiku 2021 r.

na zlecenie Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie

Konsultacja merytoryczna – Ośrodek Rozwoju Edukacji

Magdalena Brewczyńska

Agnieszka Pietryka

Elżbieta Witkowska

Redakcja i korekta

Elżbieta Gorazińska

Projekt okładki, layout,

redakcja techniczna i skład

Wojciech Romerowicz

Projekt znaku graficznego

Projektu „Wspieranie Tworzenia Szkół Ćwiczeń”

Aneta Witecka

Fotografie: © VadimVasenin/Bank zdjęć Photogenica,

© leungchopan/Bank zdjęć Photogenica

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Warszawa 2022

Wydanie I

ISBN 978-83-66830-40-0

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach licencji

Creative Commons Uznanie Autorstwa – Użycie Niekommercyjne (CC BY-NC)

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

tel. 22 345 37 00

Spis treści

Wprowadzenie.....	4
Rozdział 1	
Charakterystyka modelu szkoły ćwiczeń w kontekście jego istoty i założeń organizacyjno-merytorycznych.....	7
Rozdział 2	
Założenia metodologiczne badań funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń.....	12
Rozdział 3	
Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w kontekście danych empirycznych.....	17
3.1. Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w zakresie procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń i szkołę współpracującą.....	17
3.2. Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w obszarze kryteriów dotyczących wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń.....	42
3.3. Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w obszarze organizacji pracy szkoły ćwiczeń.....	58
3.4. Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w zakresie współpracy instytucji wspierających wdrażanie modelu	87
3.5. Funkcjonalność modelu w zakresie roli uczelni wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń.....	104
3.6. Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w obszarze tworzenia i wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych.....	126
3.7. Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w świetle doświadczeń studentów.....	143
3.8. Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w kontekście danych uzyskanych z wywiadów fokusowych.....	148
3.9. Wnioski z badań.....	152
Zakończenie.....	158
Aneksy.....	161
1. Wykaz szkół ćwiczeń.....	162
2. Listy do dyrektorów szkół i instytucji wspierających.....	164
3. Narzędzia badawcze.....	169
4. Linki do szczegółowych wyników z badania poszczególnych grup podmiotów wdrażających model.....	362

Wprowadzenie

Niniejszy raport powstał na zlecenie Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie – autora i realizatora projektu: „Wspieranie tworzenia szkół ćwiczeń”. Głównym celem raportu jest zaprezentowanie funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń jako przestrzeni kształcenia i doskonalenia się nauczycieli.

Doskonalenie się nauczycieli (profesjonalizacja), przyjmujące postać ciągłego uczenia się i nieustannego poszukiwania najlepszych dróg realizacji roli zawodowej, to klucz do rozwoju każdej szkoły, jej sukcesu w wymiarze indywidualnym i ogólnospołecznym. Poszukiwanie optymalnych strategii oraz metod kształcenia i doskonalenia nauczycieli jest zatem fenomenem niezwykle potrzebnym i wciąż aktualnym, które jednocześnie łączy się z ogromną odpowiedzialnością podmiotów projektujących i wdrażających w praktykę własne pomysły i rozwiązania. Niewątpliwie do takich przedsięwzięć można zaliczyć tworzenie szkół ćwiczeń, rozumianych jako swoiste laboratoria ucieleśniania edukacji, sprawdzania i weryfikowania jej jakości oraz konstruowania nowych i innowacyjnych wymiarów kształcenia, głównie poprzez współpracę i dzielenie się z innymi. Tworzenie szkół ćwiczeń opartych na modelu wzajemności, kulturze obustronnego uczenia się to niewątpliwie efektywna i bezpieczna szansa na powstawanie autentycznych więzi, relacji między nauczycielami oraz nauczycielami i uczniami, a także na praktykowanie efektywnego zarządzania.

Stwierdzenie to, choć ogólne, stanowi wciąż niezbywalną zasadę nowatorskiego podejścia, nie tracącego nic ze swojej aktualności. Podejście to wynika między innymi z przekonania, że praktyka wzajemnego uczenia się odbiega od jej teoretycznych założeń, nowatorstwo zaś niesie konieczność jej zmiany. W próbach identyfikowania barier utrudniających profesjonalizację zawodową nauczycieli można wyróżnić zarówno obiektywne, jak i subiektywne czynniki. Warto wspomnieć chociażby wciąż narastającą ilość informacji w różnych obszarach nauki, odmienny kontekst kulturowy, w jakim funkcjonowali nauczyciele i kandydaci na nauczycieli – daleki od rzeczywistości edukacyjnej – oraz brak doświadczeń praktycznych nauczycieli, związanych z kształceniem uczniów w ogóle lub na danym poziomie nauczania, brak odpowiedniego zaplecza do praktykowania i konfrontowania wiedzy akademickiej, a także autonomia uczelni wyższych kształcących nauczycieli w zakresie doboru treści i metod, niska motywacja nauczycieli do poszerzania i wzbogacania własnych kompetencji zawodowych, przeciążenie biurokracją czy brak wsparcia ich w codziennej pracy edukacyjnej.

W kontekście rozważań dotyczących modelu szkoły ćwiczeń najważniejszymi blokadami w doskonaleniu nauczycieli i kształceniu przyszłych nauczycieli stają się czynniki obiektywne, związane z działalnością metodyczną. Błędy metodyczne, jakich doświadczają nauczyciele w procesie profesjonalizacji zawodowej, wywołują bardzo dotkliwe, długotrwałe i rozległe skutki. Jakość kształcenia i doskonalenia nauczycieli jest więc niezwykle istotnym wyznacznikiem wartości kultury edukacyjnej szkoły. Nauczyciele,

będąc jej kreatorami, tworzą swoim uczniom przestrzeń do określonego rozwoju, która może zniewalać, uniformizować, blokować lub aktywizować, stymulować czy wyzwalać.

Szkoła ćwiczeń może zatem pełnić niezwykle użyteczną rolę w procesie doskonalenia i kształcenia nauczycieli, promując najlepsze sposoby konstruowania środowiska edukacyjnego. Jej rola jednak nie ogranicza się jedynie do jak najlepszego nauczania i wychowania uczniów poprzez sięganie po optymalne formy i metody, ale wyraża się w aktywnym współdziałaniu w procesie kształcenia kandydatów na nauczycieli i nauczycieli czynnych zawodowo. Ten aspekt jej funkcjonowania stanowi wyjątkową wartość dla optymalizowania systemu kształcenia nauczycieli w Polsce i krystalizowania ich tożsamości zawodowej.

Szkoły ćwiczeń mają swoją wieloletnią tradycję, która w wielu aspektach może stanowić źródło wzorców i odniesień do konstruowania ich współczesnych modeli. Proponowany model szkoły ćwiczeń, rozumianej jako autentyczne środowisko nabywania i rozwijania kompetencji nauczycielskich, jednoznacznie odbiega od zawężających schematów jej definiowania. Tradycyjnie rozumiane szkoły ćwiczeń były zwykle terenem praktycznego uczenia się kandydatów na nauczycieli od ich bardziej doświadczonych kolegów. Istota tych szkół w większości opierała się na biernym kopiowaniu wzorców zachowań nauczycieli i posłusznym wykonywaniu narzuconych zadań. Natomiast proponowane ujęcie szkoły ćwiczeń kładzie nacisk na partnerstwo i pełne zaangażowanie w proces konstruowania roli nauczyciela poprzez wzajemne uczenie się. Oznacza to, że zarówno kandydat na nauczyciela, jak i czynny zawodowo nauczyciel, bez względu na bagaż profesjonalnych doświadczeń, uzyskuje wsparcie zgodne z indywidualnymi potrzebami i oczekiwaniami. Tak rozumiana szkoła ćwiczeń może tworzyć efektywne i istotne ogniwo systemu profesjonalizacji zawodowej nauczycieli, pełniąc rolę swoistego laboratorium, w którym zarówno adepci, jak i praktycy mogą rozwijać kompetencje nauczycielskie, konstruować, dekonstruować i rekonstruować swoją rolę zawodową.

Szkoła ćwiczeń tworzy przestrzeń do zdobywania kompetencji zawodowych, ich wzbogacania, modyfikowania i trenowania poprzez zanurzenie się we wspólnotę uczących się. Stanowi zatem dla nauczycieli pole możliwości, szans, propozycji i okazji do budowania tożsamości zawodowej. Tak definiowana istota szkoły ćwiczeń determinuje rolę organu nadzoru pedagogicznego, organu prowadzącego i dyrektora szkoły, która ucieleśnia się w konstruowaniu warunków niezbędnych i wspierających takie jej funkcjonowanie. Także placówki szeroko rozumianego systemu wspomagania szkoły oraz uczelnie wyższe, zaangażowane w proces profesjonalizacji zawodowej nauczycieli, nastawione są na wspieranie jej działania, opartego na społeczności uczącej się, która ma potrzebę dzielenia się z innymi swoją wiedzą, doświadczeniami, niestandardowymi rozwiązaniami, innowacyjnym podejściem do procesu kształcenia i wychowania uczniów, ale i przyjmowania od innych. Szkoła ćwiczeń może być zatem efektywnym nośnikiem zmiany rzeczywistości edukacyjnej poprzez promowanie i upowszechnianie wysokiej jakości ofert, koncepcji teoretycznych,

rozwiązań metodycznych na drodze zaangażowanego uczenia się z innymi, od innych, wśród innych i dla wszystkich innych członków wspólnoty.

W tym kontekście znaczeniowym należy uznać, że nie ma jednego, uniwersalnego modelu funkcjonowania szkoły ćwiczeń z uwagi na specyfikę zasobów, możliwości i wszystkiego, co określa kulturę szkoły, a także potrzeby i doświadczenia społeczności wzajemnego uczenia się i poszczególnych jej członków/podmiotów. Potencjał szkoły, zarówno w wymiarze osobowym, jak i materialnym, wyznacza treść, zakres i jakość pełnienia przez nią funkcji szkoły ćwiczeń, do których można zaliczyć: funkcję kształcącą, wspierającą, rekonstrukcyjną i promującą.

Model szkoły ćwiczeń stworzony przez Ośrodek Rozwoju Edukacji może stanowić propozycję odpowiedzi na poszukiwania rozwiązań dotyczących profesjonalizacji zawodowej nauczycieli. Jego istota, co już podkreślano, wyraża się w tworzeniu wspólnoty wzajemnego uczenia się nauczycieli, kandydatów na nauczycieli i ekspertów zewnętrznych, reprezentujących instytucje wspierające jej działalność. Kategorie stanowiące jego największą wartość to wspólnota i wzajemne uczenie się, które z całą pewnością można uznać za podstawowe filary efektywnego systemu doskonalenia i kształcenia nauczycieli.

Tak rozumiany model szkoły ćwiczeń stał się kontekstem weryfikacji empirycznej jego funkcjonalności w sześciu następujących obszarach: (1) Procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń i szkołę współpracującą; (2) Kryteriów wyboru szkoły/szkół na szkołę ćwiczeń; (3) Organizacji pracy szkoły ćwiczeń; (4) Współpracy placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń – od wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń do jej efektywnego funkcjonowania; (5) Roli szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń; (6) Wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych.

Badania funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń oparto na podejściu ilościowym i jakościowym. Dane ilościowe pozyskano, wykorzystując metodę sondażu diagnostycznego i technikę ankiety, którą skierowano do siedmiu grup beneficjentów, a więc: dyrektorów i nauczycieli szkół ćwiczeń; dyrektorów i nauczycieli szkół współpracujących; studentów oraz przedstawicieli instytucji wspierających wdrażanie modelu oraz uczelni wyższych. Dane jakościowe uzyskano za pomocą wywiadów fokusowych obejmujących wszystkich beneficjentów. Zastosowanie podejścia triangulacyjnego pozwoliło zgromadzić niezwykle bogaty i obszerny materiał, który stał się podstawą pogłębionej analizy i formułowania uogólnień. Niniejsze opracowanie stanowi prezentację wyników uzyskanych z analizy danych empirycznych, której struktura została podporządkowana ocenie poziomu funkcjonalności modelu w wyżej wymienionych obszarach.

Prezentację wyników poprzedzono charakterystyką modelu szkoły ćwiczeń oraz założeniami metodologicznymi badań.

Rozdział 1

Charakterystyka modelu szkoły ćwiczeń w kontekście jego istoty i założeń organizacyjno-merytorycznych

Model szkoły ćwiczeń to kanon funkcjonowania szkoły, opisany językiem założeń formalno-organizacyjnych wdrażanych w szkole, która pozostaje integralnym elementem systemu oświaty. Oznacza to, że poza obowiązkiem tworzenia jak najlepszych warunków do rozwoju dzieci i młodzieży – poprzez preferowanie najskuteczniejszych metod kształcenia i wychowania – w szkole konstruuje się przestrzeń służącą profesjonalizacji zawodowej nauczycieli oraz kształceniu studentów.

W modelu wyszczególniono kluczowe zadania, jakie ma do spełnienia szkoła ćwiczeń oraz szkoły z nią współpracujące, a także instytucje, w tym uczelnie wyższe, tworzące system wsparcia szkoły ćwiczeń. Zadania te odnoszą się głównie do procedury tworzenia warunków optymalizujących proces doskonalenia się nauczycieli oraz kształcenia studentów – kandydatów na nauczycieli.

Zgodnie z założeniami modelu szkoła ćwiczeń stanowi przestrzeń, w której nauczyciele praktycy wzbogacają swoje profesjonalne kompetencje, a studenci zdobywają nowe doświadczenia oraz konfrontują w praktyce akademicką wiedzę teoretyczną, osobiste wyobrażenia, doświadczenia oraz posiadane zasoby.

W związku z powyższym szkoła ćwiczeń, pełniąc w tym procesie wiodącą rolę, ma do spełnienia następujące zadania:

- dokonanie autodiagnozy w zakresie kapitału społecznego i zasobów materialnych oraz potrzeb szkoleniowych kadry szkoły ćwiczeń;
- zaangażowanie w proces przygotowania dyrektora i nauczycieli do realizacji zadań szkoły ćwiczeń;
- powołanie koordynatora i zespołu realizującego zadania szkoły ćwiczeń w obszarze matematyki, informatyki, przyrody, języków obcych;
- zaangażowanie we współpracę z placówkami wspierającymi działania szkoły oraz uczelniami wyższymi;
- opracowanie planu pracy szkoły ćwiczeń w fazie wdrażania założeń modelu;
- zrealizowanie zaplanowanych form i metod pracy szkoły ćwiczeń, takich, jak: lekcje otwarte, sieci współpracy i samokształcenia, dyskusje, spotkania szkoleniowe, kursy e-learningowe;
- współtworzenie materiałów metodycznych dla nauczycieli;
- promowanie, testowanie i ocena rozwiązań wykraczających poza standardowe zadania szkoły w zakresie wiedzy, umiejętności i kształtowania kluczowych kompetencji uczniów, niezbędnych do poruszania się na rynku pracy, z uwzględnieniem

nauczania eksperymentalnego, kształtowania właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej), wykorzystania metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia, szczególnie w czterech obszarach kompetencji kluczowych: językach obcych, matematyce, przedmiotach przyrodniczych i informatyce;

- podejmowanie działań promocyjnych, upowszechniających rezultaty pracy szkoły ćwiczeń.

Drugim niezwykle ważnym, a nawet niezbędnym, ogniwem modelu szkoły ćwiczeń, stanowiącym o jego sensie i istocie, są szkoły współpracujące. Ich kluczowe zadania wyrażają się w aktywnym i zaangażowanym uczestnictwie w działalność szkoły ćwiczeń.

Do zadań tych należą:

- diagnoza zasobów szkoły i potrzeb szkoleniowych kadry szkoły współpracującej;
- uszczegółowienie zakresów współdziałania szkoły ćwiczeń i szkoły współpracującej;
- udział w procesie przygotowania dyrektora i nauczycieli do realizacji zadań szkoły współpracującej;
- powołanie koordynatora i zespołu realizującego zadania szkoły współpracującej, w tym nauczycieli matematyki, informatyki, przedmiotów przyrodniczych i języków obcych oraz nauczyciela bibliotekarza;
- planowanie pracy szkoły i współpracy ze szkołą ćwiczeń;
- podejmowanie współpracy z placówkami wspierającymi działalność szkoły ćwiczeń oraz uczelniami wyższymi;
- aktywny udział w oferowanych formach i metodach pracy szkoły ćwiczeń: lekcjach otwartych, sieciach współpracy i samokształcenia, szkoleniach, kursach e-learningowych;
- współpraca przy tworzeniu i ewaluacji materiałów metodycznych dla nauczycieli, opiekunów praktyk, studentów;
- udział w promowaniu, testowaniu i ocenianiu rozwiązań wykraczających poza standardowe zadania szkoły w zakresie wiedzy, umiejętności i kształtowania kluczowych kompetencji uczniów, niezbędnych do poruszania się na rynku pracy, z uwzględnieniem nauczania eksperymentalnego, kształtowania właściwych postaw (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej), wykorzystania metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia, szczególnie w czterech obszarach kompetencji kluczowych: językach obcych, matematyce, przedmiotach przyrodniczych i informatyce;
- promocja działań szkoły współpracującej i wspólnych przedsięwzięć.

Model szkoły ćwiczeń zakłada współdziałanie instytucji wspierających i uczelni wyższych w procesie tworzenia i realizacji jego założeń. Zadania, jakie spoczywają na instytucjach wspierających, wynikają ze specyfiki ich funkcjonowania. Obejmują jednak wszystkie etapy, począwszy od tworzenia szkoły ćwiczeń, poprzez jej funkcjonowanie, aż do ewaluacji rezultatów jej działalności. Wśród zadań, jakie spoczywają na instytucjach wspierających działalność szkoły ćwiczeń, można wyróżnić następujące:

A. Placówka doskonalenia nauczycieli:

- organizowanie i prowadzenie wsparcia metodycznego dla nauczycieli szkół ćwiczeń;
- organizowanie i prowadzenie wspomaganie w szkole ćwiczeń i szkołach współpracujących ze szkołą ćwiczeń, w tym: pomocy w diagnozowaniu potrzeb szkoły, ustalenia sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły, zaplanowania form wspomaganie i ich realizacji, wspólnej oceny efektów i opracowania wniosków z zaplanowanych form wspomaganie;
- organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samodoskonalenia dla nauczycieli i dyrektorów;
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, warsztatów metodycznych i przedmiotowych, seminariów, konferencji szkoleniowych oraz innych form doskonalenia zawodowego nauczycieli i dyrektorów;
- udzielanie konsultacji oraz innych form indywidualnego wsparcia (coaching, mentoring);
- upowszechnianie przykładów dobrej praktyki;
- przygotowywanie materiałów szkoleniowych i informacyjnych.

Dodatkowo placówka doskonalenia nauczycieli powinna wspierać szkołę ćwiczeń w opracowywaniu planu pracy, uwzględniającego potrzeby współpracujących z nią szkół, w oparciu o diagnozę.

B. Poradnia psychologiczno-pedagogiczna:

- udzielanie szkole pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży;
- wspomaganie szkoły w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, opiekuńczych i wychowawczych we współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli i bibliotekami pedagogicznymi;
- realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję szkoły;
- organizowanie i prowadzenie wspomaganie szkoły w zakresie zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych;
- udzielanie nauczycielom i wychowawcom pomocy w rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży w rozwijaniu zainteresowań i zdolności uczniów.

C. Biblioteka pedagogiczna:

- gromadzenie i udostępnianie specjalistycznego zasobu zbiorów wraz z profesjonalnym warsztatem informacyjno-wyszukiwawczym;
- pełnienie roli eksperta w wykorzystywaniu przez nauczycieli otwartych zasobów edukacyjnych, wyszukiwaniu i selekcjonowaniu informacji oraz prowadzeniu działań na rzecz wzmocnienia kompetencji informacyjnych uczniów;

- współpraca z nauczycielami bibliotekarzami szkół ćwiczeń na rzecz wzmocnienia roli
- i wizerunku bibliotek szkolnych, poszerzenia ich zasobów i oferty edukacyjnej dla uczniów i nauczycieli;
- budowanie przestrzeni do realizacji projektów edukacyjnych i interdyscyplinarnych działań twórczych;
- udostępnianie miejsca do prowadzenia badań edukacyjnych oraz forum konfrontowania poglądów, wymiany myśli i doświadczeń;
- prowadzenie szkoleń specjalistycznych, w tym w zakresie rozwijania kompetencji TIK,
- udostępnianie przestrzeni do upowszechniania przykładów dobrych praktyk, nowatorstwa i innowacji;
- tworzenie sfery wzajemnych inspiracji do efektywnego uczenia się;
- prowadzenie działań animacyjno-kulturalnych nakierowanych na rozwijanie zainteresowań czytelniczych uczniów, aktywności pozaszkolnej oraz upowszechniania modelu uczenia się przez całe życie.

D. Uczelnia wyższa:

- budowanie symetrycznego, relacyjnego modelu współpracy, opartego na ciągłej wymianie doświadczeń;
- aktywne włączanie się do lokalnego i krajowego dyskursu na temat profesjonalizacji zawodu nauczyciela w ramach współpracy z instytucjami wspomaganiami, a także do opracowywania materiałów dydaktycznych, doniesień z badań itp.;
- budowanie przestrzeni umożliwiającej rozwój zawodowy nauczycieli szkoły ćwiczeń i nauczycieli akademickich (np. poprzez prowadzenie badań empirycznych w szkole, zdobywanie stopni naukowych przez wybitnych nauczycieli praktyków);
- podniesienie efektywności kształcenia studentów;
- zbliżenie środowisk: akademickiego i szkolnego w działaniach edukacyjnych adresowanych do uczniów zdolnych oraz promujących innowacje pedagogiczne (np. autorskie programy nauczania).

Z założeń modelu szkoły ćwiczeń wynika, że jakość funkcjonowania szkoły zależy od jakości współpracy wszystkich podmiotów zaangażowanych w jej działalność. Współpraca ta powinna opierać się na:

- postrzeganiu szkoły ćwiczeń jako środowiska edukacyjnego o dużym potencjale, otwartego na nowatorskie oraz refleksyjne rozumienie procesu kształcenia i aktywne jego konstruowanie;
- atmosferze dialogu, wzajemności i życzliwego wsparcia;
- szacunku i akceptacji norm, zasad działania oraz systemu wartości wszystkich partnerów;

- odpowiedzialności za podejmowane decyzje i działania;
- wzajemnej otwartości na inicjatywy partnerów w zakresie wspomaganie rozwoju szkoły ćwiczeń;
- systematycznych kontaktach, umożliwiających dostosowywanie oferty do potrzeb oraz efektywną realizację i ewaluację podejmowanych działań.

Rozdział 2

Założenia metodologiczne badań funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń

Znajomość założeń modelu szkoły ćwiczeń jest koniecznym warunkiem projektowania procedury weryfikacji empirycznej, jej realizacji i wnioskowania. Charakterystyka modelu szkoły ćwiczeń stanowi zatem w pierwszej kolejności zasadnicze odniesienie do formułowania założeń metodologicznych.

Przedmiot i cele badań

Przedmiotem badań uczyniono funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w procesie jego praktycznej implementacji.

Model jest pojęciem niejednoznacznym i zazwyczaj rozumie się go jako określony wzór lub pewien wzorzec. Czasami model utożsamiany jest z pewnym bardzo szeroko rozumianym sposobem działania¹.

Model szkoły ćwiczeń jest zbiorem założeń merytoryczno-organizacyjnych, które szkoła oraz wszystkie podmioty zaangażowane w jej tworzenie i działanie wdrażają w praktyce.

Model w efekcie sprawczym pozwala na efektywniejszą i sprawniejszą realizację wyznaczonych celów oraz umożliwia szacowanie kosztów.

Funkcjonalność jest tu rozumiana jako zbiór atrybutów modelu, określających możliwości zaspokajania zakładanych i realnych potrzeb podmiotów zaangażowanych w proces jego wdrażania. Tym samym weryfikacji empirycznej zostanie poddana jakość spełniania przez model określonych zadań względem podmiotów, na poszczególnych etapach jego aplikacji.

Tak ujęty przedmiot badań pozwoli także na określenie użyteczności modelu poprzez określenie poziomu trudności jego wdrażania na poszczególnych etapach tworzenia i działania szkoły ćwiczeń.

Badanie funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w procesie jego wdrażania polega przede wszystkim na:

1. Określeniu jakości dostarczanych informacji, dotyczących celów i fundamentalnych założeń modelu szkoły ćwiczeń.

¹ Findeisen W., (1985), *Analiza systemowa. Podstawy i metodologia*, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, s. 339.

2. Określeniu jakości dostarczanych informacji, dotyczących działań (ich struktury, treści, zakresu, procedury, kolejności, odpowiedzialności i adresatów) koniecznych/niezbędnych do optymalnego osiągnięcia założonych celów strategicznych.
3. Określeniu jakości dostarczanych informacji, dotyczących monitorowania wartości podjętych działań.
4. Określeniu jakości dostarczanych informacji, dotyczących zasad współpracy, zadań i odpowiedzialności podmiotów wdrażających model.
5. Określeniu jakości informacji dostarczanych wszystkim podmiotom wdrażającym model w następujących 6 obszarach:
 - I: Procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń i szkołę współpracującą;
 - II: Kryteriów wyboru szkoły/szkół na szkołę ćwiczeń;
 - III: Organizacji pracy szkoły ćwiczeń;
 - IV: Współpracy placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń – od wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń do jej efektywnego funkcjonowania;
 - V: Roli szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń;
 - VI: Wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych.

Założono, że model szkoły ćwiczeń jest funkcjonalny, gdy informacje, jakich dostarcza wszystkim podmiotom wdrażającym go, są dla nich w wysokim stopniu: czytelne, użyteczne, elastyczne, adekwatne i innowacyjne.

Globalne cele badań

1. Zbadanie poziomu funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń na poszczególnych etapach jego wdrażania.
2. Zidentyfikowanie czynników warunkujących poziom funkcjonalności modelu na kolejnych etapach jego wdrażania.

Problemy badawcze, zmienne globalne i ich wskaźniki

W odniesieniu do wyżej wymienionych celów badań sformułowano następujące problemy badawcze:

1. Jaki jest poziom funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń na etapie:
 - 1.1. Wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń?
 - 1.2. Organizacji szkoły ćwiczeń?
 - 1.3. Wyboru szkoły na szkołę współpracującą ze szkołą ćwiczeń?
 - 1.4. Działalności szkoły ćwiczeń?
 - 1.5. Monitorowania i ewaluacji jakości wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń?
2. Jaki jest poziom funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w zakresie:
 - 2.1. Diagnozowania zasobów i potrzeb szkoły na etapie jej rekrutacji na szkołę ćwiczeń?
 - 2.2. Profesjonalizacji kadry szkoły ćwiczeń w wybranych obszarach edukacji?

- 2.3. Współpracy instytucji na rzecz wspierania organizacji i działalności szkoły ćwiczeń w wymiarze personalnym i materialnym?
- 2.4. Identyfikowania możliwości i potrzeb szkoły na etapie jej rekrutacji na szkołę współpracującą ze szkołą ćwiczeń?
- 2.5. Tworzenia sieci wzajemnego uczenia się nauczycieli szkoły ćwiczeń i szkół współpracujących, studentów i ekspertów?
- 2.6. Wykorzystania wytworzonych zasobów materialnych wspierających nauczycieli w procesie kształcenia uczniów w wybranych obszarach przedmiotowych?
- 2.7. Roli uczelni wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia się nauczycieli szkół ćwiczeń?

W odniesieniu do zasadniczego celu i problemów badań sformułowano zmienną główną, jaką jest funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w procesie jego wdrażania, w następujących sześciu obszarach:

- I: Procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń i szkołę współpracującą;
- II: Kryteriów wyboru szkoły/szkół na szkołę ćwiczeń;
- III: Organizacji pracy szkoły ćwiczeń;
- IV: Współpracy placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń – od wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń do jej efektywnego funkcjonowania;
- V: Roli szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń;
- VI: Wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych.

Wskaźnikami zmiennej globalnej są pokategoryzowane i uporządkowane na skali odpowiedzi zawarte w kwestionariuszach ankiety, skierowanych do 7 grup beneficjentów: (1) dyrektorzy szkół ćwiczeń; (2) dyrektorzy szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń; (3) nauczyciele szkół ćwiczeń; (4) nauczyciele szkół współpracujących; (5) przedstawiciele instytucji wspierających wdrażanie modelu; (6) przedstawiciele uczelni wyższych oraz (7) studenci kierunków nauczycielskich.

Ponadto wskaźnikami zmiennej globalnej uczyniono uporządkowane wypowiedzi beneficjentów, formułowane podczas wywiadów fokusowych.

Metody badań, techniki i narzędzia badań

Postawione cele i wynikające z nich problemy implikują dobór metod ich empirycznej weryfikacji o charakterze diagnostycznym. W związku z tym do badań wykorzystano:

1. Sondaż diagnostyczny skierowany do nauczycieli i dyrektorów szkół ćwiczeń i szkół współpracujących, przedstawicieli instytucji wspierających i uczelni wyższych oraz studentów.
2. Sesje fokusowe skierowane do wszystkich grup beneficjentów.

W odniesieniu do pierwszej kategorii metod badawczych posłużono się techniką ankiety. Skonstruowano siedem bardzo obszernych kwestionariuszy, uwzględniających wszystkie grupy beneficjentów (w aneksach). Kompozycja narzędzi badawczych wynikała z zasad określonych w metodologii nauk społecznych. Treść pytań zawartych w kwestionariuszach uwzględniała specyfikę zadań, jakie respondenci, zgodnie z założeniami modelu, mieli pełnić na kolejnych etapach jego wdrażania. Pytania miały charakter półotwarty, a ich zdecydowana większość służyła zbadaniu natężenia zmiennej. W tym celu posłużono się pięciostopniową skalą Likerta. Przystąpienie do badań było dobrowolne i w pełni anonimowe, o czym respondenci zostali powiadomieni.

Sesje fokusowe skierowane zostały do wszystkich podmiotów zaangażowanych w procedurę wdrażania modelu szkoły ćwiczeń. W celu uzyskania danych wykorzystano technikę FGI (*Focus Group Interview*), czyli Zogniskowany Wywiad Grupowy. Badacz posłużył się kwestionariuszem, który zawierał dyspozycje do wywiadu dotyczące sześciu badanych obszarów (w aneksach). Wywiady miały charakter jakościowy i w znaczącej mierze narracyjny. Badacz ingerował w narrację jedynie po to, by zachęcić, ośmielić uczestników do wypowiedzi lub ukierunkować ich wywód na cele badań. Udział w sesjach fokusowych był dobrowolny. Zaproszenia do uczestnictwa kierowano do poszczególnych instytucji zaangażowanych w realizację modelu szkoły ćwiczeń i indywidualnie ustalano termin spotkania. Każda sesja fokusowa trwała półtorej godziny. W sumie zorganizowano 14 sesji fokusowych.

Charakterystyka przebiegu badań

W procedurze gromadzenia danych empirycznych, będących podstawą opisu zmiennych, ich analizy i rozstrzygnięć, można wyróżnić dwa zasadnicze etapy. Pierwszy, który rozpoczął się pod koniec kwietnia 2021 r., polegał na umieszczeniu kwestionariuszy ankiety w formie online na platformie Google oraz przesłaniu informacji i zaproszenia do udziału w badaniach bezpośrednio do wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania modelu szkoły ćwiczeń. Narzędzia zostały przystosowane do rozwiązań systemu, a w celu poinformowania o możliwości przystąpienia do badań sformułowano list do dyrektorów, nauczycieli i przedstawicieli placówek wspierających oraz uczelni wyższych (w aneksach). Z uwagi na niewielki liczbowo udział beneficjentów w badaniach ankietowych przeformułowano list z prośbą o zaangażowanie i raz jeszcze wysłano go do wszystkich podmiotów pod koniec sierpnia 2021 r. Od końca sierpnia 2021 r. do początków drugiego tygodnia października prowadzono sesje fokusowe. Przebieg wszystkich spotkań, za zgodą uczestników, został nagrany, co znacznie poprawiło komfort badacza w zakresie rejestracji danych i późniejszej ich analizy. Dzięki temu zgromadzono niezwykle bogaty materiał, który został poddany analizie jakościowej pod kątem celów badań. Niektóre fragmenty wywiadów posłużyły deskrypcji zmiennych i zostały przytoczone w niniejszym opracowaniu. W sumie przeprowadzono 14 sesji fokusowych z udziałem podmiotów zaangażowanych w rozwój 13 szkół ćwiczeń.

Badaniami objęto szkoły ćwiczeń, które zakończyły procedurę wdrażania modelu i pozostawały w tzw. okresie trwałości projektu. Szczegółowy ich wykaz zamieszczono w aneksach. W sumie do badań ankietowych dobrowolnie przystąpiło 9 dyrektorów szkół ćwiczeń, 9 dyrektorów szkół współpracujących, 47 nauczycieli szkół ćwiczeń, 31 nauczycieli szkół współpracujących, 3 przedstawiciele placówek wspierających, 3 przedstawiciele uczelni kształcących nauczycieli oraz 12 studentów, co daje N=114.

Rozdział 3

Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w kontekście danych empirycznych

Zgromadzone wyniki badań pozwoliły, w różnym zakresie, ustosunkować się do postawionych celów i problemów. Procedura ich prezentacji i analizy została podporządkowana opisowi zmiennej globalnej w odniesieniu do sześciu badanych obszarów oraz wynikających z niej zmiennych szczegółowych. Badaniami, co już było powiedziane, objęto dyrektorów i nauczycieli szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących, przedstawicieli placówek wspierających i uczelni wyższych oraz studentów.

Na podstawie analizy materiału empirycznego (tabela nr 1) można stwierdzić, że zdecydowana większość badanych wysoko lub bardzo wysoko ocenia atrakcyjność założeń modelu szkoły ćwiczeń, ich innowacyjność, adekwatność do potrzeb szkoły, użyteczność i uniwersalność. Szczegółowy rozkład zmiennej w odniesieniu do poszczególnych grup badanych znajduje się w aneksach. Warto jednak podkreślić, że najwyższe cechy modelu szkoły ćwiczeń oceniają dyrektorzy szkół współpracujących i nauczyciele szkół wiodących (szkół ćwiczeń).

Tabela 1. Rozkład odpowiedzi udzielonych przez badanych, dotyczących oceny cech modelu szkoły ćwiczeń

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	Σ
Atrakcyjność	4	4	21	43	30	102
Innowacyjność	1	5	23	37	36	102
Adekwatność do potrzeb szkoły	2	6	22	39	33	102
Uniwersalność	2	4	24	36	36	102
Użyteczność	1	5	24	31	41	102
Razem	10	24	114	186	176	510

N=102

Stopień natężenia zmiennej: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

3.1. Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w zakresie procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń i szkołę współpracującą

Procedura wyboru szkoły ćwiczeń i szkół współpracujących została przeprowadzona na zasadach konkursowych, które określał regulamin. Zawierał on informacje dotyczące: celów, założeń organizacyjnych, warunków uczestnictwa i przebiegu konkursu.

Zasadniczym celem konkursu był wybór szkoły wiodącej, którą wyróżnia innowacyjne i wykraczające poza standardy podejście do funkcji kształcącej i wychowawczej.

Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń dokonano na podstawie opinii formułowanych w kontekście osobistych doświadczeń przez dyrektorów oraz nauczycieli szkół ćwiczeń i szkół współpracujących, a także przedstawicieli instytucji wspierających oraz uczelni wyższych.

Dane empiryczne uzyskano z odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszach ankiety skierowanych do poszczególnych grup respondentów. Zakres treści pytań był w znacznej mierze taki sam dla wszystkich badanych, choć dostosowany do specyfiki ról, jakie pełnili w projekcie. Respondentów poproszono o zaznaczenie na pięciostopniowej skali stopnia, w jakim model szkoły ćwiczeń był dla nich: a) jasny i czytelny (zrozumieli); b) użyteczny; c) pozwalał na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego; d) adekwatny do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego; e) innowacyjny w różnych zakresach badanego obszaru funkcjonalności modelu. Natężenie wymienionych cech modelu szkoły ćwiczeń uznano za wskaźniki poziomu jego funkcjonalności. Poniżej kolejno zostały zaprezentowane dane empiryczne odnoszące się do poszczególnych grup badanych.

A. Dyrektorzy szkół ćwiczeń

Ważnym źródłem informacji dotyczących funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w obszarze procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń byli ich dyrektorzy. W związku z tym poproszono dyrektorów o określenie stopnia natężenia cechy opisującej model w zakresie kilku aspektów:

- a) określenia podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o wdrożeniu w szkole modelu szkoły ćwiczeń;
- b) określenia podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły i nauczycieli, prowadzącą do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń;
- c) określenia celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli, prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń;
- d) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie infrastruktury;
- e) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie programu, koncepcji pracy;
- f) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie kompetencji nauczycieli – kadry pedagogicznej;
- g) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie kompetencji dyrektora;
- h) kolejności i czasu trwania poszczególnych etapów wdrażania modelu szkoły ćwiczeń.

WNIOSEK

Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez 9 dyrektorów szkół ćwiczeń, model spełnił swoje funkcje w zakresie procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń, biorąc pod uwagę wszystkie badane aspekty. Szczegółowy rozkład odpowiedzi prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 0 wskazań (00,00%)
- niski stopień – 1 wskazanie (00,27%)
- przeciętny stopień – 17 wskazań (04,74%)
- wysoki stopień – 230 wskazań (64,07%)
- bardzo wysoki stopień – 111 wskazań (30,92%)

W sumie każda kategoria odpowiedzi mogła uzyskać maksymalnie 359 wyborów.

Poniżej scharakteryzowano odpowiedzi udzielone przez ankietowanych w poszczególnych ośmiu aspektach badanego obszaru funkcjonalności modelu.

W aspekcie określenia podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o wdrożeniu w szkole modelu szkoły ćwiczeń 4 dyrektorów uznało, że jego założenia były w bardzo wysokim stopniu czytelne. Taka sama liczba dyrektorów oceniła, że były one czytelne w wysokim stopniu. 5 badanych uznało, że były w bardzo wysokim stopniu użyteczne i adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska. 6 dyrektorów stwierdziło, że założenia modelu były w wysokim stopniu elastyczne i innowacyjne. Szczegółowy rozkład odpowiedzi zilustrowano w tabeli nr 2.

Tabela 2. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o wdrożeniu modelu

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					Σ
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	0	1	4	4	9
Użyteczność	0	0	1	5	3	9
Elastyczność	0	0	1	6	2	9
Adekwatność	0	0	0	5	3	8
Innowacyjność	0	0	0	6	3	9
Razem	0	0	3	26	15	44

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W odniesieniu do drugiego aspektu, a więc określenia podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły i nauczycieli, prowadzącą do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń, badani dyrektorzy w przeważającej

liczbie uznali, że założenia modelu były czytelne, użyteczne, elastyczne, adekwatne i innowacyjne w stopniu wysokim. Rozkład odpowiedzi zaprezentowano w tabeli nr 3.

Tabela 3. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	Σ
Czytelność	0	0	1	5	3	9
Użyteczność	0	0	0	7	2	9
Elastyczność	0	0	1	6	2	9
Adekwatność	0	0	0	7	2	9
Innowacyjność	0	0	0	6	3	9
Razem	0	0	2	31	12	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W aspekcie dotyczącym określenia celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli, prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń, badani dyrektorzy uznali niemal wszystkie założenia za czytelne, użyteczne, elastyczne, adekwatne i innowacyjne w stopniu wysokim lub bardzo wysokim. Tylko jeden dyrektor ocenił, że założenia modelu były w przeciętnym stopniu elastyczne. Rozkład odpowiedzi przedstawiono liczbowo w tabeli nr 4.

Tabela 4. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	Σ
Czytelność	0	0	0	5	4	9
Użyteczność	0	0	0	5	4	9
Elastyczność	0	0	1	6	2	9
Adekwatność	0	0	0	7	2	9
Innowacyjność	0	0	0	5	4	9
Razem	0	0	1	28	16	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Także w kolejnym badanym aspekcie procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń rozkład odpowiedzi udzielonych przez ankietowanych wskazuje, że założenia modelu były dla nich czytelne, użyteczne, elastyczne, adekwatne i innowacyjne w stopniu wysokim i bardzo wysokim. Szczegółowe odpowiedzi respondentów zawiera tabela nr 5.

Tabela 5. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia warunków, jakie musi spełniać szkoła ćwiczeń w zakresie infrastruktury

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					Σ
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	0	0	5	4	9
Użyteczność	0	0	0	5	4	9
Elastyczność	0	0	0	6	3	9
Adekwatność	0	0	0	5	4	9
Innowacyjność	0	0	0	6	3	9
Razem	0	0	0	27	18	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W odniesieniu do kolejnych aspektów obszaru procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń, a więc warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu w zakresie: a) programu i koncepcji pracy; b) kompetencji kadry pedagogicznej oraz c) kompetencji dyrektora, rozkład odpowiedzi udzielonych przez badanych jest dość zbliżony. Zdecydowana większość dyrektorów szkół ćwiczeń uważa, że założenia dotyczące programu i koncepcji pracy oraz kompetencji dyrektora są czytelne, użyteczne, elastyczne, adekwatne i innowacyjne w stopniu wysokim. W tabelach nr 6, 7 i 8 zilustrowano wyniki badania.

Tabela 6. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia warunków, jakie musi spełniać szkoła ćwiczeń w zakresie programu i koncepcji pracy

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					Σ
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	0	0	6	3	9
Użyteczność	0	0	0	7	2	9
Elastyczność	0	0	1	6	2	9
Adekwatność	0	0	0	7	2	9

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					Σ
	1	2	3	4	5	
Innowacyjność	0	0	1	6	2	9
Razem	0	0	2	32	11	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 7. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia warunków, jakie musi spełniać szkoła ćwiczeń w zakresie kompetencji nauczycieli

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					Σ
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	0	1	4	4	9
Użyteczność	0	0	1	5	3	9
Elastyczność	0	0	1	6	2	9
Adekwatność	0	0	1	5	4	9
Innowacyjność	0	0	1	5	3	9
Razem	0	0	5	25	15	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 8. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia warunków, jakie musi spełniać szkoła ćwiczeń w zakresie kompetencji dyrektora

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					Σ
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	0	0	5	4	9
Użyteczność	0	0	0	6	3	9
Elastyczność	0	0	0	7	2	9
Adekwatność	0	0	0	7	2	9
Innowacyjność	0	0	0	7	23	9
Razem	0	0	0	32	13	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Rozkład odpowiedzi udzielonych przez badanych dyrektorów, które dotyczyły oceny modelu w odniesieniu do ostatniego aspektu procedury wyboru szkoły ćwiczeń, a mianowicie kolejności i czasu trwania poszczególnych etapów wdrażania modelu, nie odbiega znacząco od dotychczas prezentowanych. Tylko jeden dyrektor uznał, że założenia modelu były dla niego w niskim stopniu elastyczne. Zdecydowana większość respondentów wskazywała na wysoki stopień nasilenia pozostałych badanych cech modelu. W tabeli nr 9 zamieszczono szczegółowe dane.

Tabela 9. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia kolejności i czasu trwania etapów wdrażania modelu

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	Σ
Czytelność	0	0	1	6	2	9
Użyteczność	0	0	1	6	2	9
Elastyczność	0	1	0	6	2	9
Adekwatność	0	0	2	4	3	9
Innowacyjność	0	0	0	7	2	9
Razem	0	1	4	29	11	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

B. Dyrektorzy szkół współpracujących

Do badań przystąpiło 9 dyrektorów szkół współpracujących. Poproszono ich o określenie stopnia natężenia cech modelu w następujących aspektach obszaru dotyczącego procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń:

- określenie podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o przystąpieniu szkoły do współpracy ze szkołą ćwiczeń;
- określenie podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły i nauczycieli, prowadzącą do ustalenia obszarów, w których szkoła może współpracować ze szkołą ćwiczeń;
- określenie celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli, prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może współpracować ze szkołą ćwiczeń;
- warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie infrastruktury;
- warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie programu, koncepcji pracy;
- warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie kompetencji nauczycieli – kadry pedagogicznej;

- g) warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie kompetencji dyrektora;
- h) kolejność i czas trwania poszczególnych etapów współpracy szkoły ze szkołą ćwiczeń.

WNIOSEK

W kontekście danych uzyskanych z badania 9 dyrektorów szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń, można stwierdzić, że model spełnił swe funkcje w zakresie procedury wyboru szkoły na szkołę współpracującą, biorąc pod uwagę wszystkie badane jej aspekty.

Rozkład wyników z badania dyrektorów szkół współpracujących przedstawia się następująco:

- bardzo niski stopień – 0 wskazań (00,00%)
- niski stopień – 0 wskazań (00,00%)
- przeciętny stopień – 81 wskazań (22,50%)
- wysoki stopień – 162 wskazania (45,00%)
- bardzo wysoki stopień – 117 wskazań (32,50%)

W sumie każda kategoria odpowiedzi mogła uzyskać 360 wyborów.

Poniżej scharakteryzowano odpowiedzi udzielone przez dyrektorów w poszczególnych ośmiu aspektach badanego obszaru funkcjonalności modelu.

W aspekcie określenia podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o przystąpieniu szkoły do współpracy ze szkołą ćwiczeń tyle samo dyrektorów – w liczbie 3 – oceniło, że model był dla nich czytelny w stopniu bardzo wysokim, wysokim lub przeciętnym. Można dostrzec jedynie niewielkie różnice w odpowiedziach udzielonych przez badanych, dotyczących pozostałych cech modelu. Należy zauważyć, że żaden dyrektor nie uznał, że model jest czytelny, użyteczny, elastyczny, adekwatny i innowacyjny w bardzo niskim lub niskim stopniu. Szczegółowy rozkład odpowiedzi zilustrowano w tabeli nr 10.

Tabela 10. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o przystąpieniu szkoły do współpracy ze szkołą ćwiczeń

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	Σ
Czytelność	0	0	3	3	3	9
Użyteczność	0	0	2	4	3	9
Elastyczność	0	0	3	4	2	9
Adekwatność	0	0	3	3	3	9

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					Σ
	1	2	3	4	5	
Innowacyjność	0	0	2	3	4	9
Razem	0	0	13	17	15	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Kolejny aspekt, który był przedmiotem badania, dotyczył określenia podmiotu odpowiedzialnego za dokonanie diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli, prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może współpracować ze szkołą ćwiczeń. Z uzyskanych danych wynika, że żaden respondent nie wybrał bardzo niskiego lub niskiego stopnia natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu. Najwięcej wyborów otrzymał wysoki stopień natężenia cech. Tabela nr 11 stanowi prezentację szczegółowych wyników.

Tabela 11. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					Σ
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	0	2	4	3	9
Użyteczność	0	0	2	5	2	9
Elastyczność	0	0	3	4	2	9
Adekwatność	0	0	3	3	3	9
Innowacyjność	0	0	2	3	4	9
Razem	0	0	12	19	14	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Analiza odpowiedzi udzielonych przez dyrektorów, dotyczących określenia celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli, prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może współpracować ze szkołą ćwiczeń, pokazała, że najwięcej wyborów uzyskał wysoki stopień nasilenia wszystkich badanych cech. Podobną liczbę wskazań otrzymał stopień przeciętny (11) oraz bardzo wysoki stopień natężenia cech (10). Rozkład odpowiedzi zaprezentowano w tabeli nr 12.

Tabela 12. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	Σ
Czytelność	0	0	2	6	1	9
Użyteczność	0	0	2	5	2	9
Elastyczność	0	0	3	4	2	9
Adekwatność	0	0	2	5	2	9
Innowacyjność	0	0	2	4	3	9
Razem	0	0	11	24	10	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Jeśli chodzi o rozkład odpowiedzi udzielonych przez badanych dyrektorów w odniesieniu do warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie infrastruktury, to jest w pełni zrównoważony. Taką samą liczbę wskazań – po 15 – uzyskał przeciętny, wysoki i bardzo wysoki stopień nasilenia badanych cech modelu. Szczegółowe wyniki zobrazowano w tabeli nr 13.

Tabela 13. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie infrastruktury

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	Σ
Czytelność	0	0	3	3	3	9
Użyteczność	0	0	3	3	3	9
Elastyczność	0	0	4	2	3	9
Adekwatność	0	0	3	3	3	9
Innowacyjność	0	0	2	4	3	9
Razem	0	0	15	15	15	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Ocena przedstawiona przez dyrektorów dotyczyła także natężenia cech modelu w kontekście warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie programu i koncepcji pracy. Wyniki badania pokazują, że zdecydowana

większość dyrektorów – w liczbie 6 – uznała czytelność modelu w stopniu wysokim, 5 dyrektorów oceniło na tym samym poziomie także użyteczność, adekwatność i innowacyjność modelu. Tylko 1 respondent przypisał wszystkim cechom przeciętny stopień natężenia. Wszystkie dane liczbowe zilustrowano w tabeli nr 14.

Tabela 14. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie programu i koncepcji pracy

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	Σ
Czytelność	0	0	1	6	2	9
Użyteczność	0	0	1	5	3	9
Elastyczność	0	0	1	4	4	9
Adekwatność	0	0	1	5	3	9
Innowacyjność	0	0	1	5	3	9
Razem	0	0	5	25	15	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Wyniki uzyskane z badania doświadczeń dyrektorów szkół współpracujących, w odniesieniu do dwóch kolejnych aspektów, mają podobny rozkład. Najwięcej wskazań odnośnie do natężenia wszystkich cech modelu uzyskał stopień wysoki – kolejno 21 (aspekt dotyczący kompetencji nauczycieli) i 19 (aspekt dotyczący kompetencji dyrektora). Liczbę wskazań po 10 uzyskał stopień przeciętny w odniesieniu do wszystkich cech, a stopień bardzo wysoki odpowiednio 14 i 16. Dokładny rozkład danych liczbowych zaprezentowano w tabelach nr 15 i 16.

Tabela 15. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia kompetencji nauczycieli – kadry szkoły

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	Σ
Czytelność	0	0	2	5	2	9
Użyteczność	0	0	2	4	3	9
Elastyczność	0	0	2	4	3	9
Adekwatność	0	0	2	4	3	9

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					Σ
	1	2	3	4	5	
Innowacyjność	0	0	2	4	3	9
Razem	0	0	10	21	14	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 16. Rozkład odpowiedzi udzielonych przez badanych, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia kompetencji dyrektora szkoły współpracującej

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					Σ
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	0	2	4	3	9
Użyteczność	0	0	2	4	3	9
Elastyczność	0	0	2	4	3	9
Adekwatność	0	0	2	3	4	9
Innowacyjność	0	0	2	4	3	9
Razem	0	0	10	19	16	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Ostatnim aspektem badanego obszaru funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w odniesieniu do dyrektorów szkół współpracujących był czas trwania poszczególnych etapów współpracy szkoły ze szkołą ćwiczeń oraz ich kolejność. Podobnie jak w pozostałych aspektach, stopień wysoki zyskał największą liczbę wskazań w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu. O 4 wybory mniej otrzymała kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki stopień. Tylko 1 badany ocenił stopień natężenia wszystkich cech jako przeciętny, a żaden respondent nie wskazał na niski lub bardzo niski. Dane liczbowe dotyczące tego aspektu zamieszczono w tabeli nr 17.

Tabela 17. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia kolejności i czasu trwania poszczególnych etapów współpracy ze szkołą ćwiczeń

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					Σ
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	0	1	5	3	9
Użyteczność	0	0	1	5	3	9

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					Σ
	1	2	3	4	5	
Elastyczność	0	0	1	4	4	9
Adekwatność	0	0	1	4	4	9
Innowacyjność	0	0	1	4	4	9
Razem	0	0	5	22	18	45

N=9

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

C. Nauczyciele szkół ćwiczeń

O ocenę funkcjonalności modelu w obszarze procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń poproszono także nauczycieli tych szkół. Ich zadanie polegało na określeniu stopnia natężenia takich cech modelu jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność w następujących aspektach:

- określenie podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o przystąpieniu szkoły do szkoły ćwiczeń;
- określenie podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły, prowadzącą do ustalenia obszarów, w których szkoła może być szkołą ćwiczeń;
- cele i metody diagnozy zasobów i potrzeb szkoły prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może być szkołą ćwiczeń;
- warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie infrastruktury;
- warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie programu, koncepcji pracy;
- warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie kompetencji nauczycieli – kadry pedagogicznej;
- warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie kompetencji dyrektora;
- warunki, jakie musi spełniać szkoła w zakresie uzyskania formalnej zgody na przystąpienie do wdrażania modelu szkoły ćwiczeń.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania wszystkich aspektów można stwierdzić, że najwięcej wskazań określających poziom funkcjonalności modelu w obszarze procedury wyboru szkoły na szkołę wiodącą badani nauczyciele szkół ćwiczeń przypisali kategorii: bardzo wysoki stopień. Nieco mniej otrzymała kategoria: wysoki stopień.

Szczegółowy rozkład odpowiedzi badanej próby prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 5 wyborów (0,31%)
- niski stopień – 22 wybory (1,35%)

- przeciętny stopień – 405 wyborów (24,77%)
- wysoki stopień – 554 wybory (33,88%)
- bardzo wysoki stopień – 649 wyborów (39,69%)

Maksymalna liczba wskazań dla poszczególnych stopni natężenia cech w odniesieniu do 8 badanych aspektów wynosiła: 1635.

Poniżej została zaprezentowana szczegółowa analiza odpowiedzi udzielonych przez nauczycieli szkół ćwiczeń w omawianym obszarze funkcjonalności modelu. Kolejno przeanalizowano wyniki badania w odniesieniu do poszczególnych jego aspektów. Dane zilustrowano w formie tabel. Szczegółowy zaś rozkład odpowiedzi respondentów, dotyczących poszczególnych cech modelu związanych z kolejnymi aspektami badania, zamieszczono w aneksach.

Jeśli chodzi o określenie podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o wdrożeniu w szkole modelu szkoły ćwiczeń, 15 badanych nauczycieli uznało, że jego założenia były w bardzo wysokim stopniu czytelne. W odniesieniu do użyteczności największa liczba nauczycieli wskazała, że były one w wysokim stopniu użyteczne. W tym aspekcie badań największa liczba respondentów oceniła w stopniu wysokim adekwatność założeń do potrzeb szkoły i środowiska. Żaden nauczyciel nie wskazał bardzo niskiego stopnia natężenia badanych cech modelu w omawianym tu aspekcie. Szczegółowy rozkład odpowiedzi zilustrowano w tabeli nr 18.

Tabela 18. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o wdrożeniu modelu

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	3	13	12	15	43
Użyteczność	0	1	9	17	16	43
Elastyczność	0	1	12	16	13	42
Adekwatność	0	1	10	19	13	43
Innowacyjność	0	0	8	17	16	41
Razem	0	6	52	81	73	212

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W odniesieniu do drugiego aspektu, czyli określenia podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły i nauczycieli prowadzącą do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń, badani nauczyciele najwięcej wyborów przypisali kategorii: w bardzo wysokim stopniu, biorąc pod uwagę wszystkie

cechy modelu. 17 respondentów oceniło, że założenia były w tym aspekcie badań w bardzo wysokim stopniu innowacyjne, a 16 uznało je za w wysokim stopniu czytelne i użyteczne. Tylko 1 nauczyciel przyjął, że założenia dotyczące określenia podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły były w niskim stopniu czytelne i adekwatne, a 2 badanych uznało, że cechował je niski stopień elastyczności. Rozkład odpowiedzi zaprezentowano w tabeli nr 19.

Tabela 19. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	1	14	11	16	42
Użyteczność	0	0	10	15	16	41
Elastyczność	0	2	8	16	15	41
Adekwatność	0	1	10	15	13	39
Innowacyjność	0	0	7	15	17	39
Razem	0	4	49	72	77	202

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W ocenie badanych założenia dotyczące określenia celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń, były w co najmniej przeciętnym stopniu czytelne, użyteczne, elastyczne, adekwatne i innowacyjne. Tylko 1 nauczyciel uznał, że ich innowacyjność była na niskim poziomie. Największa liczba badanych oceniła czytelność modelu, jego adekwatność i innowacyjność na bardzo wysokim poziomie. Liczbowy rozkład odpowiedzi przedstawiono w tabeli nr 20.

Tabela 20. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	0	11	13	18	42
Użyteczność	0	0	11	12	17	40
Elastyczność	0	0	12	13	16	41
Adekwatność	0	0	10	13	18	41

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Innowacyjność	0	1	8	13	18	40
Razem	0	1	52	64	87	204

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Także w kolejnym aspekcie procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń, a mianowicie określenia jej infrastruktury, rozkład odpowiedzi badanych dyrektorów wskazuje, że założenia modelu były dla nich czytelne, użyteczne, elastyczne, adekwatne i innowacyjne co najmniej w stopniu przeciętnym. Największa jednak liczba respondentów wskazała na bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu. Szczegółowe odpowiedzi nauczycieli ukazano w tabeli nr 21.

Tabela 21. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia warunków, jakie musi spełniać szkoła ćwiczeń w zakresie infrastruktury

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	1	10	14	18	43
Użyteczność	0	0	10	15	17	42
Elastyczność	0	1	11	13	17	42
Adekwatność	0	0	12	12	17	41
Innowacyjność	0	0	10	12	19	41
Razem	0	2	53	66	88	209

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Jeśli chodzi o kolejne aspekty badania funkcjonalności modelu w obszarze procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń, a więc warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu w zakresie: a) programu i koncepcji pracy; b) kompetencji kadry pedagogicznej oraz c) kompetencji dyrektora, rozkład odpowiedzi udzielonych przez badanych jest dość zbliżony. Zdecydowanie najwięcej wyborów uzyskała kategoria: w bardzo wysokim stopniu, jeśli chodzi o ocenę natężenia badanych cech modelu. Warto zauważyć, że żaden respondent nie ocenił założeń dotyczących kompetencji nauczycieli, jako: w niskim lub bardzo niskim stopniu czytelnych, użytecznych, elastycznych, adekwatnych i innowacyjnych. Poniżej w tabelach nr 22, 23 i 24 zilustrowano wyniki badania.

Tabela 22. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia warunków, jakie musi spełniać szkoła ćwiczeń w zakresie programu i koncepcji pracy

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	2	8	16	16	42
Użyteczność	0	2	8	14	17	41
Elastyczność	0	0	12	12	17	41
Adekwatność	0	0	9	14	18	41
Innowacyjność	0	0	10	13	18	41
Razem	0	4	47	69	86	206

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 23. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia warunków, jakie musi spełniać szkoła ćwiczeń w zakresie kompetencji nauczycieli

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	0	9	16	16	41
Użyteczność	0	0	10	17	14	41
Elastyczność	0	0	12	11	18	41
Adekwatność	0	0	10	13	18	41
Innowacyjność	0	0	11	13	16	40
Razem	0	0	52	70	82	204

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 24. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia warunków, jakie musi spełniać szkoła ćwiczeń w zakresie kompetencji dyrektora

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	1	0	11	11	17	40
Użyteczność	1	0	10	14	15	40
Elastyczność	1	0	10	13	15	39

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Adekwatność	1	0	10	12	16	39
Innowacyjność	1	0	10	11	17	39
Razem	5	0	51	61	80	197

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Założenia dotyczące określenia warunków, jakie musi spełnić szkoła, aby uzyskać formalną zgodę na pełnienie funkcji szkoły ćwiczeń, były dla 16 respondentów w bardzo wysokim stopniu czytelne i innowacyjne, a dla 15 ankietowanych – adekwatne i elastyczne. Dane empiryczne wskazują, że badani nauczyciele najczęściej wyborów, jeśli chodzi o ocenę natężenia wszystkich cech modelu, dokonują w obrębie bardzo wysokiego i wysokiego stopnia. Szczegółowy rozkład wyników zaprezentowano w tabeli nr 25.

Tabela 25. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia warunków, jakie musi spełniać szkoła ćwiczeń w zakresie uzyskania formalnej zgody na przystąpienie do wdrażania modelu szkoły ćwiczeń

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	1	11	13	16	41
Użyteczność	0	1	9	16	14	40
Elastyczność	0	1	10	14	15	40
Adekwatność	0	1	9	15	15	40
Innowacyjność	0	1	10	13	16	40
Razem	0	5	49	71	76	201

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

D. Nauczyciele szkół współpracujących

Podobną procedurę badania funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń zastosowano także w odniesieniu do nauczycieli szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń. Poproszono ich o przypisanie stopnia natężenia takim cechom modelu, jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność, oraz ocenę w zakresie każdego z poniżej wymienionych aspektów procedury wyboru szkoły na szkołę współpracującą:

- a) określenie podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o przystąpieniu szkoły do współpracy ze szkołą ćwiczeń;
- b) określenie podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły i nauczycieli, prowadzącą do ustalenia obszarów, w których szkoła może współpracować ze szkołą ćwiczeń;

- c) cele i metody diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli, prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może współpracować ze szkołą ćwiczeń;
- d) warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie infrastruktury;
- e) warunki merytorycznych, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie programu, koncepcji pracy;
- f) warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie kompetencji nauczycieli – kadry pedagogicznej;
- g) warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie kompetencji dyrektora;
- h) kolejność i czas trwania poszczególnych etapów współpracy szkoły ze szkołą ćwiczeń.

WNIOSEK

W kontekście danych uzyskanych z badania tej grupy beneficjentów można stwierdzić, że w ocenie nauczycieli współpracujących funkcjonalność modelu w zakresie procedury wyboru szkoły na szkołę współpracującą jest na poziomie przeciętnym, biorąc pod uwagę wszystkie badane jej aspekty.

Rozkład wyników z badania 31 nauczycieli szkół współpracujących w odniesieniu do wszystkich 8 aspektów przedstawia się następująco:

- bardzo niski stopień – 52 wskazania (04,20%)
- niski stopień – 225 wskazań (18,16%)
- przeciętny stopień – 492 wskazania (39,71%)
- wysoki stopień – 227 wskazań (18,32%)
- bardzo wysoki stopień – 243 wskazania (19,61%)

W sumie każda kategoria odpowiedzi polegająca na określeniu stopnia natężenia cech mogła maksymalnie uzyskać 1239 wyborów.

Poniżej scharakteryzowano odpowiedzi badanych nauczycieli w poszczególnych aspektach opisywanego tu obszaru funkcjonalności modelu. Dane liczbowe zaprezentowano w formie tabel. Szczegółowy rozkład wyników dotyczących stopnia natężenia cech w odniesieniu do poszczególnych aspektów znajduje się w aneksach.

Analiza odpowiedzi respondentów w zakresie oceny stopnia natężenia cech w odniesieniu do aspektu określenia podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o przystąpieniu szkoły do współpracy ze szkołą ćwiczeń pokazuje, że kategoria: przeciętny stopień uzyskała największą liczbę wskazań, jako następna uplasowała się kategoria: wysoki stopień. Dość dużą liczbę wyborów uzyskała także kategoria: niski stopień natężenia badanych cech modelu. Należy zauważyć, że największa liczba respondentów

oceniła adekwatność modelu na poziomie przeciętnym. 3 nauczycieli uznało, że bardzo niski stopień czytelności posiadał model w odniesieniu do badanego aspektu jego funkcjonalności w obszarze wyboru szkoły na szkołę współpracującą. Szczegółowy rozkład odpowiedzi zilustrowano w tabeli nr 26.

Tabela 26. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o przystąpieniu szkoły do współpracy ze szkołą ćwiczeń

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	3	5	9	9	5	31
Użyteczność	0	8	11	7	5	31
Elastyczność	1	7	11	8	4	31
Adekwatność	2	5	13	5	5	30
Innowacyjność	1	4	11	8	7	31
Razem	7	29	55	37	26	154

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Ocenie nauczycieli poddano także kolejny aspekt, który dotyczył określenia podmiotu odpowiedzialnego za dokonanie diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli, prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może współpracować ze szkołą ćwiczeń. Z uzyskanych danych wynika, że największą liczbę wyborów otrzymał przeciętny stopień natężenia wszystkich cech modelu. Należy zauważyć, że tylko 2 respondentów w odniesieniu do czytelność modelu uznało, że jest ona na poziomie bardzo niskim, a 1, że także jego użyteczność i adekwatność charakteryzuje się bardzo niskim stopniem natężenia. Tabela nr 21 stanowi prezentację szczegółowych wyników.

Tabela 27. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	5	13	6	5	31
Użyteczność	1	6	13	6	5	31
Elastyczność	0	6	17	3	5	31
Adekwatność	1	7	14	3	6	31

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Innowacyjność	0	8	12	5	6	31
Razem	4	32	69	23	27	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Analiza odpowiedzi nauczycieli w zakresie określenia celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli, prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może współpracować ze szkołą ćwiczeń, pokazała, że najczęściej wyborów uzyskał przeciętny stopień nasilenia wszystkich badanych cech. Prawie 21% badanych uznało natomiast, że model posiada w analizowanym aspekcie bardzo wysokie natężenie wszystkich cech. Tylko 1 respondent wskazał, że model był w bardzo niskim stopniu czytelny i adekwatny do potrzeb szkoły i środowiska. Szczegółowy rozkład odpowiedzi zaprezentowano w tabeli nr 28.

Tabela 28. Rozkład odpowiedzi dyrektorów szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	1	6	13	5	6	31
Użyteczność	0	5	16	3	7	31
Elastyczność	0	5	16	4	6	31
Adekwatność	1	5	15	3	7	31
Innowacyjność	0	6	14	5	6	31
Razem	2	27	74	20	32	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Jeśli chodzi o rozkład odpowiedzi udzielonych przez badanych nauczycieli, prezentujących ocenę stopnia natężenia cech modelu określającego warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie infrastruktury, to zdecydowaną przewagę posiadała kategoria: przeciętny stopień. Otrzymała ona ponad 40% wyborów. Takiej odpowiedzi udzieliło około 42% respondentów. O połowę mniej wskazań otrzymała kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki stopień. Szczegółowe wyniki zobrazowano w formie tabeli nr 29.

Tabela 29. Rozkład odpowiedzi nauczycieli współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie infrastruktury

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	3	5	10	7	6	31
Użyteczność	1	6	13	5	6	31
Elastyczność	2	6	13	4	6	31
Adekwatność	1	6	14	4	6	31
Innowacyjność	1	6	13	4	7	31
Razem	8	29	63	24	31	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Podobny rozkład odpowiedzi, w porównaniu do powyżej charakteryzowanego, posiada kolejny oceniany aspekt obszaru dotyczącego procedury wyboru szkoły na szkołę współpracującą. Ocena stopnia natężenia cech modelu w kontekście warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie programu i koncepcji pracy, pokazuje, że nauczyciele plasują swe odpowiedzi w kategorii: przeciętny stopień. Wyniki badania ilustrują także, że dość duży procent wyborów (20,64%) dotyczy kategorii: bardzo wysoki stopień. Tylko 1 respondent przypisał bardzo niski stopień natężenia takim cechom, jak: użyteczność, elastyczność i adekwatność, a 2 ankietowanych – czytelności i innowacyjności. Wszystkie dane liczbowe zilustrowano w tabeli nr 30.

Tabela 30. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie programu i koncepcji pracy

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	6	10	7	6	31
Użyteczność	1	6	12	6	6	31
Elastyczność	1	6	13	5	6	31
Adekwatność	1	6	13	4	7	31
Innowacyjność	2	5	12	5	7	31
Razem	7	29	60	27	32	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Wyniki uzyskane z ankietowania nauczycieli szkół współpracujących, którzy mieli ocenić stopień natężenia badanych cech modelu w zakresie określenia kompetencji nauczycieli szkół przystępujących do współpracy ze szkołą ćwiczeń także pokazują, że najczęściej wyborów otrzymała kategoria: przeciętny stopień. Następnie uplasowała się kategoria: bardzo wysoki stopień natężenia cech i tylko o 1 wybór mniej dotyczył kategorii: wysoki stopień. Warto podkreślić, że odpowiedź: bardzo niski stopień natężenia cech modelu w badanym aspekcie otrzymało zaledwie 4% wyborów. Dokładny rozkład danych liczbowych zaprezentowano w tabeli nr 31.

Tabela 31. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia kompetencji nauczycieli – kadry szkoły

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	2	5	10	6	8	31
Użyteczność	1	5	12	7	6	31
Elastyczność	1	5	11	7	7	31
Adekwatność	1	5	11	7	7	31
Innowacyjność	1	5	11	7	7	31
Razem	6	25	55	34	35	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W tabeli nr 32 zaprezentowano odpowiedzi udzielone przez nauczycieli szkół współpracujących, dotyczące kolejnego aspektu badań, a mianowicie określenia kompetencji dyrektora szkoły przystępującej do współpracy ze szkołą ćwiczeń. Dane pokazują, że najczęściej wyborów otrzymała odpowiedź: przeciętny stopień natężenia wszystkich badanych cech modelu, a więc czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność. Prawie 39% badanych wskazało taką odpowiedź. Natomiast drugi wynik otrzymała kategoria: bardzo wysoki stopień natężenia cech, którą wybrało niespełna 20% respondentów. 2 nauczycieli oceniło wszystkie badane cechy na bardzo niski stopień ich natężenia. Dane zilustrowano w tabeli nr 32.

Tabela 32. Rozkład odpowiedzi badanych, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia kompetencji dyrektora szkoły współpracującej

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	2	5	11	5	8	31
Użyteczność	2	5	12	6	6	31

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Elastyczność	2	5	12	5	7	31
Adekwatność	2	5	12	6	6	31
Innowacyjność	2	5	12	6	6	31
Razem	10	25	59	28	33	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Ostatnim aspektem badanego obszaru funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli szkół współpracujących był czas trwania poszczególnych etapów współpracy szkoły ze szkołą ćwiczeń oraz ich kolejność. Podobnie jak w pozostałych aspektach, najwięcej wskazań uzyskał przeciętny stopień natężenia poszczególnych cech modelu. O ponad 15% mniej wyborów otrzymała druga co do liczby wskazań kategoria: wysoki stopień natężenia cech modelu. Najmniej wyborów miała kategoria: bardzo niski stopień. Stosunkowo dużo wyborów uzyskała zaś odpowiedź: niski stopień. Dane liczbowe dotyczące tego aspektu badań zamieszczono w tabeli nr 33.

Tabela 33. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie określenia kolejności i czasu trwania poszczególnych etapów współpracy ze szkołą ćwiczeń

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	5	10	8	6	31
Użyteczność	2	6	11	7	5	31
Elastyczność	2	6	12	6	5	31
Adekwatność	1	6	13	6	5	31
Innowacyjność	1	6	11	7	6	31
Razem	8	29	57	34	27	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

E. Przedstawiciele instytucji wspierających i uczelni wyższych

Kolejną grupę badanych osób stanowili przedstawiciele instytucji wspierających wdrożenie modelu, w tym reprezentanci uczelni wyższych. W sumie do badania przystąpiło 6 osób. Podobnie jak w odniesieniu do pozostałych grup, składających się na badaną próbę, poproszono te osoby o przypisanie modelowi cech o określonym stopniu natężenia, w następujących aspektach:

- określenie podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o wdrożeniu w szkole modelu szkoły ćwiczeń;

- b) określenie podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli, prowadzącą do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń;
- c) określenie celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli, prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń;
- d) warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie infrastruktury;
- e) warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie programu, koncepcji pracy;
- f) warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie kompetencji nauczycieli – kadry pedagogicznej;
- g) warunki, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie kompetencji dyrektora;
- h) kolejność i czas trwania poszczególnych etapów wdrażania modelu szkoły ćwiczeń.

Badani oceniali stopień natężenia takich cech modelu, jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność.

WNIOSEK

Biorąc pod uwagę wyniki badania uzyskane we wszystkich aspektach procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń, przedstawiciele instytucji wspierających przydzielili najwięcej wyborów kategorii odpowiedzi: wysoki stopień, następnie: przeciętny i niski. Najmniej wskazań otrzymała kategoria: bardzo wysoki stopień określający natężenie wszystkich badanych cech modelu.

Poniżej zaprezentowano dokładny rozkład odpowiedzi udzielanych przez badanych:

- bardzo niski stopień – 32 wybory (13,33%)
- niski stopień – 45 wyborów (18,75%)
- przeciętny stopień – 70 wyborów (29,17%)
- wysoki stopień – 83 wybory (34,58%)
- bardzo wysoki stopień – 10 wyborów (04,17%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi mogła uzyskać 240 wskazań.

Z uwagi na niewielką liczbę badanych osób zrezygnowano z konstrukcji graficznych przedstawień wyników w niniejszym opracowaniu i zdecydowano, że zostaną one poddane jedynie analizie opisowej. Natomiast w aneksach zamieszczono wykresy ukazujące szczegółowy rozkład danych w odniesieniu do każdej badanej cechy modelu i każdego aspektu badania.

Analizując dane liczbowe dotyczące oceny stopnia natężenia cech modelu, jakie posiada on w aspektach: a) określenia podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji

o wdrożeniu w szkole modelu szkoły ćwiczeń lub szkoły współpracującej oraz b) określenia podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli, prowadzącą do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń lub szkoły współpracującej, uzyskuje potwierdzenie powyżej sformułowany wniosek. Najwięcej wyborów badanych odnotowano w kategorii: wysoki stopień natężenia cech modelu. Warto jednak zaznaczyć, że 1 przedstawiciel wskazał na bardzo niski stopień czytelności modelu w odniesieniu do pierwszego aspektu i 1 uznał, że model jest w bardzo niskim stopniu innowacyjny, jeśli chodzi o drugi aspekt. Zrównoważeniem tych ocen jest zapewne fakt, że 1 respondent określił czytelność modelu w pierwszym aspekcie na bardzo wysokim poziomie, podobnie jak jego elastyczność. 2 badanych oceniło czytelność modelu na bardzo wysokim poziomie w odniesieniu do drugiego aspektu.

Dane uzyskane z badania przedstawicieli instytucji wspierających, dotyczące stopnia natężenia cech modelu w zakresie kolejnego aspektu, także stanowią potwierdzenie wniosku, że w ocenie tej grupy badanych model spełnił swoje funkcje w wysokim stopniu, jeśli chodzi o procedurę wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń lub szkołę współpracującą. Warto zauważyć, że kategoria: wysoki stopień otrzymała tu największą liczbę wyborów, bo 14, co stanowi prawie 47%, biorąc pod uwagę pozostałe aspekty. Po 5 wskazań otrzymały aż trzy kategorie odpowiedzi, a więc: bardzo niski stopień, niski i przeciętny stopień natężenia wszystkich cech modelu.

Niemal identyczny rozkład odpowiedzi ankietowanych przedstawicieli można odnotować w zakresie badania stopnia natężenia cech modelu w dwóch kolejnych aspektach. Dotyczą one: a) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie infrastruktury oraz b) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie programu i koncepcji pracy.

3.2. Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w obszarze kryteriów dotyczących wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń

Treść i kompozycja modelu szkoły ćwiczeń są wynikiem wiedzy eksperckiej jego twórców, a także analizy jakości funkcjonowania szkół ćwiczeń w naszym kraju do lat 90. XX wieku. Należy przy tym podkreślić, że został on także opracowany w nawiązaniu do najnowszych koncepcji psychopedagogicznych. W związku z tym założono, że szkoła ćwiczeń:

- opiera swą praktykę na konstruktywistycznym modelu kształcenia i podmiotowym podejściu do ucznia i rodziców, a także partnerstwie poznawczym nauczyciela i ucznia;
- ogniskuje swe działania na optymalizowaniu środowiska uczenia się sprzyjającego maksymalizacji potencjału każdego ucznia;
- cechuje ją nieustanne poszukiwanie i wdrażanie w codzienną pracę z uczniami innowacyjnych koncepcji i rozwiązań dydaktycznych oraz wychowawczych;

- wyróżnia ją gotowość i otwartość na zmianę, poznawanie oraz dzielenie się własną praktyką;
- preferuje kolektywne formy pracy i kontaktów, tworząc społeczność wzajemnie uczącą się;
- posiada autentyczną współpracę z siecią instytucji wspierających jej działalność, jak: poradnie psychologiczno-pedagogiczne (PPP), placówki doskonalenia nauczycieli (PDN), biblioteki pedagogiczne (BP) i inne;
- współdziała z uczelniami wyższymi, tworząc sprzyjające warunki do kształcenia kandydatów na nauczycieli i doskonalenia kadry pedagogicznej szkoły.

W kontekście powyższych cech, jakimi powinna charakteryzować się szkoła ćwiczeń, opracowano kryteria wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń. Należą do nich:

1. Doświadczenie i kompetencje kadry.
 - Dyrektor szkoły posiada doświadczenie i kompetencje umożliwiające sprawne zarządzanie szkołą i promowanie działań innowacyjnych. Bierze udział w różnych formach doskonalenia.
 - Nauczyciele:
 - regularnie podnoszą własne kompetencje i umiejętności w zakresie rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych,
 - posiadają doświadczenie w zakresie dzielenia się wiedzą i praktyką pedagogiczną z innymi nauczycielami i studentami (np. prowadzenie lub aktywne uczestnictwo w sieciach współpracy).
2. Wdrażanie nowatorskich rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych.
 - W szkole opracowuje się i wdraża autorskie programy nauczania, zapewniające wysoką jakość kształcenia i wychowania.
 - W szkole stosowane są nowatorskie formy i metody pracy z uczniami, uwzględniające ocenianie wspierające rozwój ucznia.
 - Szkoła bada efekty swojej pracy, a wnioski wykorzystuje w planowaniu działań na rzecz dalszego rozwoju.
 - Szkoła posiada bibliotekę szkolną, która stanowi centrum informacyjne szkoły i aktywnie uczestniczy w rozwijaniu kompetencji kluczowych oraz zainteresowań czytelniczych uczniów.
3. Upowszechnianie i promowanie działalności innowacyjnej szkoły.
 - Szkoła w sposób zróżnicowany promuje działania uczniów i nauczycieli (np. poprzez stronę internetową i/lub profile w mediach społecznościowych). Dyrekcja wspiera nauczycieli w zakresie współpracy i wymiany doświadczeń z nauczycielami z innych szkół.
4. Zaangażowanie w programy edukacyjne.

- Szkoła bierze udział w regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych programach edukacyjnych, co jest potwierdzone stosownymi zaświadczeniami i certyfikatami.
 - Szkoła integruje lokalne środowisko i inicjuje różnorodne przedsięwzięcia użyteczne społecznie w ramach współpracy ze swoim bezpośrednim otoczeniem.
5. Współpraca z instytucjami.
- Szkoła dba o swój rozwój poprzez wykorzystywanie zasobów i potencjału partnerów zewnętrznych działających w środowisku, m.in.: placówek wspomagania pracy szkoły (poradni psychologiczno-pedagogicznych, placówek doskonalenia nauczycieli, bibliotek pedagogicznych), uczelni oraz instytutów naukowych, organizacji pozarządowych, ośrodków edukacji pozaformalnej.
6. Baza dydaktyczna i wyposażenie szkoły.
- Szkoła posiada nowoczesne wyposażenie dydaktyczne, umożliwiające stosowanie form i metod pracy z uczniami zapewniających realizację innowacyjnych programów. Szkoła posiada również pomieszczenia, w których mogą być prowadzone formy doskonalenia i kształcenia nauczycieli, zapewniające ich prawidłowy przebieg.

Ocenę funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w omawianym obszarze przeprowadzono na podstawie opinii dyrektorów, nauczycieli szkół ćwiczeń i szkół współpracujących, a także przedstawicieli instytucji wspierających oraz uczelni wyższych, formułowanych w kontekście własnych doświadczeń.

Dane empiryczne uzyskano z odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszach ankiety skierowanych do poszczególnych grup respondentów. Zakres treści pytań w znaczącej mierze był taki sam dla wszystkich badanych, choć dostosowany do specyfiki ról, jakie pełnili w projekcie. Respondentów poproszono o zaznaczenie na pięciostopniowej skali stopnia, w jakim model szkoły ćwiczeń był dla nich: a) jasny i czytelny (zrozumieli); b) użyteczny; c) pozwalał na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego; d) adekwatny do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego; e) innowacyjny, w różnych aspektach badanego obszaru funkcjonalności modelu. Natężenie wymienionych cech modelu szkoły ćwiczeń uznano za wskaźniki poziomu jego funkcjonalności. Poniżej kolejno zostały zaprezentowane dane empiryczne odnoszące się do poszczególnych grup badanych.

A. Dyrektorzy szkół ćwiczeń

Poznanie stopnia natężenia cech modelu, jako wskaźników jego funkcjonalności w badanym obszarze, wymagało postawienia przed dyrektorami szeregu poleceń. Treść poleceń znajduje się w kwestionariuszu ankiety, który stanowi załącznik niniejszego raportu. Udzielenie odpowiedzi polegało na określeniu stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do następujących kryteriów wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń lub szkołę współpracującą:

- a) doświadczenie i kompetencje kadry pedagogicznej szkoły;
- b) nowatorskie rozwiązania dydaktyczne i organizacyjne (innowacyjne metody, formy, programy itp.) wypracowane w szkole;
- c) upowszechnianie i promowanie działalności innowacyjnej przez szkołę;
- d) zaangażowanie szkoły w realizację projektów i programów edukacyjnych;
- e) współpraca szkoły z instytucjami oświatowymi i sektora niepublicznego;
- f) baza dydaktyczna i infrastruktura szkoły;
- g) kompetencje i styl zarządzania szkołą przez dyrektora.

WNIOSEK

Analiza wyników badań pozwala stwierdzić, że dyrektorzy szkół ćwiczeń oceniają, że model jest w wysokim stopniu funkcjonalny w zakresie określania kryteriów wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń.

Szczegółowe dane przedstawiają się następująco:

- bardzo niski stopień – 1 wybór (0,32%)
- niski stopień – 1 wybór (0,32%)
- przeciętny stopień – 24 wybory (07,69%)
- wysoki stopień – 172 wybory (55,13%)
- bardzo wysoki stopień – 114 wyborów (36,54%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi mogła uzyskać 312 wskazań.

Poniżej zostały zaprezentowane i przeanalizowane dane empiryczne ilustrujące odpowiedzi badanych w odniesieniu do wszystkich cech modelu, a więc jego czytelności, użyteczności, elastyczności, adekwatności i innowacyjności w odniesieniu do poszczególnych kryteriów.

Niemal wszyscy dyrektorzy, z wyjątkiem 1 osoby badanej, ocenili, że model posiada komplet cech w natężeniu wysokim lub bardzo wysokim w odniesieniu do kryterium: doświadczenie i kompetencje kadry pedagogicznej szkoły. 1 dyrektor ocenił, że w stopniu przeciętnym model jest elastyczny. Kategoria odpowiedzi: w stopniu wysokim uzyskała 29 wyborów, co stanowi ponad 64%, a w stopniu bardzo wysokim – 15 wskazań.

W odniesieniu do drugiego kryterium, a więc nowatorskich rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych, wypracowanych w szkole, rozkład odpowiedzi wygląda następująco: najwięcej wyborów, w liczbie 24, uzyskała kategoria: wysoki stopień, następnie 17 wskazań otrzymała kategoria: bardzo wysoki stopień i 4 wybory uzyskała kategoria: przeciętny stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech. Dane te potwierdzają powyżej sformułowany wniosek, że model w ocenie dyrektorów jest w wysokim stopniu funkcjonalny.

Jeśli chodzi o ocenę funkcjonalności modelu w odniesieniu do kolejnego kryterium, jakim jest upowszechnianie i promowanie działalności innowacyjnej przez szkołę, to rozkład odpowiedzi badanych jest podobny. Najwięcej wyborów ma kategoria: wysoki stopień, bo 25, a następnie bardzo wysoki, bo 18. Przeciętny stopień wskazał tylko 1 dyrektor w odniesieniu do czytelności modelu.

Kolejne kryterium, które stanowiło kontekst oceny funkcjonalności modelu poprzez wskazanie przez badanych stopnia natężenia jego cech, dotyczy zaangażowania szkoły w realizację projektów i programów edukacyjnych. Tutaj, podobnie jak w odniesieniu do niemal wszystkich kryteriów, najwięcej wyborów, bo 23, uzyskała kategoria: wysoki stopień, 15 wskazań otrzymała kategoria: bardzo wysoki stopień, a 5 wskazań kategoria: przeciętny. Dane dotyczą wszystkich badanych cech.

Natężenie cech modelu w ocenach dyrektorów szkół ćwiczeń zbadano także w odniesieniu do kryterium współpracy szkoły z instytucjami oświatowymi i sektora niepublicznego. Wyniki pokazują, że zdecydowana większość badanych ocenia stopień natężenia wszystkich cech modelu jako wysoki: 27 wyborów lub bardzo wysoki: 11 wyborów. Tylko 2 nauczycieli ocenia, że model jest w przeciętnym stopniu czytelny i elastyczny w odniesieniu do tego kryterium, a 1 nauczyciel, że w przeciętnym stopniu użyteczny, adekwatny i innowacyjny.

Określenie funkcjonalności modelu poprzez ocenę stopnia natężenia takich jego cech, jak czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność odniesiono także do kolejnego kryterium, a mianowicie: bazy dydaktycznej i infrastruktury szkoły. Dane potwierdzają sformułowany wniosek, choć rozkład odpowiedzi jest tu nieco odmienny. Otóż najwięcej wyborów uzyskała kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki stopień, a następnie: wysoki stopień. 1 badany dyrektor ocenił natężenie elastyczności na bardzo niski stopień, a adekwatności na niski stopień. Należy zauważyć, że kategoria odpowiedzi: przeciętny stopień uzyskała 6 wyborów. 1 nauczyciel tak ocenił czytelność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność modelu, a 2 nauczycieli – użyteczność.

Ostatnie kryterium, które stanowiło kontekst oceny funkcjonalności modelu poprzez przypisanie mu cech o określonym natężeniu, od bardzo niskiego do bardzo wysokiego, to kompetencje i styl zarządzania szkołą przez dyrektora. Tutaj badani wskazali jedynie na dwie kategorie odpowiedzi, a mianowicie: wysoki i bardzo wysoki stopień. Obie kategorie w kolejności otrzymały 29 i 16 wyborów.

Wszystkie zaprezentowane dane, które potwierdzają sformułowany wniosek, zostały szczegółowo przedstawione w formie wykresów, które stanowią załącznik do niniejszego opracowania.

B. Dyrektorzy szkół współpracujących

Badaniom poddano odpowiedzi 9 dyrektorów szkół współpracujących, którzy oceniali funkcjonalność modelu w kontekście poniżej opisanych kryteriów. Tak samo jak poprzednia grupa badanych, dyrektorzy mieli za zadanie określić stopień natężenia cech modelu w odniesieniu do poszczególnych kryteriów wyboru szkoły na szkołę współpracującą. Prezentacja wyników została podporządkowana następującym kryteriom:

- a) doświadczenie i kompetencje kadry pedagogicznej szkoły w zakresie innowacyjnego kształcenia;
- b) potrzeby nauczycieli i szkoły w zakresie nowatorskich rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych (innowacyjne metody, formy, programy itp.);
- c) gotowość nauczycieli i szkoły na wdrażanie i promowanie działalności innowacyjnej;
- d) styl zarządzania szkołą przez dyrektora;
- e) niezbędna baza dydaktyczna i infrastruktura szkoły.

WNIOSEK

Uzyskane wyniki z badania tej grupy dyrektorów pokazują, że oceniają oni funkcjonalność modelu na wysokim poziomie. Najwięcej wskazań otrzymała kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu.

Szczegółowy rozkład odpowiedzi udzielonych przez badanych wygląda następująco:

- bardzo niski stopień – 0 wyborów (00,00%)
- niski stopień – 0 wyborów (00,00%)
- przeciętny stopień – 31 wyborów (13,78%)
- wysoki stopień – 94 wybory (41,78%)
- bardzo wysoki stopień – 100 wyborów (44,44%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi mogła uzyskać 225 wskazań.

Jak powyżej określono, ankietowani wydawali opinie na temat funkcjonalności modelu poprzez ocenianie stopnia natężenia jego cech w odniesieniu do pięciu kryteriów. Z uwagi na niewielką liczbę respondentów celowo zrezygnowano z graficznych przedstawień danych liczbowych, które zostały zamieszczone w aneksach w formie wykresów. W niniejszym materiale natomiast zostaną jedynie omówione wyniki badania w odniesieniu do poszczególnych kryteriów.

Jeśli chodzi o pierwsze kryterium, a więc doświadczenie i kompetencje kadry pedagogicznej szkoły w zakresie innowacyjnego kształcenia, badani ocenili, że model posiada wszystkie cechy w natężeniu co najmniej przeciętnym. Najwięcej wyborów uzyskała kategoria: wysoki stopień, w liczbie 24, a następnie kategoria: bardzo wysoki, w liczbie 15 wskazań. Stopień przeciętny natężenia niemal wszystkich cech został wskazany jedynie przez 1 badanego. 2 dyrektorów wskazało na przeciętny stopień adekwatności modelu w omawianym zakresie.

Kryterium – potrzeby nauczycieli i szkoły w zakresie nowatorskich rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych – stało się kontekstem określenia stopnia natężenia cech modelu przez badanych dyrektorów. Podobnie jak w przypadku pierwszego kryterium, najczęściej wskazała kategoria: wysoki stopień, a następnie: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do wszystkich badanych cech modelu. Kolejno uzyskały one 22 i 17 wyborów. Tylko 1 dyrektor ocenił, że model posiada w przeciętnym natężeniu takie cechy, jak: czytelność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność. 2 badanych dyrektorów uznało, że w przeciętnym stopniu model jest użyteczny w odniesieniu do charakteryzowanego tu kryterium.

Gotowość nauczycieli i szkoły na wdrażanie i promowanie działalności innowacyjnej stało się kolejnym kryterium, w odniesieniu do którego badani oceniali stopień natężenia cech modelu. Dane wskazują, że największa liczba wyborów, tzn. 25, trafiła do kategorii: wysoki stopień. Znacznie mniej, bo 16 wskazań, uzyskała kategoria: bardzo wysoki stopień. Tylko 4 wskazania przypadły na kategorię przeciętny stopień. Tutaj 1 dyrektor tak ocenił użyteczność i innowacyjność modelu, a 2 jego adekwatność.

Jeśli chodzi o kryterium: styl zarządzania szkołą przez dyrektora, to rozkład odpowiedzi udzielonych przez badanych jest zgoła odmienny od dotychczas prezentowanych. Najwięcej wyborów, w liczbie 26, uzyskała kategoria: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do wszystkich cech. Następnie 10 wyborów kategoria: przeciętny stopień, a o 1 wybór mniej odpowiedź: wysoki stopień.

Ostatnie kryterium oceny funkcjonalności modelu poprzez określenie stopnia natężenia jego cech dotyczy niezbędnej bazy dydaktycznej i infrastruktury szkoły. Podobnie jak poprzednio, najczęściej wyborów dokonanych przez badanych, a więc 26, trafiło do kategorii: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do wszystkich cech modelu. Znacząco mniej, bo 14, znalazło się w kategorii: wysoki stopień. Tylko 1 dyrektor ocenił natężenie wszystkich cech modelu na przeciętny stopień.

C. Nauczyciele szkół ćwiczeń

W procedurze badań, mających na celu określenie funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w obszarze określania kryteriów, uwzględniono także oceny formułowane przez nauczycieli szkół ćwiczeń. Podobnie jak w przypadku dyrektorów, również badanych nauczycieli poproszono o ocenę stopnia natężenia cech modelu, biorąc pod uwagę poniższe kryteria:

- a) doświadczenie i kompetencje kadry pedagogicznej szkoły;
- b) nowatorskie rozwiązania dydaktyczne i organizacyjne (innowacyjne metody, formy, programy itp.) wypracowane w szkole;
- c) upowszechnianie i promowanie działalności innowacyjnej przez szkołę;
- d) zaangażowanie szkoły w realizację projektów i programów edukacyjnych;
- e) współpraca szkoły z instytucjami oświatowymi i sektora niepublicznego;
- f) baza dydaktyczna i infrastruktura szkoły.

WNIOSEK

W kontekście danych empirycznych z badania tej grupy respondentów można stwierdzić, że model szkoły ćwiczeń spełnił swoje funkcje w zakresie określania kryteriów w stopniu wysokim.

Świadczą o tym odpowiedzi nauczycieli, którzy w zdecydowanej większości ocenili stopień natężenia wszystkich badanych cech modelu na poziomie bardzo wysokim i wysokim.

Szczegółowy rozkład danych, w odniesieniu do wszystkich cech modelu i wszystkich kryteriów, wygląda następująco:

- bardzo niski stopień – 1 wybór (0,08%)
- niski stopień – 18 wyborów (1,47%)
- przeciętny stopień – 248 wyborów (20,21%)
- wysoki stopień – 405 wybory (33,01%)
- bardzo wysoki stopień – 555 wyborów (45,23%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi w zakresie wszystkich 6 kryteriów mogła uzyskać 1227 wyborów.

Poniżej dokonano prezentacji danych, uporządkowanych w odniesieniu do poszczególnych kryteriów. Przedstawienia graficzne i analiza odpowiedzi 47 nauczycieli dotyczą natężenia wszystkich pięciu cech modelu w kontekście poszczególnych kryteriów. Należy zaznaczyć, że nauczyciele w procedurze oceniania odnosili się do własnych doświadczeń.

Doświadczenia i kompetencje kadry pedagogicznej szkoły ćwiczeń to pierwsze kryterium, które stanowiło kontekst oceny funkcjonalności modelu poprzez określenie stopnia natężenia takich cech, jak: czytelność, użyteczność, uniwersalność, adekwatność i innowacyjność. Badani nauczyciele oddali najwięcej głosów, bo 94, na kategorię: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do wszystkich cech modelu. 75 wyborów trafiło do kategorii: wysoki stopień, a 35 do kategorii: przeciętny stopień. Tylko 1 nauczyciel ocenił czytelność modelu w badanym obszarze na bardzo niski stopień. Szczegółowy rozkład odpowiedzi dotyczący natężenia wszystkich cech zaprezentowano w tabeli nr 34.

Tabela 34. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: doświadczenia i kompetencje kadry pedagogicznej szkoły ćwiczeń

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	0	6	15	20	42
Użyteczność	0	0	6	16	19	41

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Elastyczność	0	0	10	14	16	41
Adekwatność	0	0	6	16	19	41
Innowacyjność	0	0	7	14	20	41
Razem	1	0	35	75	94	205

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Jeśli chodzi o ocenę stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do drugiego kryterium: nowatorskie rozwiązania dydaktyczne i organizacyjne (innowacyjne metody, formy, programy itp.), wypracowane w szkole, to nauczyciele najwięcej wyborów oddali na kategorie: bardzo wysoki stopień oraz wysoki stopień. Kolejno było to 91 i 74 wybory. Kategoria przeciętny stopień natężenia wszystkich cech otrzymała 40 wyborów. Należy zaznaczyć, że żaden badany nauczyciel nie wskazał kategorii: bardzo niski i niski stopień. W tabeli nr 35 zobrazowano szczegółowe dane w odniesieniu do badanego kryterium.

Tabela 35. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: nowatorskie rozwiązania dydaktyczne i organizacyjne wypracowane w szkole

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	0	8	15	19	42
Użyteczność	0	0	8	15	18	41
Elastyczność	0	0	10	14	16	40
Adekwatność	0	0	8	14	19	41
Innowacyjność	0	0	6	16	19	41
Razem	0	0	40	74	91	205

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Kolejne kryterium, w odniesieniu do którego badani oceniali funkcjonalność modelu poprzez określenie stopnia natężenia jego cech, dotyczyło upowszechniania i promowania działalności innowacyjnej przez szkołę. Jak pokazują dane, największą liczbę wyborów otrzymała kategoria: bardzo wysoki, a następnie: wysoki stopień natężenia wszystkich cech. Tylko 1 nauczyciel ocenił, że model w odniesieniu do tego kryterium posiadał niski stopień elastyczności. Dane szczegółowe zamieszczono w tabeli nr 36.

Tabela 36. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: upowszechnianie i promowanie działalności innowacyjnej przez szkołę

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	0	6	16	20	42
Użyteczność	0	0	6	17	18	41
Elastyczność	0	1	8	15	17	41
Adekwatność	0	0	6	15	20	41
Innowacyjność	0	0	6	17	16	39
Razem	0	0	32	80	91	204

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Rozkład danych liczbowych, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w kontekście kryterium: zaangażowanie szkoły w realizację projektów i programów edukacyjnych, został zaprezentowany graficznie w tabeli nr 37.

Tabela 37. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: zaangażowanie szkoły w realizację projektów i programów edukacyjnych

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	1	8	12	21	42
Użyteczność	0	1	8	12	20	41
Elastyczność	0	1	11	11	18	41
Adekwatność	0	1	8	15	17	41
Innowacyjność	0	1	7	13	20	41
Razem	0	5	42	63	96	206

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Jak wynika z danych, nauczyciele uznali, że wszystkie badane cechy modelu w odniesieniu do tego kryterium posiadają bardzo wysoki stopień natężenia, następnie: wysoki i przeciętny. Tylko 1 nauczyciel ocenił, że model posiada niski stopień natężenia wszystkich cech, a więc: czytelności, użyteczności, elastyczności, adekwatności i innowacyjności. Warto wskazać, że kategoria: bardzo wysoki stopień, z 96 wyborami, jest w tym badaniu najliczniej reprezentowana, biorąc pod uwagę wszystkie kryteria.

Współpracę szkoły z instytucjami oświatowymi i sektora niepublicznego uczyniono kontekstem oceny funkcjonalności modelu, biorąc pod uwagę odpowiedzi badanych dotyczące stopnia nasilenia jego cech. Wynika z nich, że zdecydowanie najczęściej wyborów, a więc 89, uzyskała kategoria: bardzo wysoki stopień. Niemal równo, biorąc pod uwagę liczbę wskazań, otrzymały kategorie: wysoki i przeciętny stopień. Niski stopień zaznaczyło 2 nauczycieli w odniesieniu do czytelności i użyteczności modelu oraz 1 nauczyciel w odniesieniu do elastyczności, adekwatności i innowacyjności modelu. Tabela nr 38 stanowi graficzne opracowanie danych.

Tabela 38. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: współpraca szkoły z instytucjami oświatowymi i sektora niepublicznego

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej						N
	1	2	3	4	5		
Czytelność	0	2	11	11	18	42	
Użyteczność	0	2	10	13	18	43	
Elastyczność	0	1	12	10	18	41	
Adekwatność	0	1	12	11	17	41	
Innowacyjność	0	1	10	12	18	41	
Razem	0	7	55	57	89	208	

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Ostatnim kryterium, które zostało poddane weryfikacji empirycznej funkcjonalności modelu, uczyniono bazę dydaktyczną i infrastrukturę szkoły. Podobnie jak czynili to nauczyciele w odniesieniu do poprzednich kryteriów, tym razem także mieli określić stopień natężenia cech modelu. Dane pokazują, że badani najczęściej wyborów, bo w liczbie 94, przypisali kategorii odpowiedzi: bardzo wysoki stopień, znacznie mniej zaś kategorii: wysoki stopień, ponieważ było to 56 wskazań.

Przeciętny stopień natężenia wszystkich cech modelu zyskał 44 wskazania. Tylko 1 nauczyciel w odniesieniu do wszystkich cech modelu określił ich poziom jako niski. W tabeli nr 39 ukazano szczegółowy rozkład wyników.

Tabela 39. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: baza dydaktyczna i infrastruktura szkoły

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	1	8	11	19	39
Użyteczność	0	1	8	11	19	39
Elastyczność	0	1	11	12	17	41
Adekwatność	0	1	10	11	18	40
Innowacyjność	0	1	7	11	21	40
Razem	0	7	44	56	94	199

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

D. Nauczyciele szkół współpracujących

Badanie funkcjonalności modelu w zakresie kryteriów wyboru szkoły na szkołę współpracującą odniesiono także do grupy nauczycieli szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń. Poproszono ich, by w kontekście swoich doświadczeń ocenili stopień natężenia cech modelu, które zgodnie z założeniami określają jego funkcjonalność. Do badania przystąpiło 31 nauczycieli. Kontekstem oceny cech modelu uczyniono 4 następujące kryteria:

- doświadczenie i kompetencje, jakie posiada kadra pedagogiczna (nauczyciele i dyrektor) szkoły w zakresie innowacyjnego kształcenia uczniów;
- potrzeby nauczycieli w zakresie nowatorskich rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych (innowacyjne metody, formy, programy itp.);
- gotowość nauczycieli i szkoły na wdrażanie i promowanie działalności innowacyjnej;
- niezbędna baza dydaktyczna i infrastruktura szkoły.

WNIOSEK

Analiza wyników pozwala stwierdzić, że w kontekście ocen nauczycieli szkół współpracujących model spełnia swe funkcje w stopniu przeciętnym. Najwięcej wyborów uzyskała kategoria odpowiedzi: przeciętny stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich kryteriach.

Szczegółowy rozkład danych przedstawia się następująco:

- bardzo niski stopień – 28 wyborów (04,51%)
- niski stopień – 102 wybory (16,45%)
- przeciętny stopień – 190 wyborów (30,65%)
- wysoki stopień – 161 wyborów (25,97%)
- bardzo wysoki stopień – 139 wyborów (22,42%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi w zakresie wszystkich 4 kryteriów mogła uzyskać 620 wyborów.

Poniżej zaprezentowano i omówiono wyniki badań natężenia wszystkich cech modelu w odniesieniu do poszczególnych kryteriów. Szczegółowy rozkład odpowiedzi do konkretnych cech zilustrowano na wykresach, które stanowią załącznik do niniejszego raportu.

Ważnym kryterium oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń jest doświadczenie oraz kompetencje posiadane przez kadrę pedagogiczną (nauczyciele i dyrektor) szkoły w zakresie innowacyjnego kształcenia uczniów. W związku z tym poproszono nauczycieli szkół współpracujących o ocenę stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do tego kryterium. Jak pokazują dane, najwięcej wskazań uzyskała kategoria: przeciętny stopień. Mniej wskazań w kolejności otrzymały kategorie: wysoki, bardzo wysoki i niski. 2 badanych nauczycieli uznało, że model jest czytelny i użyteczny w stopniu bardzo niskim, zaś 1 nauczyciel ocenił, że na bardzo niskim poziomie jest jego użyteczność, adekwatność i innowacyjność.

Podobny rozkład odpowiedzi odnotowano w odniesieniu do drugiego kryterium, jakim są potrzeby nauczycieli w zakresie nowatorskich rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych (innowacyjne metody, formy, programy itp.). Kolejno w tabelach nr 40 i 41 zilustrowano dane liczbowe dotyczące obu kryteriów.

Tabela 40. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: doświadczenie i kompetencje, posiadane przez kadrę pedagogiczną

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	2	4	9	10	6	31
Użyteczność	1	4	12	8	6	31
Elastyczność	2	5	9	9	6	31
Adekwatność	1	4	11	8	7	31
Innowacyjność	1	5	10	8	7	31
Razem	7	22	51	43	32	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 41. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: potrzeby nauczycieli w zakresie nowatorskich rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	4	10	10	6	31
Użyteczność	1	4	11	9	6	31
Elastyczność	1	5	10	9	6	31
Adekwatność	2	3	10	10	6	31
Innowacyjność	1	4	11	8	7	31
Razem	6	20	52	46	31	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Gotowość nauczycieli i szkoły na wdrażanie i promowanie działalności innowacyjnej to kolejne kryterium, które stało się kontekstem oceny stopnia natężenia cech modelu dokonywanej przez nauczycieli szkół współpracujących. Uzyskane dane, które zaprezentowano w tabeli nr 42, pokazują, że najwięcej wyborów, bo 47, uzyskała kategoria odpowiedzi: przeciętny stopień w odniesieniu do wszystkich badanych cech. Następnie po 39 wskazań otrzymały kategorie: wysoki i bardzo wysoki. Niskie natężenie cech zyskało 25 wyborów. Tylko 1 badany ocenił, że wszystkie cechy modelu posiadają bardzo niskie natężenie.

Tabela 42. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: gotowość nauczycieli i szkoły na wdrażanie i promowanie działalności innowacyjnej

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	5	8	9	8	31
Użyteczność	1	5	9	8	8	31
Elastyczność	1	5	10	7	8	31
Adekwatność	2	5	10	8	7	31
Innowacyjność	1	5	10	7	8	31
Razem	5	25	47	39	39	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Ostatnim kryterium, w odniesieniu do którego nauczyciele szkół współpracujących określali stopień natężenia wszystkich cech modelu, dotyczyło niezbędnej bazy dydaktycznej i infrastruktury szkoły. Jak pokazują dane liczbowe, najczęściej badanych uznało, że model posiada wszystkie cechy w przeciętnym natężeniu. Kategoria ta otrzymała 40 wskazań. 37 wyborów uzyskała kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech. O 2 wskazania mniej otrzymała odpowiedź: niski stopień. 2 badanych nauczycieli uznało, że wszystkie cechy modelu mają bardzo niski stopień natężenia. Szczegółowe dane zilustrowane zostały w tabeli nr 43.

Tabela 43. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: niezbędna baza dydaktyczna i infrastruktura szkoły

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	7	7	7	8	31
Użyteczność	2	7	8	7	7	31
Elastyczność	2	7	8	7	7	31
Adekwatność	2	7	9	6	7	31
Innowacyjność	2	7	8	6	8	31
Razem	10	35	40	33	37	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

E. Przedstawiciele instytucji wspierających i uczelni wyższych

Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń poprzez określenie stopnia natężenia jego cech, takich jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność, dokonano także w kontekście odpowiedzi przedstawicieli instytucji wspierających wdrożenie modelu szkoły ćwiczeń. Badaną próbę tworzyło 6 osób, w tym 3 przedstawiciele uczelni wyższych. Zadanie badanych polegało na określeniu stopnia natężenia wszystkich cech modelu w odniesieniu do poszczególnych kryteriów wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń lub współpracującą. Zebrane dane pozwoliły na sformułowanie poniższego wniosku.

WNIOSEK

W kontekście ocen tej grupy badanych model spełnił swe funkcje w stopniu przeciętnym. Największą liczbę wyborów otrzymała kategoria: wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich badanych cech we wszystkich kryteriach. Najmniejszą liczbę wskazań w odniesieniu do wszystkich cech uzyskała kategoria: bardzo wysoki stopień.

Szczegółowy rozkład wyników prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 20 wyborów (09,52%)
- niski stopień – 54 wybory (25,71%)
- przeciętny stopień – 50 wyborów (23,81%)
- wysoki stopień – 67 wyborów (31,91%)
- bardzo wysoki stopień – 19 wyborów (09,05%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi w zakresie wszystkich 4 kryteriów mogła uzyskać 210 wyborów.

Badani przedstawiciele określali stopień natężenia wszystkich cech w odniesieniu do następujących kryteriów:

- a) doświadczenie i kompetencje kadry pedagogicznej szkoły;
- b) nowatorskie rozwiązania dydaktyczne i organizacyjne (innovacyjne metody, formy, programy itp.) wypracowane w szkole;
- c) upowszechnianie i promowanie działalności innowacyjnej przez szkołę;
- d) zaangażowanie szkoły w realizację projektów i programów edukacyjnych;
- e) współpraca szkoły z instytucjami oświatowymi i sektora niepublicznego;
- f) baza dydaktyczna i infrastruktura szkół;
- g) kompetencje i styl zarządzania szkołą przez dyrektora.

Z danych wynika, że w zakresie pierwszego kryterium, a więc: doświadczeń i kompetencji kadry pedagogicznej szkoły, najwięcej wyborów, w liczbie 13, badani przydzielili kategorii: wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu. 10 wyborów trafiło do kategorii: bardzo niski stopień natężenia cech modelu. W tym przypadku oznacza to, że 2 badanych na takim poziomie oceniło wszystkie cechy modelu. Jedynie 1 przedstawiciel instytucji wspierających ocenił czytelność modelu odnośnie do tego kryterium na bardzo wysoki stopień, a inny natężenie wszystkich cech modelu sklasyfikował na niskim poziomie.

W odniesieniu do kryterium: nowatorskie rozwiązania dydaktyczne i organizacyjne (innovacyjne metody, formy, programy itp.), wypracowane w szkole, zgromadzone dane liczbowe wskazują, że badani przydzielili największą liczbę wskazań kategorii: niski poziom natężenia wszystkich cech modelu. Pozostałe kategorie otrzymały podobną liczbę wyborów.

Jeśli chodzi o wyniki badanych przedstawicieli instytucji wspierających w kontekście kryterium: upowszechnianie i promowanie działalności innowacyjnej przez szkołę, to 2 spośród nich oceniło natężenie wszystkich cech na stopień wysoki i 2 na stopień niski. 1 badany ocenił natężenie wszystkich cech na stopień bardzo niski i 1 na stopień przeciętny. Kategoria: bardzo wysoki stopień natężenia cech nie otrzymała żadnych wyborów.

Zaangażowanie szkoły w realizację projektów i programów edukacyjnych to kolejne kryterium, które stało się odniesieniem dokonywanej przez badanych oceny stopnia natężenia cech modelu. Tutaj badani przydzielili najwięcej wyborów, w liczbie 12, kategorii: wysoki stopień w stosunku do natężenia wszystkich cech. 2 badanych oceniło, że model posiada niski stopień natężenia wszystkich cech, 1 badany stwierdził bardzo wysoki poziom czytelności modelu, podobnie jak innowacyjności.

Określenia stopnia natężenia cech modelu dokonywali badani w odniesieniu do współpracy szkoły z instytucjami oświatowymi i sektora niepublicznego. Zgromadzone dane pokazują, że respondenci najwięcej wyborów, tj. 13, przydzielili kategorii: wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu. 7 wyborów otrzymała kategoria przeciętny stopień. 2 badanych przyznało, że wszystkie cechy modelu posiadały niski stopień natężenia cech.

W odniesieniu do bazy dydaktycznej i infrastruktury szkół, 3 badanych oceniło stopień natężenia wszystkich cech jako przeciętny, co w sumie dało 15 wyborów. Po 5 wskazań otrzymały kategorie: niski, wysoki i bardzo wysoki. Żaden badany przedstawiciel nie określił stopnia natężenia wszystkich badanych cech jako bardzo niski.

Kompetencje i styl zarządzania szkołą przez dyrektora to ostatnie kryterium, które było odniesieniem do oceny stopnia natężenia cech modelu. Tutaj najwięcej wyborów badani przypisali do kategorii: przeciętny stopień natężenia, a następnie wysoki i bardzo wysoki. Kategoria: bardzo niski stopień natężenia w odniesieniu do badanych cech modelu nie uzyskała ani jednego wskazania.

3.3. Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w obszarze organizacji pracy szkoły ćwiczeń

Wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń w praktykę szkoły polega na podjęciu szeregu czynności służących:

- a) osiągnięciu celów poprzez uruchamianie odpowiednich inwestycji, działań;
- b) koordynacji w czasie i przestrzeni realizacji wyżej ww. działań organizacyjnych, finansowych, materialnych, prawnych (legislacyjnych) itp.;
- c) monitorowaniu podjętych działań i weryfikacji stopnia osiągnięcia celów;
- d) monitorowaniu i korygowaniu czynności służących organizacji wdrażania modelu.

Jednocześnie należy zauważyć, że u podstaw tworzenia modelu szkoły ćwiczeń leżą cele perspektywiczne, realizacja których ma doprowadzić do praktycznej modyfikacji systemu doskonalenia i kształcenia nauczycieli w Polsce, wzbogacając go o sieć szkół pełniących w tych zakresach określone funkcje.

Co więcej, model powstawał w odpowiedzi na autentyczne potrzeby nauczycieli i studentów, definiowane w kontekście potrzeb uczniów. Takie podejście wymagało głębokiego i odpowiedzialnego namysłu oraz znajomości obszarów słabych, zaniedbanych i zaniechanych w kształceniu uczniów. Diagnoza potrzeb, ale i raporty z badań rzeczywistości edukacyjnej, skierowały uwagę i wysiłki twórców modelu na rozwój kompetencji nauczycieli w zakresie wspierania uczniów w nabywaniu i rozwijaniu umiejętności kluczowych, głównie w czterech obszarach edukacji (matematycznym, językowym, przyrodniczym i informatycznym). Twórcy modelu skupili się ponadto na rozwoju umiejętności cyfrowych nauczycieli, innowacyjnym i eksperymentalnym nauczaniu, kreatywności, przedsiębiorczości, krytycznym myśleniu, rozwiązywaniu problemów, umiejętności uczenia się, pracy zespołowej w środowisku zawodowym, jak również zindywidualizowanym podejściu do ucznia i jego rozwoju.

W strukturze organizacji szkoły ćwiczeń można wyróżnić trzy zasadnicze etapy, biorąc pod uwagę kryterium temporalne: (1) przygotowanie szkoły do pełnienia funkcji szkoły wiodącej; (2) otwarcie i działanie szkoły ćwiczeń oraz (3) ewaluacja jakości wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń. Każdy z tych etapów odznacza się swoistością zadań i działań przewidzianych do osiągnięcia.

Na pierwszym etapie działania szkoły ćwiczeń, jak wynika z założeń, organizowane są szkolenia kadry pedagogicznej oraz doposaża się szkołę w urządzenia i środki dydaktyczne, które mają umożliwić realizację innowacyjnego modelu kształcenia i uczniów i nauczycieli. Zarówno nauczyciele, jak i dyrektor szkoły mają mieć możliwość uczestniczenia w szkoleniach organizowanych przez ekspertów-doradców metodycznych w ramach czterech obszarów edukacyjnych, z naciskiem na wzbogacanie i poszerzanie ich kompetencji w zakresie umiejętności współpracy, twórczego rozwiązywania problemów, nauczania eksperymentalnego i zindywidualizowanego, innowacyjnego podejścia do projektowania i tworzenia sytuacji edukacyjnych, organizowania konstruktywistycznego środowiska uczenia się uczniów poprzez ich wielostronne zaangażowanie. Celem tego etapu jest przygotowanie grupy nauczycieli ekspertów, którzy zgodnie z założeniami modelu, mają stanowić wsparcie w procesie doskonalenia kompetencyjnego nauczycieli z innych szkół. Nauczyciele ci mają pełnić role lideryskie w społeczności wzajemnego uczenia się nauczycieli i studentów. Wspólnie z doradcami metodycznymi mają przygotować zestawy materiałów metodycznych, lekcje pokazowe, podczas których prezentują innowacyjny proces kształcenia wdrożony w codzienną pracę z uczniami. Zakończenie tego przygotowawczego etapu powinno owocować nową jakością pracy szkoły, która ma się stać wzorem i odniesieniem dla innych szkół, a zwłaszcza poszukujących nauczycieli, szczególnie w zakresie tworzenia konstruktywistycznego środowiska uczenia się uczniów w czterech wyżej wspomnianych dziedzinach wiedzy.

Drugi etap organizowania szkoły ćwiczeń można określić jako meritum. Jego urzeczywistnienie wiąże się z otwarciem szkoły ćwiczeń poprzez stworzenie wspólnoty

wzajemnego uczenia się nauczycieli praktyków i kandydatów na nauczycieli, a więc studentów kierunków nauczycielskich. Społeczność tę, zgodnie z założeniami modelu, mają tworzyć nauczyciele szkoły ćwiczeń, szkół współpracujących, studenci oraz eksperci/przedstawiciele placówek wspierających, a także uczelni wyższych. Każda grupa beneficjentów ma do wykonania specyficzne zadania, jakie wynikają z pełnienia przez nich określonych ról. Nauczyciele ze szkoły wiodącej pełnią rolę ekspertów, którzy głównie mają dzielić się swoją wiedzą i doświadczeniem oraz modelować określone zachowania, a także prowokować do zmiany. W początkowej fazie tworzenia społeczności wzajemnie uczącej się pełnią oni rolę liderów i organizatorów sytuacji sprzyjających nabywaniu i wzbogacaniu kompetencji konstruktywistycznego nauczania. Grupa nauczycieli ze szkół współpracujących ma przede wszystkim aktywnie współtworzyć i uczestniczyć w zajęciach warsztatowych prowadzonych przez nauczycieli ekspertów, lekcjach pokazowych, zajęciach doskonalących ich kompetencje kluczowe oraz sesjach fokusowych, dyskusjach czy konwersatoriach. Otrzymują oni przy tym zarówno pomoc merytoryczną, jak i materialną, głównie w postaci materiałów do prowadzenia zajęć. Na tym etapie realizacji założeń projektu silne wsparcie merytoryczne otrzymują także studenci, którzy mają aktywnie uczestniczyć we wspólnocie wzajemnego uczenia się.

Etap ostatni, trzeci, organizacji szkoły ćwiczeń zgodnie z założeniami modelu wiąże się głównie z diagnozą jakości osiągniętych celów, zrealizowanych zadań i ich ewaluacją, ponadto – promocją działań i upowszechnianiem ich w środowisku lokalnym. Bardzo wartościowym przedsięwzięciem na tym etapie jest organizacja konferencji podsumowującej funkcjonowanie szkoły ćwiczeń.

Poniższy schemat przedstawia graficzne ujęcie kluczowych etapów organizacji szkoły ćwiczeń w odniesieniu do modelu.

ETAP PRZYGOTOWAWCZY

Diagnoza potrzeb nauczycieli i studentów

Opracowanie modelu szkoły ćwiczeń, jako społeczności wzajemnie uczącej się

Przygotowanie szkoły do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń

Wsparcie merytoryczne nauczycieli szkoły ćwiczeń

Doposażenie szkoły

Konferencja otwierająca działalność szkoły ćwiczeń

Rekrutacja szkół współpracujących

ETAP DZIAŁANIA SZKOŁY ĆWICZEŃ

Otwarcie szkoły ćwiczeń

Stworzenie społeczności wzajemnego uczenia się nauczycieli praktyków i studentów

Doskonalenie zawodowe nauczycieli ze szkół współpracujących

Stworzenie sieci współpracy

Kształcenie studentów kierunków nauczycielskich

ETAP EWALUACYJNY

Opracowanie procedury badania efektów działalności szkoły ćwiczeń

Konferencja podsumowująca

W kontekście powyżej scharakteryzowanych założeń podjęto próbę oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w obszarze jej organizacji. W tym celu poproszono dyrektorów i nauczycieli szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących, a także przedstawicieli instytucji wspierających i uczelni wyższych o zaznaczenie na pięciostopniowej skali stopnia, w jakim model szkoły ćwiczeń był dla nich: a) jasny i czytelny (zrozumieli); b) użyteczny; c) pozwalał na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego; d) adekwatny do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego; e) innowacyjny w różnych zakresach badanego obszaru funkcjonalności modelu. Natężenie wymienionych cech modelu szkoły ćwiczeń uznano za wskaźniki poziomu jego funkcjonalności. Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w omawianym obszarze dokonano na podstawie badania opinii (ocen) wszystkich zaangażowanych podmiotów, formułujących je w kontekście swoich doświadczeń.

Dane empiryczne uzyskano z odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszach ankiety skierowanych do poszczególnych grup respondentów. Zakres treści pytań, choć w znacznej mierze podobny dla wszystkich badanych, dostosowano do specyfiki ról, jakie pełnili oni w projekcie. Poniżej kolejno zaprezentowano dane empiryczne odnoszące się do poszczególnych grup badanych.

A. Dyrektorzy szkół ćwiczeń

Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w omawianym obszarze dokonano na podstawie badania opinii (ocen) formułowanych w kontekście doświadczeń dyrektorów szkół ćwiczeń.

W odniesieniu do tej grupy wzięto pod uwagę aż 18 aspektów:

- a) funkcjonowanie w szkole zespołu ds. rozwoju szkoły ćwiczeń;
- b) zasady współpracy instytucji systemu wspomagania i uczelni w zakresie planowania, organizowania i ewaluowania działań podjętych przez szkołę ćwiczeń;
- c) metody i formy wzbogacania kompetencji nauczycieli szkoły ćwiczeń (trenerów);
- d) metody i formy doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących;
- e) zasady działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami;
- f) rola i zadania nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących;
- g) rola i zadania nauczycieli szkół ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów
- h) rola i zadania nauczycieli ze szkół współpracujących w implementacji założeń modelu szkoły ćwiczeń
- i) rola i zadania studentów we wdrażaniu założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- j) infrastruktura niezbędna do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia;
- k) zasady wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego;
- l) organizowanie współpracy;
- m) respektowanie zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych;
- n) tworzenie klimatu sprzyjającego uczeniu się;
- o) wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań;
- p) sposoby kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK;
- q) sposoby monitorowania działań i ewaluacji pracy w szkole ćwiczeń oraz szkołach współpracujących i uczelni;
- r) strategie zarządzania szkołą ćwiczeń.

Zadanie badanych dyrektorów polegało na określeniu stopnia natężenia wszystkich cech modelu w poszczególnych aspektach.

Z uwagi na niewielką liczebnie grupę, składającą się z 9 osób badanych, poniżej zaprezentowano charakterystykę danych empirycznych w odniesieniu do kolejnych aspektów organizacji szkoły ćwiczeń. Przedstawienie graficzne wyników zamieszczono w aneksie, na końcu raportu.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w tym obszarze na wysokim poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki, a następnie: wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach badanego obszaru.

Szczegółowy rozkład danych prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 1 wybór (0,12%)
- niski stopień – 0 wyborów (0,00%)
- przeciętny stopień – 39 wyborów (04,82%)
- wysoki stopień – 426 wyborów (52,66%)
- bardzo wysoki stopień – 434 wybory (42,40%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi mogła uzyskać 809 wskazań.

Warto zauważyć, że dyrektorzy szkół ćwiczeń uczestniczący w badaniu uznali, iż wysoki lub bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech posiada model w odniesieniu do 8 aspektów opisywanego obszaru weryfikacji funkcjonalności modelu. Należą do nich:

- funkcjonowanie w szkole zespołu ds. rozwoju szkoły ćwiczeń;
- zasady działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami;
- rola i zadania nauczycieli szkół ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów;
- respektowanie zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych;
- tworzenie klimatu sprzyjającego uczeniu się;
- wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań;
- sposoby kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK;
- sposoby monitorowania działań i ewaluacji pracy w szkole ćwiczeń oraz szkołach współpracujących i uczelniach.

W kolejnych 2 aspektach: rola i zadania nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących oraz strategię zarządzania szkołą ćwiczeń, model został uznany przez badanych za wysoce funkcjonalny, gdyż z wyjątkiem 1 wskazania wszystkie jego cechy odznaczają się wysokim i bardzo wysokim stopniem natężenia. Wyjątek stanowi, w obu aspektach, cecha elastyczności modelu, której 1 dyrektor przypisał przeciętny stopień natężenia.

Przeciętny stopień natężenia wszystkich cech został określony przez badanych w odniesieniu do 5 aspektów, z niewielką liczbą wyborów od 5 do 8. Zaznaczyć należy, że względem 3 aspektów tylko 1 badany dyrektor ocenił natężenie wszystkich cech modelu na tym poziomie.

Do aspektów tych należą:

- zasady współpracy instytucji systemu wspomaganie i uczelni w zakresie planowania, organizowania i ewaluowania działań podjętych przez szkołę ćwiczeń (5 wyborów);
- rola i zadania nauczycieli ze szkół współpracujących w implementacji założeń modelu szkoły ćwiczeń (8 wyborów);
- infrastruktura niezbędna do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia (7 wyborów);
- zasady wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego (5 wyborów);
- organizowanie współpracy (5 wyborów).

W pozostałych 4 aspektach natężenie cech modelu zostało ocenione na przeciętny stopień w odniesieniu do pojedynczych cech. Najczęściej były to elastyczność i adekwatność. Dotyczyło to:

- metody i formy wzbogacania kompetencji nauczycieli szkoły ćwiczeń (trenerów);
- metody i formy doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących;
- zasady działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami;
- strategii zarządzania szkołą ćwiczeń.

Tylko 1 badany dyrektor szkoły ćwiczeń ocenił na bardzo niski stopień elastyczność modelu odnośnie do infrastruktury niezbędnej do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia.

B. Dyrektorzy szkół współpracujących

Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w omawianym obszarze dokonano także na podstawie zbadania opinii (ocen) formułowanych w kontekście doświadczeń 9 dyrektorów szkół współpracujących ze szkołami ćwiczeń.

Odnosnie do tej grupy badanych wzięto pod uwagę 13 następujących aspektów:

- a) metody i formy doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących;
- b) zasady działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami;
- c) rola i zadania nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących;
- d) rola i zadania nauczycieli ze szkół współpracujących w implementacji założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- e) infrastruktura niezbędna do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia;
- f) zakres wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego;

- g) organizowanie współpracy;
- h) respektowanie zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych;
- i) tworzenie klimatu sprzyjającego uczeniu się;
- j) wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań;
- k) sposoby kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK;
- l) sposoby monitorowania działań i ewaluacji zmian w pracy szkół współpracujących;
- m) strategię zarządzania szkołą.

Z uwagi na niewielką liczebnie grupę 9 badanych osób, podobnie jak w przypadku dyrektorów szkół ćwiczeń, poniżej zaprezentowano jedynie charakterystykę danych empirycznych w odniesieniu do kolejnych aspektów organizacji szkoły ćwiczeń. Przedstawienie graficzne wyników zamieszczono w aneksie, na końcu raportu.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w tym obszarze na wysokim poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki, a następnie – wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach badanego obszaru.

Szczegółowy rozkład danych prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 0 wyborów (0,00%)
- niski stopień – 5 wyborów (0,85%)
- przeciętny stopień – 104 wybory (17,78%)
- wysoki stopień – 235 wyborów (40,17%)
- bardzo wysoki stopień – 241 wyborów (41,20 %)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi mogła uzyskać 585 wskazań.

Dane zgromadzone z badania dyrektorów szkół współpracujących pokazują, że nie określili oni stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do żadnej z cech na stopień bardzo niski. Na stopień niski ocenił natężenie wszystkich cech modelu tylko 1 badany w aspekcie wprowadzania innowacyjnych rozwiązań. Należy jednak zauważyć, że funkcjonalność modelu, określana przez natężenie jego cech, została przez badanych najslabiej oceniona w tym aspekcie. 2 dyrektorów określiło stopień natężenia wszystkich cech w tym aspekcie na stopień niski. Przy czym ponad 1/3 badanych wybrała kategorię odpowiedzi: bardzo wysoki stopień.

Na podkreślenie zasługuje jednak fakt, że najwięcej wyborów w obszarze organizacji szkoły na szkołę współpracującą otrzymała kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia.

Analizując bardziej szczegółowo dane, należy zauważyć, że natężenie wszystkich cech modelu tylko na stopień wysoki i bardzo wysoki badani ocenili w odniesieniu do aspektu tworzenia klimatu sprzyjającego uczeniu się. Zdecydowanie na bardzo wysoki stopień, w porównaniu do pozostałych kategorii, respondenci ocenili natężenie wszystkich cech modelu w 3 aspektach:

- tworzenie klimatu sprzyjającego uczeniu się (tutaj kategoria bardzo wysoki stopień otrzymała 25 wskazań/45 możliwych);
- sposoby kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK (kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki stopień otrzymała 24 wybory z 45 możliwych);
- strategię zarządzania szkołą (kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki otrzymała 23 wskazania z 45 możliwych).

Natomiast bardzo podobny rozkład odpowiedzi udzielonych przez badanych odnotowano w 3 aspektach, a mianowicie:

- rola i zadania nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących;
- zakres wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego;
- sposoby monitorowania działań i ewaluacji zmian w pracy szkół współpracujących.

W odniesieniu do pierwszego aspektu (rola i zadania nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących) badani ocenili stopień natężenia wszystkich cech modelu na: stopień przeciętny – 15 wyborów; stopień wysoki – 14 wyborów i stopień bardzo wysoki – 16 wskazań.

W odniesieniu do drugiego aspektu (zakres wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego) stopień natężenia cech modelu badani dyrektorzy określili na stopnie: przeciętny – 15 wyborów, wysoki – 12 wskazań i bardzo wysoki – 18.

W ostatnim z wyżej wymienionych aspektów badani przypisali wszystkim cechom stopnie natężenia: przeciętny – 15 wyborów, wysoki – 14 i bardzo wysoki – 16 wskazań.

Biorąc pod uwagę wyżej charakteryzowane dane w kontekście tych 3 aspektów, należy zauważyć, że 1/3 dyrektorów oceniła natężenie wszystkich cech modelu na stopień przeciętny. W pozostałych aspektach nie odnotowano tak wysokiego wskaźnika. Oznacza to, że funkcjonalność modelu została słabo oceniona w tych 3 aspektach, w pozostałych – wysoko.

C. Nauczyciele szkoły ćwiczeń

Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w omawianym obszarze dokonano także na podstawie zbadania opinii (ocen) respondentów, formułowanych w kontekście doświadczeń 47 nauczycieli szkół ćwiczeń.

W odniesieniu do tej grupy badanych wzięto pod uwagę aż 18 aspektów:

- a) funkcjonowanie w szkole zespołu ds. rozwoju szkoły ćwiczeń;
- b) zasady współpracy instytucji systemu wspomagania i uczelni w zakresie planowania, organizowania i ewaluowania działań podjętych przez szkołę ćwiczeń;
- c) metody i formy wzbogacania kompetencji nauczycieli szkoły ćwiczeń (trenerów);
- d) metody i formy doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących;
- e) zasady działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami;
- f) rola i zadania nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących;
- g) rola i zadania nauczycieli szkół ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów;
- h) rola i zadania nauczycieli ze szkół współpracujących w implementacji założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- i) rola i zadania studentów we wdrażaniu założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- j) infrastruktura niezbędna do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia;
- k) zasady wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego;
- l) organizowanie współpracy;
- m) respektowanie zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych;
- n) tworzenie klimatu sprzyjającego uczeniu się;
- o) wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań;
- p) sposoby kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK;
- q) sposobów monitorowania działań i ewaluacji pracy w szkole ćwiczeń oraz szkołach współpracujących i uczelniach;
- r) strategii zarządzania szkołą ćwiczeń.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w obszarze organizacji szkoły na szkołę ćwiczeń na wysokim poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach.

Szczegółowy rozkład danych w odniesieniu do wszystkich cech modelu i wszystkich wyżej wymienionych aspektów badanego obszaru funkcjonalności modelu prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 71 wyborów (1,83%)
- niski stopień – 121 wyborów (03,12%)
- przeciętny stopień – 631 wyborów (16,28%)
- wysoki stopień – 1074 wybory (27,70%)
- bardzo wysoki stopień – 1980 wyborów (51,07%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi mogła uzyskać 3877 wskazań.

Dane ilustrujące odpowiedzi respondentów w odniesieniu do poszczególnych cech modelu i w kontekście pojedynczych aspektów są dostępne w aneksach.

Poniżej zaprezentowano wyniki badania nauczycieli szkół ćwiczeń ukazujące natężenie wszystkich cech modelu dla poszczególnych obszarów.

Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród nauczycieli szkół ćwiczeń pokazała, że ich rozkład w zakresie dwóch pierwszych aspektów jest bardzo podobny (tabele nr 44 i 45). Respondenci przyznali najwyższy stopień natężenia wszystkim cechom modelu, sygnując to 108 wskazaniami. Wysoki stopień natężenia wszystkich cech w odniesieniu do funkcjonowania w szkole zespołu ds. rozwoju szkoły ćwiczeń uzyskał 63 wybory, a w odniesieniu do zasad współpracy instytucji systemu wspomaganie i uczelni w zakresie planowania, organizowania i ewaluowania działań podjętych przez szkołę ćwiczeń – 65 wyborów. Przeciętny stopień natężenia badanych cech zyskał kolejno 40 i 39 wskazań.

Tabela 44. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: funkcjonowanie zespołu ds. rozwoju szkoły ćwiczeń

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	1	8	14	22	45
Użyteczność	0	2	7	14	20	43
Elastyczność	0	2	9	11	21	43
Adekwatność	0	1	9	12	22	44
Innowacyjność	0	1	7	12	23	43
Razem	0	7	40	63	108	218

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 45. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: funkcjonowanie zespołu ds. rozwoju szkoły ćwiczeń

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	2	7	15	21	45
Użyteczność	0	1	8	14	21	44
Elastyczność	1	1	9	12	21	44
Adekwatność	0	3	7	12	22	44

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Innowacyjność	0	1	8	12	23	44
Razem	1	8	39	65	108	221

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Dane dotyczące dwóch kolejnych aspektów, a więc metod i form wzbogacania kompetencji nauczycieli szkoły ćwiczeń (trenerów) oraz metod i form doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących mają także dość podobny rozkład. W ocenach największej liczby badanych cechy modelu posiadają wysoki stopień natężenia. Potwierdzają to liczby wskazań, kolejno 114 i 116. Druga kategoria posiadająca największą liczbę wyborów to: wysoki stopień natężenia. Tutaj uzyskała ona 59 wyborów w obu badanych aspektach. Niewielką liczbę wskazań, bo 8, uzyskała kategoria odpowiedzi: niski stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu. Tabele nr 46 i 47 ukazują szczegółowy rozkład wyników.

Tabela 46. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: metody i formy wzbogacania kompetencji nauczycieli szkół ćwiczeń

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	1	5	15	21	43
Użyteczność	0	2	7	12	23	44
Elastyczność	1	1	8	9	24	43
Adekwatność	0	2	7	11	23	43
Innowacyjność	0	2	6	12	23	43
Razem	2	8	33	59	114	216

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 47. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: metody i formy wzbogacania kompetencji nauczycieli szkół współpracujących

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	2	5	12	24	43
Użyteczność	1	1	6	14	21	43
Elastyczność	0	2	7	11	23	43
Adekwatność	1	1	6	11	24	43

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Innowacyjność	0	2	6	11	24	43
Razem	2	8	30	59	116	215

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Zasady działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami to kolejny badany aspekt z obszaru organizacji pracy szkoły ćwiczeń i szkół współpracujących. Uzyskane dane wskazują, że najczęściej wybieraną kategorią odpowiedzi jest: bardzo wysoki stopień i dotyczy to natężenia wszystkich cech modelu. Kategoria ta uzyskała 113 wyborów, co stanowi ponad 52% możliwych wskazań. Wielu badanych nauczycieli oceniło natężenie cech modelu na stopień wysoki. Ta kategoria odpowiedzi uzyskała 74 wskazania. Najmniejszą liczbę wskazań, tj. 3, respondenci przyznali odpowiedzi: bardzo niski stopień, ale tylko w odniesieniu do natężenia 3 cech, a mianowicie: czytelności, elastyczności i innowacyjności. Szczegółowy rozkład danych zilustrowano w tabeli nr 48.

Tabela 48. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: zasady działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami szkół współpracujących

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	1	1	6	17	18	43
Użyteczność	0	2	6	14	21	43
Elastyczność	1	1	6	14	21	43
Adekwatność	0	2	6	13	23	44
Innowacyjność	1	1	5	16	20	43
Razem	3	7	29	74	113	216

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W kontekście roli i zadań nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących najwięcej ankietowanych oceniło natężenie wszystkich cech na stopień bardzo wysoki. Należy zauważyć, że jest to najwyższa liczba wskazań danej odpowiedzi względem wszystkich aspektów badanego obszaru funkcjonalności modelu. Zyskało to potwierdzenie w liczbie 121 wskazań, co stanowi ponad 56% ich maksymalnej liczby. Drugą najczęściej wybieraną przez badanych kategorią odpowiedzi był: wysoki stopień, który uzyskał 58 wskazań. Po 1 wskazaniu otrzymały takie cechy jak: czytelność, elastyczność i innowacyjność w kategorii: bardzo niski stopień określający ich natężenie. W tabeli nr 49 przedstawiono rozkład odpowiedzi badanych.

Tabela 49. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: rola i zadania nauczycieli szkół ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli szkół współpracujących

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	1	6	11	24	43
Użyteczność	0	2	6	10	25	43
Elastyczność	1	1	5	12	24	43
Adekwatność	0	2	5	12	25	44
Innowacyjność	1	1	5	13	23	43
Razem	3	7	27	58	121	216

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Stopień natężenia cech modelu, stanowiący wskaźnik jego funkcjonalności w badanym obszarze, określono także w zakresie roli i zadań nauczycieli szkół ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów. Uzyskane dane pokazują, że także w tym ujęciu najwięcej wyborów, tj. 108, uzyskała kategoria: bardzo wysoki stopień natężenia. Badani nauczyciele przyznali 54 wskazania kategorii: wysoki stopień natężenia oraz 44 wskazania kategorii: przeciętny stopień. Należy zaznaczyć, że podobnie jak w poprzednio charakteryzowanym aspekcie, badani wskazali bardzo niski stopień natężenia tych samych 3 cech modelu. Rozkład szczegółowy zilustrowano w tabeli nr 50.

Tabela 50. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: rola i zadania nauczycieli szkół ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	1	9	11	22	44
Użyteczność	0	2	9	11	21	43
Elastyczność	1	1	8	11	22	43
Adekwatność	0	2	9	10	22	43
Innowacyjność	1	1	9	11	21	43
Razem	3	7	44	54	108	216

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Rola i zadania nauczycieli ze szkół współpracujących w implementacji modelu szkoły ćwiczeń były kolejnym aspektem badanego obszaru funkcjonalności modelu. Jak pokazują dane zilustrowane w tabeli nr 51, rozkład odpowiedzi udzielonych przez respondentów nie różni się zasadniczo od dotychczas prezentowanych. Zdecydowanie największą liczbę wskazań w odniesieniu do wszystkich cech modelu otrzymała kategoria: bardzo wysoki stopień natężenia. Ponad połowa badanych uznała, że czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność modelu są na bardzo wysokim poziomie. 60 wskazań uzyskała kategoria: wysoki stopień, a 40 – przeciętny stopień. Po 1 wyborze otrzymały te same 3 cechy, co w poprzednich aspektach w kategorii: bardzo niski stopień natężenia.

Tabela 51. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: rola i zadania nauczycieli szkół współpracujących w implementacji modelu szkoły ćwiczeń

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	1	8	11	23	44
Użyteczność	0	2	8	14	21	45
Elastyczność	1	0	9	10	23	43
Adekwatność	0	1	8	13	21	43
Innowacyjność	1	0	7	12	22	42
Razem	3	4	40	60	110	217

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Kolejny aspekt, który stał się kontekstem weryfikacji empirycznej funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń poprzez określenie stopnia natężenia jego cech, to: rola i zadania studentów we wdrażaniu założeń modelu szkoły ćwiczeń. Największą liczbę wskazań otrzymała kategoria: bardzo wysoki stopień natężenia, z liczbą 95 wskazań, co stanowi nieco poniżej 44% wszystkich możliwych wskazań. Należy jednak zauważyć, że badani uznali, iż w tym aspekcie model spełnił najsłabiej swe funkcje, gdyż kategorie odpowiedzi: niski i bardzo niski stopień natężenia wszystkich cech otrzymały kolejno 10 i 8 wskazań. Nie jest to niepokojący wynik, ale warty odnotowania w kontekście formułowania wniosków. Są to najwyższe wartości przyznane przez badanych kategoriom odpowiedzi: niski i bardzo niski stopień natężenia w tym obszarze funkcjonalności modelu. Rozkład szczegółowy wyników zaprezentowano w tabeli nr 52.

Tabela 52. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: rola i zadania studentów w implementacji modelu szkoły ćwiczeń

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	1	10	11	20	44
Użyteczność	1	3	9	11	19	43
Elastyczność	2	1	10	12	18	43
Adekwatność	1	3	8	11	20	43
Innowacyjność	2	2	9	12	18	43
Razem	8	10	46	57	95	216

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Za ważny aspekt dla oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń uznano także infrastrukturę niezbędną do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia. W tym aspekcie badań odnotowano 106 wyborów przyznanych kategorii: bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu. Prawie o połowę mniej wyborów, bo 57, uzyskała kategoria: wysoki stopień natężenia. Dane zilustrowano w tabeli nr 52.

Tabela 53. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: infrastruktura niezbędna do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	1	7	11	23	44
Użyteczność	1	1	8	14	19	43
Elastyczność	1	1	9	10	22	43
Adekwatność	1	1	9	12	20	43
Innowacyjność	1	1	9	10	22	43
Razem	6	5	42	57	106	216

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Po przeanalizowaniu danych z pozostałych 8 aspektów badanego obszaru funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń należy uznać, że kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia uzyskała największą liczbę wyborów, następnie uplasowała się kategoria:

wysoki stopień, choć oczywiście z inną liczbą wskazań. Jeśli chodzi o najmniejszą liczbę wskazań kategorii: bardzo wysoki stopień, to odnotowano ją w obszarze zasad wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego. Największą zaś – w aspekcie: sposoby kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK. Ponadto warto zauważyć, że kategorie: niski i bardzo niski stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu były reprezentowane w co najmniej 5 wyborach. Poniżej ukazano w formie tabel szczegółowy rozkład danych dotyczących 8 aspektów, a więc: (1) zasady wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego; (2) organizowanie współpracy; (3) respektowanie zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych; (4) tworzenie klimatu sprzyjającego uczeniu się; (5) wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań; (6) sposoby kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK; (7) sposoby monitorowania działań i ewaluacji pracy w szkole ćwiczeń oraz szkołach współpracujących i uczelni; (8) strategie zarządzania szkołą ćwiczeń.

Tabela 54. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: zasady wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	1	2	9	15	16	43
Użyteczność	1	2	9	14	18	44
Elastyczność	1	2	9	14	17	43
Adekwatność	1	2	9	14	17	43
Innowacyjność	1	2	9	14	17	43
Razem	5	10	45	71	85	216

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 55. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: organizowanie współpracy

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	1	1	9	10	22	43
Użyteczność	1	1	7	9	25	43
Elastyczność	1	1	9	9	24	44
Adekwatność	1	1	7	9	25	43

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Innowacyjność	1	1	8	10	23	43
Razem	5	5	40	47	119	216

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 56. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: respektowanie zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	1	1	7	13	22	44
Użyteczność	1	1	6	13	22	43
Elastyczność	1	2	6	11	23	43
Adekwatność	1	1	6	13	22	43
Innowacyjność	1	2	6	12	22	43
Razem	5	7	31	62	111	216

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 57. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: tworzenie klimatu sprzyjającego uczeniu się

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	1	1	4	14	23	43
Użyteczność	1	1	4	16	22	44
Elastyczność	1	1	5	13	24	44
Adekwatność	1	1	5	13	24	44
Innowacyjność	1	1	5	13	24	44
Razem	5	5	23	69	117	219

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 58. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	5	1	4	13	23	42
Użyteczność	1	1	4	14	22	42
Elastyczność	1	1	5	13	22	42
Adekwatność	1	1	4	14	22	42
Innowacyjność	1	1	3	13	24	42
Razem	5	5	20	67	113	210

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 59. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: sposoby kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	5	1	5	12	24	42
Użyteczność	1	1	5	9	26	42
Elastyczność	1	1	6	10	25	43
Adekwatność	1	1	4	9	27	42
Innowacyjność	1	1	4	11	25	42
Razem	6	5	24	50	127	211

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 60. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: sposoby monitorowania działań i ewaluacji pracy w szkole ćwiczeń oraz szkołach współpracujących i uczelni

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	1	1	8	12	21	43
Użyteczność	1	2	6	14	19	42
Elastyczność	1	1	7	13	20	42

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Adekwatność	1	1	8	12	20	42
Innowacyjność	1	1	7	12	21	42
Razem	5	6	36	63	101	211

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 61. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do kryterium: strategie zarządzania szkołą ćwiczeń

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	5	2	10	8	22	43
Użyteczność	1	1	8	11	21	42
Elastyczność	1	2	7	11	21	42
Adekwatność	1	1	8	10	22	42
Innowacyjność	1	1	9	9	22	42
Razem	6	7	42	49	108	211

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

D. Nauczyciele ze szkół współpracujących

Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w omawianym obszarze dokonano także na podstawie zbadania opinii (ocen) formułowanych w kontekście doświadczeń 31 nauczycieli szkół współpracujących.

W odniesieniu do tej grupy badanych wzięto pod uwagę 13 następujących aspektów z obszaru organizacji pracy szkoły ćwiczeń i szkoły współpracującej:

- metody i formy doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących;
- zasady działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami;
- rola i zadania nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących;
- rola i zadania nauczycieli ze szkół współpracujących w implementacji założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- infrastruktura niezbędna do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia;
- zakres wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego;
- organizowanie współpracy;

- h) respektowanie zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych;
- i) tworzenie klimatu sprzyjającego uczeniu się;
- j) wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań;
- k) sposoby kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK;
- l) sposoby monitorowania działań i ewaluacji zmian w pracy szkół współpracujących;
- m) strategie zarządzania szkołą.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w obszarze organizacji szkoły na szkołę współpracującą na przeciętnym poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała kategoria odpowiedzi: przeciętny stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach.

Szczegółowy rozkład danych odnośnie do wszystkich cech modelu i wszystkich wyżej wymienionych aspektów badanego obszaru funkcjonalności modelu prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 72 wybory (3,57%)
- niski stopień – 333 wybory (16,53%)
- przeciętny stopień – 627 wyborów (31,12%)
- wysoki stopień – 421 wyborów (20,90%)
- bardzo wysoki stopień – 562 wybory (27,90%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi mogła uzyskać 2015 wskazań.

Dane ilustrujące odpowiedzi respondentów w odniesieniu do poszczególnych cech modelu i w kontekście pojedynczych aspektów są dostępne w aneksach.

Poniżej zaprezentowano wyniki badania nauczycieli szkół współpracujących ukazujące natężenie wszystkich cech modelu odnośnie do poszczególnych aspektów badanego obszaru.

Analizując odpowiedzi udzielone przez badanych nauczycieli, należy zauważyć, że wszyscy odpowiedzieli na każde pytanie, co oznacza, że przy N=31 liczba maksymalnych wskazań każdej kategorii odpowiedzi wyniosła 155.

Z ogólnej analizy danych dotyczących wszystkich aspektów badanego obszaru funkcjonalności modelu wynika, że:

1. Najmniejszą liczbę wskazań kategorii odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu odnotowano w aspekcie metod i form doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących, i było to 35 wskazań, co stanowi 22,6%.

2. Największą liczbę wskazań kategorii odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu odnotowano w aspekcie sposobów kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK, z liczbą: 59 wyborów, co stanowi ponad 51% maksymalnej liczby wskazań.
3. Największą liczbę wskazań kategorii: niski stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich badanych cech modelu odnotowano kolejno w aspektach zasad działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami, tzn. 33 wskazania, co daje: 21,3%, oraz metod i form doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących, tzn. 31 wskazań.
4. Największą liczbę wskazań kategorii: bardzo niski stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu odnotowano w aspekcie strategii zarządzania szkołą. Ta kategoria otrzymała 13 wskazań, co stanowi: 8,4% możliwych wskazań.
5. Największą liczbę wyborów kategorii: przeciętny stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech odnotowano w aspekcie respektowania zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych, z liczbą wskazań: 59. Także w tym aspekcie suma liczb wskazań kategorii: wysoki i bardzo wysoki przewyższa liczbę wskazań kategorii: przeciętny stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech jedynie o 7 wyborów.
6. Suma liczby wskazań kategorii: wysoki stopień i bardzo wysoki stopień przekroczyła w każdym obszarze liczbę wskazań kategorii: przeciętny stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich badanych cech modelu.
7. Suma liczby wskazań kategorii: bardzo niski, niski i przeciętny stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu znacząco przekroczyła sumę wskazań kategorii: wysoki stopień i bardzo wysoki stopień w każdym aspekcie badań.
8. W aspekcie tworzenia klimatu sprzyjającego uczeniu się nie odnotowano ani jednego wskazania kategorii odpowiedzi: bardzo niski stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu. Natomiast tylko po 1 wskazaniu tej kategorii odpowiedzi otrzymały cechy: elastyczność, adekwatność i innowacyjność – aż w 11 aspektach.

Poniżej w tabelach nr 62–74 zilustrowano szczegółowy rozkład wyników z badania nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących poszczególnych aspektów obszaru oceny funkcjonalności modelu, w zakresie organizacji szkoły współpracującej.

Tabela 62. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie metod i form doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	1	6	9	8	7	31
Użyteczność	0	7	7	10	7	31

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Elastyczność	1	6	10	7	7	31
Adekwatność	1	6	10	7	7	31
Innowacyjność	1	6	10	7	7	31
Razem	4	31	46	39	35	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 63. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie zasad działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	3	5	8	7	8	31
Użyteczność	1	7	7	8	8	31
Elastyczność	1	7	7	8	8	31
Adekwatność	1	7	8	7	8	31
Innowacyjność	1	7	7	8	8	31
Razem	7	33	37	38	40	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 64. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie roli i zadań nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	4	9	8	8	31
Użyteczność	1	5	8	9	8	31
Elastyczność	1	5	11	7	7	31
Adekwatność	1	5	9	8	8	31
Innowacyjność	1	5	9	9	7	31
Razem	6	24	46	41	38	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 65. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie roli i zadań nauczycieli ze szkół współpracujących w implementacji założeń modelu szkoły ćwiczeń

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	4	10	7	8	31
Użyteczność	1	5	11	6	8	31
Elastyczność	1	5	11	6	8	31
Adekwatność	1	5	11	6	8	31
Innowacyjność	1	5	11	6	8	31
Razem	6	24	54	31	40	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 66. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	5	10	5	9	31
Użyteczność	1	5	11	5	9	31
Elastyczność	1	5	11	5	9	31
Adekwatność	1	5	11	5	9	31
Innowacyjność	1	5	11	5	9	31
Razem	6	25	54	25	45	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 67. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie zakresu wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	4	9	8	8	31
Użyteczność	1	5	10	7	8	31

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Elastyczność	1	5	10	7	8	31
Adekwatność	1	5	10	7	8	31
Innowacyjność	1	5	10	7	8	31
Razem	6	24	49	36	40	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 68. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie organizowania współpracy

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	4	10	6	9	31
Użyteczność	1	5	11	5	9	31
Elastyczność	1	5	11	6	8	31
Adekwatność	1	5	11	5	9	31
Innowacyjność	1	5	11	5	9	31
Razem	6	24	54	27	44	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 69. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie respektowania zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	4	11	6	8	31
Użyteczność	1	5	12	5	8	31
Elastyczność	1	5	12	5	8	31
Adekwatność	1	5	12	5	8	31
Innowacyjność	1	5	12	5	8	31
Razem	6	24	59	26	40	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 70. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie tworzenia klimatu sprzyjającego uczeniu się

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	5	8	9	9	31
Użyteczność	0	5	9	8	9	31
Elastyczność	0	5	9	7	10	31
Adekwatność	0	6	9	7	9	31
Innowacyjność	0	5	10	7	9	31
Razem	0	26	45	38	46	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 71. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie wprowadzania innowacyjnych rozwiązań

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	6	10	6	9	31
Użyteczność	0	6	10	6	9	31
Elastyczność	1	5	10	6	9	31
Adekwatność	1	4	10	7	9	31
Innowacyjność	1	4	10	7	9	31
Razem	3	25	50	32	45	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 72. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie sposobów kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	5	8	7	11	31
Użyteczność	0	5	8	6	12	31
Elastyczność	1	4	8	6	12	31
Adekwatność	1	4	9	5	12	31
Innowacyjność	1	4	8	6	12	31

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Razem	3	22	41	30	59	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 73. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie sposobów monitorowania działań i ewaluacji zmian w pracy szkół współpracujących

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	5	8	7	9	31
Użyteczność	1	6	9	6	9	31
Elastyczność	1	6	9	6	9	31
Adekwatność	1	6	9	6	9	31
Innowacyjność	1	6	9	6	9	31
Razem	6	29	44	31	45	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki

Tabela 74. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie strategii zarządzania szkołą

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	3	4	9	6	9	31
Użyteczność	3	4	9	6	9	31
Elastyczność	2	5	10	5	9	31
Adekwatność	3	4	10	5	9	31
Innowacyjność	2	5	10	5	9	31
Razem	13	22	48	27	45	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

E. Przedstawiciele instytucji wspierających i uczelni wyższych

Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w omawianym obszarze dokonano także na podstawie zbadania opinii (ocen) formułowanych w kontekście doświadczeń 6 przedstawicieli instytucji wspierających wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń, w tym 3 z uczelni wyższych.

W odniesieniu do tej grupy badanych wzięto pod uwagę 18 następujących aspektów z obszaru organizacji pracy szkoły ćwiczeń i szkoły współpracującej:

- a) funkcjonowanie w szkole zespołu ds. rozwoju szkoły ćwiczeń;
- b) zasady współpracy instytucji systemu wspomaganie i uczelni w zakresie planowania, organizowania i ewaluowania działań podjętych przez szkołę ćwiczeń;
- c) metody i formy wzbogacania kompetencji nauczycieli szkoły ćwiczeń (trenerów);
- d) metody i formy doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących;
- e) zasady działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami;
- f) rola i zadania nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących;
- g) rola i zadania nauczycieli szkół ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów;
- h) rola i zadania nauczycieli ze szkół współpracujących w implementacji założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- i) rola i zadania studentów we wdrażaniu założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- j) infrastruktura niezbędna do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia;
- k) zasady wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego;
- l) organizowanie współpracy;
- m) respektowanie zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych;
- n) tworzenie klimatu sprzyjającego uczeniu się;
- o) wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań;
- p) sposoby kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK;
- q) sposoby monitorowania działań i ewaluacji pracy w szkole ćwiczeń oraz szkołach współpracujących i uczelni;
- r) strategię zarządzania szkołą ćwiczeń.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w obszarze organizacji szkoły ćwiczeń i szkoły współpracującej na przeciętnym poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała kategoria odpowiedzi: wysoki stopień, określająca natężenie wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach.

Szczegółowy rozkład danych w odniesieniu do wszystkich cech modelu i wszystkich wyżej wymienionych aspektów badanego obszaru funkcjonalności modelu prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 5 wyborów (0,95%)
- niski stopień – 145 wyborów (27,62%)
- przeciętny stopień – 131 wyborów (24,96%)
- wysoki stopień – 215 wyborów (40,95%)
- bardzo wysoki stopień – 29 wybory (05,52%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi mogła uzyskać 525 wskazań.

Dane ilustrujące odpowiedzi respondentów w odniesieniu do poszczególnych cech modelu i w kontekście pojedynczych aspektów są dostępne w aneksach.

Poniżej zaprezentowano analizę wyników badania przedstawicieli instytucji wspierających wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń, ukazujących natężenie wszystkich cech modelu w odniesieniu do poszczególnych aspektów badanego obszaru. Pominięto graficzną ilustrację danych z uwagi na niewielką liczbę respondentów biorących udział w badaniu.

W kontekście zgromadzonych danych empirycznych można przyjąć następujące ustalenia:

1. Największą liczbę wskazań kategorii odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia odnotowano jedynie w 1 aspekcie, dotyczącym roli i zadań nauczycieli ze szkół współpracujących w implementacji założeń modelu szkoły ćwiczeń, tzn. 5 wyborów na 30 możliwych. W 5 badanych aspektach, a mianowicie: (1) funkcjonowanie w szkole zespołu ds. rozwoju szkoły ćwiczeń; (2) zasady działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami; (3) rola i zadania nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących; (4) rola i zadania nauczycieli szkół ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów; (5) sposoby monitorowania działań i ewaluacji pracy w szkole ćwiczeń oraz szkołach współpracujących i uczelni nie odnotowano żadnego wyboru tej kategorii w odniesieniu do wszystkich cech modelu, a w kolejnych 5 stwierdzono tylko 1 wybór i dotyczył on w większości przypadków czytelności modelu.
2. Najwięcej wyborów kategorii odpowiedzi: wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu dokonali badani w 2 aspektach: (1) zasady współpracy instytucji systemu wspomaganie i uczelni w zakresie planowania, organizowania i ewaluowania działań podjętych przez szkołę ćwiczeń oraz (2) sposoby kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK, z liczbą wyborów po 19 na 30 możliwych. 17 wskazań tej odpowiedzi odnotowano w kontekście strategii zarządzania szkołą ćwiczeń.
3. Po 10 wskazaniach kategorii: niski stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu odnotowano aż w 11 badanych aspektach: (1) funkcjonowanie w szkole zespołu ds. rozwoju szkoły ćwiczeń; (2) zasady współpracy instytucji systemu wspomaganie i uczelni w zakresie planowania, organizowania i ewaluowania działań podjętych przez szkołę ćwiczeń; (3) metody i formy wzbogacania kompetencji nauczycieli szkoły ćwiczeń (trenerów); (4) metody i formy doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących; (5) zasady działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami; (6) rola i zadania nauczycieli szkół ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów; (7) rola i zadania studentów we wdrażaniu założeń modelu szkoły ćwiczeń; (8) respektowania zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych; (9) tworzenie

klimatu sprzyjającego uczeniu się; (10) wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań oraz (11) strategie zarządzania szkołą. W pozostałych 8 aspektach kategoria ta otrzymała minimum 5 wyborów w odniesieniu do wszystkich cech modelu.

4. Tylko w 1 aspekcie, dotyczącym zasad wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego, kategoria: bardzo niski stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu uzyskała 5 wyborów, w pozostałych 17 aspektach nie odnotowano ani 1 wyboru tej kategorii.
5. W 15 badanych aspektach funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń suma wskazań kategorii: wysoki i bardzo wysoki stopień natężenia, w odniesieniu do wszystkich cech, przewyższa sumę wskazań kategorii: niski i bardzo niski stopień. W 2 kolejnych aspektach jest taka sama.

3.4. Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w zakresie współpracy instytucji wspierających wdrażanie modelu

Powodzenie procedury wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń zależy od zaangażowania podmiotów wdrażających model. Specyficzną cechą modelu jest możliwość przyniesienia korzyści wszystkim beneficjentom, którzy są jednocześnie członkami podmiotów wdrażających. Jak wynika z założeń, na różnych etapach wdrażania modelu podmioty te pełnią zróżnicowane role i funkcje, ponadto tworzą system wewnątrznie i zewnątrznie powiązanych ze sobą elementów. W przypadku modelu szkoły ćwiczeń podmioty zaangażowane w jego wdrożenie łączą relacje oparte przede wszystkim na wspólnych celach i wynikających z nich zadaniach, choć najczęściej posiadają one charakter sformalizowany. Jest to związane głównie z zakresem i specyfiką działalności poszczególnych podmiotów, a także koniecznością określenia zakresu ich odpowiedzialności. Brak wyraźnego określenia zadań i zakresu odpowiedzialności poszczególnych podmiotów za ich wykonanie mogłoby stać się przyczyną niepowodzeń we wdrażaniu modelu.

W kontekście wyżej przywołanych założeń opisujących model szkoły ćwiczeń podjęto próbę oceny jego funkcjonalności w obszarze współpracy placówek działających na rzecz wdrożenia modelu. W tym celu poproszono dyrektorów i nauczycieli szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących, a także przedstawicieli instytucji wspierających (placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych, uczelni wyższych), o zaznaczenie na pięciostopniowej skali stopnia, w jakim model szkoły ćwiczeń był dla nich: a) jasny i czytelny (zrozumieli); b) użyteczny; c) pozwalał na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego; d) adekwatny do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego; e) innowacyjny w różnych aspektach badanego obszaru funkcjonalności modelu. Natężenie wymienionych cech modelu szkoły ćwiczeń uznano za wskaźniki poziomu jego funkcjonalności. Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w omawianym obszarze dokonano na podstawie

zbadań opinii (ocen) wszystkich zaangażowanych podmiotów, formułujących je w kontekście swoich doświadczeń.

Dane empiryczne uzyskano z odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszach ankiety skierowanych do poszczególnych grup respondentów. Zakres pytań, choć w znacznej mierze był podobny dla wszystkich badanych, dostosowano do specyfiki ról, jakie pełnili oni w projekcie i na różnych jego etapach. Poniżej kolejno zaprezentowano dane empiryczne odnoszące się do poszczególnych grup badanych.

A. Dyrektorzy szkół ćwiczeń

Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w omawianym obszarze dokonano na podstawie opinii (ocen), sformułowanych w kontekście doświadczeń 9 dyrektorów szkół ćwiczeń.

W odniesieniu do tej grupy wzięto pod uwagę 9 następujących aspektów charakteryzowanego obszaru funkcjonalności modelu:

- a) ogólne zasady współpracy instytucji (placówki doskonalenia nauczycieli, biblioteki, poradnia psychopedagogiczna) podczas otwierania i działania szkoły ćwiczeń oraz szkół współpracujących;
- b) zasady współpracy poszczególnych instytucji we wspomaganiu szkoły przy wyborze obszarów przedmiotowych;
- c) zasady dotyczące współpracy instytucji ze szkołą ćwiczeń w przygotowaniu ofert doskonalenia dla nauczycieli i dyrektorów szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących;
- d) zadania poszczególnych instytucji wobec szkoły ćwiczeń;
- e) zakres odpowiedzialności poszczególnych instytucji za wdrażanie modelu;
- f) formy i metody współpracy szkoły z poszczególnymi instytucjami;
- g) metody wsparcia działalności szkoły ćwiczeń przez poszczególne instytucje, jak: tutoring, mentoring, coaching, superwizja, collaborative learning;
- h) sposoby monitorowania współpracy poszczególnych instytucji ze szkołą;
- i) zasady i metody ewaluowania jakości współpracy instytucji ze szkołą.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w tym obszarze na wysokim poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała kategoria odpowiedzi: wysoki, a następnie: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach badanego obszaru.

Szczegółowy rozkład danych prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 0 wyborów (0,00%)
- niski stopień – 0 wyborów (0,00%)

- przeciętny stopień – 25 wyborów (06,19%)
- wysoki stopień – 258 wyborów (63,86%)
- bardzo wysoki stopień – 121 wyborów (29,95%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi mogła uzyskać 404 wskazania.

Prezentację danych w tym obszarze badania funkcjonalności modelu rozpoczęto od analizy wyników uzyskanych z odpowiedzi dyrektorów szkół ćwiczeń na pytanie dotyczące instytucji, wobec jakich model najlepiej określił powyższe aspekty współpracy ze szkołą ćwiczeń, a wobec jakich najłbiej. Rozkład danych zilustrowano w tabeli nr 75.

Tabela 75. Rozkład odpowiedzi badanych na pytanie dotyczące najlepiej i najłbiej określonych aspektów współpracy w odniesieniu do poszczególnych placówek wspierających wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń

Typ instytucji	Najlepiej określone kryteria współpracy Liczba wskazań	Najłbiej określone kryteria współpracy Liczba wskazań
poradnia psychologiczno-pedagogiczna	3	3
placówki doskonalenia nauczycieli	7	1
uczelnia wyższa	6	2
biblioteka	3	3

Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez dyrektorów szkół ćwiczeń, model najlepiej określił zasady współpracy placówek doskonalenia nauczycieli i uczelni wyższych.

Z uwagi na niewielką liczebnie grupę 9 osób uczestniczących w badaniu poniżej zaprezentowano charakterystykę danych empirycznych w odniesieniu do analizowanych aspektów współpracy instytucji ze szkołą ćwiczeń. Przedstawienie graficzne wyników zamieszczono w aneksie na końcu raportu.

Z analizy wszystkich uzyskanych danych wynika, że respondenci najwyżej ocenili natężenie wszystkich cech w aspekcie: zakres odpowiedzialności poszczególnych instytucji za wdrażanie modelu. Kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki stopień otrzymała tu 26 wskazań na 45 możliwych, a kategoria: wysoki stopień – 19 wskazań. W tym aspekcie badani nie wskazali innych kategorii odpowiedzi.

Po 15 wyborów ankietowani przydzielili kategorii: bardzo wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu w 2 aspektach: (1) form i metod współpracy szkoły z poszczególnymi instytucjami i (2) metod wsparcia działalności szkoły ćwiczeń

przez poszczególne instytucje, jak: tutoring, mentoring, coaching, superwizja, collaborative learning. We wszystkich pozostałych aspektach liczba wskazań tej kategorii odpowiedzi waha się od 10 do 12.

Najniżej respondenci ocenili natężenie wszystkich cech w aspekcie zakresu odpowiedzialności poszczególnych instytucji za wdrażanie modelu. W tym aspekcie kategoria: przeciętny stopień natężenia otrzymała: 7 wyborów, wysoki stopień: 27 wyborów, a bardzo wysoki: 10.

Ogólnie należy stwierdzić, że dyrektorzy szkół ćwiczeń wysoko i bardzo wysoko oceniają natężenie wszystkich cech modelu w prezentowanym obszarze badań. Kategorie odpowiedzi: niski i bardzo niski stopień natężenia, w odniesieniu do wszystkich cech modelu, nie uzyskały ani 1 wyboru w żadnym aspekcie. Co więcej, kategoria odpowiedzi: przeciętny stopień także nie otrzymała żadnych wskazań w 2 aspektach.

B. Dyrektorzy szkół współpracujących

Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w omawianym obszarze dokonano także na podstawie badania opinii (ocen) sformułowanych w kontekście osobistych doświadczeń przez 9 dyrektorów szkół współpracujących.

W odniesieniu do tej grupy wzięto pod uwagę 3 następujące aspekty badanego obszaru:

- a) ogólne zasady współpracy instytucji (placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologoczo-pedagogicznych i bibliotek) w planowaniu i organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli;
- b) rola poszczególnych instytucji przy wyborze obszarów przedmiotowych, w których nauczyciele i dyrektorzy mają potrzebę rozwoju swych kompetencji;
- c) rola instytucji w opracowaniu lub wyborze form i metod monitorowania jakości współpracy szkoły ze szkołą ćwiczeń.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w tym obszarze na wysokim poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała kategoria odpowiedzi: wysoki, a następnie: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach badanego obszaru.

Szczegółowy rozkład danych prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 0 wyborów (00,00%)
- niski stopień – 0 wyborów (00,00%)
- przeciętny stopień – 45 wyborów (33,33%)
- wysoki stopień – 43 wybory (31,85%)
- bardzo wysoki stopień – 47 wyborów (34,82%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi mogła uzyskać 135 wskazań.

Prezentację danych w tym obszarze badania funkcjonalności modelu rozpoczęto od analizy wyników, jakie uzyskano z odpowiedzi dyrektorów szkół współpracujących na pytanie, wobec jakich instytucji model najlepiej określił powyższe aspekty współpracy ze szkołą ćwiczeń, a wobec jakich najslabiej. Rozkład danych zilustrowano w tabeli nr 76.

Tabela 76. Rozkład odpowiedzi badanych na pytanie dotyczące najlepiej i najslabiej określonych aspektów współpracy w odniesieniu do poszczególnych placówek wspierających wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń

Typ instytucji	Najlepiej określone kryteria współpracy Liczba wskazań	Najslabiej określone kryteria współpracy Liczba wskazań
poradnia psychologiczno-pedagogiczna	6	3
placówki doskonalenia nauczycieli	8	1
uczelnia wyższa	7	2
biblioteka	6	3

Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez dyrektorów szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń, model najlepiej określił zasady współpracy placówek doskonalenia nauczycieli i uczelni wyższych.

Z uwagi na niewielką liczebnie grupę 9 dyrektorów poniżej zaprezentowano charakterystykę danych empirycznych w odniesieniu do badanych aspektów współpracy instytucji ze szkołą ćwiczeń. Przedstawienie graficzne szczegółowych wyników w odniesieniu do poszczególnych cech i aspektów zamieszczono w aneksie na końcu raportu.

Dane empiryczne z badania natężenia wszystkich cech, w odniesieniu do 3 aspektów analizowanego obszaru funkcjonalności modelu, pozwalają stwierdzić, że badani dyrektorzy najslabiej ocenili aspekt dotyczący roli instytucji w opracowaniu lub wyborze form i metod monitorowania jakości współpracy szkoły ze szkołą ćwiczeń. Respondenci przydzielili 20 wyborów kategorii odpowiedzi: przeciętny stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu; 9 wyborów kategorii: wysoki stopień i 16 – kategorii: bardzo wysoki stopień.

Natomiast w odniesieniu do 2 pozostałych aspektów rozkład odpowiedzi prezentuje się następująco:

- a) w aspekcie dotyczącym ogólnych zasad współpracy instytucji (placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek) w planowaniu

- i organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli, badani przydzielili 10 wyborów kategorii odpowiedzi: przeciętny stopień natężenia wszystkich cech modelu; 19 wskazań kategorii: wysoki stopień i 16 wskazań kategorii: bardzo wysoki stopień;
- b) w aspekcie dotyczącym roli poszczególnych instytucji przy wyborze obszarów przedmiotowych, w których nauczyciele i dyrektorzy mają potrzebę rozwoju swych kompetencji, odnotowano równą liczbę wskazań, po 15, dla kategorii: przeciętny, wysoki i bardzo wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu.

C. Nauczyciele szkół ćwiczeń

Funkcjonalność modelu w obszarze współpracy instytucji wspierających wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń oceniono poprzez określenie stopnia natężenia takich jego cech, jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność, zbadano także w kontekście doświadczeń nauczycieli szkół ćwiczeń. Do badania przystąpiło 47 nauczycieli. Poproszono ich, by ocenili stopień natężenia tych cech w kilku następujących aspektach badanego obszaru:

- a) ogólne zasady współpracy instytucji (placówki doskonalenia nauczycieli, biblioteki, poradnia psychologiczno-pedagogiczna) podczas otwierania i działania szkoły ćwiczeń oraz szkół współpracujących;
- b) zasady współpracy poszczególnych instytucji we wspomaganiu szkoły przy wyborze obszarów przedmiotowych;
- c) zasady dotyczące współpracy instytucji ze szkołą ćwiczeń w przygotowaniu ofert doskonalenia dla nauczycieli i dyrektorów szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących;
- d) zadania poszczególnych instytucji wobec szkoły ćwiczeń;
- e) zakres odpowiedzialności poszczególnych instytucji za wdrażanie modelu;
- f) formy i metody współpracy szkoły z poszczególnymi instytucjami;
- g) metody wsparcia działalności szkoły ćwiczeń przez poszczególne instytucje, jak: tutoring, mentoring, coaching, supervizja, collaborative learning;
- h) sposoby monitorowania współpracy poszczególnych instytucji ze szkołą;
- i) zasady i metody ewaluowania jakości współpracy instytucji ze szkołą.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w tym obszarze na wysokim poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała odpowiedź: bardzo wysoki stopień, określająca natężenie wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach badanego obszaru.

Szczegółowy rozkład danych prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 17 wyborów (00,96%)
- niski stopień – 78 wyborów (04,40%)
- przeciętny stopień – 467 wyborów (26,35%)
- wysoki stopień – 459 wyborów (25,90%)
- bardzo wysoki stopień – 751 wyborów (42,39%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi mogła uzyskać 1772 wskazania.

Prezentację danych w tym obszarze badania funkcjonalności modelu rozpoczęto, podobnie jak w przypadku dyrektorów, od analizy wyników, jakie uzyskano z odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń na pytanie, wobec jakich instytucji model najlepiej określił powyższe aspekty współpracy ze szkołą ćwiczeń, a wobec jakich najłbiej. Rozkład danych zilustrowano w tabeli nr 77.

Tabela 77. Rozkład odpowiedzi badanych na pytanie dotyczące najlepiej i najłbiej określonych aspektów współpracy w odniesieniu do poszczególnych placówek wspierających wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń

Typ instytucji	Najlepiej określone kryteria współpracy	Najłbiej określone kryteria współpracy	N
	Liczba wskazań	Liczba wskazań	
poradnia psychologiczno-pedagogiczna	19	17	36
placówki doskonalenia nauczycieli	33	7	40
uczelnia wyższa	28	10	38
biblioteka	19	14	33

Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez badanych nauczycieli, model najlepiej określił zasady współpracy placówek doskonalenia nauczycieli i uczelni wyższych.

Z danych empirycznych uzyskanych w badaniu nauczycieli szkół ćwiczeń wynika, że:

1. Najwięcej wskazań kategorii: bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu, tj. 93, co stanowi 47,7% możliwych wyborów, odnotowano w aspekcie form i metod współpracy szkoły z poszczególnymi instytucjami. Wysoki wskaźnik liczbowy tej kategorii stwierdzono także w aspekcie sposobów monitorowania współpracy poszczególnych instytucji ze szkołą, z liczbą wyborów 87, oraz w aspekcie zasad współpracy poszczególnych instytucji we wspomaganie szkoły przy wyborze obszarów przedmiotowych, z liczbą wyborów 86.

2. W każdym aspekcie kategoria: bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu uzyskała największą liczbę wyborów, która wahała się od 76 do 93, co oznacza, że minimum 39% badanych nauczycieli dokonało wyboru tej kategorii w odniesieniu do poszczególnych aspektów.
3. Najwięcej wskazań kategorii: bardzo niski stopień natężenia wszystkich cech modelu odnotowano w 3 aspektach, w których kategoria ta, uzyskała największą liczbę wskazań, bo po 5. Oznacza to, że każdej cesze modelu 1 nauczyciel przyznał najniższą wartość. Aspekty te to: (1) metody wsparcia działalności szkoły ćwiczeń stosowane przez poszczególne instytucje, jak: tutoring, mentoring, coaching, supervizja, collaborative learning; (2) sposoby monitorowania współpracy poszczególnych instytucji ze szkołą oraz (3) zasady i metody ewaluowania jakości współpracy instytucji ze szkołą.
4. Największą liczbę wskazań odpowiedzi: niski stopień natężenia wszystkich badanych cech modelu odnotowano w 2 aspektach: (1) zakres odpowiedzialności poszczególnych instytucji za wdrażanie modelu, z liczbą wskazań: 18, oraz (2) zadania poszczególnych instytucji wobec szkoły ćwiczeń, z 16 wyborami.

Poniżej, w tabelach 78–86, przedstawiono szczegółowy rozkład wyników dotyczących badanych nauczycieli w odniesieniu do wszystkich cech modelu w poszczególnych aspektach. Wykresy obrazujące dane w odniesieniu do poszczególnych cech w kolejnych aspektach zamieszczono w aneksach.

Tabela 78. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do aspektu: ogólne zasady współpracy instytucji

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	1	10	13	16	40
Użyteczność	0	1	9	11	18	39
Elastyczność	0	1	9	14	15	39
Adekwatność	0	1	9	13	16	39
Innowacyjność	0	1	9	12	17	39
Razem	0	5	46	63	82	196

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 79. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do aspektu: zasady współpracy poszczególnych instytucji we wspomaganiu szkoły przy wyborze obszarów przedmiotowych

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	2	10	11	17	40
Użyteczność	0	2	10	10	17	39
Elastyczność	0	2	10	9	18	39
Adekwatność	0	2	11	8	18	39
Innowacyjność	0	2	10	11	16	39
Razem	0	10	51	49	86	196

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 80. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: zasady dotyczące współpracy instytucji ze szkołą ćwiczeń w przygotowaniu ofert doskonalenia dla nauczycieli i dyrektorów szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	1	12	10	17	40
Użyteczność	0	1	11	11	16	39
Elastyczność	0	1	11	10	17	39
Adekwatność	0	1	10	11	17	39
Innowacyjność	0	1	10	11	17	39
Razem	0	5	54	53	84	196

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 81. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: zadania poszczególnych instytucji wobec szkoły ćwiczeń

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	4	9	11	15	39
Użyteczność	0	3	9	11	17	40

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Elastyczność	0	3	10	9	17	39
Adekwatność	0	3	9	10	17	39
Innowacyjność	0	3	10	8	17	38
Razem	0	16	47	49	83	195

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 82. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: zakres odpowiedzialności poszczególnych instytucji za wdrażanie modelu

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	3	11	7	17	39
Użyteczność	1	3	10	8	17	39
Elastyczność	1	4	9	9	17	39
Adekwatność	0	4	9	10	17	40
Innowacyjność	0	4	10	8	16	38
Razem	2	18	49	42	84	195

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 83. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: formy i metody współpracy szkoły z poszczególnymi instytucjami

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	2	11	7	19	39
Użyteczność	0	2	11	8	18	39
Elastyczność	0	2	10	7	19	38
Adekwatność	0	2	12	8	18	40
Innowacyjność	0	3	11	6	19	39
Razem	0	11	55	36	93	195

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 84. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: metody wsparcia działalności szkoły ćwiczeń przez poszczególne instytucje, jak: tutoring, mentoring, coaching, superwizja, collaborative learning

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	1	9	12	16	39
Użyteczność	1	1	9	14	14	39
Elastyczność	1	1	10	12	15	39
Adekwatność	1	1	9	12	16	39
Innowacyjność	1	1	9	13	15	39
Razem	5	5	46	63	76	195

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 85. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: sposoby monitorowania współpracy poszczególnych instytucji ze szkołą

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	1	12	10	17	41
Użyteczność	1	1	11	10	17	40
Elastyczność	1	1	13	9	17	41
Adekwatność	1	0	11	9	18	39
Innowacyjność	1	0	12	8	18	39
Razem	5	3	59	46	87	200

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 86. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie aspektu: zasady i metody ewaluowania jakości współpracy instytucji ze szkołą

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	1	10	14	14	40
Użyteczność	1	1	10	12	15	39
Elastyczność	1	1	10	12	15	39

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Adekwatność	1	1	10	10	17	39
Innowacyjność	1	1	11	10	15	38
Razem	5	5	51	58	76	195

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

D. Nauczyciele szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń

Funkcjonalność modelu w obszarze współpracy instytucji wspierających wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń oceniono poprzez określenie stopnia natężenia takich jego cech, jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność, zbadano także w kontekście doświadczeń nauczycieli szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń. Do badania przystąpiło 31 nauczycieli. Poproszono ich, aby określili stopień natężenia cech modelu w odniesieniu do 3 aspektów analizowanego obszaru, a mianowicie:

- ogólnych zasad współpracy instytucji (placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psycho-pedagogicznych i bibliotek) w planowaniu i organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli;
- roli poszczególnych instytucji przy wyborze obszarów przedmiotowych, w których nauczyciele i dyrektorzy mają potrzebę rozwoju swych kompetencji;
- roli instytucji w opracowaniu lub wyborze form i metod monitorowania jakości współpracy szkoły ze szkołą ćwiczeń.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w tym obszarze na przeciętnym poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała odpowiedź: przeciętny stopień określający natężenie wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach badanego obszaru.

Szczegółowy rozkład danych prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 20 wyborów (04,30%)
- niski stopień – 80 wyborów (17,20%)
- przeciętny stopień – 167 wyborów (35,92%)
- wysoki stopień – 93 wybory (20,00%)
- bardzo wysoki stopień – 105 wyborów (22,53%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi, określająca natężenie wszystkich cech modelu, mogła uzyskać 465 wskazań.

Prezentację danych w tym obszarze badania funkcjonalności modelu rozpoczęto od analizy wyników, jakie uzyskano z odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących na pytanie, wobec jakich instytucji model najlepiej określił powyższe aspekty współpracy ze szkołą ćwiczeń, a wobec jakich najslabiej. Rozkład danych zilustrowano w tabeli nr 87.

Tabela 87. Rozkład odpowiedzi badanych na pytanie dotyczące najlepiej i najslabiej określonych aspektów współpracy w odniesieniu do poszczególnych placówek wspierających wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń

Typ instytucji	Najlepiej określone kryteria współpracy	Najslabiej określone kryteria współpracy	N
	Liczba wskazań	Liczba wskazań	
poradnia psychologiczno-pedagogiczna	14	18	32
placówki doskonalenia nauczycieli	22	10	32
uczelnia wyższa	18	14	32
biblioteka	14	18	32

Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez badanych nauczycieli szkół współpracujących, model najlepiej określił zasady współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli, a najslabiej poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i bibliotekami.

W aspekcie ogólnych zasad współpracy instytucji (placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek), w planowaniu i organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli, badani nauczyciele najwięcej wyborów, tj. 64, dokonali w obrębie kategorii odpowiedzi: przeciętny stopień natężenia wszystkich cech modelu. 7 wskazań odnotowano przy kategorii: bardzo niski stopień i aż 23 wskazania, co stanowi prawie 15% możliwych wskazań, przy kategorii: niski stopień natężenia wszystkich cech. Szczegółowy rozkład wyników zilustrowano w tabeli nr 88.

Tabela 88. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: ogólne zasady współpracy instytucji (placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psycho-pedagogicznych i bibliotek) w planowaniu i organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	2	4	12	6	7	31
Użyteczność	1	5	13	5	7	31

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Elastyczność	1	5	13	5	7	31
Adekwatność	2	4	13	5	7	31
Innowacyjność	1	5	13	5	7	31
Razem	7	23	64	26	35	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Rola poszczególnych instytucji przy wyborze obszarów przedmiotowych, w których nauczyciele i dyrektorzy mają potrzebę rozwoju swych kompetencji, stała się kolejnym aspektem, w odniesieniu do którego badani nauczyciele określali stopień natężenia cech modelu, takich jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność. Jak wynika z danych zamieszczonych w tabeli nr 89, badani, także i w tym aspekcie, przyznali najwięcej wyborów kategorii: przeciętny stopień natężenia wszystkich cech modelu, z liczbą wskazań: 49. Dużą liczbę głosów uzyskała także kategoria: wysoki stopień natężenia wszystkich cech. Natomiast aż 28 wyborów trafiło do kategorii: niski stopień natężenia wszystkich cech modelu.

Tabela 89. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: rola poszczególnych instytucji przy wyborze obszarów przedmiotowych, w których nauczyciele i dyrektorzy mają potrzebę rozwoju swych kompetencji

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	5	9	8	7	31
Użyteczność	1	6	10	7	7	31
Elastyczność	1	6	10	7	7	31
Adekwatność	1	6	10	7	7	31
Innowacyjność	2	5	10	7	7	31
Razem	7	28	49	36	35	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Ostatnim aspektem badania funkcjonalności modelu w tym obszarze była rola instytucji w opracowaniu lub wyborze form i metod monitorowania jakości współpracy szkoły ze szkołą ćwiczeń. Respondenci przyznali tutaj kategorii: przeciętny stopień natężenia cech modeli najwięcej wyborów, w liczbie 54; kategoria odpowiedzi: niski stopień natężenia cech uzyskała aż 29 wyborów, co stanowi prawie 19% możliwych wskazań. W tabeli nr 90 zobrazowano szczegółowy rozkład odpowiedzi ankietowanych nauczycieli.

Tabela 90. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: rola instytucji w opracowaniu lub wyborze form i metod monitorowania jakości współpracy szkoły ze szkołą ćwiczeń

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	2	5	10	7	7	31
Użyteczność	1	6	11	6	7	31
Elastyczność	1	6	11	6	7	31
Adekwatność	1	6	11	6	7	31
Innowacyjność	1	6	11	6	7	31
Razem	6	29	54	31	35	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

E. Przedstawiciele instytucji wspierających wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń oraz uczelni wyższych

Obszar dotyczący współpracy instytucji wspierających wdrażanie modelu stał się także kontekstem oceny jego funkcjonalności poprzez określenie stopnia natężenia poszczególnych cech modelu, dokonanej przez przedstawicieli tychże instytucji. Grupę badaną stanowili przedstawiciele ośrodków doskonalenia nauczycieli, bibliotek, poradni psychologiczno-pedagogicznych i uczelni wyższych, w niewielkiej liczbie 6 osób. Podobnie jak w przypadku dyrektorów i nauczycieli, poproszono ich o określenie stopnia natężenia cech w kontekście kilku aspektów badanego obszaru:

- a) ogólne zasady współpracy instytucji (placówki doskonalenia nauczycieli, biblioteki, poradnie psychologiczno-pedagogiczne) podczas otwierania i działania szkoły ćwiczeń oraz szkół współpracujących;
- b) zasady współpracy poszczególnych instytucji we wspomaganiu szkoły przy wyborze obszarów przedmiotowych;
- c) zasady dotyczące współpracy instytucji ze szkołą ćwiczeń w przygotowaniu ofert doskonalenia dla nauczycieli i dyrektorów szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących;
- d) odrębność zadań poszczególnych instytucji wobec szkoły ćwiczeń;
- e) zakres odpowiedzialności poszczególnych instytucji za wdrażanie modelu;
- f) formy i metody współpracy szkoły z poszczególnymi instytucjami;
- g) metody wsparcia działalności szkoły ćwiczeń przez poszczególne instytucje, jak: tutoring, mentoring, coaching, superwizja, collaborative learning;
- h) sposoby monitorowania współpracy poszczególnych instytucji ze szkołą;
- i) zasady i metody ewaluowania jakości współpracy instytucji ze szkołą.

Poproszono ich także o odpowiedź na pytanie: wobec jakiej instytucji model szkoły ćwiczeń najlepiej określił powyższe kryteria współpracy ze szkołą ćwiczeń, a wobec jakiej najslabiej?

WNIOSEK

W świetle danych uzyskanych z badania tej grupy można stwierdzić, że funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w obszarze współpracy instytucji wspierających wdrażanie modelu jest na niskim poziomie. Świadczą o tym wyniki uzyskane z badania stopnia natężenia cech modelu w poszczególnych aspektach badanego obszaru:

- bardzo niski stopień – 60 wyborów (22,22%)
- niski stopień – 70 wyborów (25,93%)
- przeciętny stopień – 38 wyborów (14,07%)
- wysoki stopień – 96 wyborów (35,56%)
- bardzo wysoki stopień – 6 wyborów (02,22%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi określająca natężenie wszystkich cech modelu mogła uzyskać 270 wskazań.

Prezentację danych w tym obszarze badania funkcjonalności modelu rozpoczęto od analizy wyników, jakie uzyskano z odpowiedzi przedstawicieli instytucji wspierających na pytanie, wobec jakich instytucji model najlepiej określił powyższe aspekty współpracy ze szkołą ćwiczeń, a wobec jakich najslabiej. Rozkład danych zilustrowano w tabeli nr 91.

Tabela 91. Rozkład odpowiedzi badanych na pytanie dotyczące najlepiej i najslabiej określonych aspektów współpracy w odniesieniu do poszczególnych placówek wspierających wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń

Typ instytucji	Najlepiej określone kryteria współpracy Liczba wskazań	Najslabiej określone kryteria współpracy Liczba wskazań	N
poradnia psychologiczno-pedagogiczna	5	1	6
placówki doskonalenia nauczycieli	5	1	6
uczelnia wyższa	4	2	6
biblioteka	6	0	6

Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez badanych przedstawicieli instytucji wspierających, model najlepiej określił zasady współpracy bibliotek ze szkołą ćwiczeń.

W nawiązaniu do wszystkich zgromadzonych wyników, odnoszących się do określenia stopnia natężenia takich cech modelu, jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność, można zauważyć, że:

1. Badani przedstawiciele nie przyznali bardzo wysokiego stopnia natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu w ani jednym aspekcie. Po 1 wyborze tej kategorii uzyskały pojedyncze cechy, jak: czytelność w następujących 5 aspektach: (1) ogólne zasady współpracy instytucji podczas otwierania i działania szkoły ćwiczeń oraz szkół współpracujących; (2) zakres odpowiedzialności poszczególnych instytucji za wdrażanie modelu; (3) formy i metody współpracy szkoły z poszczególnymi instytucjami; (4) sposoby monitorowania współpracy poszczególnych instytucji ze szkołą oraz (5) zasady i metody ewaluacji jakości współpracy instytucji ze szkołą ćwiczeń oraz użyteczność w aspekcie dotyczącym sposobów monitorowania współpracy poszczególnych instytucji ze szkołą.
2. W takich aspektach, jak: (1) zasady współpracy poszczególnych instytucji we wspomaganie szkoły przy wyborze obszarów przedmiotowych; (2) zasady dotyczące współpracy instytucji ze szkołą ćwiczeń w przygotowaniu ofert doskonalenia dla nauczycieli i dyrektorów szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących; (3) odrębność zadań poszczególnych instytucji wobec szkoły ćwiczeń oraz (4) metody wsparcia działalności szkoły ćwiczeń przez poszczególne instytucje – tutoring, mentoring, coaching, superwizja, collaborative learning, badani nie przyznali żadnej cesze modelu bardzo wysokiego stopnia natężenia.
3. Najwięcej, choć niespełna połowa wyborów, 14 na 30 możliwych, trafiła do kategorii: wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech w 2 aspektach: (1) ogólne zasady współpracy instytucji (placówki doskonalenia nauczycieli, biblioteki, poradnie psychologiczno-pedagogiczne) podczas otwierania i działania szkoły ćwiczeń oraz szkół współpracujących i (2) odrębność zadań poszczególnych instytucji wobec szkoły ćwiczeń.
4. Jedna trzecia badanych przedstawicieli uznała, że natężenie wszystkich cech modelu jest niskie w odniesieniu do 5 aspektów, takich jak: (1) ogólne zasady współpracy instytucji (placówki doskonalenia nauczycieli, biblioteki, poradnie psychologiczno-pedagogiczne) podczas otwierania i działania szkoły ćwiczeń oraz szkół współpracujących; (2) zasady współpracy poszczególnych instytucji we wspomaganie szkoły przy wyborze obszarów przedmiotowych; (3) zasady dotyczące współpracy instytucji ze szkołą ćwiczeń w przygotowaniu ofert doskonalenia dla nauczycieli i dyrektorów szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących; (4) odrębność zadań poszczególnych instytucji wobec szkoły ćwiczeń oraz (5) zakres odpowiedzialności poszczególnych instytucji za wdrażanie modelu.
5. Jedna trzecia badanych przyznała wszystkim cechom modelu bardzo niski stopień natężenia w odniesieniu do 3 następujących aspektów: (1) metody wsparcia działalności szkoły ćwiczeń przez poszczególne instytucje, jak: tutoring, mentoring,

coaching, superwizja, collaborative learning (2) sposoby monitorowania współpracy poszczególnych instytucji ze szkołą (3) zasady i metody ewaluacji jakości współpracy instytucji ze szkołą.

Szczegółowy rozkład danych w odniesieniu do cech w poszczególnych aspektach obszaru współpracy instytucji wspierających został zamieszczony w aneksach.

3.5. Funkcjonalność modelu w zakresie roli uczelni wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń

Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w procesie jego wdrażania w praktykę zależy będzie głównie od etapu jego implementacji, ale także zadań, jakie pełni każda szkoła ćwiczeń w podstawowych obszarach swej działalności. Biorąc pod uwagę założenie, że szkoła ćwiczeń ma tworzyć optymalne warunki dla kształcenia kandydatów na nauczycieli i doskonalenia nauczycieli praktyków, funkcjonalność modelu można analizować w ramach trzech różnych obszarów:

1. Rozwoju szkoły, która pretenduje do miana szkoły ćwiczeń, głównie poprzez profesjonalizację jej kadry pedagogicznej oraz optymalizację środowiska uczenia się nauczycieli i uczniów.
2. Doskonalenia nauczycieli szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń, głównie poprzez aktywny i wielostronny ich udział w kulturze wzajemnego uczenia się.
3. Kształcenia studentów kierunków nauczycielskich, głównie poprzez zaangażowanie ich w refleksyjną praktykę i aktywne włączenie w tworzenie i funkcjonowanie wspólnoty wzajemnego uczenia się.

Kształcenie nauczycieli jest ogromnym wyzwaniem dla uczelni wyższych. Przygotowanie studentów do pełnienia roli nauczyciela wymaga nie tylko wysokiej jakości ofert kształcenia w toku studiów, ale i ścisłego osadzenia ich w innowacyjnych i nowatorskich doświadczeniach nauczycieli praktyków. Te dwa zasadnicze obszary nabywania kompetencji nauczycielskich winny tworzyć zintegrowane środowisko kształcenia oraz budować podstawy tożsamości zawodowej przyszłych kreatorów rzeczywistości edukacyjnej ucznia.

Szkoła ćwiczeń daje szansę na stworzenie systemu kształcenia i doskonalenia nauczycieli, wymaga jednak zmian na poziomie rozwiązań merytorycznych i organizacyjnych uczelni wyższych zajmujących się przygotowaniem kandydatów na nauczycieli, a także doskonaleniem kadr już zawodowo czynnych.

Kształcenie nauczycieli na miarę wyzwań współczesności polega głównie na organizowaniu sytuacji, w których mają oni okazję poprzez aktywne uczestnictwo:

- a) identyfikować własną teorię pedagogiczną, a więc nazywać zjawiska, określać je i uświadamiać sobie „czego jeszcze nie wiem, nie potrafię”; poddawać własną teorię reinterpretacji poprzez dyskusję i dialog, który pozwala dostrzec i uzupełnić braki uniemożliwiające skuteczne działanie;
- b) budować strategię własnych działań poprzez wgląd w osobisty system wartości.

Kształcenie nauczycieli wymaga także:

- a) praktycznego przygotowania, które jest równie istotne jak kształcenie teoretyczne;
- b) budowania i weryfikowania teorii oraz własnych kompetencji pedagogicznych w toku praktyki;
- c) przygotowania zawodowego, które nie polega na kopiowaniu praktyki, ale zależy od refleksji nad praktyką i w czasie praktyki;
- d) aktywnego udziału studenta w życiu placówki edukacyjnej poprzez bycie w roli nauczyciela/wychowawcy ucznia;
- e) zdobywania trzech rodzajów wiedzy: deklaratywnej (wiem, że), proceduralnej (wiem, jak) i kontekstowej (wiem, kiedy i dlaczego) podczas zmagania się z konkretnymi i autentycznymi problemami dydaktycznymi i wychowawczymi w uczelni i szkole (Michalak, 2013).

Przygotowanie współczesnego nauczyciela wymaga zatem odkrywania tego świata, zrozumienia go, a jest to możliwe głównie dzięki obecności w rzeczywistym, osobistym świecie ucznia, i to przez działanie w tym świecie wspólnie z nauczycielami akademickimi i szkolnymi.

W kontekście wyżej scharakteryzowanych założeń dotyczących kształcenia studentów, przyszłych nauczycieli i nauczycieli czynnych zawodowo podjęto próbę oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w obszarze roli uczelni wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkole ćwiczeń. W tym celu poproszono dyrektorów i nauczycieli szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących, a także przedstawicieli instytucji wspierających i uczelni wyższych o zaznaczenie na pięciostopniowej skali stopnia, w jakim model szkoły ćwiczeń był dla nich: a) jasny i czytelny (zrozumieli); b) użyteczny; c) pozwalający na elastyczne dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego; d) adekwatny do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego; e) innowacyjny w różnych zakresach badanego obszaru funkcjonalności modelu. Natężenie wymienionych cech modelu szkoły ćwiczeń uznano za wskaźniki poziomu jego funkcjonalności. Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń dokonano w omawianym obszarze na podstawie badania opinii (ocen) wszystkich zaangażowanych podmiotów, którzy formułowali je w kontekście swoich doświadczeń.

Dane empiryczne uzyskano z odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszach ankiety, skierowanych do poszczególnych grup respondentów. Treść pytań dostosowano do specyfiki ról, jakie pełnili w procesie wdrażania modelu. Poniżej kolejno zaprezentowano dane empiryczne odnoszące się do poszczególnych grup badanych.

A. Dyrektorzy szkół ćwiczeń

Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w omawianym obszarze dokonano na podstawie zbadania opinii formułowanych przez dyrektorów szkół ćwiczeń w kontekście ich doświadczeń wyniesionych z procesu wdrażania modelu w praktykę. Do badania przystąpiło jedynie 9 dyrektorów. Poproszono ich o ocenę stopnia natężenia cech modelu w następujących aspektach analizowanego obszaru funkcjonalności modelu:

- a) cele i obszary współpracy uczelni ze szkołą ćwiczeń na poszczególnych etapach wdrażania modelu;
- b) zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczących metod pracy w zakresie przygotowania zawodowego studentów;
- c) zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczące metod pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doskonalenia nauczycieli;
- d) sposoby wspierania szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie diagnozowania zasobów szkoły;
- e) rola uczelni w doksztalcaniu kadry szkoły ćwiczeń;
- f) sposoby wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie wprowadzania zmian w organizacji i funkcjonowaniu pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów;
- g) sposoby wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie wprowadzania zmian w organizacji i funkcjonowaniu pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doksztalcania nauczycieli ze szkół współpracujących;
- h) rola uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów;
- i) rola uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się;
- j) opracowanie materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli;
- k) koordynowanie sieci współpracy i samodoskonalenia nauczycieli i studentów;
- l) rola uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku;
- m) sposoby wspierania działalności szkoły przez uczelnie na etapie ewaluacji jakości wdrażania modelu szkoły ćwiczeń.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w obszarze roli uczelni wyższej w kształceniu i doskonaleniu nauczycieli w szkole ćwiczeń na wysokim poziomie. Najwięcej wyborów

otrzymała kategoria odpowiedzi: wysoki stopień, określająca natężenie wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach, a następnie kategoria – bardzo wysoki stopień.

Szczegółowy rozkład danych w odniesieniu do wszystkich cech modelu i wszystkich wyżej wymienionych aspektów badanego obszaru funkcjonalności modelu prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 0 wyborów (00,00%)
- niski stopień – 0 wyborów (00,00%)
- przeciętny stopień – 48 wyborów (08,39%)
- wysoki stopień – 286 wyborów (40,00%)
- Bardzo wysoki stopień – 238 wyborów (41,61%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi dotycząca natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich badanych aspektach mogła uzyskać 572 wskazania.

Dane ilustrujące odpowiedzi respondentów w odniesieniu do poszczególnych cech modelu i w kontekście pojedynczych aspektów są dostępne w aneksach.

Poniżej zaprezentowano analizę odpowiedzi udzielonych przez dyrektorów szkół ćwiczeń, które ukazały natężenie wszystkich cech modelu w odniesieniu do poszczególnych aspektów analizowanego obszaru. Pominięto graficzną ilustrację danych z uwagi na niewielką liczbę biorących udział w badaniu.

Analizując wyniki badania wszystkich aspektów obszaru dotyczącego roli uczelni wyższych w kształceniu i doskonaleniu nauczycieli w szkole ćwiczeń, należy zauważyć, że:

1. W żadnym z 13 aspektów badani nie wskazali na niski lub bardzo niski stopień natężenia wszystkich cech modelu, ani nawet pojedynczych cech. W 5 aspektach nie odnotowano także ani 1 wyboru odpowiedzi: przeciętny stopień natężenia wszystkich cech modelu, a jedynie wysoki i bardzo wysoki. Dotyczy to następujących aspektów: (1) zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń odnoszących się do metod pracy w zakresie przygotowania zawodowego studentów; (2) sposoby wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie wprowadzania zmian w organizacji i funkcjonowaniu pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów; (3) rola uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się; (4) koordynowanie sieci współpracy i samodoskonalenia nauczycieli i studentów; (5) sposoby wspierania działalności szkoły przez uczelnie na etapie ewaluacji jakości wdrażania modelu szkoły ćwiczeń.
2. Największą liczbę wskazań odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu, z 28 wyborami, odnotowano w aspekcie dotyczącym roli uczelni w doksztalcaniu kadry szkoły ćwiczeń. O 4 wybory mniej ta kategoria odpowiedzi

uzyskała w aspekcie: koordynowanie sieci współpracy i samodoskonalenia nauczycieli i studentów. O kolejne 4 wskazania mniej, z liczbą 20 wyborów, otrzymało aż 6 aspektów badania, takich jak: (1) cele i obszary współpracy uczelni ze szkołą ćwiczeń na poszczególnych etapach wdrażania modelu; (2) zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczące metod pracy w zakresie przygotowania zawodowego studentów; (3) zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczące metod pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doskonalenia nauczycieli; (4) sposoby wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie wprowadzania zmian w organizacji i funkcjonowaniu pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do dokształcania nauczycieli ze szkół współpracujących oraz (5) rola uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów; (6) sposoby wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie ewaluacji jakości wdrażania modelu szkoły ćwiczeń.

3. Brak wskazania odpowiedzi: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu odnotowano tylko w 1 aspekcie, a mianowicie: opracowanie materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli. Przy czym w aspekcie tym odnotowano 20 wyborów odpowiedzi: wysoki stopień i 25: przeciętny stopień natężenia wszystkich cech modelu. Liczba wskazań odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu w pozostałych, niewymienionych dotąd, aspektach waha się od 15 do 19.

B. Dyrektorzy szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń

Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w omawianym obszarze dokonano także na podstawie opinii formułowanych przez dyrektorów szkół współpracujących w kontekście ich doświadczeń wyniesionych z procesu wdrażania modelu w praktykę. Do badania przystąpiło tylko 9 dyrektorów. Poproszono ich o ocenę stopnia natężenia cech modelu w następujących aspektach badanego obszaru funkcjonalności modelu:

- a) zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczące form i metod doskonalenia nauczycieli;
- b) sposoby, w jakich uczelnie powinny wspierać szkoły ćwiczeń w organizacji innowacyjnej pracy w zakresie dokształcania nauczycieli ze szkół współpracujących;
- c) rola uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów;
- d) rola uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się;
- e) rola uczelni w opracowywaniu materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli;
- f) rola uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w obszarze roli uczelni wyższych w kształceniu

i doskonaleniu nauczycieli szkół ćwiczeń na wysokim poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała odpowiedź: przeciętny stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach, a następnie bardzo wysoki stopień.

Szczegółowy rozkład danych dotyczących wszystkich cech modelu we wszystkich wyżej wymienionych aspektach badanego obszaru funkcjonalności modelu prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 0 wyborów (00,00%)
- niski stopień – 0 wyborów (00,00%)
- przeciętny stopień – 110 wyborów (40,74%)
- wysoki stopień – 61 wyborów (22,59%)
- bardzo wysoki stopień – 99 wyborów (36,67%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi dotycząca natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich badanych aspektach mogła uzyskać 270 wskazań.

Dane ilustrujące odpowiedzi respondentów w odniesieniu do poszczególnych cech modelu i w kontekście pojedynczych aspektów są dostępne w aneksach.

Poniżej zaprezentowano analizę wyników badania odpowiedzi udzielonych przez dyrektorów szkół ćwiczeń, które ukazały natężenie wszystkich cech modelu w odniesieniu do poszczególnych aspektów badanego obszaru. W przypadku tej grupy badanych, podobnie jak w odniesieniu do dyrektorów szkół ćwiczeń, pominięto graficzną ilustrację danych z uwagi na niewielką liczbę biorących udział w badaniu.

Odnosząc się do zgromadzonych danych empirycznych w tym obszarze badań, można stwierdzić, że:

1. W żadnym aspekcie nie odnotowano wyboru kategorii: bardzo niski i niski stopień natężenia wszystkich cech lub cech pojedynczych. We wszystkich aspektach występowały wskazania należące do 3 kategorii: przeciętny, wysoki i bardzo wysoki stopień natężenia cech modelu.
2. Największą liczbę wyborów, tj. 20, badani przyznali odpowiedzi: przeciętny stopień natężenia wszystkich cech, aż w 5 spośród 6 badanych aspektów.
3. Tylko w 1 aspekcie: sposoby, w jakich uczelnie powinny wspierać szkoły ćwiczeń w organizacji innowacyjnej pracy w zakresie doształcania nauczycieli ze szkół współpracujących, kategoria odpowiedzi: przeciętny stopień natężenia wszystkich cech modelu uzyskała 10 wyborów. Jednocześnie odpowiedź: wysoki i bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech była reprezentowana w tym aspekcie w liczbach: 19 i 16 wskazań. W kontekście tych wyników należy uznać, że stopień natężenia wszystkich cech modelu został w tym aspekcie najwyżej oceniony

przez badanych. Oznacza to, że funkcjonalność modelu, określona przez stopień natężenia takich cech, jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność, jest w tym aspekcie najwyższa.

4. Suma wyborów kategorii: wysoki i bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu znacząco, tj. o 5 wskazań, przewyższa liczbę wyborów odpowiedzi: przeciętny stopień natężenia we wszystkich aspektach omawianego tu obszaru funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń.
5. Wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach uzyskał od 7 do 19 wyborów, a bardzo wysoki – od 15 do 18 wskazań.

C. Nauczyciele szkół ćwiczeń

Próbę zbadania funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w obszarze roli uczelni wyższych w kształceniu i doskonaleniu nauczycieli w szkole ćwiczeń podjęto także poprzez pozyskanie opinii nauczycieli szkół ćwiczeń. Nauczycieli poproszono, aby określili stopień natężenia wszystkich cech modelu w następujących aspektach:

- a) cele i obszary współpracy uczelni ze szkołą ćwiczeń na poszczególnych etapach wdrażania modelu;
- b) zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczące metod pracy w zakresie przygotowania zawodowego studentów;
- c) zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczące metod pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doskonalenia nauczycieli;
- d) sposoby wspierania szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie diagnozowania zasobów szkoły;
- e) rola uczelni w doksztalcaniu kadry szkoły ćwiczeń;
- f) sposoby wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie wprowadzania zmian w organizacji i funkcjonowaniu pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów;
- g) sposoby wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie wprowadzania zmian w organizacji i funkcjonowaniu pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doksztalcania nauczycieli ze szkół współpracujących;
- h) rola uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów;
- i) rola uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się;
- j) opracowanie materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli;
- k) koordynowanie sieci współpracy i samodoskonalenia nauczycieli i studentów;
- l) rola uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku;
- m) sposoby wspierania działalności szkoły przez uczelnie na etapie ewaluacji jakości wdrażania modelu szkoły ćwiczeń.

Do badania przystąpiło 47 nauczycieli.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w obszarze roli uczelni wyższej w kształceniu i doskonaleniu nauczycieli w szkole ćwiczeń na wysokim poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach, a następnie kategoria – wysoki stopień.

Szczegółowy rozkład danych dotyczących wszystkich cech modelu we wszystkich wyżej wymienionych aspektach badanego obszaru funkcjonalności modelu prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 85 wyborów (03,17%)
- niski stopień – 188 wyborów (07,01%)
- przeciętny stopień – 576 wyborów (21,48%)
- wysoki stopień – 802 wybory (29,90%)
- bardzo wysoki stopień – 1031 wyborów (38,44%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi, dotycząca natężenia cech modelu we wszystkich badanych aspektach, mogła uzyskać 2682 wskazania.

Dane ilustrujące odpowiedzi respondentów w odniesieniu do poszczególnych cech modelu i w kontekście pojedynczych aspektów są dostępne w aneksach.

Poniżej zaprezentowano analizę wyników badania nauczycieli szkół ćwiczeń, ukazujących natężenie wszystkich cech modelu w odniesieniu do poszczególnych aspektów badanego obszaru. Dane przedstawiono graficznie w formie tabel.

W odniesieniu do wszystkich danych empirycznych uzyskanych z analizy odpowiedzi nauczycieli, zamieszczonych w kwestionariuszu ankiety, można sformułować pewne ogólne wnioski:

1. Największą liczbę wskazań odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu odnotowano w 3 aspektach obszaru oceny funkcjonalności modelu, a mianowicie: (1) cele i obszary współpracy uczelni ze szkołą ćwiczeń na poszczególnych etapach wdrażania modelu, z 93 wyborami, co stanowi ponad 45% możliwych wyborów; (2) zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczące metod pracy w zakresie przygotowania zawodowego studentów, z 92 wyborami oraz (3) zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczące metod pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doskonalenia nauczycieli, także z 92 wskazaniami.
2. Brak wyborów w obrębie kategorii odpowiedzi: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu odnotowano tylko w 1 aspekcie

dotyczącym opracowania materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli. Należy zauważyć, że w tym aspekcie odpowiedź: niski stopień, określająca natężenie cech modelu, uzyskała największą liczbę wyborów, podobnie jak bardzo niski stopień.

3. Bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu w pozostałych 9, dotąd niewymienionych aspektach, uzyskało od 74 do 90 wyborów.

Jeśli chodzi o rozkład odpowiedzi ankietowanych nauczycieli szkół ćwiczeń w aspekcie celów i obszarów współpracy uczelni ze szkołą ćwiczeń na poszczególnych etapach wdrażania modelu, to wskazuje on, że największą liczbę wyborów otrzymała kategoria: bardzo wysoki, a następnie: wysoki stopień natężenia wszystkich cech. Jedynie 5 wyborów można odnotować przy odpowiedzi: bardzo niski stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu. Dane liczbowe zilustrowano w tabeli nr 92.

Tabela 92. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: cele i obszary współpracy uczelni ze szkołą ćwiczeń na poszczególnych etapach wdrażania modelu

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej						N
	1	2	3	4	5		
Czytelność	1	2	9	11	19	41	
Użyteczność	1	2	9	11	18	41	
Elastyczność	1	3	8	11	18	41	
Adekwatność	1	2	8	11	19	41	
Innowacyjność	1	2	9	10	19	41	
Razem	5	11	43	54	93	205	

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W aspekcie zasad współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń, dotyczących metod pracy w zakresie przygotowania zawodowego studentów, najczęściej wskazań uzyskały dwie kategorie odpowiedzi w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu, a mianowicie: bardzo wysoki i wysoki stopień, z liczbą wyborów: 92 i 55. Rozkład szczegółowy odpowiedzi badanych nauczycieli szkół ćwiczeń zamieszczono w tabeli nr 93.

Tabela 93. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń, dotyczące metod pracy w zakresie przygotowania zawodowego studentów

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	2	10	10	19	42
Użyteczność	1	2	8	12	18	41
Elastyczność	1	2	8	12	18	41
Adekwatność	1	2	8	12	18	41
Innowacyjność	1	2	10	9	19	41
Razem	5	10	44	55	92	206

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W kolejnym aspekcie zasad współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczącym metod pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doskonalenia nauczycieli, rozkład odpowiedzi badanych jest jeszcze bardziej pomyślny, od dotychczasowych. Tutaj kategorie odpowiedzi: bardzo wysoki i wysoki stopień natężenia wszystkich cech, uzyskały kolejno: 92 i 60 wskazań. Szczegółowe dane zilustrowano w tabeli 94.

Tabela 94. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczące metod pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doskonalenia nauczycieli

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	2	7	13	19	42
Użyteczność	1	2	7	13	18	41
Elastyczność	1	2	9	10	19	41
Adekwatność	1	2	7	13	18	41
Innowacyjność	1	2	9	11	18	41
Razem	5	10	39	60	92	206

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W aspekcie dotyczącym sposobów wspierania szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie diagnozowania zasobów szkoły liczba wskazań kategorii odpowiedzi: wysoki i bardzo wysoki stopień natężenia cech modelu, określających jego funkcjonalność w omawianym

obszarze, znacząco przewyższa wszystkie pozostałe wskaźniki liczbowe przypisane pozostałym kategoriom odpowiedzi. Dane zilustrowano w tabeli nr 95.

Tabela 95. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: sposoby wspierania szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie diagnozowania zasobów szkoły

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	3	10	10	18	42
Użyteczność	1	3	10	11	16	41
Elastyczność	1	4	9	11	16	41
Adekwatność	1	3	9	12	16	41
Innowacyjność	1	2	10	10	17	40
Razem	5	15	48	54	83	205

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Rola uczelni w doksztalcaniu kadry szkoły ćwiczeń to kolejny aspekt, który stał się kontekstem określania stopnia natężenia cech modelu. Jak wynika z danych zobrazowanych w tabeli nr 96, obie kategorie odpowiedzi: wysoki i bardzo wysoki stopień natężenia cechy uzyskały taką samą liczbę wskazań, tj. 74. Jednocześnie jest to największa liczba wyborów w odniesieniu do wszystkich odpowiedzi.

Tabela 96. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: rola uczelni w doksztalcaniu kadry szkoły ćwiczeń

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	2	8	15	16	42
Użyteczność	1	2	9	15	14	41
Elastyczność	1	2	8	17	13	41
Adekwatność	1	4	9	14	15	43
Innowacyjność	1	2	9	13	16	41
Razem	5	12	43	74	74	208

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Analiza odpowiedzi udzielonych przez badanych, dotycząca aspektu: sposoby wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie wprowadzania zmian w organizacji i funkcjonowaniu pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów,

pozwoiliła ujawnić, że mimo iż największą liczbę wskazań zyskała kategoria: bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech, z liczbą 80 wyborów, to odpowiedź: niski stopień uzyskała także dużo, bo aż 21 wyborów. Szczegółowy rozkład wyników przedstawiono w tabeli nr 97.

Tabela 97. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: sposoby wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie wprowadzania zmian w organizacji i funkcjonowaniu pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	4	6	16	15	42
Użyteczność	1	5	6	14	15	41
Elastyczność	1	4	7	13	16	41
Adekwatność	1	4	8	11	17	41
Innowacyjność	1	4	7	12	17	41
Razem	5	21	34	66	80	206

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W aspekcie dotyczącym sposobów wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie wprowadzania zmian w organizacji i funkcjonowaniu pracy szkoły ćwiczeń, w odniesieniu do doksztalcania nauczycieli ze szkół współpracujących, odnotowano 5 wskazań na bardzo niski stopień i 15 na niski stopień natężenia wszystkich cech modelu. W tym aspekcie badani przydzielili także najmniejszą liczbę wyborów odpowiedzi: bardzo wysoki stopień. Dane zilustrowano w tabeli nr 98.

Tabela 98. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: sposoby wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie wprowadzania zmian w organizacji i funkcjonowaniu pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doksztalcania nauczycieli ze szkół współpracujących

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	3	9	13	16	42
Użyteczność	1	3	10	12	15	41
Elastyczność	1	3	10	11	16	41
Adekwatność	1	3	10	11	16	41

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Innowacyjność	1	3	10	11	16	41
Razem	5	15	49	58	79	206

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Rola uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów stała się także kontekstem oceny stopnia natężenia cech modelu. Jak wynika z danych zamieszczonych w tabeli nr 99, odpowiedź: niski stopień natężenia wszystkich cech uzyskał 21 wyborów, co stanowi ponad 10%, przy 89 wyborach odpowiedzi: bardzo wysoki stopień i 56 wyborach odpowiedzi: wysoki stopień.

Tabela 99. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: rola uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	1	4	7	11	18	41
Użyteczność	1	4	7	12	16	40
Elastyczność	1	5	6	11	17	40
Adekwatność	1	4	6	12	17	40
Innowacyjność	1	4	7	10	18	40
Razem	5	21	33	56	86	201

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Analiza odpowiedzi udzielonych przez badanych nauczycieli, które dotyczyły roli uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się, pozwala stwierdzić, że największa liczba wyborów trafiła do kategorii odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia, z 87 wskazaniami, i wysoki stopień natężenia wszystkich cech, z 58 wyborami, zaś wysoki i niski stopień uzyskał odpowiednio 15 i 5 wyborów. Szczegółowy rozkład wyników zilustrowano w tabeli nr 100.

Tabela 100. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: rola uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	1	3	9	10	19	42
Użyteczność	1	3	8	12	17	41

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Elastyczność	1	3	8	11	18	41
Adekwatność	1	3	8	12	17	41
Innowacyjność	1	3	8	13	16	41
Razem	5	15	41	58	87	206

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Za ważny aspekt roli uczelni w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli szkoły ćwiczeń, w odniesieniu do obszaru, który stał się kontekstem oceny funkcjonalności modelu, uznano także opracowanie materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli. W aspekcie tym badani przydzielili największą liczbę wyborów odpowiedzi: wysoki stopień natężenia wszystkich cech i ani jednego wyboru odpowiedzi: bardzo wysoki stopień. Natomiast aż 10 wyborów ankietowani dokonali w obrębie kategorii odpowiedzi: bardzo niski stopień i 22 wyborów w stosunku do kategorii: wysoki stopień natężenia wszystkich cech. Rozkład wyników ukazano w tabeli nr 101.

Tabela 101. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: opracowanie materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	4	18	21	0	43
Użyteczność	2	4	16	18	0	42
Elastyczność	2	4	16	20	0	42
Adekwatność	2	5	16	19	0	42
Innowacyjność	2	5	16	19	0	42
Razem	10	22	82	97	0	211

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W aspekcie koordynowania sieci współpracy i samodoskonalenia nauczycieli i studentów rozkład odpowiedzi udzielonych przez badanych nauczycieli wskazuje, że największa liczba wyborów przypadła kategorii: bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu, a najmniejsza kategorii: niski stopień. Dane zilustrowano w tabeli 102.

Tabela 102. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: koordynowanie sieci współpracy i samodoskonalenia nauczycieli i studentów

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	2	2	8	13	18	43
Użyteczność	2	2	8	14	16	42
Elastyczność	2	2	9	11	18	42
Adekwatność	2	2	8	12	18	42
Innowacyjność	2	1	9	11	18	41
Razem	10	9	42	61	88	210

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W aspekcie dotyczącym roli uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku rozkład odpowiedzi nie odbiega znacząco od powyżej scharakteryzowanego, choć liczba wskazań kategorii odpowiedzi: niski stopień jest wyższa. Wyniki zobrazowano w tabeli nr 103.

Tabela 103. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: rola uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	2	2	8	11	18	42
Użyteczność	2	2	8	11	18	41
Elastyczność	2	2	8	12	17	41
Adekwatność	2	3	7	11	18	41
Innowacyjność	2	3	7	13	16	41
Razem	10	12	38	58	88	206

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Ostatni aspekt poddany weryfikacji empirycznej, z obszaru roli uczelni w kształceniu i doskonaleniu nauczycieli w szkole ćwiczeń, dotyczył sposobów wspierania działalności szkoły przez uczelnie na etapie ewaluacji jakości wdrażania modelu szkoły ćwiczeń. Dane pokazują, że największa liczba wyborów badanych nauczycieli, tj. 90, trafiła do kategorii odpowiedzi: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu,

a najmniejsza, w liczbie 10, do kategorii: bardzo niski stopień. W tabeli nr 104 ukazano rozkład liczbowy odpowiedzi udzielonych przez badanych.

Tabela 104. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: rola uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	3	8	11	18	42
Użyteczność	2	3	8	11	17	41
Elastyczność	2	3	8	11	17	41
Adekwatność	2	3	8	9	19	41
Innowacyjność	2	3	8	9	19	41
Razem	10	15	40	51	90	206

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

D. Nauczyciele szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń

Obszar dotyczący roli uczelni wyższych w kształceniu i doskonaleniu nauczycieli w szkole ćwiczeń poddano weryfikacji empirycznej poprzez zbadanie stopnia natężenia cech modelu, jaki określali nauczyciele szkół współpracujących w odniesieniu do doświadczeń wyniesionych z procesu wdrażania modelu.

Badanych poproszono o określenie stopnia natężenia takich cech, jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność w następujących 6 aspektach:

- zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczące form i metod doskonalenia nauczycieli;
- sposoby, w jakich uczelnie powinny wspierać szkoły ćwiczeń w organizacji innowacyjnej pracy w zakresie dokształcania nauczycieli ze szkół współpracujących;
- rola uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów;
- rola uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się;
- rola uczelni w opracowywaniu materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli;
- rola uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku.

W badaniu wzięło udział 31 nauczycieli szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w obszarze roli uczelni wyższej w kształceniu i doskonaleniu nauczycieli w szkole ćwiczeń na przeciętnym poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała kategoria odpowiedzi: przeciętny stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach, a następnie kategoria: bardzo wysoki stopień.

Szczegółowy rozkład danych w odniesieniu do wszystkich cech modelu i wszystkich wyżej wymienionych aspektów badanego obszaru funkcjonalności modelu prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 99 wyborów (10,63%)
- niski stopień – 149 wyborów (16,00%)
- przeciętny stopień – 315 wyborów (33,84%)
- wysoki stopień – 173 wybory (18,58%)
- bardzo wysoki stopień – 195 wyborów (20,95%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi dotycząca natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich badanych aspektach mogła uzyskać 931 wyborów.

Dane ilustrujące odpowiedzi respondentów w odniesieniu do poszczególnych cech modelu i w kontekście pojedynczych aspektów są dostępne w aneksach.

Poniżej zaprezentowano analizę wyników badania odpowiedzi udzielonych przez nauczycieli szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń, ukazujących natężenie wszystkich cech modelu w odniesieniu do poszczególnych aspektów badanego obszaru. Dane przedstawiono graficznie w formie tabel.

W odniesieniu do wszystkich danych empirycznych uzyskanych z analizy odpowiedzi udzielonych przez nauczycieli, zamieszczonych w kwestionariuszu ankiety, można sformułować pewne ogólne wnioski:

1. Największą liczbę wyborów oddali badani na kategorię odpowiedzi: przeciętny stopień natężenia cech modelu, i to we wszystkich aspektach. Wskaźnik liczbowy waha się od 46 do 58.
2. Największą liczbę wskazań odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech odnotowano w 3 aspektach, z liczbą 35 wyborów, co stanowi: 22,6%: (1) rola uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się; (2) rola uczelni w opracowywaniu materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli; (3) rola uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku.
3. Największą liczbę wyborów odpowiedzi: bardzo niski stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu odnotowano w 1 aspekcie: zasady współpracy

uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczących form i metod doskonalenia nauczycieli, z 19 wskazaniami. W tym aspekcie odnotowano także największą liczbę wskazań, tj. 29, dla odpowiedzi: niski stopień. W pozostałych aspektach liczba ta waha się od 15 do 17.

4. Największa liczba wyborów kategorii odpowiedzi: niski stopień natężenia wszystkich badanych cech przypadła, co już wyżej stwierdzono, w odniesieniu do aspektu: zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczące form i metod doskonalenia nauczycieli, z 29 wskazaniami. W pozostałych aspektach liczba wskazań tej kategorii waha się od 19 do 28.

W aspekcie zasad współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń, dotyczących form i metod doskonalenia nauczycieli, rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących wskazuje, że funkcjonalność modelu jest najniższa. Kategorie odpowiedzi: bardzo niski i niski stopień natężenia wszystkich cech uzyskały kolejno: 19 i 29 wyborów. Dane zilustrowano w tabeli nr 105.

Tabela 105. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczących form i metod doskonalenia nauczycieli

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	5	5	9	7	6	32
Użyteczność	4	6	8	7	6	31
Elastyczność	4	6	9	6	6	31
Adekwatność	3	6	10	6	6	31
Innowacyjność	3	6	10	6	6	31
Razem	19	29	46	32	30	156

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Sposoby, w jakich uczelnie powinny wspierać szkoły ćwiczeń w organizacji innowacyjnej pracy w zakresie doształcania nauczycieli ze szkół współpracujących, stały się także kontekstem określenia stopnia natężenia cech modelu przez badanych, aby określić jego funkcjonalność. Z danych zamieszczonych w tabeli nr 106 wynika, że niski i bardzo niski stopień natężenia cech modelu posiada kolejno 28 i 17 wyborów, przy 30 wyborach oddanych na kategorię: bardzo wysoki stopień natężenia cech modelu.

Tabela 106. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: sposoby wspierania szkół ćwiczeń w organizacji innowacyjnej pracy w zakresie dokształcania nauczycieli ze szkół współpracujących

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	4	5	11	5	6	31
Użyteczność	3	6	11	5	6	31
Elastyczność	3	6	12	4	6	31
Adekwatność	4	5	12	4	6	31
Innowacyjność	3	6	12	4	6	31
Razem	17	28	58	22	30	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W kolejnym aspekcie, dotyczącym roli uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów, odnotowano 24 wybory kategorii: niski stopień natężenia wszystkich cech modelu i 16 wskazań na odpowiedź: bardzo niski stopień. Kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki stopień uzyskała 30 wyborów, a wysoki – 29. Dane szczegółowe zamieszczono w tabeli nr 107.

Tabela 107. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: sposoby wspierania szkół ćwiczeń w organizacji innowacyjnej pracy w zakresie dokształcania nauczycieli ze szkół współpracujących

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	4	4	10	7	6	31
Użyteczność	3	5	10	7	6	31
Elastyczność	3	5	12	5	6	31
Adekwatność	3	5	12	5	6	31
Innowacyjność	3	5	12	5	6	31
Razem	16	24	56	29	30	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Z analizy danych, uzyskanych z odpowiedzi badanych nauczycieli w odniesieniu do kolejnego aspektu: rola uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się, wynika, że rozkład danych jest taki sam jak w wyżej omawianym aspekcie, w odniesieniu do 3 kategorii odpowiedzi: bardzo niski, niski i przeciętny stopień natężenia wszystkich cech modelu. Wszystkie wyniki ukazano w tabeli nr 108.

Tabela 108. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: rola uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	4	4	10	5	7	31
Użyteczność	3	5	10	5	7	31
Elastyczność	3	5	12	5	7	31
Adekwatność	3	5	12	5	7	31
Innowacyjność	3	5	12	4	7	31
Razem	16	24	56	24	35	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W aspekcie dotyczącym roli uczelni w opracowywaniu materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli rozkład wyników uzyskanych z badania nauczycieli szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń pozwala stwierdzić, że kategorie odpowiedzi: niski i bardzo niski stopień uzyskały dużo wyborów, co ilustrują kolejno liczby: 25 i 15. Liczba wyborów odpowiedzi: wysoki i bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech uzyskały kolejno 30 i 35 wyborów. Dane zobrazowano w tabeli nr 109.

Tabela 109. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: rola uczelni w opracowywaniu materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	3	5	10	6	7	31
Użyteczność	3	5	10	6	7	31
Elastyczność	3	5	10	6	7	31
Adekwatność	3	5	10	6	7	31
Innowacyjność	3	5	10	6	7	31
Razem	15	25	50	30	35	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Ostatni aspekt z omawianego obszaru badania funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń, dotyczy roli uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku. W kontekście danych empirycznych można stwierdzić, że suma liczby wskazań odpowiedzi: bardzo niski i niski stopień natężenia

wszystkich cech modelu równoważy liczbę wyborów kategorii: bardzo wysoki stopień, która wynosi 35. Szczegółowe dane zilustrowano w tabeli nr 110.

Tabela 110. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: rola uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	3	4	10	7	7	31
Użyteczność	4	3	10	7	7	31
Elastyczność	3	4	9	8	7	31
Adekwatność	3	4	10	7	7	31
Innowacyjność	3	4	10	7	7	31
Razem	16	19	49	36	35	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

E. Przedstawiciele instytucji wspierających wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń

Ostatnią badaną grupę, jaką poproszono o określenie stopnia natężenia cech modelu, by określić jego funkcjonalność w obszarze roli uczelni wyższych w kształceniu i doskonaleniu nauczycieli szkoły ćwiczeń, stanowili przedstawiciele instytucji wspierających wdrażanie modelu. Wywodzili się oni głównie z ośrodków doskonalenia nauczycieli, bibliotek i uczelni wyższych. W sumie do badania przystąpiło 6 osób, w tym 3 z nich reprezentowały uczelnie wyższe. Z uwagi na zakres treściowy obszaru osobno dokonano analizy odpowiedzi przedstawicieli uczelni wyższych i reprezentantów pozostałych instytucji.

Obie grupy badanych poproszono o określenie stopnia natężenia cech modelu, takich jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność w następujących 11 aspektach:

- a) cele i obszary współpracy uczelni ze szkołą ćwiczeń na poszczególnych etapach wdrażania modelu;
- b) zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczące metod pracy w zakresie przygotowania zawodowego studentów;
- c) zasady współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczące metod pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doskonalenia nauczycieli;
- d) sposoby wspierania szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie diagnozowania zasobów szkoły;
- e) rola uczelni w doksztalcaniu kadry szkoły ćwiczeń;
- f) rola uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów;
- g) rola uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się;

- h) opracowanie materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli;
- i) koordynowanie sieci współpracy i samodoskonalenia nauczycieli i studentów;
- j) rola uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku;
- k) sposoby wspierania działalności szkoły przez uczelnie na etapie ewaluacji jakości wdrażania modelu szkoły ćwiczeń.

Analiza danych uzyskanych z odpowiedzi przedstawicieli instytucji wspierających pokazuje, że:

1. Tylko w 1 aspekcie badani dokonali wyboru odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu. Dotyczył on opracowania materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli.
2. Najwyżej badani ocenili stopień natężenia wszystkich cech modelu w aspekcie roli uczelni w doształcaniu kadry szkoły ćwiczeń.
3. Tylko w 1 aspekcie badani dokonali wyboru odpowiedzi: bardzo niski stopień natężenia wszystkich cech i dotyczył on sposobów wspierania szkoły ćwiczeń na etapie diagnozowania zasobów szkoły.
4. Tylko w 1 aspekcie odnotowano 5 wyborów kategorii odpowiedzi: niski stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu. Dotyczył on roli uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów.
5. W 9 aspektach nie odnotowano ani 1 wyboru kategorii odpowiedzi: bardzo niski i niski stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu.
6. Najwięcej wyborów otrzymała odpowiedź: przeciętny stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu, co odnotowano aż w 5 aspektach.
7. W 2 aspektach stwierdzono przewagę wyborów odpowiedzi: wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu, które dotyczyły: koordynowania sieci współpracy i samodoskonalenia nauczycieli i studentów oraz roli uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku.

W kontekście wyników badania przedstawicieli uczelni wyższych można stwierdzić, że:

1. Tylko w 1 aspekcie, dotyczącym opracowania materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli, badani – podobnie jak przedstawiciele innych instytucji – dokonali wyboru odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich analizowanych cech modelu. W 7 aspektach (a, b, c, d, e, f, g) respondenci przyznali bardzo wysoki stopień natężenia 4 cechom modelu, wykluczając z tego innowacyjność.
2. Najwięcej wyborów badani dokonali w obrębie odpowiedzi: niski stopień natężenia wszystkich cech modelu, przyznając po 2 wybory każdej cesze (na 3 możliwe), co odnotowano w aż 6 aspektach (d, e, f, g, i, k). W kolejnych 4 aspektach (b, c, h, j) badani przyznali po 1 wyborze tej kategorii odpowiedzi w odniesieniu do każdej cechy modelu.
3. Tylko w 1 aspekcie, dotyczącym celów i obszarów współpracy uczelni ze szkołą ćwiczeń na poszczególnych etapach wdrażania modelu, badani przyznali wszystkim cechom bardzo niski stopień natężenia wszystkich cech modelu.

WNIOSEK

Biorąc pod uwagę odpowiedzi wszystkich 6 przedstawicieli instytucji wspierających wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu, można uznać, że spełnił on swoje funkcje w obszarze roli uczelni wyższej w kształceniu i doskonaleniu nauczycieli w szkole ćwiczeń na przeciętnym poziomie. Najwięcej wyborów przedstawicieli uczelni wyższych otrzymała kategoria odpowiedzi: niski stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach. Najwięcej wyborów pozostałych przedstawicieli trafiło do odpowiedzi: przeciętny stopień.

Szczegółowy rozkład danych względem wszystkich cech modelu i wszystkich wyżej wymienionych aspektów badanego obszaru funkcjonalności modelu, ale w odniesieniu do 2 grup przedstawicieli instytucji wspierających, prezentuje się następująco:

Stopień natężenia cech modelu	Wyniki przedstawicieli uczelni wyższych		Wyniki przedstawicieli pozostałych instytucji wspierających	
	L	%	L	%
Bardzo niski	10	05,13	5	02,56
Niski	90	46,15	5	02,56
Przeciętny	28	14,36	94	48,21
Wysoki	22	11,28	86	44,11
Bardzo wysoki	45	23,08	5	02,56

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi dotycząca natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich badanych aspektach mogła uzyskać 195 wyborów.

Dane ilustrujące odpowiedzi respondentów w odniesieniu do poszczególnych cech modelu i w kontekście pojedynczych aspektów są dostępne w aneksach.

3.6. Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w obszarze tworzenia i wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych

Ważnym założeniem modelu szkoły ćwiczeń jest tworzenie i kolekcjonowanie materiałów, głównie o charakterze metodycznym. Miały one stanowić skuteczne i użyteczne narzędzie pracy nauczycieli trenerów, ale i nauczycieli ze szkół współpracujących ze szkołami ćwiczeń, a także studentów. Ich zakres tematyczny, forma, a przede wszystkim jakość, miały pomagać w kreowaniu przestrzeni edukacyjnej, w której i nauczyciele

i studenci zdobywali i wzbogacali swe profesjonalne kompetencje zarówno podczas wdrażania modelu, jak i w okresie jego trwałości.

W związku z tym w procedurze zbadania funkcjonalności modelu wzięto pod uwagę także obszar tworzenia i wykorzystania materiałów powstałych w czasie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych.

W tym celu poproszono dyrektorów i nauczycieli szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących, a także przedstawicieli instytucji wspierających i uczelni wyższych o zaznaczenie na pięciostopniowej skali stopnia, w jakim model szkoły ćwiczeń był dla nich: a) jasny i czytelny (zrozumiały); b) użyteczny; c) pozwalający na elastyczne dostosowanie cech modelu do możliwości szkoły i środowiska szkolnego; d) adekwatny do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego; e) innowacyjny w różnych zakresach opisywanego obszaru funkcjonalności modelu. Stopień natężenia wymienionych cech modelu szkoły ćwiczeń uznano za wskaźniki poziomu jego funkcjonalności. Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń dokonano na podstawie zbadania opinii (ocen) wszystkich podmiotów zaangażowanych we wdrażanie modelu, a więc osób posiadających doświadczenie w tym zakresie.

Dane empiryczne uzyskano z analizy odpowiedzi badanych na pytania zawarte w kwestionariuszach ankiety. Treść pytań została dostosowana do specyfiki ról, jakie pełnili oni w procesie wdrażania modelu. Poniżej kolejno zostały zaprezentowane dane empiryczne odnoszące się do poszczególnych grup badanych.

A. Dyrektorzy szkół ćwiczeń

Oceny funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w omawianym obszarze dokonano na podstawie ocen formułowanych przez dyrektorów szkół ćwiczeń w kontekście ich doświadczeń wyniesionych z procesu wdrażania modelu w praktykę. Do badania przystąpiło jedynie 9 dyrektorów. Poproszono ich o ocenę stopnia natężenia cech modelu w następujących aspektach badanego obszaru funkcjonalności modelu:

- a) cele i sposoby wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami;
- b) cele i sposoby wykorzystania materiałów w zakresie kształcenia studentów;
- c) cele i sposoby wykorzystania materiałów w dokształcaniu nauczycieli;
- d) zasady upowszechniania, popularyzacji materiałów w środowisku;
- e) określenie adresatów – odbiorców, użytkowników materiałów;
- f) przygotowanie merytorycznego i metodycznego nauczycieli do korzystania z materiałów;
- g) przygotowanie zaplecza materialnego do korzystania z materiałów;
- h) bieżąca ewaluacja jakości wytworzonych materiałów w procesie ich implementacji/stosowania.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on na wysokim poziomie swoje funkcje w zakresie tworzenia i wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych. Najwięcej wyborów otrzymała kategoria odpowiedzi: wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach, a następnie: bardzo wysoki stopień.

Szczegółowy rozkład danych dotyczących wszystkich cech modelu we wszystkich wyżej wymienionych aspektach badanego obszaru funkcjonalności modelu prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 0 wyborów (00,00%)
- niski stopień – 2 wybory (00,57%)
- przeciętny stopień – 44 wybory (12,64%)
- wysoki stopień – 183 wybory (52,59%)
- bardzo wysoki stopień – 119 wyborów (34,02%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi dotycząca natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich badanych aspektach mogła uzyskać 348 wyborów.

Dane ilustrujące odpowiedzi respondentów w odniesieniu do poszczególnych cech modelu i w kontekście pojedynczych aspektów są dostępne w aneksach.

Poniżej zaprezentowano analizę wyników badania odpowiedzi udzielonych przez dyrektorów szkół ćwiczeń, które ukazały natężenie wszystkich cech modelu w odniesieniu do poszczególnych aspektów badanego obszaru. Pominięto graficzną ilustrację danych z uwagi na niewielką liczbę osób biorących udział w badaniu.

Analizując wyniki ze wszystkich aspektów obszaru dotyczącego tworzenia i wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych, można sformułować następujące uogólnienia:

1. W 4 przedstawionych poniżej aspektach badani dokonali wyboru jedynie wśród dwóch kategorii odpowiedzi, a mianowicie: wysoki i bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu: (1) cele i sposoby wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami; (2) zasady upowszechniania, popularyzacji materiałów w środowisku; (3) określenie adresatów – odbiorców, użytkowników materiałów; (4) bieżąca ewaluacja jakości wytworzonych materiałów w procesie ich implementacji. W aspekcie pierwszym odpowiedzi: bardzo wysoki i wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu uzyskały 26 i 19 wskazań. W drugim aspekcie odpowiedź: bardzo wysoki stopień otrzymała 13 wskazań, a wysoki stopień 32 wybory. W aspekcie trzecim kategorii te otrzymały kolejno – 25 i 19 wyborów. W ostatnim przywołanym aspekcie kategorii te zyskały po 20 wyborów.

2. W 2 następujących aspektach kategoria odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu nie uzyskała ani 1 wyboru: (1) cele i sposoby wykorzystania materiałów w doksztalaniu nauczycieli; (2) określenie adresatów/użytkowników materiałów. W obu tych aspektach najwięcej wyborów przydzielili badani odpowiedzi: wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu.
3. W ani 1 spośród 8 aspektów badani nie dokonali wyboru odpowiedzi: bardzo niski stopień natężenia wszystkich cech modelu.
4. Tylko w 1 aspekcie, dotyczącym przygotowania zaplecza materialnego do korzystania z materiałów, badani wskazali na niski stopień natężenia takich cech modelu, jak: elastyczność i adekwatność. Kategoria ta uzyskała jedynie po 1 wyborze w odniesieniu do wymienionych cech.

B. Dyrektorzy szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń

Taką samą procedurę badań, jak w przypadku dyrektorów szkół ćwiczeń, zastosowano w odniesieniu do dyrektorów szkół współpracujących. Poproszono ich o określenie stopnia natężenia takich cech modelu, jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność oraz innowacyjność, w odniesieniu do 7 aspektów obszaru, który stał się kontekstem oceny funkcjonalności modelu. Aspekty te to:

- a) cele i sposoby wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami;
- b) cele i sposoby wykorzystania materiałów w doksztalaniu nauczycieli;
- c) zasady upowszechniania, popularyzacji materiałów w środowisku;
- d) określenie adresatów/użytkowników materiałów;
- e) przygotowanie merytorycznego i metodycznego nauczycieli do korzystania z materiałów;
- f) przygotowanie zaplecza materialnego do korzystania z wytworzonych materiałów;
- g) bieżąca ewaluacja jakości materiałów w procesie ich implementacji/stosowania.

Do badania przystąpiło 9 dyrektorów szkół współpracujących, którzy odwołując się do swoich doświadczeń, określali stopień natężenia cech modelu we wszystkich powyższych wymienionych aspektach.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w obszarze tworzenia i wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu. Najwięcej wyborów otrzymała kategoria odpowiedzi: wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach, a następnie: bardzo wysoki stopień.

Szczegółowy rozkład danych, dotyczących wszystkich cech modelu we wszystkich wyżej wymienionych aspektach badanego obszaru funkcjonalności modelu, prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 0 wyborów (00,00%)
- niski stopień – 5 wyborów (01,59%)
- przeciętny stopień – 83 wybory (26,35%)
- wysoki stopień – 134 wybory (42,54%)
- bardzo wysoki stopień – 93 wybory (29,52%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi dotycząca natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich badanych aspektach mogła uzyskać 315 wyborów.

Dane ilustrujące odpowiedzi respondentów w odniesieniu do poszczególnych cech modelu i w kontekście pojedynczych aspektów są dostępne w aneksach.

Poniżej zaprezentowano analizę wyników badania odpowiedzi udzielonych przez dyrektorów szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń, ukazujących natężenie wszystkich cech modelu w odniesieniu do poszczególnych aspektów badanego obszaru. Pominięto graficzną ilustrację danych z uwagi na niewielką liczbę biorących udział w badaniu.

Analizując wyniki wszystkich badanych aspektów tworzenia i wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych, można sformułować następujące wnioski:

1. W żadnym z badanych aspektów badani nie wybrali odpowiedzi: bardzo niski stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu, a tylko w 1 wskazali, że wszystkie cechy posiadają niski stopień natężenia, sygnując to 5 wyborami. Aspekt ten dotyczy zasad upowszechniania i popularyzacji materiałów w środowisku.
2. W 2 aspektach nie wskazali także na odpowiedź: bardzo wysoki stopień, określając natężenie wszystkich cech modelu. Dotyczy to wyżej przywołanego aspektu oraz przygotowania merytorycznego i metodycznego nauczycieli do korzystania z materiałów.
3. W pozostałych 5 aspektach odpowiedzi rozłożyły się pomiędzy 3 kategoriami: przeciętny, wysoki oraz bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu.
4. Najwięcej wyborów przyznali badani dyrektorzy odpowiedzi: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu w 2 aspektach: (1) przygotowanie zaplecza materialnego do korzystania z wytworzonych materiałów, z 23 wyborami, co daje ponad 50% wszystkich wyborów, oraz (2) określenie adresatów/użytkowników materiałów, z 21 wyborami, co stanowi niespełna 47% wszystkich wyborów.
5. Po 24 wybory uzyskała odpowiedź: wysoki stopień, określająca natężenie wszystkich cech modelu w 2 aspektach dotyczących celów i sposobów wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami oraz celów i sposobów wykorzystania materiałów w doszkalać nauczycieli.

C. Nauczyciele szkół ćwiczeń

W celu określenia funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w omawianym obszarze poproszono nauczycieli o ocenę stopnia natężenia takich cech modelu, jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność oraz innowacyjność, w odniesieniu do 8 jego aspektów:

- a) cele i sposoby wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami;
- b) cele i sposoby wykorzystania materiałów w zakresie kształcenia studentów;
- c) cele i sposoby wykorzystania materiałów w doksztalcaniu nauczycieli;
- d) zasady upowszechniania, popularyzacji materiałów w środowisku;
- e) określenie adresatów – odbiorców, użytkowników materiałów;
- f) przygotowanie merytorycznego i metodycznego nauczycieli do korzystania z materiałów;
- g) przygotowanie zaplecza materialnego do korzystania z materiałów;
- h) bieżąca ewaluacja jakości wytworzonych materiałów w procesie ich implementacji.

Do badania przystąpiło 47 nauczycieli szkół ćwiczeń, którzy odwołując się do swoich doświadczeń, określali stopień natężenia cech modelu we wszystkich powyżej wymienionych aspektach.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w obszarze tworzenia i wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych, na wysokim poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała kategoria odpowiedzi: wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach, a następnie bardzo wysoki stopień.

Szczegółowy rozkład danych dotyczących wszystkich cech modelu we wszystkich wyżej wymienionych aspektach badanego obszaru funkcjonalności modelu prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 5 wyborów (00,30%)
- niski stopień – 106 wyborów (06,28%)
- przeciętny stopień – 382 wybory (22,64%)
- wysoki stopień – 608 wyborów (36,04%)
- bardzo wysoki stopień – 586 wyborów (34,74%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi dotycząca natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich badanych aspektach mogła uzyskać 1683 wybory.

Dane ilustrujące odpowiedzi respondentów w odniesieniu do poszczególnych cech modelu i w kontekście pojedynczych aspektów są dostępne w aneksach.

Poniżej zaprezentowano analizę wyników badania nauczycieli szkół ćwiczeń, ukazujących natężenie wszystkich cech modelu w odniesieniu do poszczególnych aspektów badanego obszaru. Ilustrację danych przedstawiono w formie tabel.

Ogólna analiza wyników pozwala stwierdzić, że badani nauczyciele szkół ćwiczeń:

1. Najwięcej wyborów dokonali w obrębie odpowiedzi: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu.
2. Tylko w 2 aspektach nie dokonali żadnego wyboru odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu. Do tych aspektów należą: cele i sposoby wykorzystania materiałów w doksztalcaniu nauczycieli oraz określenie adresatów/ odbiorców materiałów. W pozostałych 6 aspektach odpowiedź ta zyskała najwięcej wskazań, a ich liczba wahała się od 93 do 104.
3. Tylko w 1 aspekcie respondenci przydzielili wszystkim cechom modelu bardzo niski stopień natężenia. Dotyczy to aspektu: cele i sposoby wykorzystania materiałów w zakresie kształcenia studentów.
4. Najwięcej wyborów kategorii odpowiedzi: niski stopień natężenia wszystkich cech oddali w 2 aspektach: (1) określenie adresatów – odbiorców, użytkowników materiałów oraz (2) przygotowanie zaplecza materialnego do korzystania z materiałów. Liczba wyborów wynosiła 20.
5. We wszystkich aspektach ankietowani wybrali odpowiedź: niski stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu.

Jeśli chodzi o szczegółową analizę odpowiedzi, to należy zauważyć, że największą liczbę wskazań odpowiedzi: bardzo wysoki stopień, określającej natężenie wszystkich cech, odnotowano w aspekcie: cele i sposoby wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami, ze 104 wskazaniami. W aspekcie tym odnotowano także wiele wyborów odpowiedzi: wysoki stopień. Rozkład odpowiedzi zilustrowano w tabeli nr 111.

Tabela 111. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: cele i sposoby wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	2	7	13	21	43
Użyteczność	0	2	7	12	21	42
Elastyczność	0	2	6	14	20	42
Adekwatność	0	2	6	13	21	42
Innowacyjność	0	2	6	13	21	42
Razem	0	10	32	65	104	211

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Cele i sposoby wykorzystania materiałów w zakresie kształcenia studentów stanowiły kolejny aspekt oceny stopnia natężenia cech modelu. Tutaj analiza danych pokazuje, że kategoria: bardzo wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu zyskała największą liczbę wskazań, tj. 94. Kategoria: bardzo niski stopień natężenia cech uzyskała 5 wyborów w odniesieniu do wszystkich cech modelu, a kategoria: niski stopień – aż 9 wskazań. W tabeli nr 112 ukazano szczegółowy rozkład wyników.

Tabela 112. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: cele i sposoby wykorzystania materiałów w kształceniu studentów

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	1	2	8	12	20	43
Użyteczność	1	2	6	15	18	42
Elastyczność	1	2	6	14	19	42
Adekwatność	1	2	6	15	18	42
Innowacyjność	1	1	6	14	19	41
Razem	5	9	32	70	94	210

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Kontekstem oceny stopnia natężenia cech modelu uczyniono także aspekt: cele i sposoby wykorzystania materiałów w doksztalcaniu nauczycieli. Jak wynika z danych zawartych w tabeli nr 113, w aspekcie tym odnotowano brak wskazań odpowiedzi: bardzo wysoki i bardzo niski stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu. Największą liczbę wyborów uzyskała odpowiedź: wysoki stopień, z liczbą 108 wskazań.

Tabela 113. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w odniesieniu do aspektu: cele i sposoby wykorzystania materiałów w doksztalcaniu nauczycieli

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	3	18	22	0	43
Użyteczność	0	3	18	21	0	42
Elastyczność	0	3	17	22	0	42
Adekwatność	0	4	17	21	0	42
Innowacyjność	0	3	17	22	0	42
Razem	0	16	87	108	0	211

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W kolejnym aspekcie, dotyczącym zasad upowszechniania i popularyzacji materiałów w środowisku, rozkład odpowiedzi badanych nauczycieli pokazuje brak wyborów w obrębie odpowiedzi: bardzo niski stopień natężenia wszystkich cech modelu i 11 wyborów odpowiedzi: niski stopień natężenia cech. Odpowiedź: bardzo wysoki stopień zyskała najwięcej wyborów, a o 30 mniej odpowiedzi: wysoki stopień. Dane zilustrowane zostały w tabeli nr 114.

Tabela 114. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: zasady upowszechniania i popularyzacji materiałów w środowisku

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	2	6	15	20	43
Użyteczność	0	2	7	15	18	42
Elastyczność	0	3	7	12	20	42
Adekwatność	0	2	7	13	20	42
Innowacyjność	0	2	7	13	20	42
Razem	0	11	34	68	98	211

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Ważnym aspektem obszaru tworzenia i wykorzystywania materiałów stało się także określenie adresatów – odbiorców, użytkowników materiałów. Jak zilustrowano to w tabeli nr 115, najwięcej wskazań uzyskał wysoki stopień natężenia wszystkich cech modelu, a bardzo wysoki pozostał bez wyboru. Stosunkowo dużo wyborów otrzymała odpowiedź: niski stopień, z liczbą 20 wskazań.

Tabela 115. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: określenie adresatów – odbiorców, użytkowników materiałów

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	4	18	21	0	43
Użyteczność	0	4	17	20	0	41
Elastyczność	0	4	19	19	0	42
Adekwatność	0	4	16	22	0	42
Innowacyjność	0	4	17	21	0	42
Razem	0	20	87	103	0	210

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Przygotowanie merytoryczne i metodyczne nauczycieli do korzystania z materiałów to kolejny aspekt, który stał się kontekstem oceny funkcjonalności modelu poprzez określenie stopnia natężenia jego cech. Dane zilustrowane w tabeli nr 116 pokazują, że zdecydowanie największą liczbę wyborów otrzymały 2 odpowiedzi: bardzo wysoki i wysoki stopień, określające natężenie wszystkich cech modelu.

Tabela 116. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: przygotowanie merytoryczne i metodyczne nauczycieli do korzystania z materiałów

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	2	5	15	21	43
Użyteczność	0	2	5	16	19	42
Elastyczność	0	2	6	14	20	42
Adekwatność	0	2	5	15	20	42
Innowacyjność	0	2	5	17	19	43
Razem	0	10	26	77	99	212

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Rozkład odpowiedzi udzielonych przez badanych nauczycieli względem przygotowania zaplecza materialnego do korzystania z materiałów ukazuje, że badani przypisali aż 20 wyborów odpowiedzi: niski stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu, przy 0 wskazań dla odpowiedzi: bardzo niski stopień i 93 dla bardzo wysokiego stopnia. Tabela nr 117 stanowi formę przedstawienia wyników.

Tabela 117. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: przygotowanie zaplecza materialnego do korzystania z materiałów

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					N
	1	2	3	4	5	
Czytelność	0	4	7	12	20	43
Użyteczność	0	4	8	12	18	42
Elastyczność	0	4	8	11	19	42
Adekwatność	0	4	8	11	19	42
Innowacyjność	0	4	8	13	17	42
Razem	0	20	39	59	93	211

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Ostatni aspekt obszaru tworzenia i wykorzystywania materiałów powstałych w procesie wdrażania modelu, który stał się kontekstem oceny stopnia natężenia jego cech, dotyczył bieżącej ewaluacji jakości wytworzonych materiałów w procesie ich implementacji. Rozkład odpowiedzi, zilustrowany w tabeli nr 118, pokazuje, że nie odbiega on znacząco od wyżej zaprezentowanego. Należy jedynie podkreślić, że kategoria odpowiedzi: wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu uzyskała o połowę mniej wyborów.

Tabela 118. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół ćwiczeń, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: bieżąca ewaluacja jakości wytworzonych materiałów

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	0	2	7	13	21	43
Użyteczność	0	2	7	12	21	42
Elastyczność	0	2	6	14	20	42
Adekwatność	0	2	6	13	21	42
Innowacyjność	0	2	6	13	21	42
Razem	0	10	32	65	104	211

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

D. Nauczyciele szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń

Ważną grupą badanych z punktu widzenia kolejnego obszaru weryfikacji empirycznej funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń byli nauczyciele szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń. W związku z tym poproszono ich o ocenę stopnia natężenia takich cech modelu, jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność oraz innowacyjność, w odniesieniu do 7 aspektów obszaru tworzenia i wykorzystywania materiałów w procesie wdrażania modelu:

- cele i sposoby wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami;
- cele i sposoby wykorzystania materiałów w doształcaniu nauczycieli;
- zasady upowszechniania, popularyzacji materiałów w środowisku;
- określenie adresatów – odbiorców, użytkowników materiałów;
- przygotowanie merytoryczne i metodyczne nauczycieli do korzystania z materiałów;
- przygotowanie zaplecza materialnego do korzystania z wytworzonych materiałów;
- bieżąca ewaluacja jakości materiałów w procesie ich implementacji.

Do badania przystąpiło 31 nauczycieli szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń, a uzyskane wyniki pozwalają na poniższy wniosek.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w obszarze tworzenia i wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych, na wysokim poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała kategoria odpowiedzi: przeciętny stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach, a następnie kategoria: wysoki stopień.

Szczegółowy rozkład danych dotyczących wszystkich cech modelu we wszystkich wyżej wymienionych aspektach badanego obszaru funkcjonalności modelu prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 62 wybory (05,71%)
- niski stopień – 160 wyborów (14,73%)
- przeciętny stopień – 306 wyborów (28,18%)
- wysoki stopień – 299 wyborów (27,53%)
- bardzo wysoki stopień – 259 wyborów (23,85%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi, dotycząca natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich badanych aspektach, mogła uzyskać 1086 wybory.

Dane ilustrujące odpowiedzi respondentów w odniesieniu do poszczególnych cech modelu i w kontekście pojedynczych aspektów są dostępne w aneksach.

Poniżej zaprezentowano analizę wyników badania odpowiedzi udzielonych przez nauczycieli szkół ćwiczeń, ukazujących natężenie wszystkich cech modelu w odniesieniu do poszczególnych aspektów badanego obszaru.

Ogólna analiza uzyskanych wyników pozwala stwierdzić, że:

1. We wszystkich aspektach badani przyznali swoje wybory wszystkim odpowiedziom, określającym stopień natężenia cech modelu, takich jak: czytelność, użyteczność, uniwersalność, adekwatność i innowacyjność.
2. W 2 następujących aspektach: (1) zasady upowszechniania, popularyzacji materiałów w środowisku oraz (2) przygotowanie merytoryczne i metodyczne nauczycieli do korzystania z materiałów badani nie dokonali ani 1 wyboru odpowiedzi: bardzo wysoki stopień zarówno w odniesieniu do natężenia wszystkich, jak i pojedynczych cech modelu. Liczba wyborów odpowiedzi: bardzo wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu w pozostałych 5 aspektach waha się od 50 do 59.
3. Liczba wyborów odpowiedzi: bardzo niski, określająca stopień natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich 7 aspektach, wynosi od 6 do 12 wskazań, a odpowiedzi: niski stopień – od 19 do aż 25 wskazań.
4. Liczba wyborów kategorii odpowiedzi: przeciętny stopień, która zyskała najwięcej rekomendacji, waha się w granicach od 34 do 64 wskazań.

Analiza szczegółowa danych, odniesiona do poszczególnych aspektów, pozwala zauważyć, że najlepiej oceniana jest funkcjonalność modelu poprzez określenie stopnia natężenia wszystkich jego cech w aspekcie: określenie adresatów – odbiorców, użytkowników materiałów. Szczegółowy rozkład odpowiedzi zilustrowano w tabeli nr 119.

Tabela 119. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: określenie adresatów – odbiorców, użytkowników materiałów

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	4	7	6	12	31
Użyteczność	1	5	7	6	12	31
Elastyczność	1	5	7	6	12	31
Adekwatność	1	5	7	7	11	31
Innowacyjność	1	5	7	6	12	31
Razem	6	24	35	31	59	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Cele i sposoby wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami to kolejny aspekt, który stał się odniesieniem dla oceny funkcjonalności modelu poprzez określenie stopnia natężenia jego cech. Jak wynika z danych zilustrowanych w tabeli nr 120, badani najwięcej wyborów oddali na odpowiedź: bardzo wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu i o 6 mniej na odpowiedź: przeciętny stopień. Odpowiedzi bardzo niski i niski stopień, określające natężenie cech modelu, uzyskały kolejno 10 i 19 wyborów.

Tabela 120. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: cele i sposoby wykorzystania materiałów w pracy z uczniami

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	4	9	6	10	31
Użyteczność	3	3	8	7	10	31
Elastyczność	2	4	9	6	10	31
Adekwatność	2	4	9	6	10	31
Innowacyjność	1	4	9	7	10	31
Razem	10	19	44	32	50	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Kolejny aspekt odnosi się do celów i sposobów wykorzystania materiałów w doszkącaniu nauczycieli. Rozkład odpowiedzi, co ukazano w tabeli nr 121, niewiele odbiega od powyższego.

Tabela 121. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: określenie adresatów – odbiorców, użytkowników materiałów

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	4	7	6	12	31
Użyteczność	1	5	7	6	12	31
Elastyczność	1	5	7	6	12	31
Adekwatność	1	5	7	7	11	31
Innowacyjność	1	5	7	6	12	31
Razem	6	24	35	31	59	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W kontekście wyników uzyskanych z badania stopnia natężenia cech modelu w aspekcie zasad upowszechniania i popularyzacji materiałów w środowisku można uznać, że funkcjonalność modelu jest w opiniach badanych nauczycieli na dość niskim poziomie. Badani nie dokonali tu ani 1 wyboru odpowiedzi: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech, natomiast przydzielili aż 25 wskazań na odpowiedź: niski stopień i 7 – na bardzo niski. Rozkład odpowiedzi zilustrowano w tabeli nr 122.

Tabela 122. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: zasady upowszechniania i popularyzacji materiałów w środowisku

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	4	11	14	0	31
Użyteczność	2	4	11	14	0	31
Elastyczność	1	6	10	14	0	31
Adekwatność	1	6	11	13	0	31
Innowacyjność	1	5	11	14	0	31
Razem	7	25	54	69	0	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Rozkład odpowiedzi w aspekcie dotyczącym przygotowania merytorycznego i metodycznego nauczycieli do korzystania z materiałów powala stwierdzić, że badani także i pod tym względem nisko oceniają funkcjonalność modelu. Nie przydzielili ani 1 wskazania odpowiedzi: bardzo wysoki stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu. Natomiast odpowiedziom: bardzo niski i niski stopień przydzielili kolejno: 6 i 25 wskazań. Najwięcej wyborów uzyskała odpowiedź: przeciętny stopień, określająca natężenie wszystkich cech modelu. Szczegółowy rozkład wyników przedstawiono w tabeli nr 123.

Tabela 123. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: przygotowanie merytoryczne i metodyczne nauczycieli do korzystania z materiałów

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	4	13	12	0	31
Użyteczność	1	5	13	12	0	31
Elastyczność	1	5	13	12	0	31
Adekwatność	1	6	12	12	0	31
Innowacyjność	1	5	13	13	0	32
Razem	6	25	64	61	0	156

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

W 2 pozostałych aspektach, dotyczących przygotowania zaplecza materialnego do korzystania z wytworzonych materiałów oraz bieżącej ewaluacji jakości materiałów w procesie ich implementacji, rozkład odpowiedzi badanych nauczycieli jest bardzo zbliżony, co zilustrowano w tabelach nr 124 i 125. Należy zauważyć, że dość dużą liczbę wskazań odnotowano przy odpowiedzi: niski stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu, w obu aspektach.

Tabela 124. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: przygotowanie zaplecza materialnego do korzystania z materiałów

Cechy modelu	Stopień natężenia zmiennej					
	1	2	3	4	5	N
Czytelność	2	5	7	7	10	31
Użyteczność	2	5	7	7	10	31
Elastyczność	2	5	7	7	10	31

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Adekwatność	2	5	7	7	10	31
Innowacyjność	2	5	7	7	10	31
Razem	10	25	35	35	50	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Tabela 125. Rozkład odpowiedzi nauczycieli szkół współpracujących, dotyczących stopnia natężenia cech modelu w aspekcie: bieżąca ewaluacja jakości materiałów w procesie ich implementacji

Cechy modelu \ Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	N
Czytelność	3	4	7	7	10	31
Użyteczność	3	4	7	7	10	31
Elastyczność	2	5	7	7	10	31
Adekwatność	2	5	7	7	10	31
Innowacyjność	2	5	6	8	10	31
Razem	12	23	34	36	50	155

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

E. Przedstawiciele instytucji wspierających wdrażanie modelu

Ostatnią badaną grupę, którą poproszono o określenie stopnia natężenia cech modelu, by określić jego funkcjonalność w obszarze tworzenia i wykorzystywania materiałów, stanowili przedstawiciele instytucji wspierających wdrażanie modelu. Wywodzili się oni głównie z ośrodków doskonalenia nauczycieli, bibliotek i uczelni wyższych. W sumie do badania przystąpiło 6 osób, w tym 3 reprezentowały uczelnie wyższe. Badanych poproszono o określenie stopnia natężenia cech modelu, takich jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność, w następujących aspektach charakteryzowanego obszaru:

- rola i zadania poszczególnych instytucji wspierających szkołę ćwiczeń w procesie tworzenia materiałów;
- cele i sposoby wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami;
- cele i sposoby wykorzystania materiałów w zakresie kształcenia studentów;
- cele i sposoby wykorzystania materiałów w doszkadzaniu nauczycieli;
- zasady upowszechniania, popularyzacji materiałów w środowisku;
- określenie adresatów – odbiorców, użytkowników materiałów;
- przygotowanie merytoryczne i metodyczne nauczycieli do korzystania z materiałów;
- przygotowanie zaplecza materialnego do korzystania z materiałów;
- bieżąca ewaluacja jakości wytworzonych materiałów w procesie ich implementacji.

WNIOSEK

W kontekście wyników badania dotyczącego stopnia natężenia wszystkich cech modelu można uznać, że spełnił on swoje funkcje w obszarze tworzenia i wykorzystania materiałów wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych na przeciętnym poziomie. Najwięcej wyborów otrzymała kategoria odpowiedzi: przeciętny stopień w odniesieniu do natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich aspektach, a następnie kategoria: bardzo niski stopień.

Szczegółowy rozkład danych w odniesieniu do wszystkich cech modelu i wszystkich wyżej wymienionych aspektów badanego obszaru funkcjonalności modelu prezentuje się następująco:

- bardzo niski stopień – 75 wyborów (27,78%)
- niski stopień – 31 wyborów (11,48%)
- przeciętny stopień – 94 wybory (34,81%)
- wysoki stopień – 70 wyborów (25,93%)
- bardzo wysoki stopień – 0 wyborów (00,00%)

Maksymalnie każda kategoria odpowiedzi dotycząca natężenia wszystkich cech modelu we wszystkich badanych aspektach mogła uzyskać 270 wyborów.

Z uwagi na niewielką liczebnie próbę zrezygnowano z graficznego przedstawienia wyników. Natomiast przedstawienia graficzne danych szczegółowych w formie wykresów zostały załączone do raportu (w aneksach).

Analiza danych uzyskanych z odpowiedzi przedstawicieli instytucji wspierających wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń pokazuje, że:

1. W żadnym z 9 aspektów omawianego obszaru badani nie zaznaczyli ani 1 raz odpowiedzi: wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu. Żadnego wyboru tej kategorii nie przyznali również pojedynczym cechom.
2. W 2 aspektach nie dokonali także wyboru odpowiedzi: wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu ani do pojedynczych cech. Te aspekty to: (1) cele i sposoby wykorzystania materiałów w zakresie kształcenia studentów oraz (2) zasady upowszechniania, popularyzacji materiałów w środowisku.
3. W 2 następujących aspektach: (1) określenie adresatów – odbiorców, użytkowników materiałów oraz (2) przygotowanie zaplecza materialnego do korzystania z materiałów 50% wszystkich wyborów trafiło do kategorii odpowiedzi: bardzo niski stopień natężenia wszystkich cech modelu. W odniesieniu do pozostałych aspektów liczba wyboru tej odpowiedzi wynosi od 5 do 10 wskazań.
4. Najwięcej wyborów odpowiedzi: wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu odnotowano w 1 aspekcie, z liczbą 14 wyborów. Aspekt ten dotyczył roli i zadań poszczególnych instytucji wspierających szkołę ćwiczeń w procesie

tworzenia materiałów. W pozostałych 5 aspektach liczba wyborów tej odpowiedzi wynosiła 9, a w 1 aspekcie 10.

5. Po 19 wyborów otrzymała odpowiedź: przeciętny stopień natężenia wszystkich cech modelu w 2 aspektach, a mianowicie: cele i sposoby wykorzystania materiałów w zakresie kształcenia studentów oraz zasady upowszechniania i popularyzacji materiałów w środowisku. Należy zaznaczyć, że w obu tych obszarach nie odnotowano wyborów odpowiedzi: wysoki i bardzo wysoki stopień natężenia w odniesieniu do wszystkich cech modelu.

3.7. Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w świetle doświadczeń studentów

Model szkoły ćwiczeń, którego zasadniczym celem jest tworzenie warunków do doskonalenia i kształcenia nauczycieli, został skierowany także do studentów kierunków nauczycielskich. Ich udział w realizacji założeń modelu był zatem strategiczny i niezwykle istotny. Partycypacja kandydatów na nauczycieli w aplikacji modelu szkoły ćwiczeń miała wiązać się z uzyskaniem przez nich wsparcia merytorycznego w konstruowaniu tożsamości zawodowej i profesjonalnych kompetencji. Kandydaci mieli mieć zatem możliwości gromadzenia doświadczeń poprzez wchodzenie w rolę nauczyciela w rzeczywistych sytuacjach, będąc blisko czynnych zawodowo nauczycieli, kreatorów życia uczniów, jak i ich zmagania, przeżyć, sukcesów i radości.

Nabywanie i wzbogacanie kompetencji nauczycielskich przez studentów miało być osadzone w konstruktywistycznej przestrzeni kultury wzajemnego uczenia się, wzmocnione i wielorako wzbogacone nowatorskimi, innowacyjnymi doświadczeniami nauczycieli kreujących codzienną rzeczywistość szkolną. W toku różnorodnych sytuacji edukacyjnych studenci mieli poznawać aktywizujące uczniów metody i techniki stymulujące do zgłębiania i rozwiązywania interesujących problemów, eksperymentowania, eksplorowania, pokonywania labiryntów w poszukiwaniu i odkrywaniu wiedzy. Studenci mieli zatem „uczyć się, jak uczyć się i nauczać” poprzez podejmowanie licznych wyzwań we wspólnocie nauczycielskiej i uczniowskiej.

Podczas podejmowanych działań kandydaci na nauczycieli mieli doświadczać możliwości kolektywnego rozwiązywania codziennych problemów uczniów i nauczycieli oraz wielorakich okazji do poznawania bogatego środowiska kształcenia, bazującego na wielostronnej aktywności uczniów w procesie nabywania kluczowych kompetencji. Przyjęto więc, że kontakt studentów z codzienną praktyką życia szkoły miał w pełni odzwierciedlać założenia konstruktywistycznej teorii uczenia się i umożliwiać urzeczywistnianie wiedzy teoretycznej zdobytej na uczelni oraz osobistych doświadczeń edukacyjnych. Aktywne uczestnictwo studentów w różnorodnych formach życia uczniów i nauczycieli, takich jak zajęcia pokazowe, zajęcia warsztatowe, seminaria, debaty, sieci

współpracy, miało sprzyjać tworzeniu przez nich osobistych znaczeń, sensów, pomysłów, idei i nowatorskich rozwiązań, a także pobudzać ich do autorefleksji.

Zbadanie funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów wymagało zebrania ich opinii na temat efektywności wszystkich ofert, w których mogli oni wzbogacać swoje kompetencje w zakresie organizowania procesu kształcenia, a także konstruowania tożsamości zawodowej. W badaniu cenne były opinie studentów formułowane w kontekście ich doświadczeń, wyniesionych z osobistego uczestnictwa w procesie wdrażania modelu.

W związku z tym dla grupy studentów skonstruowano e-kwestionariusz ankiety, który zawierał różnorodne pytania o natężenie badanej zmiennej. W tym celu wykorzystano pięciostopniową skalę Likerta. Badani zaznaczali na skali od 1 do 5 swoją odpowiedź, gdzie 1 oznaczało bardzo wysoki stopień natężenia cechy, a 5 bardzo niski. Badanie miało charakter anonimowy i dobrowolny. Poza tym respondenci wypełniali e-kwestionariusze w domu, bez presji czasu – mieli więc chwilę na głęboki namysł i rzetelne ustosunkowanie się do pytań.

Główną zmienną uczyniono funkcjonalność modelu, którą respondenci subiektywnie oceniali w różnych aspektach osobistego rozwoju zawodowego.

W badaniu wzięło udział 12 studentów pedagogiki w zakresie wychowania przedszkolnego i nauczania początkowego. Badanie polegało na przypisaniu przez respondentów punktów od 1 do 5 każdej kategorii odpowiedzi w 4 zasadniczych aspektach funkcjonalności modelu: (1) satysfakcja z udziału w projekcie vs koszty; (2) efektywność organizacyjna; (3) efektywność merytoryczna; (4) wartość szkoły ćwiczeń.

WNIOSEK

Analiza danych empirycznych uzyskanych z badania studentów pozwala stwierdzić, że wysoko oceniają oni funkcjonalność projektu i to zarówno w odniesieniu do organizacji szkoły ćwiczeń, przyrostu ich kompetencji nauczycielskich, atrakcyjności wykorzystywanych materiałów dydaktycznych podczas zajęć z uczniami, jak i jakości oferty edukacyjnej, która była kontekstem nabywania przez nich nowych doświadczeń zawodowych i konfrontowania wiedzy akademickiej.

Szczegółowy rozkład odpowiedzi prezentuje się następująco:

- bardzo wysoki stopień – 232 wybory (67,83%)
- wysoki stopień – 90 wyborów (26,32%)
- przeciętny stopień – 15 wyborów (04,39%)
- niski stopień – 5 wyborów (01,46%)
- bardzo niski stopień – 0 wyborów (00,00%)

W sumie każda kategoria odpowiedzi mogła uzyskać maksymalnie 342 wybory.

Należy podkreślić, że także szczegółowa analiza zmiennych zaowocowała wynikami mieszczącymi się w wysokim i bardzo wysokim przedziale punktowym, co odpowiada wysokiemu lub bardzo wysokiemu stopniowi funkcjonalności modelu. Wszystkie wyniki uzyskane z badania studentów świadczą więc o tym, że założenia modelu w obszarze praktycznego kształcenia studentów, jako przyszłych nauczycieli, zostały osiągnięte w bardzo zadawalającym stopniu.

Analiza szczegółowa danych pokazała, że zdecydowana większość badanych studentów bardzo wysoko (5 studentów) lub wysoko (6 studentów) ocenia ogólną satysfakcję z udziału w procedurze wdrażania modelu. Tylko 1 student wskazał na niski stopień satysfakcji. Kategorie odpowiedzi: przeciętny lub bardzo niski stopień nie uzyskały żadnych wyborów.

Ważną kategorią dla stworzenia ogólnego obrazu satysfakcji studentów były ich opinie odniesione do nakładu pracy, dodatkowo podjętych obowiązków oraz włożonego osobistego wysiłku w realizację zadań w stosunku do uzyskanych korzyści. Jak wynika z danych, wszyscy badani pozytywnie ocenili stosunek korzyści do kosztów. Kategoria: zdecydowanie pozytywnie lub pozytywnie otrzymała największą liczbę wskazań. Jedynie 4 studentów oceniło: raczej pozytywnie korzyści w stosunku do nakładu pracy i wysiłku. Pozostałe kategorie odpowiedzi nie uzyskały ani jednego wyboru.

Jeśli chodzi o efektywność organizacyjną modelu, to badani najwyżej ocenili kompetencje nauczycieli prowadzących lekcje pokazowe oraz organizację samych zajęć pokazowych i warsztatów, szczególnie w odniesieniu do dostępności materiałów edukacyjnych, atrakcyjności metodycznej i atmosfery. Równie wysoko ocenili jakość merytoryczną zajęć (dobór treści) oraz uzyskanych i wypracowywanych wspólnie materiałów dydaktycznych. Dokładny rozkład odpowiedzi udzielonych przez studentów zilustrowano w tabeli nr 126.

Tabela 126: Rozkład odpowiedzi studentów, dotyczących stopnia natężenia poszczególnych aspektów efektywności organizacyjnej modelu

Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	Σ
Zmienne szczegółowe						
Organizacja warsztatów	0	1	1	2	8	12
Organizacja lekcji pokazowych	0	0	2	1	9	12
Kompetencje nauczycieli prowadzących zajęcia	0	1	0	1	10	12
Jakość uzyskanych materiałów	0	0	0	3	9	12

Zmienne szczegółowe	Stopień natężenia zmiennej					Σ
	1	2	3	4	5	
Treści warsztatów i lekcji pokazowych	0	1	0	2	9	12
Razem	0	3	3	9	45	60

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Jeśli chodzi o określenie efektywności merytorycznej modelu, studenci oceniali wzrost swojej wiedzy i umiejętności w różnych aspektach rozwoju zawodowego.

I tak, w odniesieniu do wiedzy, największa liczba badanych wskazała, że w bardzo wysokim stopniu wzrosło zrozumienie przez nich treści zdobywanych podczas kształcenia akademickiego. Respondenci bardzo wysoko ocenili również zmiany dotyczące organizacji procesu kształcenia uczniów. Zdecydowana większość z nich bardzo wysoko oceniła wzrost wiedzy w zakresie rozumienia kompetencji kluczowych.

W odniesieniu do zmian w repertuarze umiejętności najwięcej badanych wskazało na bardzo wysoki stopień wzrostu umiejętności motywowania uczniów oraz korzystania z metod badawczych, takich jak obserwacja i eksperyment. Ponadto zdecydowana większość badanych bardzo wysoko oceniła wzrost umiejętności tworzenia i wykorzystywania zróżnicowanych środków dydaktycznych, także IT, do planowania procesu kształcenia oraz projektowania sytuacji zadaniowych, sprzyjających aktywnemu i samodzielniemu konstruowaniu wiedzy przez uczniów, a także rozwijania kompetencji kluczowych z przyrody.

Należy zauważyć, że żaden z badanych studentów nie ocenił wzrostu swoich kompetencji na bardzo niski stopień, a tylko 1 ocenił na niski stopień. Zdecydowana większość badanych oceniła przyrost swojej wiedzy i umiejętności na stopień bardzo wysoki lub wysoki. Szczegółowy rozkład danych zaprezentowano w tabeli nr 127.

Tabela 127. Rozkład odpowiedzi studentów, dotyczących stopnia natężenia poszczególnych aspektów efektywności merytorycznej modelu

Zmienne szczegółowe	Stopień natężenia zmiennej					Σ
	1	2	3	4	5	
Wzbogacenia osobistych kompetencji w zakresie organizacji procesu kształcenia	0	1	0	2	9	12
Wzrost zrozumienia treści akademickich	0	0	1	1	10	12
Wzrost samoświadomości w zakresie zasobów niezbędnych do pełnienia roli profesjonalnego nauczyciela	0	0	0	3	9	12

Stopień natężenia zmiennej	1	2	3	4	5	Σ
Zmienne szczegółowe						
Wzrost motywacji do doskonalenia swoich kompetencji nauczycielskich	0	0	1	2	9	12
Wzrost wiedzy dotyczącej sposobów rozumienia kompetencji kluczowych	0	0	0	4	8	12
Wzrost wiedzy w zakresie metod nauczania	0	0	1	3	8	12
Wzrost wiedzy dotyczącej warunków organizacji procesu kształcenia	0	0	0	3	9	12
Wzrost umiejętności w zakresie rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych z matematyki	0	0	0	3	7	10
Wzrost umiejętności w zakresie rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych z języka obcego	0	0	0	4	6	10
Wzrost umiejętności w zakresie rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych z przyrody	0	0	0	2	9	11
Wzrost umiejętności w zakresie rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych z IT	0	0	0	3	8	11
Wzrost umiejętności w zakresie motywowania uczniów	0	0	1	1	10	12
Wzrost umiejętności w zakresie tworzenia i wykorzystywania zróżnicowanych środków dydaktycznych, także IT, do planowania procesu kształcenia	0	0	0	3	9	12
Wzrost umiejętności w zakresie projektowania sytuacji zadaniowych, sprzyjających aktywnemu i samodzielnemu konstruowaniu wiedzy przez uczniów	0	0	1	2	9	12
Wzrost umiejętności w zakresie korzystania z metod badawczych	0	0	0	3	9	12
Wzrost umiejętności w zakresie organizacji procesu edukacyjnego użytecznego dla ucznia, wspierającego jego rozumienie zjawisk zachodzących w otaczającym świecie	0	0	1	3	8	12
Wzrost umiejętności w zakresie organizacji zajęć poza budynkiem	0	0	0	5	7	12
Wzrost umiejętności w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia	0	0	1	3	8	12
Razem	0	1	7	50	152	210

Stopień natężenia cechy: 1 – bardzo niski; 2 – niski; 3 – przeciętny; 4 – wysoki; 5 – bardzo wysoki.

Badanych poproszono także o ocenę wartości modelu szkoły ćwiczeń dla procesu kształcenia zawodowego studentów. Jak wynika z danych, 50% studentów zaznaczyło odpowiedź: zdecydowanie tak, a druga połowa wybrała odpowiedź: tak. Badani studenci dostrzegają zatem wysoką wartość szkoły ćwiczeń dla ich przygotowania zawodowego.

Dane zilustrowane na wykresach, a ukazujące szczegółowe odpowiedzi studentów, zamieszczono w aneksie.

3.8. Funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w kontekście danych uzyskanych z wywiadów fokusowych

Cennym źródłem informacji na temat funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń były sesje fokusowe, w których wzięli udział przedstawiciele wszystkich podmiotów wdrażających model. Podczas 14 półtoragodzinnych spotkań uczestnicy dzielili się swoimi doświadczeniami i refleksjami dotyczącymi wszystkich badanych obszarów funkcjonalności modelu. Były to niezwykle użyteczne i wartościowe informacje, opinie i oceny, które potwierdziły obraz funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń, skonstruowany w kontekście danych ilościowych. Jednocześnie znacznie go wzbogaciły o aspekty, które nie zawsze są możliwe do identyfikacji podczas procedury badań ankietowych.

Wypowiedzi uczestników podczas wszystkich spotkań potwierdziły, że wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń stanowiło niezwykle efektywną płaszczyznę nawiązywania relacji społecznych w kulturze wzajemnego uczenia się. Pozwoliło to stworzyć autentyczne i naturalne środowisko wymiany, dzielenia się, oferowania, przyjmowania i projektowania dalszych działań. Wzajemne wspieranie się, współpraca i kreatywność oraz budujące relacje to kluczowe cechy, jakie podkreślali uczestnicy sesji fokusowych, charakteryzując doświadczenia wyniesione z procedury wdrażania modelu.

Nauczyciele szkół ćwiczeń podkreślali, że uczestnictwo w realizacji założeń modelu pozwoliło im zweryfikować swój warsztat pracy i posiadane kompetencje zawodowe. Mieli oni wiele różnorodnych okazji do dzielenia się własnymi zasobami, autorskimi ideami i rozwiązaniami oraz sposobami aranżacji codzienności edukacyjnej. Mieli możliwość ucieleśnienia swojego potencjału w społecznych sytuacjach wymagających konfrontacji. Doświadczenia te dawały nauczycielom szkół ćwiczeń poczucie kompetencji i sprawstwa. Przekonywały o wartości i sensowności podejmowanych działań, a jednocześnie motywowały do dalszego uczenia się i wzbogacania profesjonalnych zasobów.

Uczestnicy sesji zaznaczali, że atmosfera, w jakiej przebiegała konfrontacja, wymiana i dyskusja, była bardzo sprzyjająca. Mieli poczucie komfortu psychicznego, co zachęcało ich do ekspozycji swoich rozwiązań, pomysłów i doświadczeń, a także stymulowało do samodzielnego przygotowywania ofert edukacyjnych. Często potwierdzali

to wypowiedziami: *ocena drugiej osoby jest dla mnie ważna; czułam zachętę, by dzielić się swoimi rozwiązaniami i pomysłami na pracę z uczniem; nie obawiałam się krytyki, choć było to trudne, zwłaszcza na początku.*

Klimat bezpieczeństwa psychicznego, a jednocześnie zorientowanego na realizację zadań wynikających z procedury wdrażania modelu, odczuwali także nauczyciele ze szkół współpracujących. Wielu z nich podkreślało, że mieli niecodzienne okazje do uczestniczenia w procesie doskonalenia siebie w niezwykle skondensowanej i dynamicznej formie. Czuli wyjątkową stymulację, aby wchodzić w nowe obszary merytoryczne i metodyczne swej pracy. Dzięki temu mogli poznać innowacyjne koncepcje, strategie, formy i metody kształcenia uczniów (TOC, neuroafektywne techniki, storytelling, porozumienie bez przemocy, paradygmat Juula i inne). To pozwoliło im nie tylko na poznanie nowych, aktywizujących metod kształcenia, paradygmatów edukacji, ale również zrozumienie ich istoty i sensu.

Jednocześnie nauczyciele ze szkół współpracujących odczuwali sprawczość i możliwość kreowania sytuacji sprzyjających nabywaniu przez nich kompetencji, rekonstrukcji wiedzy i działania, ale także wpływania na przebieg samego procesu uczenia się, jego dynamikę i kierunek. Poczucie bezpieczeństwa mieli zatem w sytuacjach oferowania i przyjmowania, dzięki czemu mogli wyrażać swoje opinie, dzielić się osobistymi refleksjami, przemyśleniami, ocenami, a także pomysłami na zmianę rzeczywistości szkolnej. Jak podkreślali badani, doświadczenia zdobyte podczas aktywnego udziału w społeczności uczącej się od siebie na wzajem stały się fundamentem ich warsztatu pracy i dążeń do podtrzymywania tych relacji: *utworzyła się nowa sieć relacji, nauczyciele kontaktują się i nadal korzystają ze swoich zasobów; patrzymy na ten sam problem, ale już z innej perspektywy; bez siebie jesteśmy ubożsi; szkoła ćwiczeń to bardzo wartościowa rzecz, że całe środowisko szkolne zostało zawirusowane; ja chcę się uczyć, a nie jest to wymuszone; mocna inwestycja w siebie, skondensowana i niezwykle dynamiczna.*

Kontakty nauczycieli reprezentujących zróżnicowane zasoby, otwartych na nowe doświadczenia i gotowych do dzielenia się swoim potencjałem zaowocowały nie tylko nowatorskimi sposobami pracy z uczniem podczas zajęć obowiązkowych, ale także w wielu szkołach ofertą zajęć pozalekcyjnych, takich jak np. klub tutora czy klub młodych odkrywców.

Proces wdrażania modelu pozwolił na integrację pracy wielu instytucji, jak: szkoły, ośrodki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, uczelnie wyższe i biblioteki pedagogiczne. Umożliwił, co podkreślali i nauczyciele, i dyrektorzy, poznanie tych instytucji, ich zasobów i mocnych stron, a przede wszystkim ich wartości pedagogicznej. Dla niektórych badanych było to prawdziwe odkrycie. Zaznaczali oni, że źródłem rozwoju ich wiedzy i umiejętności, np. w zakresie IT, były szkolenia organizowane przez

biblioteki pedagogiczne, choć oczywiście szkoleniem kompetencyjnym nauczycieli zajmowały się przede wszystkim ośrodki doskonalenia nauczycieli.

Uczestnicy sesji fokusowych szczególnie docenili pracę obu tych instytucji, podkreślając, że ich przedstawiciele brali czynny udział nie tylko w organizowaniu i prowadzeniu różnych form doskonalenia, ale także doposażaniu pracowni, samych szkół i terenów wokół szkoły, oraz stanowili cenne ogniwo w sieci współpracy.

Najmniej pochlebne opinie badani wyrażali na temat współpracy z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i uczelniami wyższymi. Wsparcie ze strony poradni w większości przypadków było incydentalne i niewiele wносиło w życie edukacyjne nauczycieli. Należy jednak podkreślić, że w odniesieniu do Modelowej Szkoły Ćwiczeń w Lublinie udział poradni psychologiczno-pedagogicznej był bardzo silny i wartościowy. Nauczyciele zapewniali o uzyskaniu cennego wsparcia ze strony jej pracowników, stwierdzali, że poznali techniki relaksacyjne, mogli zidentyfikować swoje mocne strony i ujawnić obawy i lęki. Uzyskali też profesjonalną pomoc w zarządzaniu komunikacją i ogólnie relacjami społecznymi.

Jeśli chodzi o współpracę z uczelniami wyższymi, to ocena przedstawicieli większości szkół ćwiczeń była dość powierzchowna i ograniczona do organizacji praktyk studenckich. Zdaniem badanych przedstawiciele uczelni ustalali zasady współpracy i udziału studentów w zajęciach pokazowych, warsztatach i codziennych zajęciach dydaktycznych prowadzonych dla uczniów. Ponadto niezbyt intensywnie podejmowali kontakty z nauczycielami i koordynatorami szkół ćwiczeń, zwykle nie angażując się w sieć wzajemnego uczenia się.

W przypadku niektórych szkół ćwiczeń, jak: Wielkopolska Szkoła Ćwiczeń oraz Lubelska Szkoła Ćwiczeń przedstawiciele uczelni silnie angażowali się w proces kształcenia i doskonalenia nauczycieli, pełniąc funkcje tutorów, współtwórców lub redaktorów materiałów metodycznych, a także ewaluatorów jakości wdrażania modelu. Niemniej jednak badani podkreślali konieczność doprecyzowania w modelu zasad współpracy uczelni ze szkołami ćwiczeń oraz form i sposobów udziału w nich studentów. Zauważali ponadto celowość popularyzacji modelu szkół ćwiczeń w przestrzeni kształcenia akademickiego. Szkoły i uczelnie zdaniem badanych powinny tworzyć wspólną platformę kształcenia i doskonalenia nauczycieli: *uniwersytet potrzebuje szkoły, jak zauważył jeden z opiekunów studentów, a inny podkreślił, że: uniwersytet jest integralną częścią modelu szkoły ćwiczeń, a naukowcy mogą prowadzić wykłady eksperckie.*

Z wypowiedzi dyrektorów i nauczycieli szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących wynikało, że największej trudności doświadczyli na etapie rekrutacji. Badani zauważali, że brakowało im ogólnej wizji modelu i jego strategicznych celów, a także zadań, jakie na nich spoczywają w procedurze jego wdrażania. Nie znali także kryteriów naboru szkół i instytucji

wspierających. Tutaj należy zwrócić uwagę na wypowiedzi nauczycieli ze szkół współpracujących, które dotyczyły kryteriów naboru i sposobów diagnozowania zasobów oraz potrzeb. Nauczyciele ci podkreślali konieczność zachowania szczególnej wrażliwości i koncentracji także na ich mocnych stronach, aby nie odczuli, że są nauczycielami drugiej kategorii.

Zgodnie z założeniami modelu szkoły ćwiczeń prawdziwa współpraca w kulturze wzajemnego uczenia się wymaga równego i adekwatnego udziału wszystkich podmiotów. Na tym etapie badania nauczyciele i dyrektorzy doświadczali także najmniej wsparcia psychicznego oraz motywacji do podjęcia wysiłków. Zazwyczaj stali w obliczu konieczności podjęcia działań, które wykonywali intuicyjnie i bez pełnej świadomości ich celu, sensu i znaczenia. Czuli się wykonawcami poleceń i narzuconych oczekiwań. Dość rzadko byli zapraszani do tworzenia wizji realizacji założeń projektu, co powodowało ich zagubienie. Nie zawsze czuli się także w pełni odpowiedzialni za jakość wypełniania spoczywających na nich obowiązków, gdyż nie byli odpowiednio do tego zachęceni i zmotywowani.

Dodatkowo dużym ciężarem dla nauczycieli była biurokracja towarzysząca realizacji projektu. Swoją zapal gubili i rozmieniali podczas wypełniania dokumentacji i sprawozdawczości. Wielu z nich podkreślało, że mimo niewątpliwych korzyści i satysfakcji, wyniesionych z realizacji modelu, czuli się przeciążeni nadmiarem obowiązków, nowych zadań i prawdziwych wyzwań, a przy tym nie uzyskiwali adekwatnego do zaangażowania wynagrodzenia. Prawdziwym wyzwaniem dla większości było pełnienie roli tutora – nauczyciela dorosłych, z uwagi na brak doświadczeń w tym aspekcie pracy.

Ogromną trudnością dla wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie modelu była presja czasu i brak elastyczności modelu w tym zakresie. Narzucony i bezwzględny termin realizacji danego zadania nie sprzyjał jakości jego wykonania, a przede wszystkim mocno absorbował jego realizatorów.

Okolicznością niesprzyjającą wdrażaniu modelu była także pandemia, która zmusiła beneficjentów do całkowitej zmiany funkcjonowania lub czasowego zaprzestania realizacji jego założeń, co spowodowało nagromadzenie zadań do podjęcia w tym samym czasie. Choć była dodatkowym źródłem stymulacji rozwoju, szczególnie w zakresie kompetencji medialnych – co jednogłośnie podkreślili uczestnicy sesji fokusowych – stanowiła czynnik utrudniający wdrażanie modelu.

Beneficjenci wskazywali na duże korzyści materialne, jakie uzyskiwały szkoły w postaci nowoczesnych środków dydaktycznych, wyposażenia pracowni w nowoczesny sprzęt ucieleśniający ideę laboratoriów naukowych, doposażenia terenu wokół szkoły, a wszystko adekwatnie do rzeczywistych potrzeb nauczycieli i uczniów.

Nauczyciele zarówno szkół ćwiczeń, jak i szkół współpracujących podkreślali, że wszyscy oni powinni być zaangażowani w tworzenie materiałów metodycznych, co by dało im

poczucie kompetencji i sensowności swych działań. Byłoby także naturalną okolicznością testowania wiedzy merytorycznej oraz metodycznej, a także motywowania do pogłębiania swych kompetencji. Powierzanie tego zadania jedynie instytucjom wspierającym nie jest zabiegiem w pełni zasadnym i stymulującym do zmian oraz zaangażowania.

Cenną uwagą uczestników sesji fokusowych było stwierdzenie dotyczące większego udziału samych uczniów w procesie konstruowania i wdrażania modelu szkoły ćwiczeń oraz uwzględnienia jej wychowawczej funkcji, a nie jedynie kształcącej. Ponadto uczestnicy podkreślali konieczność ogromnego zaangażowania się dyrektorów w projektowanie modelu i jego praktyczną implementację. Tutaj nauczyciele zaznaczali jego ważną rolę zwłaszcza na etapie początkowym wdrażania modelu, mówiąc o konieczności przekazywania pełnej informacji o celach i etapach projektu, zadaniach, jakie spoczywają na szkole i kadrze, o czasie jego trwania i zasadach współpracy, o możliwych formach uzyskania pomocy i wsparcia, a także kryteriach naboru szkół do projektu. Nauczyciele podkreślali wartość tworzenia atmosfery zachęcającej do wzięcia udziału w projekcie poprzez ukazywanie wymiernych korzyści i wizji szans rozwojowych, bez wywierania presji i kategorycznych oczekiwań.

3.9. Wnioski z badań

W procedurze określenia poziomu funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w procesie jego wdrażania, zarówno w pojedynczym obszarze, jak w odniesieniu do wszystkich sześciu obszarów, posłużono się trzystopniową skalą punktową. W związku z tym można było określić funkcjonalność modelu na poziomie: niskim, przeciętnym lub wysokim. Punkty określające poziom funkcjonalności modelu uzyskiwano z sumowania punktów, jakie przydzielano w każdym obszarze odpowiedziom, które uzyskały największą liczbę wyborów dokonywanych przez poszczególne grupy badanych osób. Liczba punktów zależała od stopnia natężenia wszystkich cech modelu, który zyskał największą liczbę wyborów. Jeśli największą liczbę wyborów uzyskiwała odpowiedź: bardzo wysoki stopień, wówczas przydzielano 4 punkty; jeśli wysoki stopień, to przydzielano 3 punkty, jeśli przeciętny, to 2 punkty, jeśli niski, to 1 punkt. W przypadku bardzo niskiego stopnia przydzielano 0 punktów. W każdym obszarze maksymalna liczba przydzielonych punktów mogła wynieść 20, gdyż badano 5 grup beneficjentów. Liczba grup badanych wynikała z połączenia przedstawicieli instytucji wspierających wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń z przedstawicielami uczelni z uwagi na niewielką ich liczebność. Należy zaznaczyć, że obie grupy były poddane badaniom oddzielnie.

Poziom funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w odniesieniu do wszystkich obszarów określono, sumując punkty z poszczególnych obszarów. W sumie maksymalna liczba punktów, określająca poziom funkcjonalności modelu dotyczący wszystkich 6 obszarów, mogła wynosić 120.

W związku z tym opracowano następujące przedziały punktowe obrazujące poziom funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w poszczególnych obszarach oraz w odniesieniu do wszystkich obszarów:

1. W odniesieniu do poszczególnych obszarów:
 - niski poziom funkcjonalności: od 0 do 6 pkt
 - przeciętny poziom funkcjonalności: od 7 do 13 pkt
 - wysoki poziom funkcjonalności: od 14 do 20 pkt
2. W odniesieniu do wszystkich obszarów:
 - niski poziom funkcjonalności: od 0 do 39 pkt
 - przeciętny poziom funkcjonalności: od 40 do 79 pkt
 - wysoki poziom funkcjonalności: od 80 do 120 pkt

Z analizy danych wynika, że w pierwszym obszarze, dotyczącym procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń i szkołę współpracującą, liczba przydzielonych punktów wyniosła: 15, co oznacza, że poziom funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w odniesieniu do tego obszaru jest wysoki.

W drugim obszarze, dotyczącym kryteriów wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń, przydzielono 16 punktów, co pozwala określić poziom funkcjonalności modelu jako wysoki.

W obszarze trzecim, dotyczącym organizacji pracy szkoły ćwiczeń, liczba przydzielonych punktów wyniosła 17, co oznacza, że poziom funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w odniesieniu do tego obszaru jest wysoki.

W kolejnym, czwartym, obszarze, dotyczącym współpracy instytucji na rzecz wdrażania modelu szkoły ćwiczeń, poziom funkcjonalności modelu określono jako wysoki, z uwagi na wartość punktową w liczbie 14.

W dwóch pozostałych obszarach, to jest piątym i szóstym, dotyczących roli szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń oraz wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych, funkcjonalność modelu określono na poziomie przeciętnym z uwagi na liczbę przydzielonych punktów, która wyniosła 13.

W kontekście przyjętych wskaźników liczbowych należy uznać, że najwyższą funkcjonalność w opinii badanych posiada model szkoły ćwiczeń w obszarze trzecim, tj. organizacji pracy szkoły ćwiczeń. Najniżej funkcjonalność modelu ocenili badani w odniesieniu do obszaru piątego, a więc roli uczelni w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli, oraz obszaru szóstego, dotyczącego wykorzystania materiałów powstałych w procesie wdrażania modelu.

Ponadto najwyżej funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń w poszczególnych obszarach ocenili nauczyciele szkół ćwiczeń, a najniżej nauczyciele szkół współpracujących.

Biorąc pod uwagę liczbę punktów przypisaną funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń w poszczególnych obszarach, można uznać, że model szkoły ćwiczeń odznacza się wysokim poziomem funkcjonalności, co sygnuje liczba przydzielonych punktów w wysokości 88.

W świetle danych uzyskanych z wywiadów fokusowych można z całą pewnością potwierdzić pozytywny obraz funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń, jaki kreuje się w kontekście wyników ilościowych. Podczas sesji fokusowych wszyscy badani podkreślali jego wyjątkową wartość dla procesu kształcenia i doskonalenia nauczycieli. Ich pozytywne opinie dotyczyły głównie samej istoty modelu szkoły ćwiczeń, która wyrażała się w tworzeniu społeczności wzajemnego uczenia się nauczycieli o zróżnicowanych kompetencjach. Respondenci dostrzegali ogromne znaczenie wsparcia przedstawicieli instytucji systemu oświaty. Pozytywnie ocenili każdy etap wdrażania modelu, choć widzieli problemy i mankamenty, które wymagają doprecyzowania, by zoptymalizować założenia modelu.

Z całą jednak pewnością proklamowali włączenie szkół ćwiczeń do systemu kształcenia i doskonalenia się nauczycieli.

W świetle zebranych danych można sformułować kilka wniosków:

1. W modelu szkoły ćwiczeń należy szczególnie uwypuklić rolę dyrektora i opisywać ją w kategoriach wielopłaszczyznowego liderstwa. Rola dyrektora wyraża się przede wszystkim w umiejętnym zarządzaniu procesami uczenia się społeczności zaangażowanej w realizację modelu. Model organizacji uczącej się nakłada ogrom zadań i odpowiedzialności na osobę dyrektora. W jej tworzeniu należy dostrzec takie kluczowe komponenty, jak między innymi:
 - wspólna i spójna wizja, która wyznacza organizacji strategiczne cele i sposoby ich osiągnięcia, a także dostrzeganie pozytywnych zmian;
 - stymulująca struktura, która facylituje uczenie się wzajemne, interakcyjne, partnerskie i zaangażowane;
 - wspierająca kultura motywująca do modyfikacji rzeczywistości w kontekście diagnozy możliwości i potrzeb, kwestionowania oczywistych prawd i zasad oraz planowania innowacyjnych, zindywidualizowanych procedur zmiany;
 - zespół zarządzający dzielący się uprawnieniami, co wyraża się w delegowaniu uprawnień do podejmowania decyzji oraz budowaniu zaufania, że wspólny wysiłek prowadzi do lepszej jakości i rozwoju wzwyż;
 - zmotywowana kadra, która dąży do nieustannego rozwoju, doskonalenia siebie;
 - wzniecanie, facylitowanie uczenia się poprzez zachęcanie, motywowanie do ciągłego wzbogacania osobistych kompetencji (za: Kandola, Fullerton, 1994)².

² Kandola R., Fullerton J., (1994), *Managing the mosaic: diversity in action*, Londyn: IPD.

Wyżej wymienione komponenty wyznaczają zakres i treść zadań, jakie spoczywają na dyrektorze organizacji wzajemnie uczących się podmiotów.

Nowoczesne zarządzanie organizacją uczącą się w kulturze wzajemności wymaga zespołowego rozwiązywania problemów poprzez negocjowanie i koncentrowanie się na jego uwarunkowaniach. Niezwykle istotne jest przy tym identyfikowanie determinant i przyczyn jego pomyślnego rozwiązania. Problemy te powinny być bliskie i dotyczyć funkcjonowania danej społeczności. Niezwykle celnie wyrażają to E. Wenger i W.M. Snyder³, którzy uważają, że taki zespół można traktować jak: *uczący się organizm żyjący własnym życiem, w którym jest miejsce na wspólne analizowanie doświadczeń w celu czerpania z nich nauki*. Chodzi więc o to, by organizacja ucząca się tworzyła naturalne środowisko, w którym wszyscy podejmują zespołowy wysiłek na rzecz wzbogacania i doskonalenia swych profesjonalnych kompetencji, zgodnie z indywidualnymi potrzebami i możliwościami. W organizacji uczącej się jest miejsce dla każdego i możliwość inwestowania w siebie i własny rozwój.

2. Bardzo ważnym warunkiem skutecznego uczenia się nauczycieli jest możliwość doświadczania wzmocnień i wsparcia, głównie ze strony dyrektora i przedstawicieli instytucji zaangażowanych w proces wdrażania modelu szkoły ćwiczeń. Ich rola wynika ze specyfiki danej instytucji oraz istoty zadań określonych w modelu. Niezwykle ważne jest jednak udzielanie nauczycielom wieloaspektowego wsparcia merytorycznego, psychicznego i materialnego. W odniesieniu do nauczycieli nieocenioną wartość ma zwłaszcza wsparcie psychiczne. Pozwala ono budować im poczucie sprawstwa i kompetencji, głównie poprzez uzyskiwanie systematycznego i bieżącego *feedbacku*. To tworzy okazje do odkrywania swoich mocnych stron, umacniania wiary w posiadane zasoby, a zarazem inspirowania do ich doskonalenia. Co więcej, umożliwia identyfikowanie potrzeb i nie w pełni doskonałych obszarów swojego funkcjonowania oraz uzyskiwanie adekwatnego wsparcia od profesjonalistów. Wsparcie to powinno mieć ponadto charakter procesualny, przemyślany, holistyczny i interakcyjny, oparty na zaangażowaniu zadaniowym i osobistym każdej ze stron. Jednocześnie powinno motywować do wyznaczania sobie celów w bliższej i dalszej perspektywie, zyskując przy tym rzeczową i celowaną pomoc oraz zachętę do podejmowania wysiłków i niepoddawania się mimo doświadczanych czasowo trudności. Tutaj predykcja problemów i wyzwań, jakie stają na drodze rozwoju, jest newralgiczna dla budowania poczucia sprawstwa, ale i bezpieczeństwa psychicznego. Tak rozumiana współpraca wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację modelu szkoły ćwiczeń, oparta na wzajemnym wsparciu, przekształca kulturę zamkniętą, hermetyczną i wyizolowaną w kulturę otwartą i sieciową, w której każdy element posiada wartość autoteliczną.

³ Armstrong M., (2007), *Zarządzanie zasobami ludzkimi*, Kraków: Oficyna Wolters Kluwer, s. 485.

3. Wzmocnienia wymaga system rekrutacji szkół do współpracy ze szkołą ćwiczeń. Problem ten w kulturze wzajemnego uczenia się musi nabrać wymiaru otwartości i wrażliwości, a przede wszystkim szacunku dla wartości każdego podmiotu i jego zasobów. Kryteria doboru nie mogą deprecjonować wartości osób i skupiać się na niedoborach, ale koncentrować na gotowości, otwartości i motywacji do zmian swojego funkcjonowania zawodowego. Dobrowolność udziału i chęć wzbogacenia warsztatu pracy powinna stanowić zatem kluczowy wskaźnik procedury rekrutacji.

Co więcej, jej istota winna wyrażać się w ukazywaniu zalet z uczestnictwa w realizacji modelu poprzez ukazywanie wymiernych korzyści krótko- i dalekofalowych, konkretnych ofert wsparcia oraz zapewnieniu o bezpieczeństwie psychicznym każdego zaangażowanego uczestnika.

Ponadto warto rozważyć możliwość tworzenia bazy szkół, nauczycieli, instytucji, które są gotowe włączyć się w proces wdrażania modelu. To pozwoli uniknąć naczaczenia i segregowania podmiotów. Dostrzeganie zalet i promowanie korzyści wydaje się tu być najefektywniejszą strategią rekrutacji wszystkich podmiotów.

4. W modelu szkoły ćwiczeń warto położyć zdecydowanie większy akcent na doskonalenie kompetencji wychowawczych. Ten aspekt pracy szkoły wymaga ogromnego wsparcia, ale i odmiennego podejścia – skoncentrowanego na indywidualnym uczniu i uwarunkowaniach jego rozwoju, nie tracąc przy tym z pola widzenia zespołu – szczególnie w dobie niezwykle złożonych i nieprzewidywalnych zmian współczesności. Rzeczywistość ta kreuje wiele problemów i sytuacji trudnych, jakich w codziennym życiu doświadczają uczniowie i z jakimi bardzo często sobie nie potrafią poradzić.

Wyniki badań wskazują, że nauczyciele nie dość dobrze radzą sobie z pracą wychowawczą zarówno z grupą, jak i pojedynczym uczniem. Niejednokrotnie nie potrafią udzielić podopiecznym adekwatnego i użytecznego wsparcia oraz rzeczowej pomocy. Także sfera współpracy z rodzicami, która stanowi integralny element pracy wychowawczej, powinna zyskać ważniejsze miejsce w koncepcji modelu.

Profesjonalizacja nauczycieli musi zatem obejmować wszystkie sfery ich funkcjonowania, by w efekcie czuli się świadomymi, kompetentnymi i refleksyjnymi praktykami, umiejącymi zarządzać nie tylko procesem kształcenia uczniów, ale również ich ujętym holistycznie rozwojem.

5. W modelu szkoły ćwiczeń należy wzmocnić udział uczelni wyższych zarówno w kształceniu studentów, jak i doskonaleniu nauczycieli praktyków. Sam model wymaga większej popularyzacji wśród tych pracowników naukowych, którzy zajmują się profesjonalizacją zawodową nauczycieli.

Bardziej dynamiczny i aktywny powinien być udział studentów we wszystkich działaniach projektowych. Zarówno studenci, jak i ich opiekunowie w większym stopniu winni być kreatorami, a nie jedynie odbiorcami ofert przewidzianych w modelu szkoły ćwiczeń.

Pracownicy uczelni intensywniej mogliby zaangażować się w tworzenie i prowadzenie różnych form szkoleń i przygotowanie materiałów metodycznych. W praktyce polegałoby to na stworzeniu integralnego modelu współpracy instytucji odpowiedzialnych i posiadających potencjał w zakresie kształcenia nauczycieli.

Ponieważ dorastanie do roli nauczyciela wymaga praktycznego poznawania zawodu, dlatego też odpowiednio przygotowane kształcenie praktyczne stanowi integralny i bardzo istotny element systemu kształcenia nauczycieli. W koncepcji kształcenia przyszłych nauczycieli chodzi o organizowanie permanentnego dialogu praktykantów z innymi uczestnikami procesu zawodowego kształcenia (nauczycielami, wykładowcami, metodykami, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym itd.). Dialog ten ma na celu zdiagnozowanie stopnia rozwoju ich nauczycielskich kompetencji, a także wielowymiarowości życia szkolnego, które staje się źródłem rekonstrukcji ich wiedzy i umiejętności. Dialog ten powinien odbywać się w różnych momentach praktyki, zarówno w szkole z opiekunem studenta, jak i z wykładowcami z uczelni wyższej oraz pozostałymi praktykantami. Uczenie się przez praktykę i zintegrowaną z nią teorię pozwala na ujawnianie i aktywne redefiniowanie osobistej wiedzy i wynikających z niej postaw i umiejętności, tworzy także kontekst do spotkania studenta z różnymi teoriami formalnymi.

6. Model szkoły ćwiczeń wymaga udoskonalenia w zakresie tworzenia i upowszechnienia materiałów metodycznych, które stanowią egzemplifikację filozofii kształcenia uczniów. Materiały te nie powinny służyć kopiowaniu praktyki czy gotowych rozwiązań edukacyjnych, ale muszą być inspiracją i odniesieniem do waloryzowania własnego warsztatu pracy, jego wzbogacania i stanowić wykładnię sposobu myślenia nauczyciela o uczniu, procesie jego uczenia się i uwarunkowaniach tego procesu. Materiały metodyczne mają ukazywać proces przeniesienia paradygmatycznego w działalności edukacyjnej z behawioralnej, a więc zewnątrzsterownej i ubezwłasnowolniającej uczniów, do konstruktywistycznej, czyli aktywizującej i wielostronnie angażującej.

W proces tworzenia i popularyzacji materiałów powinny być zaangażowane wszystkie podmioty odpowiedzialne za wdrożenie modelu szkoły ćwiczeń. Chodzi więc o to, by wszyscy mieli szansę na rekonstrukcję myślenia i działania poprzez budowanie konstruktywistycznej kultury pedagogicznej, w której uczeń i jego rozwój stanowią centrum procesu kształcenia, a metody generatywne i problemowe determinują aranżację sytuacji edukacyjnych. Zmiana codzienności edukacyjnej szkoły może dokonać się poprzez wzajemne przekazywanie sobie odmiennych sposobów myślenia i działania.

Zakończenie

Ideą przewodnią szkoły ćwiczeń, stanowiącą podstawę tworzenia jej modelu, jest ciągłe uczenie się i nieustanne doskonalenie się nauczycieli (profesjonalizacja), które jest kluczem do rozwoju szkoły i jej sukcesu.

Z uwagi na istotę i samo pojęcie modelu, będącego pewnym wzorcem działań, należy postrzegać go jednocześnie w dwóch wymiarach: funkcjonalnym i czynnościowym. Funkcjonalne ujęcie modelu szkoły ćwiczeń wskazuje na takie jego cechy, jak: czytelność, użyteczność, elastyczność, adekwatność i innowacyjność interwencji w praktykę kształcenia i doskonalenia nauczycieli i studentów, mającą na celu podniesienie jej jakości i skuteczności.

Z punktu widzenia czynnościowego model jest koncepcją działania systemowego, służącego osiągnięciu założonych celów w zakresie innowacyjności i skuteczności poprzez wykonanie określonych zadań przy wykorzystaniu środków, które pozostają bądź będą pozostawały w dyspozycji podmiotów wdrażających model (zmianę). W związku z tym model szkoły ćwiczeń bazuje na klasycznej, hierarchicznej strukturze wewnętrznej, w której celom strategicznym podporządkowane są cele operacyjne, stanowiące elementy lub etapy na drodze do ich osiągnięcia.

Strategicznym celem modelu szkoły ćwiczeń jest optymalizacja systemu kształcenia studentów i doskonalenia się nauczycieli poprzez opracowanie i promowanie innowacyjnych i efektywnych działań, rozwiązań, strategii konstruowania bogatego i zróżnicowanego środowiska edukacyjnego oraz rozwoju opartego na kulturze wzajemnego uczenia się. Tworzenie wspólnoty wzajemnego uczenia się uczniów, studentów i nauczycieli o zróżnicowanych kompetencjach i doświadczeniach stanowi największą wartość modelu szkoły ćwiczeń i określa jego tożsamość oraz innowacyjność.

Osiągnięcie strategicznego celu modelu szkoły ćwiczeń wymaga podjęcia i realizacji celów szczegółowych, charakterystycznych i koniecznych na danym etapie procesu jego implementacji w praktykę poszczególnych szkół. Mając świadomość zróżnicowanych uwarunkowań wdrożenia modelu, podjęto próbę wyróżnienia podstawowych jego etapów:

ETAP PRZYGOTOWAWCZY

Inicjatywa i suwerenna decyzja szkoły lub organu prowadzącego
w zakresie utworzenia szkoły ćwiczeń

Szacowanie zasobów szkoły ćwiczeń

Diagnoza potrzeb nauczycieli szkoły ćwiczeń, dyrektora i samej szkoły
oraz wyznaczenie celów i działań w zakresie doskonalenia zasobów

Opracowanie modelu szkoły ćwiczeń jako społeczności wzajemnie uczącej się
w kontekście zadań i założeń modelu szkoły ćwiczeń

Przygotowanie szkoły do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń poprzez:

- Wsparcie merytoryczne nauczycieli szkoły ćwiczeń
- Wyposażenie pracowni przedmiotowych szkoły ćwiczeń
- Opracowanie zestawu materiałów metodycznych,
w tym nagrań cyklu zajęć pokazowych

Konferencja otwierająca realizację szkoły ćwiczeń

Rekrutacja szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń

ETAP IMPLEMENTACYJNY

Otwarcie szkoły ćwiczeń

Stworzenie społeczności wzajemnego uczenia się nauczycieli praktyków i studentów

Uruchomienie platformy internetowej do kontaktów i współpracy nauczycieli
oraz studentów, a także przedstawicieli instytucji wspierających

Doskonalenie kompetencyjne nauczycieli ze szkół współpracujących

Kształcenie studentów kierunków nauczycielskich

Wsparcie psychologiczne nauczycieli

ETAP EWALUACYJNY

Opracowanie procedury badania efektywności wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń

Przeprowadzenie badań wśród beneficjentów

Opracowanie raportu z badania efektywności wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń

Upowszechnienie wyników badania/konferencja podsumowująca

Analizując cele i zadania, jakie w systemie oświaty mają spełniać szkoły ćwiczeń, nie da się jednoznacznie określić struktury jej modelu i tym samym szczegółowo opisać procesu jego implementacji, a zwłaszcza sprecyzować zadania, jakie spoczywają na poszczególnych podmiotach zaangażowanych w rozwój szkoły ćwiczeń. W dużej mierze jest to zależne od misji szkoły, wizji jej rozwoju, obszaru kształcenia uznanego za priorytetowy dla rozwoju szkoły, rozwiązań organizacyjnych i administracyjnych wdrażanych w danej szkole, jej koncepcji pedagogicznej oraz od kontekstu środowiskowego, w którym ona funkcjonuje. Należy zatem pamiętać, że proces wdrażania modelu szkoły ćwiczeń w poszczególnych szkołach wymaga zindywidualizowanego podejścia, opartego na dostrzeganiu tego, co specyficzne, odmienne, wyjątkowe.

W kontekście tych uwarunkowań można wskazać jedynie pewne atrybuty, jakimi powinien charakteryzować się model szkoły ćwiczeń. Będą one wyznaczały także procedurę jego implementacji, cele oraz zadania podmiotów zainteresowanych wdrażaniem modelu. Ważnymi cechami modelu powinny być zatem: czytelność jego założeń, użyteczność, adekwatność, innowacyjność, a przede wszystkim jego elastyczność, która stwarza możliwości adaptacji zindywidualizowanych idei, pomysłów i rozwiązań głównie w ramach jego wdrażania.

Cecha ta jednocześnie staje się wyznacznikiem funkcjonalności modelu, gdyż rozszerza, a nie ogranicza, sposoby aplikacji jego założeń, co pozwala uwzględnić specyfikę działania poszczególnych podmiotów, ich jednostkowe zasoby, możliwości i potrzeby. Co więcej, właściwość ta umożliwia im indywidualne nadawanie znaczeń poszczególnym założeniom modelu, co wyraża się także w pluralizmie podejść, metod i sposobów ich realizacji. Pozwala także na wrażliwą adaptację założeń do zmian, jakie zachodzą w szeroko rozumianym kontekście wdrażania modelu.

Sam zaś proces wdrażania modelu narzuca konieczność ciągłego namysłu, wielostronnego zaangażowania, myślenia i działania w alternatywach oraz cierpliwości i pokory wobec tego, co nie daje się natychmiast osiągnąć, bo wymaga czasu i wielu prób, ale i wobec przeciwności losu, które zmieniają bieg wydarzeń i sposób realizacji zamierzeń. Elastyczność modelu pozwala zachować wartość i jakość przedsięwzięcia mimo koniecznych modyfikacji i zmian niektórych jego założeń.

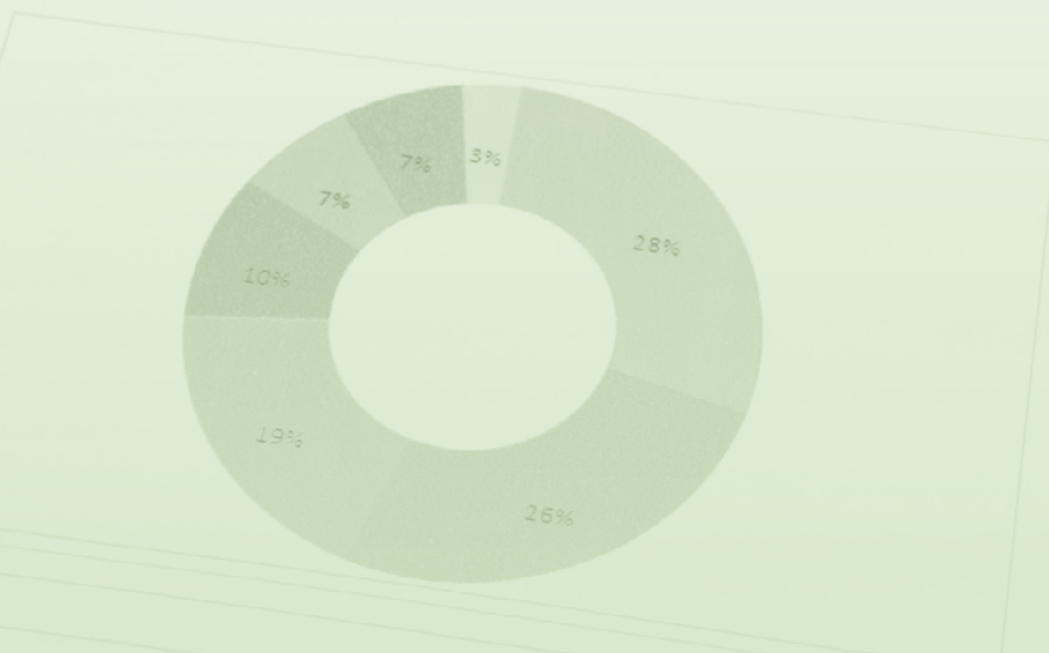

Value

dollar
\$10.00
\$10.00
\$10.00
\$30.00

ollar

\$50.00
\$80.00
\$60.00
\$20.00
\$90.00
\$50.00
\$50.00

ANEKSY

1. Wykaz szkół ćwiczeń

Beneficjent wiodący – nazwa	Tytuł projektu	SZKOŁY WIODĄCE	Okres realizacji projektu od	Okres realizacji projektu do
GMINA MIASTO SZCZECIN	Zachodniopomorska Szczecińska Szkoła Ćwiczeń	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoła Podstawowa nr 53 im. Fryderyka Chopina w Szczecinie 2. I Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Szczecinie 3. VI Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Czarnieckiego w Szczecinie 	2019.01.01	2020.12.31
GMINA MIASTA GDYNI	Laboratorium Edukacji Przyszłości	XVII Liceum Ogólnokształcące w Gdyni	2018.12.01	2021.01.29
GMINA MIASTA TORUŃ	Toruńska Szkoła Ćwiczeń dla województwa kujawsko-pomorskiego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoła Podstawowa nr 7 (obszar przyrodniczy) 2. Zespół Szkół nr 10 (obszar matematyczny) 3. Szkoła Podstawowej nr 4 (obszar językowy) 4. Zespół Szkół Mechanicznych, Elektrycznych i Elektronicznych (obszar informatyczny) 	2019.01.01	2020.08.31
Ogólnopolski Operator Oświaty	Wielkopolska Szkoła Ćwiczeń Cogito – województwo wielkopolskie	PSP Cogito w Poznaniu	2019.01.01	2020.12.31
MIASTO OPOLE	Opolska Szkoła Ćwiczeń – utworzenie szkoły ćwiczeń w województwie opolskim	<ol style="list-style-type: none"> 1. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 15 (obszary: matematyczny i przyrodniczy) 2. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 8 (obszar informatyczny) 3. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 24 (obszar językowy) 	2019.01.01	2020.12.31
GMINA SUCHY LAS	Szkoła Ćwiczeń w Suchym Lesie – województwo wielkopolskie	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Suchym Lesie	2019.02.01	2021.06.30
GMINA ŻARY O STATUSIE MIEJSKIM	Lubuska Szkoła ćwiczeń w Żarach szansą na rozwój nauczycieli, studentów i uczniów	Szkoła Podstawowej nr 5 w Żarach	2019.01.02	2021.06.30
GMINA LUBLIN	Modelowa Szkoła Ćwiczeń w Lublinie – województwo lubelskie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoła Podstawowa nr 28 z Oddziałami Integracyjnymi im. Synów Pułku Ziemi Lubelskiej w Lublinie 2. XXX Liceum Ogólnokształcące im. Księdza Jana Twardowskiego w Lublinie 	2019.08.01	2022.01.31

Beneficjent wiodący – nazwa	Tytuł projektu	SZKOŁY WIODĄCE	Okres realizacji projektu od	Okres realizacji projektu do
GRUDZIĄDZKIE CENTRUM EDUKACJI ABAK S.C.	SPINAKER – Szkoła Ćwiczeń dla Miasta Grudziądza, Włocławka oraz powiatów grudziądzkiego, toruńskiego i lipnowskiego	Niepubliczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi SPINAKER	2019.09.01	2021.08.31
GMINA WROCŁAW	Dolnośląska Szkoła Ćwiczeń	1. X Liceum Ogólnokształcące im. Stefanii Sempołowskiej we Wrocławiu 2. Szkoła Podstawowa nr 83 im. Jana Kasprowicza we Wrocławiu	2019.10.01	2021.07.31
GMINA MIASTO SIERPC	Szkoła Ćwiczeń dla miasta Sierpca, Płocka oraz powiatu sierpeckiego województwa mazowieckiego	1. Szkoła Podstawowa nr 3 im. ks. Jana Twardowskiego w Sierpcu	2019.09.01	2021.08.31
MIASTO ZIELONA GÓRA/SZKOŁA PODSTAWOWA NR 18	Szkoła Ćwiczeń w SP nr 18 w Zielonej Górze – województwo lubuskie	Szkoła Podstawowa nr 18 im. Arkadego Fiedlera	2019.07.01	2021.06.30
MIASTO CHEŁM	Szkoła Ćwiczeń im. Jadwigi Młodowskiej	IV Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Integracyjnymi im. dr Jadwigi Młodowskiej w Chełmie	2020.07.01	2021.11.30

2. Listy do dyrektorów szkół i instytucji wspierających

List 1

Poznań, 29.04.2021

**Szanowni Państwo,
Drodzy Dyrektorzy, Drodzy Nauczyciele,**

wyrażając ogromny szacunek i podziękowanie za udział i niezwykle zaangażowanie Państwa w proces wdrażania modelu szkoły ćwiczeń, ośmielamy się prosić o wyrażenie własnych ocen i opinii dotyczących jakości spełnienia przez model swych funkcji.

Autorzy modelu szkoły ćwiczeń podjęli spore wyzwanie, którego strategicznym celem ma być optymalizacja systemu doskonalenia nauczycieli i kształcenia studentów poprzez opracowanie i promowanie innowacyjnych i efektywnych działań, rozwiązań, strategii konstruowania bogatego, zróżnicowanego środowiska edukacyjnego, rozwoju opartego na kulturze wzajemnego uczenia się. Tworzenie wspólnoty wzajemnego uczenia się uczniów, studentów i nauczycieli o zróżnicowanych kompetencjach i doświadczeniach ma stanowić największą wartość modelu szkoły ćwiczeń i określać jego tożsamość oraz innowacyjność.

Model szkoły ćwiczeń jest zestawem założeń merytorycznych i formalno-organizacyjnych dotyczących funkcjonowania tego typu instytucji w systemie edukacji. Zawiera zbiór niezbędnych zadań i wynikających z nich działań, których podjęcie przez szkoły ćwiczeń we współpracy z placówkami systemu wspomaganie i uczelniami wyższymi mogą wpierać nauczycieli w doskonaleniu, a studentów w przygotowaniu do zawodu. Osiągnięcie tego celu nie jest jednak możliwe bez wielostronnego i odpowiedzialnego zaangażowania Państwa, bezpośrednich beneficjentów i kreatorów zmiany. Implementacja modelu szkoły ćwiczeń wymaga bowiem zainicjowania i realizacji wielu zadań charakterystycznych i koniecznych na danym etapie, które zmieniają codzienność funkcjonowania wszystkich podmiotów szkoły.

Jesteśmy świadomi, że Państwa udział w tym przedsięwzięciu wymagał wiele wysiłku i poświęceń. Mamy jednak nadzieję, że był także źródłem rozwoju i satysfakcji oraz przyczynił się do zgromadzenia wielu nowych doświadczeń, które dla autorów modelu są niezwykle cenne, a zwłaszcza dla procesu jego ewaluacji i doskonalenia.

Zwracamy się zatem do Państwa z serdeczną prośbą o udział w badaniu, które obejmuje dwa odmienne etapy. Pierwszy dotyczy wypełnienia kwestionariusza ankiety, który składa się w zasadzie z pytań zamkniętych, związanych ze wszystkimi obszarami

funkcjonalności modelu. Drugi polega na napisaniu listu otwartego, petycji, wskazówek czy po prostu swoich refleksji na jeden z poniżej zaproponowanych tematów:

1. Plusy i minusy wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w mojej szkole.
2. Zyski i koszty wdrażania modelu szkoły ćwiczeń w mojej szkole.
3. Uwagi/wskazówki dla twórców założeń modelu szkoły ćwiczeń.
4. Rekomendacje w perspektywie koniecznych zmian w procesie wdrażania modelu szkoły ćwiczeń.

Forma wypowiedzi jest dowolna. Prosimy jednak, by nie była zbyt obszerna (maksymalnie 2 strony) i zawierała uwagi cenne dla optymalizacji założeń modelu szkoły ćwiczeń w 6 obszarach: (1) Procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń/szkołę współpracującą; (2) Kryteriów wyboru szkoły/szkół na szkołę ćwiczeń; (3) Organizacji pracy szkoły ćwiczeń; (4) Współpracy placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń – od wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń do jej efektywnego funkcjonowania; (5) Roli szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń; (6) Wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych.

Kolejny raz wyrażamy nadzieję, że nie pozostawicie Państwo naszej prośby bez pozytywnej odpowiedzi i podejmiecie trud udziału w badaniu. Zwracamy się z tą prośbą w przeświadczeniu, że los polskiej edukacji zależy od nas i mimo wszystko mamy na niego wpływ. Siła naszego zaangażowania pozwala ufać w spełnienie nadziei.

Z najserdeczniejszymi podziękowaniami i życzeniami wszelakiego dobra,
w imieniu Zespołu Badawczego
Renata Michalak

List 2

Poznań, 18.08.2021

**Szanowni Państwo,
Drodzy Dyrektorzy, Drodzy Nauczyciele,**

pragnę w imieniu własnym i Zespołu Badawczego wyrazić niezwykle serdeczne podziękowania za udział Państwa w badaniu ankietowym dotyczącym wdrażania modelu szkoły ćwiczeń. Państwa wypowiedzi i uwagi są bardzo cenne dla oceny wartości i funkcjonalności modelu oraz budowania skutecznego systemu wsparcia nauczycieli i kandydatów na nauczycieli. Strategicznym zamiarem twórców modelu szkoły ćwiczeń jest włączenie

tej formy w system doskonalenia i kształcenia nauczycieli. W związku z tym Państwa opinie i doświadczenia są dla nas nieocenione i fundamentalne. Ośmielam się zatem poprosić Tych z Państwa, którzy jeszcze tego nie uczynili, by włączyli się w badania poprzez wypełnienie kwestionariusza ankiety, który składa się w zasadzie z pytań zamkniętych, dotyczących obszarów funkcjonalności modelu, oraz napisanie listu otwartego, petycji, wskazówek czy po prostu swoich refleksji na jeden z poniżej zaproponowanych tematów:

1. Plusy i minusy wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w mojej szkole.
2. Zyski i koszty wdrażania modelu szkoły ćwiczeń w mojej szkole.
3. Uwagi/wskazówki dla twórców założeń modelu szkoły ćwiczeń.
4. Rekomendacje w perspektywie koniecznych zmian w procesie wdrażania modelu szkoły ćwiczeń.

Forma wypowiedzi jest dowolna. Proszę jednak, by nie była zbyt obszerna (maksymalnie 2 strony) i zawierała uwagi cenne dla optymalizacji założeń modelu szkoły ćwiczeń w 6 obszarach: (1) Procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń/szkołę współpracującą; (2) Kryteriów wyboru szkoły/szkół na szkołę ćwiczeń; (3) Organizacji pracy szkoły ćwiczeń; (4) Współpracy placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń – od wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń do jej efektywnego funkcjonowania; (5) Roli szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń; (6) Wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych.

Ponadto pragnę zaprosić wszystkich Państwa do udziału w sesjach fokusowych w formie stacjonarnej lub online. Wybór formy spotkania zależy od Państwa. Proponuję następujące terminy spotkania (zarówno stacjonarnie, jak i online): 3, 6 lub 7 września oraz 4, 5 lub 6 października. Biorę także pod uwagę propozycje Państwa dotyczące terminów sesji online innych niż zaproponowane.

Jestem w pełni świadoma, że udział w badaniach wymaga czasu i wiele wysiłku. Mam jednak nadzieję, że moja prośba spotka się z Państwa życzliwością. Ufam w Państwa dobrą wolę i gotowość zaangażowania w poprawę losu polskiej edukacji.

Z najserdeczniejszymi podziękowaniami, życzeniami wszelakiego dobra
oraz nadzieją na spotkanie,
w imieniu Zespołu Badawczego
Renata Michalak

List 3

Poznań, 29.04.2021

Szanowni Państwo,

wyrażając ogromny szacunek i podziękowanie za zaangażowanie Państwa w proces wdrażania modelu szkoły ćwiczeń, ośmielamy się prosić o przedstawienie własnych ocen i opinii dotyczących jakości spełniania przez model swych funkcji.

Autorzy modelu szkoły ćwiczeń podjęli spore wyzwanie, którego strategicznym celem ma być optymalizacja systemu doskonalenia nauczycieli i kształcenia studentów poprzez opracowanie i promowanie innowacyjnych i efektywnych działań, rozwiązań, strategii konstruowania bogatego i zróżnicowanego środowiska edukacyjnego, rozwoju oparte- go na kulturze wzajemnego uczenia się. Tworzenie wspólnoty wzajemnego uczenia się uczniów, studentów i nauczycieli o zróżnicowanych kompetencjach i doświadczeniach ma stanowić największą wartość modelu szkoły ćwiczeń i określać jego tożsamość oraz innowacyjność.

Model szkoły ćwiczeń jest zestawem założeń merytorycznych i formalno-organizacyjnych, dotyczących funkcjonowania tego typu instytucji w systemie edukacji. Zawiera zbiór niezbędnych zadań i wynikających z nich działań, których podjęcie przez szkoły ćwiczeń we współpracy z placówkami systemu wspomaganie i uczelniami wyższymi mogą wspierać nauczycieli w doskonaleniu, a studentów w przygotowaniu do zawodu. Osiągnięcie tego celu nie jest jednak możliwe bez wielostronnego i odpowiedzialnego zaangażowania Państwa. Implementacja modelu szkoły ćwiczeń wymaga zainicjowania realizacji wielu zadań koniecznych na danym etapie. Jakość ich wypełnienia zależy od wsparcia uzyskanego od osób kompetentnych i gotowych do udzielania pomocy.

Jesteśmy świadomi, że Państwa udział w tym przedsięwzięciu wymagał wysiłku, ale jednocześnie mamy nadzieję, że był także źródłem satysfakcji. Przyczynił się do zgromadzenia doświadczeń ważnych dla ewaluacji i doskonalenia modelu szkoły ćwiczeń.

Zwracamy się zatem do Państwa z serdeczną prośbą o udział w badaniu i podzielenie się swoimi doświadczeniami oraz opiniami poprzez wypełnienie kwestionariusza ankiety. Składa się on w zasadzie z pytań zamkniętych, które dotyczą wszystkich obszarów funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń. W związku z tym jest dość obszerny i szczegółowy. Uzyskany dzięki takiemu podejściu badawczemu materiał empiryczny pozwoli nie tylko na analizę ilościową, ale i jakościową, która stanie się kontekstem wprowadzania zmian w modelu szkoły ćwiczeń.

Wyrażamy nadzieję, że podejmiecie Państwo trud refleksyjnej i rzetelnej odpowiedzi na pytania. Pozostajemy w przeświadczeniu, że los polskiej edukacji zależy w dużej mierze od naszych działań, a ich kierunek i dynamika – od stopnia naszego zaangażowania.

Z najserdeczniejszymi podziękowaniami i życzeniami wszelakiego dobra,
w imieniu Zespołu Badawczego
Renata Michalak

3. Narzędzia badawcze

KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA DYREKTORÓW SZKÓŁ ĆWICZEŃ

Szanowni Państwo,

zwracam się z uprzejmą prośbą o podzielenie się doświadczeniem w zakresie wdrażania modelu szkoły ćwiczeń w Państwa placówce. Zebranie opinii i ocen dotyczących funkcjonalności modelu dla implementacji w praktykę edukacyjną szkoły jest niezwykle ważne dla autorów, szczególnie w kontekście jego ewaluacji i prób doskonalenia. W tym celu przygotowano kwestionariusz ankiety, który składa się głównie z pytań zamkniętych, dotyczących sześciu następujących obszarów funkcjonalności modelu: (1) Procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń i szkołę współpracującą; (2) Kryteriów wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń i szkołę współpracującą; (3) Organizacji pracy szkoły ćwiczeń; (4) Współpracy placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń; (5) Roli szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń; (6) Wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych.

Pragnę podkreślić, że każda informacja od Państwa ma ogromną wartość dla realizacji zamierzeń badawczych i w związku z tym bardzo proszę o udzielenie rzetelnych i wyczerpujących odpowiedzi.

Wyrażam serdeczne podziękowania za cierpliwość i czas poświęcony na udział w badaniu.

W imieniu Zespołu Badawczego
Renata Michalak

Proszę wskazać właściwą odpowiedź znakiem x lub wpisać własną:

1. Szkoła współpracuje ze szkołą ćwiczeń w obszarze:

- językowym
- matematycznym
- przyrodniczym
- informatycznym
- innym, jakim?.....

2. Pełnię funkcję dyrektora przez: lat.

Pytania wstępne:

1. Proszę zaznaczyć na skali stopień, w jakim były Panu/Pani znane założenia modelu szkoły ćwiczeń z chwilą podejmowania decyzji o jego implementacji?

zupełnie nieznanne

1.....2.....3.....4.....5

w pełni znane

2. Czy wiedza Pani/Pana na temat modelu szkoły ćwiczeń wzbogacała się wraz z jego wdrażaniem w praktykę szkoły?

- a) tak, bardzo intensywnie;
- b) tak, raczej intensywnie;
- c) tak, ale powoli;
- d) tak, ale bardzo wolno;
- e) nie.

3. Jakich informacji potrzebowała Pani/Pan na starcie, by w większym stopniu świadomie zaangażować się w proces wdrażania modelu szkoły ćwiczeń w Pańskiej placówce?

- a) na temat celów i samej idei szkoły ćwiczeń;
- b) na temat kryteriów, jakie musi spełnić szkoła ubiegająca się o status szkoły ćwiczeń;
- c) na temat oczekiwań, zadań, jakie musi spełnić dyrektor szkoły ćwiczeń;
- d) na temat podmiotów odpowiedzialnych za diagnozę zasobów szkoły;
- e) na temat form wsparcia dyrektora na różnych etapach wdrażania modelu;
- f) na temat form i metod doskonalenia kadry pedagogicznej;
- g) na temat czasu wdrażania modelu;
- h) na temat podmiotów, jakie miały udzielać wsparcia na poszczególnych etapach wdrażania modelu;
- i) na temat sposobów monitorowania i ewaluacji wdrażania modelu;
- j) na temat zmian, jakie miały dokonać się w organizacji pracy szkoły;
- k) na temat korzyści, jakich mogli doświadczyć nauczyciele;
- l) na temat korzyści, jakich mogli doświadczyć uczniowie;
- m) na temat korzyści dla organizacji procesu edukacyjnego w szkole;
- n) na temat korzyści dla infrastruktury szkoły;
- o) żadnych, wszystko było dla mnie jasne;
- p) innych, jakich?.....

4. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan założenia modelu szkoły ćwiczeń?

mało atrakcyjne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo atrakcyjne

mało innowacyjne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo innowacyjne

nieadekwatne do potrzeb szkoły	1.....2.....3.....4.....5	w pełni adekwatne
mało uniwersalne	1.....2.....3.....4.....5	w pełni uniwersalne
mało użyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

5. Proszę wskazać na skali, jak ocenia Pani/Pan funkcje, jakie spełnił model szkoły ćwiczeń w procesie wdrażania jego założeń w praktykę edukacyjną Pani/Pana szkoły?

a) **funkcję kształcącą**, która polega na celowym prezentowaniu działań edukacyjnych zmierzających do kreowania zróżnicowanego środowiska aktywnego uczenia się uczniów poprzez wybór innowacyjnych strategii, form i metod kształcenia. Ponadto na stymulowaniu i angażowaniu nauczycieli i studentów do tworzenia społeczności uczącej się, dążącej do permanentnego rozwijania osobistych kompetencji zawodowych

bardzo nisko	1.....2.....3.....4.....5	bardzo wysoko
--------------	---------------------------	---------------

b) **funkcję promującą**, która realizuje się w działaniach popularyzujących i upowszechniających innowacyjne rozwiązania, przedsięwzięcia, wytwory szeroko rozumianego środowiska szkolnego, zmierzające do maksymalizacji potencjału rozwojowego i uczniów i nauczycieli

bardzo nisko	1.....2.....3.....4.....5	bardzo wysoko
--------------	---------------------------	---------------

c) **funkcję integrującą**, która wyraża się w koordynacji i scalaniu zasobów (wiedzy, kompetencji i działań) instytucji powołanych do wspierania pracy szkoły oraz nauczycieli i studentów.

bardzo nisko	1.....2.....3.....4.....5	bardzo wysoko
--------------	---------------------------	---------------

6. Proszę wskazać, na jakim etapie w Pani/Pana ocenie model szkoły spełnił najlepiej powyższe funkcje, a na jakim najsłabiej?

Etap wdrażania modelu szkoły ćwiczeń	Funkcja kształcąca	Funkcja promująca	Funkcja integrująca	Funkcja kształcąca	Funkcja promująca	Funkcja integrująca
	Najlepiej			Najsłabiej		
Przygotowanie szkoły ćwiczeń (diagnoza zasobów, szkolenie kadry, rekrutacja szkół współpracujących itd.)						
Funkcjonowanie szkoły ćwiczeń (organizowanie sieci współpracy, lekcji pokazowych, seminariów itd.)						
Ewaluacja szkoły ćwiczeń (badanie jakości wdrożenia założeń modelu szkoły ćwiczeń)						

7. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan wartość treści (ich innowacyjność, atrakcyjność, przydatność) zawartych w modelu szkoły ćwiczeń dla jego wdrażania w praktykę szkoły?

bardzo nisko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo wysoko

8. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla wdrażania zmian w sposób funkcjonowania szkoły, którą Pani/Pan zarządza?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

9. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla wdrażania zmian w praktykę edukacyjną nauczycieli?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

10. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń dla doskonalenia Pani/Pana osobistych kompetencji zawodowych?

niefunkcjonalny

1.....2.....3.....4.....5

bardzo funkcjonalny

11. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń dla wdrażania zmian w organizację kształcenia szkoły?

niefunkcjonalny

1.....2.....3.....4.....5

bardzo funkcjonalny

12. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla określenia zasad współpracy szkoły ćwiczeń i szkół współpracujących?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

13. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla określenia zasad współpracy szkoły ćwiczeń z instytucjami wspierającymi, jak PDN, PPP czy BP?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

14. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla określania zasad współpracy szkoły ćwiczeń z uczelniami wyższymi?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

15. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla monitorowania zmian w jakości funkcjonowania szkoły ćwiczeń?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

16. Jak ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla budowania wspólnoty wzajemnego uczenia się uczniów, nauczycieli i studentów?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

17. Proszę zaznaczyć na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń motywowały Pana/Panią do działania w następujących zakresach?

a) własnego uczenia się, pogłębiania swoich kompetencji

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

b) dzielenia się z innymi własną wiedzą, doświadczeniem

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

c) dzielenia się własnymi pomysłami i rozwiązaniami metodycznymi

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

d) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia uczniów

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

e) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia studentów

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

f) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia innych nauczycieli

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

g) aktywnego udziału w zmianie/modyfikacji jakości funkcjonowania szkoły

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

h) ponoszenia odpowiedzialności za kierunek i jakość zmian w zakresie funkcjonowania szkoły

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

18. Czy uważa Pani/Pan, że niektóre założenia modelu szkoły ćwiczeń należałoby zmodyfikować, udoskonalić, by były one bardziej precyzyjne i użyteczne na różnych etapach jego wdrażania?

Tak Nie Nie wiem

Jeśli tak, to jakie zmiany proponuje Pani/Pan wprowadzić, by udoskonalić model na poszczególnych etapach jego wdrażania:

A. Na etapie przygotowania szkoły do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń:

- a) precyzyjne określenie podmiotu podejmującego decyzję o utworzeniu w szkole szkoły ćwiczeń;
- b) określenie kryteriów oceny zasobów materialnych i kadrowych szkoły przystępującej do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń;
- c) określenie kryteriów diagnozy potrzeb nauczycieli, dyrektora i samej szkoły przystępującej do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń;
- d) opracowanie założeń szkoły ćwiczeń jako społeczności wzajemnie uczącej się, wyznaczenie celów i działań w ich osiągnięciu oraz osób odpowiedzialnych;
- e) określenie zakresu i metod wsparcia, doskonalenia kompetencyjnego nauczycieli by mogli pełnić rolę ekspertów, liderów;
- f) określenie zasad i jakości doposażenia materialnego pracowni szkoły ćwiczeń;
- g) opracowanie zestawu materiałów metodycznych oraz nagrań cyklu zajęć pokazowych;
- h) opracowanie zasad rekrutacji szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń;
- i) inne, jakie?.....

B. Na etapie działania szkoły ćwiczeń zgodnie z założeniami modelu:

- a) określenie kryteriów gotowości szkoły do otwarcia jej jako szkoły ćwiczeń;
- b) określenie zasad tworzenia społeczności wzajemnego uczenia się nauczycieli i studentów;
- c) uruchomienie platformy internetowej do kontaktów i współpracy nauczycieli oraz studentów;
- d) określenie metod i form doskonalenia nauczycieli ze szkół współpracujących;
- e) określenie metod i form kształcenia studentów;
- f) określenie roli i zadań instytucji wspierających szkołę ćwiczeń oraz zakresu ich odpowiedzialności;
- g) określenie harmonogramu działania szkoły ćwiczeń;
- h) inne, jakie?.....

C. Na etapie ewaluacji jakości szkoły ćwiczeń:

- a) opracowanie procedury badania efektywności wdrożenia założeń modelu szkoły ćwiczeń;

- b) opracowanie raportu z badania efektywności wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń;
- c) opracowanie kryteriów upowszechnienia wyników ewaluacji;
- d) opracowanie form i metod popularyzacji założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- e) inne, jakie?.....

Pytania dotyczące 6 badanych obszarów funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń

I. Procedura wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- jasne i czytelne (zrozumiałe)
- użyteczne
- pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- innowacyjne

w następujących zakresach:

a) określenie podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o wdrożeniu w szkole modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) określenie podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły i nauczycieli, prowadzącą do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- c) określenie celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- d) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie infrastruktury

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie programu, koncepcji pracy

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie kompetencji kadry pedagogicznej

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie kompetencji dyrektora

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) kolejności i czasu trwania poszczególnych etapów wdrażania modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

II. Kryteria wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:
 - a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
 - b) użyteczne
 - c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
 - d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
 - e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) doświadczenia i kompetencji kadry pedagogicznej szkoły

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) nowatorskich rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych (innowacyjne metody, formy, programy itp.) wypracowanych w szkole

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) upowszechniania i promowania działalności innowacyjnej przez szkołę

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) zaangażowania szkoły w realizację projektów i programów edukacyjnych

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) współpracy szkoły z instytucjami oświatowymi i sektora niepublicznego

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) bazy dydaktycznej i infrastruktury szkoły

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo adekwatne

nieinnowacyjne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo innowacyjne

g) kompetencji i stylu zarządzania szkołą przez dyrektora

nieczytelne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo czytelne

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

nieelastyczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo elastyczne

nieadekwatne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo adekwatne

nieinnowacyjne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo innowacyjne

III. Organizacja pracy szkoły ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- b) użyteczne
- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) funkcjonowania w szkole zespołu ds. rozwoju szkoły ćwiczeń

nieczytelne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo czytelne

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

nieelastyczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) zasad współpracy instytucji systemu wspomaganie i uczelni w zakresie planowania, organizowania i ewaluowania działań podjętych przez szkołę ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) metod i form wzbogacania kompetencji nauczycieli szkoły ćwiczeń (trenerów)

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) metod i form doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) zasad działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) roli i zadań nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

g) roli i zadań nauczycieli szkół ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

h) roli i zadań nauczycieli ze szkół współpracujących w implementacji założeń modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

i) roli i zadań studentów we wdrażaniu założeń modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

j) infrastruktury niezbędnej do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

k) zasad wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

l) organizowania współpracy

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

m) respektowania zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

n) tworzenia klimatu sprzyjającego uczeniu się

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

o) wprowadzania innowacyjnych rozwiązań

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

p) sposobów kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

q) sposobów monitorowania działań i ewaluacji pracy w szkole ćwiczeń oraz szkołach współpracujących i uczelni

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

r) strategii zarządzania szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

IV. Współpraca placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- jasne i czytelne (zrozumiałe)
- użyteczne
- pozwalają na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- innowacyjne

w następujących zakresach:

- ogólnych zasad współpracy instytucji (placówki doskonalenia nauczycieli, biblioteki, poradnia psychopedagogiczna) podczas otwierania i działania szkoły ćwiczeń oraz szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) zasad współpracy poszczególnych instytucji we wspomaganiu szkoły przy wyborze obszarów przedmiotowych

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) zasad dotyczących współpracy instytucji ze szkołą ćwiczeń w przygotowaniu ofert doskonalenia dla nauczycieli i dyrektorów szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

d) zadań poszczególnych instytucji wobec szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

e) zakresu odpowiedzialności poszczególnych instytucji za wdrażanie modelu

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

f) form i metod współpracy szkoły z poszczególnymi instytucjami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) metod wsparcia działalności szkoły ćwiczeń przez poszczególne instytucje, jak: tutoring, mentoring, coaching, superwizja, collaborative learning

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) sposobów monitorowania współpracy poszczególnych instytucji ze szkołą

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

i) zasad i metod ewaluowania jakości współpracy instytucji ze szkołą

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

2. Proszę wskazać (x), wobec jakiej instytucji w Pani/Pana ocenie model szkoły ćwiczeń najlepiej określił powyższe kryteria współpracy ze szkołą ćwiczeń, a wobec jakiej najslabiej?

Typ instytucji	Najlepiej określone kryteria współpracy	Najslabiej określone kryteria współpracy
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna		
Placówki doskonalenia nauczycieli		
Uczelnia wyższa		
Biblioteka		

V. Rola szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:
- jasne i czytelne (zrozumiałe)
 - użyteczne
 - pozwały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
 - adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
 - innowacyjne

w następujących zakresach:

a) celów i obszarów współpracy uczelni ze szkołą ćwiczeń na poszczególnych etapach wdrażania modelu

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) zasad współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczących metod pracy w zakresie przygotowania zawodowego studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) zasad współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczących metod pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doskonalenia nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) sposobów wspierania szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie diagnozowania zasobów szkoły

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) roli uczelni w doksztalcaniu kadry szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) sposobów wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie wprowadzania zmian w organizacji i funkcjonowaniu pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) sposobów wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie wprowadzania zmian w organizacji i funkcjonowaniu pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do dokształcania nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) roli uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

i) roli uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

j) opracowania materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

k) koordynowania sieci współpracy i samodoskonalenia nauczycieli i studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

l) roli uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

m) sposobów wspierania działalności szkoły przez uczelnie na etapie ewaluacji jakości wdrażania modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

VI. Wykorzystanie materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- jasne i czytelne (zrozumiałe)
- użyteczne
- pozwalają na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- innowacyjne

w następujących zakresach:

- celów i sposobów wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- celów i sposobów wykorzystania materiałów w zakresie kształcenia studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

c) celów i sposobów wykorzystania materiałów w kształcaniu nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

d) zasad upowszechniania, popularyzacji materiałów w środowisku

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

e) określenia adresatów-odbiorców-użytkowników materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) przygotowania merytorycznego i metodycznego nauczycieli do korzystania z materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) przygotowania zaplecza materialnego do korzystania z materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) bieżącej ewaluacji jakości wytworzonych materiałów w procesie ich implementacji

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA DYREKTORÓW SZKÓŁ WSPÓŁPRACUJĄCYCH ZE SZKOŁĄ ĆWICZEŃ

Szanowni Państwo,

zwracam się z uprzejmą prośbą o podzielenie się doświadczeniem w zakresie wdrażania modelu szkoły ćwiczeń w Państwa placówce. Zebranie opinii i ocen dotyczących funkcjonalności modelu dla implementacji w praktykę edukacyjną szkół jest niezwykle ważne dla autorów, szczególnie w kontekście jego ewaluacji i prób doskonalenia. W tym celu przygotowano kwestionariusz ankiety, który składa się głównie z pytań zamkniętych, dotyczących sześciu następujących obszarów funkcjonalności modelu: (1) Procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń lub szkołę współpracującą; (2) Kryteriów wyboru szkoły na szkołę współpracującą ze szkołą ćwiczeń; (3) Organizacji pracy szkoły ćwiczeń; (4) Współpracy placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń; (5) Roli szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń; (6) Wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych.

Pragnę podkreślić, że każda informacja pochodząca od Państwa ma ogromną wartość dla realizacji zamierzeń badawczych i w związku z tym bardzo proszę o udzielenie rzetelnych i wyczerpujących odpowiedzi.

Wyrażam serdeczne podziękowania za cierpliwość i czas poświęcony na udział w badaniu.

W imieniu Zespołu Badawczego
Renata Michalak

Proszę wskazać właściwą odpowiedź znakiem x lub wpisać własną:

1. Szkoła współpracuje ze szkołą ćwiczeń w obszarze:

- językowym
- matematycznym
- przyrodniczym
- informatycznym
- innym, jakim?.....

2. Pełnię funkcję dyrektora przez: lat

Pytania wstępne:

1. Proszę zaznaczyć na skali stopień, w jakim były Panu/Pani znane założenia modelu szkoły ćwiczeń z chwilą podejmowania decyzji o współpracy ze szkołą ćwiczeń?

zupełnie nieznane

1.....2.....3.....4.....5

w pełni znane

2. Czy wiedza Pani/Pana na temat modelu szkoły ćwiczeń wzbogacała się wraz z jego wdrażaniem w praktykę szkoły?

- a) tak, bardzo intensywnie
- b) tak, raczej intensywnie
- c) tak, ale powoli
- d) tak, ale bardzo wolno
- e) nie

3. Jakich informacji potrzebowała Pani/Pan na starcie, by w większym stopniu świadomie zaangażować się w proces wdrażania modelu szkoły ćwiczeń w Pańskiej placówce?

- a) na temat celów i samej idei szkoły ćwiczeń;
- b) na temat kryteriów, jakie musi spełnić szkoła współpracująca;
- c) na temat oczekiwań, zadań, jakie musi spełnić dyrektor szkoły współpracującej;
- d) na temat form wsparcia dyrektora na różnych etapach realizacji projektu;
- e) na temat form i metod doskonalenia nauczycieli;
- f) na temat czasu zaangażowania szkoły w projekt;
- g) na temat form wsparcia, na różnych etapach doskonalenia kompetencji;
- h) na temat podmiotów, jakie miały udzielać wsparcia na poszczególnych etapach doskonalenia;
- i) na temat sposobów monitorowania i ewaluowania procesu doskonalenia;
- j) na temat zmian, jakie miały dokonać się w organizacji pracy szkoły;
- k) na temat korzyści, jakich mogli doświadczyć nauczyciele;
- l) na temat korzyści, jakich mogli doświadczyć uczniowie;
- m) na temat korzyści dla organizacji pracy szkoły;
- n) na temat korzyści dla infrastruktury szkoły;
- o) żadnych, wszystko było dla mnie jasne;
- p) innych, jakich?.....

4. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan założenia modelu szkoły ćwiczeń?

mało atrakcyjne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo atrakcyjne

mało innowacyjne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo innowacyjne

nieadekwatne do potrzeb szkoły	1.....2.....3.....4.....5	bardzo atrakcyjne
mało uniwersalne	1.....2.....3.....4.....5	w pełni uniwersalne
mało użyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

5. Proszę wskazać na skali, jak ocenia Pani/Pan funkcje, jakie spełnił model szkoły ćwiczeń w procesie wdrażania jego założeń w praktykę edukacyjną Pani/Pana szkoły?

a) funkcję kształcącą, która polega na celowym prezentowaniu działań edukacyjnych, zmierzających do kreowania zróżnicowanego środowiska aktywnego uczenia się uczniów poprzez wybór innowacyjnych strategii, form i metod kształcenia. Ponadto na stymulowaniu i angażowaniu nauczycieli i studentów do tworzenia społeczności uczącej się, dążącej do permanentnego rozwijania osobistych kompetencji zawodowych

bardzo nisko	1.....2.....3.....4.....5	bardzo wysoko
--------------	---------------------------	---------------

b) funkcję promującą, która realizuje się w działaniach popularyzujących i upowszechniających innowacyjne rozwiązania, przedsięwzięcia, wytwory szeroko rozumianego środowiska szkolnego, zmierzające do maksymalizacji potencjału rozwojowego i uczniów i nauczycieli

bardzo nisko	1.....2.....3.....4.....5	bardzo wysoko
--------------	---------------------------	---------------

c) funkcję integrującą, która wyraża się w koordynacji i scalaniu zasobów (wiedzy, kompetencji i działań) instytucji powołanych do wspierania pracy szkoły oraz nauczycieli i studentów.

bardzo nisko	1.....2.....3.....4.....5	bardzo wysoko
--------------	---------------------------	---------------

6. Proszę wskazać, na jakim etapie w Pani/Pana ocenie model szkoły spełnił najlepiej powyższe funkcje, a na jakim najslabiej?

Etap wdrażania modelu szkoły ćwiczeń	Funkcja kształcąca	Funkcja promująca	Funkcja integrująca	Funkcja kształcąca	Funkcja promująca	Funkcja integrująca
	Najlepiej			Najsłabiej		
Przygotowanie szkoły ćwiczeń (diagnoza zasobów, szkolenie kadry, rekrutacja szkół współpracujących itd.)						
Funkcjonowanie szkoły ćwiczeń (organizowanie sieci współpracy, lekcji pokazowych, seminariów itd.)						
Ewaluacja szkoły ćwiczeń (badanie jakości wdrożenia założeń modelu szkoły ćwiczeń)						

7. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan wartość treści (ich innowacyjność, atrakcyjność, przydatność) zawartych w modelu szkoły ćwiczeń dla jego wdrażania w praktykę szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń?

bardzo nisko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo wysoko

8. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla wdrażania zmian w sposób funkcjonowania szkoły, którą Pani/Pan zarządza?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

9. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla wdrażania zmian w praktykę edukacyjną nauczycieli ze szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

10. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń dla doskonalenia Pani/Pana kompetencji zawodowych?

niefunkcyjalny

1.....2.....3.....4.....5

bardzo funkcjonalny

11. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń dla wdrażania zmian w organizację kształcenia szkoły współpracującej ze szkołą ćwiczeń?

niefunkcjonalny

1.....2.....3.....4.....5

bardzo funkcjonalny

12. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla określenia zasad współpracy szkoły ćwiczeń i szkół współpracujących?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

13. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla określenia zasad współpracy szkoły ćwiczeń z instytucjami wspierającymi, jak PDN, PPP czy BP?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

14. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla określania zasad współpracy szkoły ćwiczeń z uczelniami wyższymi?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

15. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla monitorowania zmian w jakości funkcjonowania szkoły współpracującej ze szkołą ćwiczeń?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

16. Jak ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla budowania wspólnoty wzajemnego uczenia się uczniów, nauczycieli i studentów?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

17. Proszę zaznaczyć na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń motywowały Pana/Panią do działania w następujących zakresach?

a) własnego uczenia się, pogłębiania swoich kompetencji

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

b) dzielenia się z innymi własną wiedzą, doświadczeniem

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

c) dzielenia się własnymi pomysłami i rozwiązaniami metodycznymi

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

d) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia uczniów

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

e) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia studentów

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

f) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia innych nauczycieli

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

g) aktywnego udziału w zmianie/modyfikacji jakości funkcjonowania szkoły

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

h) ponoszenia odpowiedzialności za kierunek i jakość zmian w zakresie funkcjonowania szkoły

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

18. Czy uważa Pani/Pan, że niektóre założenia modelu szkoły ćwiczeń należałoby zmodyfikować, udoskonalić, by były one bardziej precyzyjne i użyteczne na różnych etapach jego wdrażania?

Tak Nie Nie wiem

Jeśli tak, to jakie zmiany proponuje Pani/Pan wprowadzić by udoskonalić model na poszczególnych etapach jego wdrażania:

A. Na etapie przygotowania szkoły do pełnienia funkcji szkoły współpracującej:

- a) precyzyjne określenie podmiotu podejmującego decyzję o przystąpieniu szkoły do współpracy ze szkołą ćwiczeń;
- b) określenie kryteriów oceny zasobów materialnych i kadrowych szkoły przystępującej do współpracy ze szkołą ćwiczeń;
- c) określenie kryteriów diagnozy potrzeb nauczycieli, dyrektora i samej szkoły przystępującej do współpracy;
- d) opracowanie założeń szkoły ćwiczeń jako społeczności wzajemnie uczącej się, wyznaczenie celów i działań w ich osiągnięciu oraz osób odpowiedzialnych;
- e) określenie zakresu i metod wsparcia, doskonalenia kompetencyjnego nauczycieli i dyrektorów;
- f) określenie zasad i jakości wyposażenia materialnego pracowni;
- g) opracowanie zestawu materiałów metodycznych oraz nagrań cyklu zajęć pokazowych;
- h) opracowanie zasad rekrutacji szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń;
- i) inne, jakie?.....

B. Na etapie wdrażania założeń modelu szkoły ćwiczeń w praktykę szkół współpracujących:

- a) określenie kryteriów gotowości szkoły do współpracy ze szkołą ćwiczeń;
- b) określenie zasad tworzenia społeczności wzajemnego uczenia się nauczycieli i studentów;
- c) uruchomienie platformy internetowej do kontaktów i współpracy nauczycieli oraz studentów;
- d) określenie metod i form doskonalenia nauczycieli ze szkół współpracujących;
- e) określenie metod i form kształcenia studentów;
- f) określenie roli i zadań instytucji wspierających szkołę oraz zakresu ich odpowiedzialności;
- g) określenie harmonogramu działania szkoły ćwiczeń;
- h) inne, jakie?.....

C. Na etapie ewaluacji jakości wdrożenia zmian w praktykę szkół współpracujących:

- a) opracowanie procedury badania efektywności zmian;

- b) opracowanie raportu z badania efektywności zmian;
- c) opracowanie kryteriów upowszechnienia wyników ewaluacji;
- d) opracowanie perspektywicznych celów i zadań dotyczących funkcjonowania szkoły współpracującej ze szkołą ćwiczeń;
- e) opracowanie form i metod popularyzacji założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- f) inne, jakie?.....

Pytania do 6 badanych obszarów funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń

I. Procedura wyboru szkoły na szkołę współpracującą

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń w odniesieniu do jakości współpracy były dla Pani/Pana:
 - a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
 - b) użyteczne
 - c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
 - d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
 - e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) określenie podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o przystąpieniu szkoły do współpracy ze szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- a) określenie podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły i nauczycieli prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może współpracować ze szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- b) określenie celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli, prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może współpracować ze szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- c) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie infrastruktury

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie programu, koncepcji pracy

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie kompetencji kadry pedagogicznej

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie kompetencji dyrektora

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) kolejności i czasu trwania poszczególnych etapów współpracy szkoły ze szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

II. Kryteria wyboru szkoły na szkołę współpracującą ze szkołą ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:
 - a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
 - b) użyteczne
 - c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
 - d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
 - e) innowacyjne

w następujących zakresach:

a) doświadczenia i kompetencji kadry pedagogicznej szkoły w zakresie innowacyjnego kształcenia

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) potrzeb nauczycieli i szkoły w zakresie nowatorskich rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych (innowacyjne metody, formy, programy itp.)

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) gotowości nauczycieli i szkoły na wdrażanie i promowanie działalności innowacyjnej

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) stylu zarządzania szkołą przez dyrektora

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) niezbędnej bazy dydaktycznej i infrastruktury szkoły

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

III. Organizacja pracy szkoły ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- jasne i czytelne (zrozumiałe)
- użyteczne
- pozwalają na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- innowacyjne

w następujących zakresach:

- metod i form doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- zasad działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

c) roli i zadań nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

d) roli i zadań nauczycieli ze szkół współpracujących w implementacji założeń modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

e) infrastruktury niezbędnej do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) zakresu wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) organizowania współpracy

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) respektowania zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

i) tworzenia klimatu sprzyjającego uczeniu się

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

j) wprowadzania innowacyjnych rozwiązań

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

k) sposobów kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

l) sposobów monitorowania działań i ewaluacji zmian w pracy szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

m) strategii zarządzania szkołą

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

IV. Współpraca placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- b) użyteczne
- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) ogólnych zasad współpracy instytucji (placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psycho-pedagogicznych i bibliotek) w planowaniu i organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) roli poszczególnych instytucji przy wyborze obszarów przedmiotowych, w których nauczyciele i dyrektorzy mają potrzebę rozwoju swych kompetencji

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) roli instytucji w opracowaniu lub wyborze form i metod monitorowania jakości współpracy szkoły ze szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

2. Proszę wskazać (x), wobec jakiej instytucji w Pani/Pana ocenie model szkoły ćwiczeń najlepiej określił powyższe kryteria współpracy ze szkołą ćwiczeń, a wobec jakiej najsłabiej?

Typ instytucji	Najlepiej określone kryteria współpracy	Najsłabiej określone kryteria współpracy
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna		
Placówki doskonalenia nauczycieli		

Typ instytucji	Najlepiej określone kryteria współpracy	Najsłabiej określone kryteria współpracy
Uczelnia wyższa		
Biblioteka		

V. Rola szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- jasne i czytelne (zrozumiałe)
- użyteczne
- pozwalają na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- innowacyjne

w następujących zakresach:

- zasad współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczących form i metod doskonalenia nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- sposobów, w jakich uczelnie powinny wspierać szkoły ćwiczeń w organizacji innowacyjnej pracy w zakresie doszkalcenia nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) roli uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) roli uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) roli uczelni w opracowywaniu materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) roli uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

VI. Wykorzystanie materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:
 - a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
 - b) użyteczne
 - c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
 - d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
 - e) innowacyjne

w następujących zakresach:

a) celów i sposobów wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) celów i sposobów wykorzystania materiałów w doształcaniu nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) zasad upowszechniania, popularyzacji materiałów w środowisku

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) określenia adresatów-odbiorców-użytkowników materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) przygotowania merytorycznego i metodycznego nauczycieli do korzystania z materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) przygotowania zaplecza materialnego do korzystania z wytworzonych materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) bieżącej ewaluacji jakości materiałów w procesie ich implementacji

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA NAUCZYCIELI SZKÓŁ ĆWICZEŃ

Szanowni Państwo,

doceniając ogromny wkład i zaangażowanie Państwa w proces wdrażania modelu szkoły ćwiczeń, zwracam się z uprzejmą prośbą o podzielenie się swoimi opiniami i doświadczeniami poprzez wypełnienie niniejszego kwestionariusza. Składa się on głównie z pytań zamkniętych i jest dość obszerny, gdyż dotyczy sześciu następujących obszarów funkcjonalności modelu: (1) Procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń lub szkołę współpracującą; (2) Kryteriów wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń; (3) Organizacji pracy szkoły ćwiczeń; (4) Współpracy placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń; (5) Roli szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń; (6) Wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych.

Badanie ma charakter anonimowy i posłuży do sporządzenia raportu, który jest integralnym elementem projektu. Każda odpowiedź ma ogromną wartość dla realizacji tego zadania, a Państwa doświadczenie pozwoli udoskonalić założenia modelu szkoły ćwiczeń, by stał się on jeszcze bardziej funkcjonalny dla procesu jego wdrażania. W związku z tym bardzo proszę o udzielenie rzetelnych i wyczerpujących odpowiedzi.

Wyrażam serdeczne podziękowania za cierpliwość i czas poświęcony na udział w badaniu.

W imieniu Zespołu Badawczego

Renata Michalak

Proszę wskazać właściwą odpowiedź znakiem x lub wpisać własną:

1. Jestem nauczycielem na poziomie kształcenia:

- klasy 1–3
- klasy 4–8
- inny.....

2. W szkole nauczam:

- języka angielskiego
- matematyki
- przyrody
- informatyki
- edukacji zintegrowanej
- czegoś innego, czego?.....

3. **Szkoła, w której pracuję, realizuje następujący obszar przedmiotowy w ramach szkoły ćwiczeń:**

- językowy
- matematyczny
- przyrodniczy
- informatyczny
- inny, jaki?.....

Pytania wstępne:

1. Proszę zaznaczyć na skali stopień, w jakim były Panu/Pani znane założenia modelu szkoły ćwiczeń z chwilą podejmowania decyzji o jego wdrożeniu w pracę szkoły?

zupełnie nieznane

1.....2.....3.....4.....5

w pełni znane

2. Czy wiedza Pani/Pana na temat modelu szkoły ćwiczeń wzbogacała się wraz z jego wdrażaniem w praktykę szkoły?
- a) tak, bardzo intensywnie;
 - b) tak, raczej intensywnie;
 - c) tak, ale powoli;
 - d) tak, ale bardzo wolno;
 - e) nie.
3. Jakich informacji potrzebowała Pani/Pan na starcie wdrażania modelu szkoły ćwiczeń, by w większym stopniu świadomie zaangażować się w ten proces?
- a) na temat celów i samej idei szkoły ćwiczeń;
 - b) na temat zadań, jakie spoczywają na poszczególnych podmiotach zaangażowanych w proces wdrażania modelu;
 - c) na temat podmiotów odpowiedzialnych za jakość wdrażania modelu;
 - d) na temat form i metod wdrażania modelu;
 - e) na temat czasu koniecznego do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń;
 - f) na temat form wsparcia, na różnych etapach wdrażania modelu;
 - g) na temat podmiotów, jakie miały udzielać wsparcia na poszczególnych etapach wdrażania modelu;
 - h) na temat sposobów monitorowania i ewaluowania jakości wdrażania modelu;
 - i) na temat zmian, jakie miały dokonać się w organizacji pracy szkoły;
 - j) na temat korzyści, jakich mogli doświadczyć nauczyciele;
 - k) na temat korzyści, jakich mogli doświadczyć uczniowie;
 - l) na temat korzyści dla organizacji pracy szkoły;
 - m) na temat korzyści dla infrastruktury szkoły;
 - n) żadnych, wszystko było dla mnie jasne;
 - o) innych, jakich?.....

4. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan założenia modelu szkoły ćwiczeń?

mało atrakcyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo atrakcyjne
mało innowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
nieadekwatne do potrzeb szkoły	1.....2.....3.....4.....5	bardzo atrakcyjne
mało uniwersalne	1.....2.....3.....4.....5	w pełni uniwersalne
mało użyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

5. Proszę wskazać na skali, jak ocenia Pani/Pan funkcje, jakie spełnił model szkoły ćwiczeń w procesie wdrażania jego założeń w praktykę Pani/Pana szkoły?

- a) funkcję kształcącą**, która polega na celowym prezentowaniu działań edukacyjnych, zmierzających do kreowania zróżnicowanego środowiska aktywnego uczenia się uczniów poprzez wybór innowacyjnych strategii, form i metod kształcenia. Ponadto na stymulowaniu i angażowaniu nauczycieli i studentów do tworzenia społeczności uczącej się, dążącej do permanentnego rozwijania osobistych kompetencji zawodowych

bardzo nisko	1.....2.....3.....4.....5	bardzo wysoko
--------------	---------------------------	---------------

- b) funkcję promującą**, która realizuje się w działaniach popularyzujących i upowszechniających innowacyjne rozwiązania, przedsięwzięcia, wytwory szeroko rozumianego środowiska szkolnego, zmierzające do maksymalizacji potencjału rozwojowego i uczniów i nauczycieli

bardzo nisko	1.....2.....3.....4.....5	bardzo wysoko
--------------	---------------------------	---------------

- c) funkcję integrującą**, która wyraża się w koordynacji i scalaniu zasobów (wiedzy, kompetencji i działań) instytucji powołanych do wspierania pracy szkoły oraz nauczycieli i studentów.

bardzo nisko	1.....2.....3.....4.....5	bardzo wysoko
--------------	---------------------------	---------------

6. Proszę wskazać, na jakim etapie w Pani/Pana ocenie model szkoły spełnił najlepiej powyższe funkcje, a na jakim najslabiej?

Etap wdrażania modelu szkoły ćwiczeń Funkcje	Funkcja kształcąca	Funkcja promująca	Funkcja integrująca	Funkcja kształcąca	Funkcja promująca	Funkcja integrująca
	Najlepiej			Najslabiej		
Przygotowanie szkoły ćwiczeń (diagnoza zasobów, szkolenie kadry, rekrutacja szkół współpracujących itd.)						
Funkcjonowanie szkoły ćwiczeń (organizowanie sieci współpracy, lekcji pokazowych, seminariów itd.)						
Ewaluacja szkoły ćwiczeń (badanie jakości wdrożenia założeń modelu szkoły ćwiczeń)						

7. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan wartość treści (ich innowacyjność, atrakcyjność, przydatność) zawartych w modelu szkoły ćwiczeń dla jego wdrażania w praktykę szkół ubiegających się o status szkoły ćwiczeń?

bardzo nisko	1.....2.....3.....4.....5	bardzo wysoko
--------------	---------------------------	---------------

8. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla wdrażania zmian w praktykę edukacyjną szkoły ćwiczeń?

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

9. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla wdrażania zmian w praktykę edukacyjną szkoły współpracującej ze szkołą ćwiczeń?

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

10. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla określenia zasad współpracy szkoły ćwiczeń i szkół współpracujących?

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

11. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla określenia zasad współpracy szkoły ćwiczeń z instytucjami wspierającymi, jak placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, biblioteki pedagogiczne?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

12. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla określania zasad współpracy szkoły ćwiczeń z uczelniami wyższymi?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

13. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla organizacji szkoły ćwiczeń w Pani/Pana szkole?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

14. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla monitorowania zmian w kierunku uzyskania statusu szkoły ćwiczeń?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

15. Jak ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla budowania wspólnoty wzajemnego uczenia się uczniów, nauczycieli i studentów?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

16. Proszę zaznaczyć na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń motywowały Pana/Panią do działania w następujących zakresach?

a) własnego uczenia się, pogłębiania swoich kompetencji

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

b) dzielenia się z innymi własną wiedzą, doświadczeniem

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

c) dzielenia się własnymi pomysłami i rozwiązaniami metodycznymi

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

d) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia uczniów

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

e) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia studentów

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

f) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia innych nauczycieli

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

g) aktywnego udziału w zmianie/modyfikacji jakości funkcjonowania szkoły

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

h) ponoszenia odpowiedzialności za kierunek i jakość zmian w zakresie funkcjonowania szkoły

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

- i) Jak ocenia Pani/Pan przyrost osobistych kompetencji zawodowych dzięki zaangażowaniu w realizację modelu szkoły ćwiczeń?

bardzo mały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo duży

- j) Czy uważa Pani/Pan, że niektóre założenia modelu szkoły ćwiczeń należało-
by zmodyfikować, udoskonalić by były one bardziej precyzyjne i użyteczne
na różnych etapach jego wdrażania?

Tak Nie Nie wiem

Jeśli tak, to jakie zmiany proponuje Pani/Pan wprowadzić, by udoskonalić
model na poszczególnych etapach jego wdrażania:

A. Na etapie przygotowania szkoły do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń:

- a) precyzyjne określenie podmiotu podejmującego decyzję o utworzeniu w szkole szkoły ćwiczeń;
- b) określenie kryteriów oceny zasobów materialnych i kadrowych szkoły przystępującej do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń;
- c) określenie kryteriów diagnozy potrzeb nauczycieli, dyrektora i samej szkoły przystępującej do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń;
- d) opracowanie założeń szkoły ćwiczeń jako społeczności wzajemnie uczącej się, wyznaczenie celów i działań w ich osiągnięciu oraz osób odpowiedzialnych;
- e) określenie zakresu i metod wsparcia, doskonalenia kompetencyjnego nauczycieli, by mogli pełnić rolę ekspertów, liderów;
- f) określenie zasad i jakości wyposażenia materialnego pracowni szkoły ćwiczeń;
- g) opracowanie zestawu materiałów metodycznych oraz nagrań cyklu zajęć pokazowych;
- h) opracowanie zasad rekrutacji szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń;
- i) inne, jakie?.....

B. Na etapie działania szkoły ćwiczeń zgodnie z założeniami modelu:

- a) określenie kryteriów gotowości szkoły do otwarcia jej jako szkoły ćwiczeń;
- b) określenie zasad tworzenia społeczności wzajemnego uczenia się nauczycieli i studentów;
- c) uruchomienie platformy internetowej do kontaktów i współpracy nauczycieli oraz studentów;
- d) określenie metod i form doskonalenia nauczycieli ze szkół współpracujących;
- e) określenie metod i form kształcenia studentów;

- f) określenie roli i zadań instytucji wspierających szkołę ćwiczeń oraz zakresu ich odpowiedzialności;
- g) określenie harmonogramu działania szkoły ćwiczeń
- h) inne, jakie?.....

C. Na etapie ewaluacji jakości szkoły ćwiczeń:

- a) opracowanie procedury badania efektywności wdrożenia założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- b) opracowanie raportu z badania efektywności wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń;
- c) opracowanie kryteriów upowszechnienia wyników ewaluacji;
- d) opracowanie form i metod popularyzacji założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- e) inne, jakie?.....

Pytania do 6 badanych obszarów funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń

I. Procedura wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń lub szkołę współpracującą

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- b) użyteczne
- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) określenie podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o przystąpieniu szkoły do szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) określenie podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły, prowadzącą do ustalenia obszarów, w których szkoła może być szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może być szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie infrastruktury

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie programu, koncepcji pracy

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie kompetencji kadry pedagogicznej

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie kompetencji dyrektora

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) warunków, jakie musi spełniać szkoła w zakresie uzyskania formalnej zgody na przystąpienie do wdrażania modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

i) kolejności i czasu trwania poszczególnych etapów wdrażania modelu szkoły ćwiczeń w praktykę szkoły

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

II. Kryteria wyboru szkoły/szkół na szkołę ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- b) użyteczne
- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

a) doświadczenia i kompetencji kadry pedagogicznej szkoły

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) nowatorskich rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych (innowacyjne metody, formy, programy itp.) wypracowanych w szkole

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) upowszechniania i promowania działalności innowacyjnej przez szkołę

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) zaangażowania szkoły w realizację projektów i programów edukacyjnych

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) współpracy szkoły z instytucjami oświatowymi i sektora niepublicznego

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) bazy dydaktycznej i infrastruktury szkoły

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

III. Organizacja pracy szkoły ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- b) użyteczne
- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

a) funkcjonowania w szkole zespołu ds. rozwoju szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) zasad współpracy instytucji systemu wspomagania i uczelni w zakresie planowania, organizowania i ewaluowania działań podjętych przez szkołę ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) metod i form wzbogacania kompetencji nauczycieli szkoły ćwiczeń (trenerów)

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) metod i form doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) zasad działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) roli i zadań nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) roli i zadań nauczycieli szkół ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) roli i zadań nauczycieli ze szkół współpracujących w implementacji założeń modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

i) roli i zadań studentów we wdrażaniu założeń modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

j) infrastruktury niezbędnej do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

k) zasad wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

l) organizowania współpracy

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

m) respektowania zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

n) tworzenia klimatu sprzyjającego uczeniu się

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

o) wprowadzania innowacyjnych rozwiązań

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

p) sposobów kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

q) sposobów monitorowania działań i ewaluacji pracy w szkole ćwiczeń oraz szkołach współpracujących i uczelni

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

r) strategii zarządzania szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

IV. Współpraca placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń – od wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń do jej efektywnego funkcjonowania

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- b) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- c) użyteczne

- d) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- e) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- f) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) ogólnych zasad współpracy instytucji (placówki doskonalenia nauczycieli, biblioteki, poradnia psychologiczno-pedagogiczna) podczas otwierania i działania szkoły ćwiczeń oraz szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- b) zasad współpracy poszczególnych instytucji we wspomaganie szkoły przy wyborze obszarów przedmiotowych

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) zasad dotyczących współpracy instytucji ze szkołą ćwiczeń w przygotowaniu ofert doskonalenia dla nauczycieli i dyrektorów szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) zadań poszczególnych instytucji wobec szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) zakresu odpowiedzialności poszczególnych instytucji za wdrażanie modelu

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

f) form i metod współpracy szkoły z poszczególnymi instytucjami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

g) metod wsparcia działalności szkoły ćwiczeń przez poszczególne instytucje, jak: tutoring, mentoring, coaching, superwizja, collaborative learning

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

h) sposobów monitorowania współpracy poszczególnych instytucji ze szkołą

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

i) zasad i metod ewaluowania jakości współpracy instytucji ze szkołą

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

2. Proszę wskazać (x), wobec jakiej instytucji w Pani/Pana ocenie model szkoły ćwiczeń najlepiej określił powyższe kryteria współpracy ze szkołą ćwiczeń, a wobec jakiej najslabiej?

Typ instytucji	Najlepiej określone kryteria współpracy	Najsłabiej określone kryteria współpracy
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna		
Placówki doskonalenia nauczycieli		

Typ instytucji	Najlepiej określone kryteria współpracy	Najsłabiej określone kryteria współpracy
Uczelnia wyższa		
Biblioteka		

V. Rola szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- jasne i czytelne (zrozumiałe)
- użyteczne
- pozwalają na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- innowacyjne

w następujących zakresach:

- celów i obszarów współpracy uczelni ze szkołą ćwiczeń na poszczególnych etapach wdrażania modelu

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- zasad współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczących metod pracy w zakresie przygotowania zawodowego studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) zasad współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczących metod pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doskonalenia nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) sposobów wspierania szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie diagnozowania zasabów szkoły

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) roli uczelni w doksztalcaniu kadry szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) sposobów wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie wprowadzania zmian w organizacji i funkcjonowaniu pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) sposobów wspierania działalności szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie wprowadzania zmian w organizacji i funkcjonowaniu pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doksztalcania nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) roli uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

i) roli uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

j) opracowania materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

k) koordynowania sieci współpracy i samodoskonalenia nauczycieli i studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

l) roli uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

m) sposobów wspierania działalności szkoły przez uczelnie na etapie ewaluacji jakości wdrażania modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

VI. Wykorzystanie materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:
 - a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
 - b) użyteczne
 - c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
 - d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
 - e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) celów i sposobów wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) celów i sposobów wykorzystania materiałów w zakresie kształcenia studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) celów i sposobów wykorzystania materiałów w dokształcaniu nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) zasad upowszechniania, popularyzacji materiałów w środowisku

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) określenia adresatów-odbiorców-użytkowników materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) przygotowania merytorycznego i metodycznego nauczycieli do korzystania z materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

g) przygotowania zaplecza materialnego do korzystania z materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

h) bieżącej ewaluacji jakości wytworzonych materiałów w procesie ich implementacji/stosowania

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA NAUCZYCIELI ZE SZKÓŁ WSPÓŁPRACUJĄCYCH ZE SZKOŁĄ ĆWICZEŃ

Szanowni Państwo,

doceniając ogromny wkład i zaangażowanie Państwa w proces wdrażania modelu szkoły ćwiczeń, zwracam się z uprzejmą prośbą o podzielenie się swoimi opiniami i doświadczeniami poprzez wypełnienie niniejszego kwestionariusza. Składa się on głównie z pytań zamkniętych i jest dość obszerny, gdyż dotyczy sześciu następujących obszarów funkcjonalności modelu: (1) Procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń lub szkołę współpracującą; (2) Kryteriów wyboru szkoły na szkołę współpracującą ze szkołą ćwiczeń; (3) Organizacji pracy szkoły ćwiczeń; (4) Współpracy placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń; (5) Roli szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń; (6) Wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych.

Badanie ma charakter anonimowy, a jego wyniki posłużą do sporządzenia raportu, który jest integralnym elementem projektu. Każda odpowiedź ma ogromną wartość dla realizacji tego zadania, a Państwa doświadczenie pozwoli udoskonalić założenia modelu szkoły ćwiczeń, by stał się on jeszcze bardziej funkcjonalny dla procesu jego wdrażania. W związku z tym bardzo proszę o udzielenie rzetelnych i wyczerpujących odpowiedzi.

Wyrażam serdeczne podziękowania za cierpliwość i czas poświęcony na udział w badaniu.

W imieniu Zespołu Badawczego

Renata Michalak

Proszę wskazać właściwą odpowiedź znakiem x lub wpisać własną:

1. Jestem nauczycielem na poziomie kształcenia:

- klasy 1–3
- klasy 4–8
- inny.....

2. W szkole nauczam:

- języka angielskiego
- matematyki
- przyrody
- informatyki

- edukacji zintegrowanej
- czegoś innego, czego?.....

3. **W ramach projektu doskonaliałam/doskonalilem kompetencje z zakresu:**

- językowego
- matematycznego
- przyrodniczego
- informatycznego
- innego, jakiego?.....

Pytania wstępne:

1. Proszę zaznaczyć na skali stopień, w jakim były Panu/Pani znane założenia modelu szkoły ćwiczeń z chwilą podejmowania decyzji o współpracy ze szkołą ćwiczeń?

zupełnie nieznanne

1.....2.....3.....4.....5

w pełni znane

2. Czy wiedza Pani/Pana na temat modelu szkoły ćwiczeń wzbogacała się wraz z jego wdrażaniem we własną praktykę?
- a) tak, bardzo intensywnie;
 - b) tak, raczej intensywnie;
 - c) tak, ale powoli;
 - d) tak, ale bardzo wolno;
 - e) nie.
3. Jakich informacji potrzebowała Pani/Pan na starcie, by w większym stopniu świadomie zaangażować się w proces doskonalenia własnych kompetencji poprzez szkołę ćwiczeń?
- a) na temat celów i samej idei szkoły ćwiczeń;
 - b) na temat zadań, jakie spoczywają na poszczególnych podmiotach zaangażowanych w działalność szkoły ćwiczeń;
 - c) na temat form i metod kształcenia;
 - d) na temat czasu koniecznego do udziału w projekcie;
 - e) na temat form wsparcia, na różnych etapach doskonalenia kompetencji;
 - f) na temat podmiotów, jakie miały udzielać wsparcia na poszczególnych etapach doskonalenia;
 - g) na temat sposobów monitorowania i ewaluowania procesu doskonalenia;
 - h) na temat zmian, jakie miały dokonać się w organizacji pracy szkoły;
 - i) na temat korzyści, jakich mogli doświadczyć nauczyciele;
 - j) na temat korzyści, jakich mogli doświadczyć uczniowie;
 - k) na temat korzyści dla organizacji pracy szkoły;
 - l) na temat korzyści dla infrastruktury szkoły;

m) żadnych, wszystko było dla mnie jasne;

n) innych, jakich?.....

4. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan założenia modelu szkoły ćwiczeń?

mało atrakcyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo atrakcyjne
mało innowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
nieadekwatne do potrzeb szkoły	1.....2.....3.....4.....5	bardzo atrakcyjne
mało uniwersalne	1.....2.....3.....4.....5	w pełni uniwersalne
mało użyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

5. Proszę wskazać na skali, jak ocenia Pani/Pan funkcje, jakie spełnił model szkoły ćwiczeń w procesie wdrażania jego założeń w praktykę edukacyjną Pani/Pana i samej szkoły?

a) funkcję kształcącą, która polega na celowym prezentowaniu działań edukacyjnych, zmierzających do kreowania zróżnicowanego środowiska aktywnego uczenia się uczniów poprzez wybór innowacyjnych strategii, form i metod kształcenia. Ponadto na stymulowaniu i angażowaniu nauczycieli i studentów do tworzenia społeczności uczącej się, dążącej do permanentnego rozwijania osobistych kompetencji zawodowych

bardzo nisko	1.....2.....3.....4.....5	bardzo wysoko
--------------	---------------------------	---------------

b) funkcję promującą, która realizuje się w działaniach popularyzujących i upowszechniających innowacyjne rozwiązania, przedsięwzięcia, wytwory szeroko rozumianego środowiska szkolnego, zmierzające do maksymalizacji potencjału rozwojowego i uczniów i nauczycieli

bardzo nisko	1.....2.....3.....4.....5	bardzo wysoko
--------------	---------------------------	---------------

- c) **funkcję integrującą**, która wyraża się w koordynacji i scalaniu zasobów (wiedzy, kompetencji i działań) instytucji powołanych do wspierania pracy szkoły oraz nauczycieli i studentów.

bardzo nisko	1.....2.....3.....4.....5	bardzo wysoko
--------------	---------------------------	---------------

6. Proszę wskazać, na jakim etapie w Pani/Pana ocenie model szkoły spełnił najlepiej powyższe funkcje, a na jakim najslabiej?

Etap wdrażania modelu szkoły ćwiczeń	Funkcja kształcąca	Funkcja promująca	Funkcja integrująca	Funkcja kształcąca	Funkcja promująca	Funkcja integrująca
	Najlepiej			Najslabiej		
Przygotowanie szkoły ćwiczeń (diagnoza zasobów, szkolenie kadry, rekrutacja szkół współpracujących itd.)						
Funkcjonowanie szkoły ćwiczeń (organizowanie sieci współpracy, lekcji pokazowych, seminariów itd.)						
Ewaluacja szkoły ćwiczeń (badanie jakości wdrożenia założeń modelu szkoły ćwiczeń)						

7. W jakim stopniu udział w projekcie wzbogacił Pani/Pana kompetencje metodyczne w zakresie:

- a) umiejętności rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych:

bardzo wysokim	1.....2.....3.....4.....5	bardzo niskim
----------------	---------------------------	---------------

- b) umiejętności motywowania uczniów, rozbudzania ich ciekawości poznawczej

bardzo wysokim	1.....2.....3.....4.....5	bardzo niskim
----------------	---------------------------	---------------

- c) umiejętności tworzenia i wykorzystywania zróżnicowanych środków dydaktycznych, także IT w pracy z uczniami:

bardzo wysokim	1.....2.....3.....4.....5	bardzo niskim
----------------	---------------------------	---------------

d) umiejętności tworzenia sytuacji zadaniowych, sprzyjających aktywnemu i samodzielnemu poszukiwaniu i odkrywaniu wiedzy przez uczniów:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

e) umiejętności korzystania z metod badawczych, jak obserwacja, eksperyment

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

f) umiejętności organizacji procesu edukacyjnego użytecznego dla ucznia, wspierającego jego rozumienie zjawisk zachodzących w otaczającym świecie:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

g) umiejętności organizowania zajęć poza budynkiem szkolnym:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

h) umiejętności indywidualizacji procesu kształcenia:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

i) umiejętności zarządzania procesami grupowymi w klasie:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

j) umiejętności wspierającego oceniania uczniów:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

k) umiejętności ewaluowania procesu kształcenia:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

8. Jak ocenia Pani/Pan efektywność modelu szkoły ćwiczeń w zakresie:

- a) dostępności internetowej sieci współpracy między nauczycielami zaangażowanymi w realizację projektu:

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

- b) jakości wsparcia uzyskiwanego od nauczycieli trenerów :

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

- c) wymiany doświadczeń między nauczycielami ze szkół współpracujących w realizacji projektu:

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

- d) użyteczności uzyskiwanego wsparcia ze strony PDN, BP i PPP, dla realizacji zadań wynikających z projektu:

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

9. Jak ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla budowania wspólnoty wzajemnego uczenia się uczniów, nauczycieli i studentów?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

10. Proszę zaznaczyć na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń motywowały Pana/Panią do działania w następujących zakresach?

- a) własnego uczenia się, pogłębiania swoich kompetencji

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

- b) dzielenia się z innymi własną wiedzą, doświadczeniem

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

c) dzielenia się własnymi pomysłami i rozwiązaniami metodycznymi

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

d) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia uczniów

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

e) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia studentów

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

f) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia innych nauczycieli

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

g) aktywnego udziału w zmianie/modyfikacji jakości funkcjonowania szkoły

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

h) ponoszenia odpowiedzialności za kierunek i jakość zmian w zakresie funkcjonowania szkoły

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

11. Czy uważa Pani/Pan, że niektóre założenia modelu szkoły ćwiczeń należało by zmodyfikować, udoskonalic by były one bardziej precyzyjne i użyteczne na różnych etapach jego wdrażania?

Tak Nie Nie wiem

Jeśli tak, to jakie zmiany proponuje Pani/Pan wprowadzić by udoskonalic model na poszczególnych etapach jego wdrażania:

**A. Na etapie przygotowania szkoły do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń/
szkoły współpracującej:**

- a) precyzyjne określenie podmiotu podejmującego decyzję o utworzeniu w szkole szkoły ćwiczeń;
- b) określenie kryteriów oceny zasobów materialnych i kadrowych szkoły przystępującej do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń;
- c) określenie kryteriów diagnozy potrzeb nauczycieli, dyrektora i samej szkoły przystępującej do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń;
- d) opracowanie założeń szkoły ćwiczeń jako społeczności wzajemnie uczącej się, wyznaczenie celów i działań w ich osiągnięciu oraz osób odpowiedzialnych;
- e) określenie zakresu i metod wsparcia, doskonalenia kompetencyjnego nauczycieli by mogli pełnić rolę ekspertów, liderów;
- f) określenie zasad i jakości wyposażenia materialnego pracowni szkoły ćwiczeń;
- g) opracowanie zestawu materiałów metodycznych oraz nagrań cyklu zajęć pokazowych;
- h) opracowanie zasad rekrutacji szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń;
- i) inne, jakie?.....

B. Na etapie działania szkoły ćwiczeń zgodnie z założeniami modelu:

- a) określenie kryteriów gotowości szkoły do współpracy ze szkołą ćwiczeń;
- b) określenie zasad tworzenia społeczności wzajemnego uczenia się nauczycieli i studentów;
- c) uruchomienie platformy internetowej do kontaktów i współpracy nauczycieli oraz studentów;
- d) określenie metod i form doskonalenia nauczycieli ze szkół współpracujących;
- e) określenie metod i form kształcenia studentów;
- f) określenie roli i zadań instytucji wspierających szkołę oraz zakresu ich odpowiedzialności;
- g) określenie harmonogramu działania szkoły ćwiczeń;
- h) inne, jakie?.....

C. Na etapie ewaluacji jakości szkoły ćwiczeń/szkół współpracujących:

- a) opracowanie procedury badania efektywności wdrożenia założeń modelu szkół ćwiczeń;
- b) opracowanie raportu z badania efektywności wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń;
- c) opracowanie kryteriów upowszechnienie wyników ewaluacji;
- d) opracowanie form i metod popularyzacji założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- e) inne, jakie?.....

Pytania do 6 badanych obszarów funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń

I. Procedura wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń lub szkołę współpracującą

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- jasne i czytelne (zrozumiałe)
- użyteczne
- pozwały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- innowacyjne

w następujących zakresach:

- określenie podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o przystąpieniu szkoły do współpracy ze szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- określenie podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły i nauczycieli, prowadząca do ustalenia obszarów, w których szkoła może współpracować ze szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

- c) celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli, prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może współpracować ze szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

- d) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie infrastruktury

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

e) warunków merytorycznych, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie programu, koncepcji pracy

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie kompetencji nauczycieli – kadry pedagogicznej

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do współpracy ze szkołą ćwiczeń w zakresie kompetencji dyrektora

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) kolejności i czasu trwania poszczególnych etapów współpracy szkoły ze szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

II. Kryteria wyboru Pani/Pana szkoły na szkołę współpracującą ze szkołą ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- b) użyteczne
- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) doświadczenia i kompetencji, jakie posiada kadra pedagogiczna (nauczyciele i dyrektor) szkoły w zakresie innowacyjnego kształcenia uczniów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) potrzeb nauczycieli Pani/Pana szkoły w zakresie nowatorskich rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych (innowacyjne metody, formy, programy itp.)

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) gotowości nauczycieli i szkoły na wdrażanie i promowanie działalności innowacyjnej

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo adekwatne

nieinnowacyjne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo innowacyjne

d) niezbędnej bazy dydaktycznej i infrastruktury szkoły

nieczytelne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo czytelne

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

nieelastyczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo elastyczne

nieadekwatne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo adekwatne

nieinnowacyjne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo innowacyjne

III. Organizacja pracy szkoły ćwiczeń, z jaką współpracowała Pani/Pana szkoła

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- b) użyteczne
- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) metod i form doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo czytelne

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) zasad działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) roli i zadań nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) roli i zadań nauczycieli ze szkół współpracujących w implementacji założeń modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) infrastruktury niezbędnej do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) zakresu wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) organizowania współpracy

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) respektowania zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

i) tworzenia klimatu sprzyjającego uczeniu się

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

j) wprowadzania innowacyjnych rozwiązań

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

k) sposobów kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

l) sposobów monitorowania działań i ewaluacji zmian w pracy szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

m) strategii zarządzania szkołą

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

IV. Współpraca placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:
 - a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
 - b) użyteczne
 - c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
 - d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
 - e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) ogólnych zasad współpracy instytucji (placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psycho-pedagogicznych i bibliotek) w planowaniu i organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- b) roli poszczególnych instytucji przy wyborze obszarów przedmiotowych, w których nauczyciele i dyrektorzy mają potrzebę rozwoju swych kompetencji

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- c) roli instytucji w opracowaniu lub wyborze form i metod monitorowania jakości współpracy szkoły ze szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

2. Proszę wskazać (x), wobec jakiej instytucji w Pani/Pana ocenie model szkoły ćwiczeń najlepiej określił powyższe kryteria współpracy ze szkołą ćwiczeń, a wobec jakiej najsłabiej?

Typ instytucji	Najlepiej określone kryteria współpracy	Najsłabiej określone kryteria współpracy
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna		
Placówki doskonalenia nauczycieli		
Uczelnia wyższa		
Biblioteka		

V. Rola szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:
- jasne i czytelne (zrozumiałe)
 - użyteczne
 - pozwalają na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
 - adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
 - innowacyjne

w następujących zakresach:

- zasad współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczących form i metod doskonalenia nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) sposobów, w jakich uczelnie powinny wspierać szkoły ćwiczeń w organizacji innowacyjnej pracy w zakresie dokształcania nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) roli uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

d) roli uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

e) roli uczelni w opracowywaniu materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

f) roli uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

VI. Wykorzystanie materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- b) użyteczne
- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) celów i sposobów wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

a) celów i sposobów wykorzystania materiałów w doszkąłaniu nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) zasad upowszechniania, popularyzacji materiałów w środowisku

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) określenia adresatów-odbiorców-użytkowników materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

d) przygotowania merytorycznego i metodycznego nauczycieli do korzystania z materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

e) przygotowania zaplecza materialnego do korzystania z wytworzonych materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

f) bieżącej ewaluacji jakości materiałów w procesie ich implementacji

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA PRZEDSTAWICIELI UCZELNI WYŻSZYCH WSPÓŁPRACUJĄCYCH ZE SZKOŁĄ ĆWICZEŃ

Szanowni Państwo,

integralnym elementem procesu wdrażania modelu szkoły ćwiczeń jest jego ewaluacja. W związku z tym zwracam się z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii i ocen dotyczących funkcjonalności modelu dla implementacji jego założeń w zakresie: (1) Procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń i szkołę współpracującą; (2) Kryteriów wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń i szkołę współpracującą; (3) Organizacji pracy szkoły ćwiczeń; (4) Współpracy placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń; (5) Roli szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń; (6) Wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych.

Pragnę podkreślić, że udział w badaniu jest dobrowolny i anonimowy. Każda informacja od Państwa, dotycząca pytań zawartych w niniejszym kwestionariuszu, ma ogromną wartość dla realizacji celów badań. Bardzo proszę o udzielenie rzetelnych i wyczerpujących odpowiedzi.

Wyrażam serdeczne podziękowania za cierpliwość i czas poświęcony na udział w badaniu.

W imieniu Zespołu Badawczego
Renata Michalak

Proszę wpisać właściwą odpowiedź:

Współpracowałam/em ze szkołą ćwiczeń:

Proszę podać nazwę i usytuowanie szkoły:.....
.....

Pytania wstępne:

1. Proszę zaznaczyć na skali stopień, w jakim były Panu/Pani znane założenia modelu szkoły ćwiczeń z chwilą podejmowania decyzji o współpracy?

zupełnie nieznane

1.....2.....3.....4.....5

w pełni znane

2. Jakich informacji potrzebowała Pani/Pan na starcie, by w większym stopniu świadomie zaangażować się we współpracę w procesie wdrażania modelu szkoły ćwiczeń?
- na temat celów i samej idei szkoły ćwiczeń;
 - na temat kryteriów, jakie musi spełnić szkoła ubiegająca się o status szkoły ćwiczeń;
 - na temat oczekiwań, zadań, jakie musi spełnić placówka wspierająca szkołę ćwiczeń;
 - na temat podmiotów odpowiedzialnych za diagnozę zasobów szkoły;
 - na temat form i metod wsparcia szkoły ćwiczeń;
 - na temat form i metod doskonalenia kadry pedagogicznej, studentów;
 - na temat czasu współpracy ze szkołą ćwiczeń;
 - na temat wszystkich podmiotów, jakie miały udzielać wsparcia na poszczególnych etapach wdrażania modelu;
 - na temat sposobów monitorowania i ewaluacji wdrażania modelu;
 - na temat zmian, jakie miały dokonać się w organizacji pracy szkoły;
 - na temat korzyści, jakich mogli doświadczyć nauczyciele;
 - na temat korzyści, jakich mogli doświadczyć uczniowie;
 - na temat korzyści dla organizacji procesu edukacyjnego w szkole;
 - na temat korzyści dla infrastruktury szkoły;
 - żadnych, wszystko było dla mnie jasne;
 - innych, jakich?.....
3. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan założenia modelu szkoły ćwiczeń?

mało atrakcyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo atrakcyjne
mało innowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
nieadekwatne do potrzeb szkoły	1.....2.....3.....4.....5	w pełni adekwatne
mało uniwersalne	1.....2.....3.....4.....5	w pełni uniwersalne
mało użyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

4. Proszę wskazać na skali, jak ocenia Pani/Pan funkcje, jakie spełnił model szkoły ćwiczeń w procesie wdrażania jego założeń w praktykę edukacyjną szkoły?
- a) funkcję kształcącą**, która polega na celowym prezentowaniu działań edukacyjnych, zmierzających do kreowania zróżnicowanego środowiska aktywnego uczenia się uczniów poprzez wybór innowacyjnych strategii, form i metod

kształcenia. Ponadto na stymulowaniu i angażowaniu nauczycieli i studentów do tworzenia społeczności uczącej się, dążącej do permanentnego rozwijania osobistych kompetencji zawodowych

bardzo nisko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo wysoko

b) funkcję promującą, która realizuje się w działaniach popularyzujących i upowszechniających innowacyjne rozwiązania, przedsięwzięcia, wytwory szeroko rozumianego środowiska szkolnego, zmierzające do maksymalizacji potencjału rozwojowego i uczniów i nauczycieli

bardzo nisko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo wysoko

c) funkcję integrującą, która wyraża się w koordynacji i scalaniu zasobów (wiedzy, kompetencji i działań) instytucji powołanych do wspierania pracy szkoły oraz nauczycieli i studentów.

bardzo nisko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo wysoko

5. Proszę wskazać, na jakim etapie w Pani/Pana ocenie model szkoły spełnił najlepiej powyższe funkcje, a na jakim najslabiej?

Etap wdrażania modelu szkoły ćwiczeń	Funkcja kształcąca	Funkcja promująca	Funkcja integrująca	Funkcja kształcąca	Funkcja promująca	Funkcja integrująca
	Funkcje			Funkcje		
	Najlepiej			Najsłabiej		
Przygotowanie szkoły ćwiczeń (diagnoza zasobów, szkolenie kadry, rekrutacja szkół współpracujących itd.)						
Funkcjonowanie szkoły ćwiczeń (organizowanie sieci współpracy, lekcji pokazowych, seminariów itd.)						
Ewaluacja szkoły ćwiczeń (badanie jakości wdrożenia założeń modelu szkoły ćwiczeń)						

6. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla wdrażania zmian w sposób funkcjonowania szkoły?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

7. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla wdrażania zmian w praktykę edukacyjną nauczycieli?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

8. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla określenia zasad współpracy szkoły ćwiczeń z instytucjami wspierającymi, jak PDN, PPP czy BP?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

9. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla określania zasad współpracy szkoły ćwiczeń z uczelniami wyższymi?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

10. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla monitorowania zmian w jakości funkcjonowania szkoły ćwiczeń?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

11. Jak ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla budowania wspólnoty wzajemnego uczenia się uczniów, nauczycieli i studentów?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

12. Proszę zaznaczyć na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń motywowały Pana/Panią do działania w następujących zakresach?

a) własnego uczenia się, pogłębiania swoich kompetencji

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

b) dzielenia się z innymi własną wiedzą, doświadczeniem

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

c) dzielenia się własnymi pomysłami i rozwiązaniami metodycznymi

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

d) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia uczniów

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

e) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia studentów

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

f) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia nauczycieli

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

g) aktywnego udziału w zmianie/modyfikacji jakości funkcjonowania szkoły

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

h) ponoszenia odpowiedzialności za kierunek i jakość zmian w zakresie funkcjonowania szkoły

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

13. Czy uważa Pani/Pan, że niektóre założenia modelu szkoły ćwiczeń należałoby zmodyfikować, udoskonalić by były one bardziej precyzyjne i użyteczne na różnych etapach jego wdrażania?

Tak Nie Nie wiem

Jeśli tak, to jakie zmiany proponuje Pani/Pan wprowadzić by udoskonalić model na poszczególnych etapach jego wdrażania:

A. Na etapie przygotowania szkoły do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń:

- a) precyzyjne określenie podmiotu podejmującego decyzję o utworzeniu w szkole szkoły ćwiczeń;
- b) określenie kryteriów oceny zasobów materialnych i kadrowych szkoły przystępującej do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń;
- c) określenie kryteriów diagnozy potrzeb nauczycieli, dyrektora i samej szkoły przystępującej do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń;
- d) opracowanie założeń szkoły ćwiczeń jako społeczności wzajemnie uczącej się, wyznaczenie celów i działań w ich osiągnięciu oraz osób odpowiedzialnych;
- e) określenie zakresu i metod wsparcia, doskonalenia kompetencyjnego nauczycieli by mogli pełnić rolę ekspertów, liderów;
- f) określenie zasad i jakości doposażenia materialnego pracowni szkoły ćwiczeń;
- g) opracowanie zestawu materiałów metodycznych oraz nagrań cyklu zajęć pokazowych;
- h) opracowanie zasad rekrutacji szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń;
- i) inne, jakie?.....

B. Na etapie działania szkoły ćwiczeń zgodnie z założeniami modelu:

- a) określenie kryteriów gotowości szkoły do otwarcia jej jako szkoły ćwiczeń;
- b) określenie zasad tworzenia społeczności wzajemnego uczenia się nauczycieli i studentów;
- c) uruchomienie platformy internetowej do kontaktów i współpracy nauczycieli oraz studentów;
- d) określenie metod i form doskonalenia nauczycieli ze szkół współpracujących;
- e) określenie metod i form kształcenia studentów;
- f) określenie roli i zadań instytucji wspierających szkołę ćwiczeń oraz zakresu ich odpowiedzialności;
- g) określenie harmonogramu działania szkoły ćwiczeń;
- h) inne, jakie?.....

C. Na etapie ewaluacji jakości szkoły ćwiczeń:

- a) opracowanie procedury badania efektywności wdrożenia założeń modelu szkoły ćwiczeń;

- b) opracowanie raportu z badania efektywności wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń;
- c) opracowanie kryteriów upowszechnienie wyników ewaluacji;
- d) opracowanie form i metod popularyzacji założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- e) inne, jakie?.....

Pytania do 6 badanych obszarów funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń

I. Procedura wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- b) użyteczne
- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) określenie podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o wdrożeniu w szkole modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- b) określenie podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły i nauczycieli prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) określenie celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie infrastruktury

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

e) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie programu, koncepcji pracy

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

f) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie kompetencji kadry pedagogicznej

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

g) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie kompetencji dyrektora

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) kolejności i czasu trwania poszczególnych etapów wdrażania modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

II. Kryteria wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- b) użyteczne
- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) doświadczenia i kompetencji kadry pedagogicznej szkoły

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) nowatorskich rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych (innowacyjne metody, formy, programy itp.) wypracowanych w szkole

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) upowszechniania i promowania działalności innowacyjnej przez szkołę

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

d) zaangażowania szkoły w realizację projektów i programów edukacyjnych

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

e) współpracy szkoły z instytucjami oświatowymi i sektora niepublicznego

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

f) bazy dydaktycznej i infrastruktury szkoły

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) kompetencji i stylu zarządzania szkołą przez dyrektora

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

III. Organizacja pracy szkoły ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:
 - a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
 - b) użyteczne
 - c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
 - d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
 - e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) funkcjonowania w szkole zespołu ds. rozwoju szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) zasad współpracy instytucji systemu wspomaganie i uczelni w zakresie planowania, organizowania i ewaluowania działań podjętych przez szkołę ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) metod i form wzbogacania kompetencji nauczycieli szkoły ćwiczeń (trenerów)

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) metod i form doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) zasad działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) roli i zadań nauczycieli szkół ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

g) roli i zadań studentów we wdrażaniu założeń modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

h) infrastruktury niezbędnej do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

i) zasad wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

j) organizowania współpracy

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

k) respektowania zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

l) tworzenia klimatu sprzyjającego uczeniu się

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

m) wprowadzania innowacyjnych rozwiązań

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

n) sposobów kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

o) sposobów monitorowania działań i ewaluacji pracy w szkole ćwiczeń oraz szkołach współpracujących i uczelni

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

p) strategii zarządzania szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

IV. Współpraca placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- b) użyteczne

- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) ogólnych zasad współpracy instytucji (placówki doskonalenia nauczycieli, biblioteki, poradnia psycho-pedagogiczna) podczas otwierania i działania szkoły ćwiczeń oraz szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- b) zasad współpracy poszczególnych instytucji we wspomaganii szkoły przy wyborze obszarów przedmiotowych

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) zasad dotyczących współpracy instytucji ze szkołą ćwiczeń w przygotowaniu ofert doskonalenia dla nauczycieli i dyrektorów szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących, a także studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) odrębności zadań poszczególnych instytucji wobec szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) zakresu odpowiedzialności poszczególnych instytucji za wdrażanie modelu

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

f) form i metod współpracy szkoły z poszczególnymi instytucjami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

g) metod wsparcia działalności szkoły ćwiczeń przez poszczególne instytucje, jak: tutoring, mentoring, coaching, superwizja, collaborative learning

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

h) sposobów monitorowania współpracy poszczególnych instytucji ze szkołą

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

i) zasad i metod ewaluowania jakości współpracy instytucji ze szkołą

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

2. Proszę wskazać (x), wobec jakiej instytucji w Pani/Pana ocenie model szkoły ćwiczeń najlepiej określił powyższe kryteria współpracy ze szkołą ćwiczeń, a wobec jakiej najslabiej?

Typ instytucji	Najlepiej określone kryteria współpracy	Najsłabiej określone kryteria współpracy
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna		
Placówki doskonalenia nauczycieli		
Uczelnia wyższa		
Biblioteka		

V. Rola szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- jasne i czytelne (zrozumiałe)
- użyteczne
- pozwalają na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- innowacyjne

w następujących zakresach:

- celów i obszarów współpracy uczelni ze szkołą ćwiczeń na poszczególnych etapach wdrażania modelu

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- zasad współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczących metod pracy w zakresie przygotowania zawodowego studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

c) zasad współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczących metod pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doskonalenia nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

d) sposobów wspierania szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie diagnozowania zasobów szkoły

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

e) roli uczelni w doształcaniu kadry szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) roli uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) roli uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) opracowania materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

i) koordynowania sieci współpracy i samodoskonalenia nauczycieli i studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

j) roli uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

k) sposobów wspierania działalności szkoły przez uczelnie na etapie ewaluacji jakości wdrażania modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

VI. Wykorzystanie materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:
 - a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
 - b) użyteczne
 - c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
 - d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
 - e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) roli i zadań poszczególnych instytucji wspierających szkołę ćwiczeń w procesie tworzenia materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) celów i sposobów wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) celów i sposobów wykorzystania materiałów w zakresie kształcenia studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) celów i sposobów wykorzystania materiałów w doszkąłaniu nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) zasad upowszechniania, popularyzacji materiałów w środowisku

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) określenia adresatów-odbiorców-użytkowników materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

g) przygotowania merytorycznego i metodycznego nauczycieli do korzystania z materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

h) przygotowania zaplecza materialnego do korzystania z materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

i) bieżącej ewaluacji jakości wytworzonych materiałów w procesie ich implementacji/stosowania

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA PODMIOTÓW WSPIERAJĄCYCH WDRAŻANIE MODELU SZKOŁY ĆWICZEŃ

Szanowni Państwo,

integralnym elementem procesu wdrażania modelu szkoły ćwiczeń jest jego ewaluacja. W związku z tym zwracam się z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii, ocen dotyczących funkcjonalności modelu dla implementacji jego założeń w zakresie: (1) Procedury wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń i szkołę współpracującą; (2) Kryteriów wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń i szkołę współpracującą; (3) Organizacji pracy szkoły ćwiczeń; (4) Współpracy placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń; (5) Roli szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń; (6) Wykorzystania materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych.

Pragnę podkreślić, że udział w badaniu jest dobrowolny i anonimowy. Każda informacja od Państwa, dotycząca pytań zawartych w niniejszym kwestionariuszu, ma ogromną wartość dla realizacji celów badania. Bardzo proszę o udzielenie rzetelnych i wyczerpujących odpowiedzi.

Wyrażam serdeczne podziękowania za cierpliwość i czas poświęcony na udział w badaniu.

W imieniu Zespołu Badawczego

Renata Michalak

Proszę wskazać właściwą odpowiedź znakiem x lub wpisać własną:

1. Jestem pracownikiem:

- placówki doskonalenia nauczycieli
- poradni psychologiczno-pedagogicznej
- biblioteki pedagogicznej
- innym, proszę podać miejsce pracy:.....

2. Współpracowałam/łem ze szkołą ćwiczeń:

Proszę podać nazwę i usytuowanie szkoły:.....
.....

Pytania wstępne:

1. Proszę zaznaczyć na skali stopień, w jakim były Panu/Pani znane założenia modelu szkoły ćwiczeń z chwilą podejmowania decyzji o współpracy?

zupełnie nieznane

1.....2.....3.....4.....5

w pełni znane

2. Jakich informacji potrzebowała Pani/Pan na starcie, by w większym stopniu świadomie zaangażować się we współpracę w procesie wdrażania modelu szkoły ćwiczeń?

- na temat celów i samej idei szkoły ćwiczeń;
- na temat kryteriów, jakie musi spełnić szkoła ubiegająca się o status szkoły ćwiczeń;
- na temat oczekiwań, zadań, jakie musi spełnić placówka wspierająca szkołę ćwiczeń;
- na temat podmiotów odpowiedzialnych za diagnozę zasobów szkoły;
- na temat form i metod wsparcia szkoły ćwiczeń;
- na temat form i metod doskonalenia kadry pedagogicznej, studentów;
- na temat czasu współpracy ze szkołą ćwiczeń;
- na temat wszystkich podmiotów, jakie miały udzielać wsparcia na poszczególnych etapach wdrażania modelu;
- na temat sposobów monitorowania i ewaluacji wdrażania modelu;
- na temat zmian, jakie miały dokonać się w organizacji pracy szkoły;
- na temat korzyści, jakich mogli doświadczyć nauczyciele;
- na temat korzyści, jakich mogli doświadczyć uczniowie;
- na temat korzyści dla organizacji procesu edukacyjnego w szkole;
- na temat korzyści dla infrastruktury szkoły;
- żadnych, wszystko było dla mnie jasne;
- innych, jakich?.....

3. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan założenia modelu szkoły ćwiczeń?

mało atrakcyjne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo atrakcyjne

mało innowacyjne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo innowacyjne

nieadekwatne do potrzeb
szkoły

1.....2.....3.....4.....5

bardzo adekwatne

mało uniwersalne

1.....2.....3.....4.....5

w pełni uniwersalne

mało użyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

4. Proszę wskazać na skali, jak ocenia Pani/Pan funkcje, jakie spełnił model szkoły ćwiczeń w procesie wdrażania jego założeń w praktykę edukacyjną szkoły?

a) funkcję kształcącą, która polega na celowym prezentowaniu działań edukacyjnych, zmierzających do kreowania zróżnicowanego środowiska aktywnego uczenia się uczniów poprzez wybór innowacyjnych strategii, form i metod kształcenia. Ponadto, na stymulowaniu i angażowaniu nauczycieli i studentów do tworzenia społeczności uczącej się, dążącej do permanentnego rozwijania osobistych kompetencji zawodowych

bardzo nisko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo wysoko

b) funkcję promującą, która realizuje się w działaniach popularyzujących i upowszechniających innowacyjne rozwiązania, przedsięwzięcia, wytwory szeroko rozumianego środowiska szkolnego, zmierzające do maksymalizacji potencjału rozwojowego i uczniów i nauczycieli

bardzo nisko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo wysoko

c) funkcję integrującą, która wyraża się w koordynacji i scalaniu zasobów (wiedzy, kompetencji i działań) instytucji powołanych do wspierania pracy szkoły oraz nauczycieli i studentów.

bardzo nisko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo wysoko

5. Proszę wskazać, na jakim etapie w Pani/Pana ocenie model szkoły spełnił najlepiej powyższe funkcje, a na jakim najslabiej?

Etap wdrażania modelu szkoły ćwiczeń Funkcje	Funkcja kształcąca	Funkcja promująca	Funkcja integrująca	Funkcja kształcąca	Funkcja promująca	Funkcja integrująca
	Najlepiej			Najsłabiej		
Przygotowanie szkoły ćwiczeń (diagnoza zasobów, szkolenie kadry, rekrutacja szkół współpracujących itd.)						

Etap wdrażania modelu szkoły ćwiczeń	Funkcja kształcąca	Funkcja promująca	Funkcja integrująca	Funkcja kształcąca	Funkcja promująca	Funkcja integrująca
	Najlepiej			Najsłabiej		
Funkcje						
Funkcjonowanie szkoły ćwiczeń (organizowanie sieci współpracy, lekcji pokazowych, seminariów itd.)						
Ewaluacja szkoły ćwiczeń (badanie jakości wdrożenia założeń modelu szkoły ćwiczeń)						

6. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan wartość treści (ich innowacyjność, atrakcyjność, przydatność) zawartych w modelu szkoły ćwiczeń dla jego wdrażania w praktykę szkoły?

bardzo nisko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo wysoko

7. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla wdrażania zmian w sposób funkcjonowania szkoły?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

8. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla wdrażania zmian w praktykę edukacyjną nauczycieli?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

9. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan funkcjonalność modelu szkoły ćwiczeń dla wdrażania zmian w organizację kształcenia szkoły?

niefunkcyjalny

1.....2.....3.....4.....5

bardzo funkcjonalny

10. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla określenia zasad współpracy szkoły ćwiczeń i szkół współpracujących?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

11. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla określenia zasad współpracy szkoły ćwiczeń z instytucjami wspierającymi, jak PDN, PPP czy BP?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

12. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla określania zasad współpracy szkoły ćwiczeń z uczelniami wyższymi?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

13. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla monitorowania zmian w jakości funkcjonowania szkoły ćwiczeń?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

14. Jak ocenia Pani/Pan użyteczność modelu szkoły ćwiczeń dla budowania wspólnoty wzajemnego uczenia się uczniów, nauczycieli i studentów?

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

15. Proszę zaznaczyć na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń motywowały Pana/Panią do działania w następujących zakresach?

a) własnego uczenia się, pogłębiania swoich kompetencji

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

b) dzielenia się z innymi własną wiedzą, doświadczeniem

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

c) dzielenia się własnymi pomysłami i rozwiązaniami metodycznymi

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

d) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia uczniów

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

e) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia studentów

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

f) współpracy w zakresie planowania i organizowania procesu innowacyjnego kształcenia innych nauczycieli

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

g) aktywnego udziału w zmianie/modyfikacji jakości funkcjonowania szkoły

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

h) ponoszenia odpowiedzialności za kierunek i jakość zmian w zakresie funkcjonowania szkoły

nie motywowały

1.....2.....3.....4.....5

bardzo motywowały

16. Czy uważa Pani/Pan, że niektóre założenia modelu szkoły ćwiczeń należałoby zmodyfikować, udoskonalić by były one bardziej precyzyjne i użyteczne na różnych etapach jego wdrażania?

Tak Nie Nie wiem

Jeśli tak, to jakie zmiany proponuje Pani/Pan wprowadzić by udoskonalić model na poszczególnych etapach jego wdrażania:

A. Na etapie przygotowania szkoły do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń:

- precyzyjne określenie podmiotu podejmującego decyzję o utworzeniu w szkole szkoły ćwiczeń;
- określenie kryteriów oceny zasobów materialnych i kadrowych szkoły przystępującej do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń;

- c) określenie kryteriów diagnozy potrzeb nauczycieli, dyrektora i samej szkoły przystępującej do pełnienia funkcji szkoły ćwiczeń;
- d) opracowanie założeń szkoły ćwiczeń jako społeczności wzajemnie uczącej się, wyznaczenie celów i działań w ich osiągnięciu oraz osób odpowiedzialnych;
- e) określenie zakresu i metod wsparcia, doskonalenia kompetencyjnego nauczycieli by mogli pełnić rolę ekspertów, liderów;
- f) określenie zasad i jakości doposażenia materialnego pracowni szkoły ćwiczeń;
- g) opracowanie zestawu materiałów metodycznych oraz nagrań cyklu zajęć pokazowych;
- h) opracowanie zasad rekrutacji szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń;
- i) inne, jakie?.....

B. Na etapie działania szkoły ćwiczeń zgodnie z założeniami modelu:

- a) określenie kryteriów gotowości szkoły do otwarcia jej jako szkoły ćwiczeń;
- b) określenie zasad tworzenia społeczności wzajemnego uczenia się nauczycieli i studentów;
- c) uruchomienie platformy internetowej do kontaktów i współpracy nauczycieli oraz studentów;
- d) określenie metod i form doskonalenia nauczycieli ze szkół współpracujących;
- e) określenie metod i form kształcenia studentów;
- f) określenie roli i zadań instytucji wspierających szkołę ćwiczeń oraz zakresu ich odpowiedzialności;
- g) określenie harmonogramu działania szkoły ćwiczeń;
- h) inne, jakie?.....

C. Na etapie ewaluacji jakości szkoły ćwiczeń:

- a) opracowanie procedury badania efektywności wdrożenia założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- b) opracowanie raportu z badania efektywności wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń;
- c) opracowanie kryteriów upowszechnienie wyników ewaluacji;
- d) opracowanie form i metod popularyzacji założeń modelu szkoły ćwiczeń;
- e) inne, jakie?.....

Pytania do 6 badanych obszarów funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń

I. Procedura wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:
 - a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
 - b) użyteczne

- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) określenie podmiotu odpowiedzialnego za podjęcie decyzji o wdrożeniu w szkole modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- b) określenie podmiotu odpowiedzialnego za diagnozę zasobów i potrzeb szkoły i nauczycieli prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) określenie celów i metod diagnozy zasobów i potrzeb szkoły oraz nauczycieli prowadzącej do ustalenia obszarów, w których szkoła może pełnić funkcję szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie infrastruktury

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie programu, koncepcji pracy

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie kompetencji kadry pedagogicznej

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) warunków, jakie musi spełniać szkoła przystępująca do wdrożenia modelu szkoły ćwiczeń w zakresie kompetencji dyrektora

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) kolejności i czasu trwania poszczególnych etapów wdrażania modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

II. Kryteria wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- b) użyteczne
- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) doświadczenia i kompetencji kadry pedagogicznej szkoły

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) nowatorskich rozwiązań dydaktycznych i organizacyjnych (innowacyjne metody, formy, programy itp.) wypracowanych w szkole

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) upowszechniania i promowania działalności innowacyjnej przez szkołę

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) zaangażowania szkoły w realizację projektów i programów edukacyjnych

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

e) współpracy szkoły z instytucjami oświatowymi i sektora niepublicznego

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

f) bazy dydaktycznej i infrastruktury szkoły

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

g) kompetencji i stylu zarządzania szkołą przez dyrektora

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

III. Organizacja pracy szkoły ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- b) użyteczne
- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

a) funkcjonowania w szkole zespołu ds. rozwoju szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) zasad współpracy instytucji systemu wspomagania i uczelni w zakresie planowania, organizowania i ewaluowania działań podjętych przez szkołę ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) metod i form wzbogacania kompetencji nauczycieli szkoły ćwiczeń (trenerów)

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) metod i form doskonalenia kompetencji nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) zasad działania sieci współpracy nauczycieli szkół ćwiczeń z nauczycielami ze szkół współpracujących oraz studentami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) roli i zadań nauczycieli szkoły ćwiczeń w odniesieniu do nauczycieli ze szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) roli i zadań nauczycieli szkół ćwiczeń w odniesieniu do kształcenia studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

h) roli i zadań nauczycieli ze szkół współpracujących w implementacji założeń modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

i) roli i zadań studentów we wdrażaniu założeń modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

j) infrastruktury niezbędnej do prowadzenia innowacyjnych form kształcenia i doskonalenia

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

k) zasad wsparcia nauczycieli i studentów przez instytucje wsparcia i nadzoru pedagogicznego

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

l) organizowania współpracy

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

m) respektowania zasady podmiotowości w relacjach edukacyjnych

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

n) tworzenia klimatu sprzyjającego uczeniu się

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

o) wprowadzania innowacyjnych rozwiązań

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

p) sposobów kształtowania kompetencji kluczowych, w tym TIK

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

q) sposobów monitorowania działań i ewaluacji pracy w szkole ćwiczeń oraz szkołach współpracujących i uczelni

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

r) strategii zarządzania szkołą ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

IV. Współpraca placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- a) jasne i czytelne (zrozumiałe)
- b) użyteczne
- c) pozwalały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- d) adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- e) innowacyjne

w następujących zakresach:

- a) ogólnych zasad współpracy instytucji (placówki doskonalenia nauczycieli, biblioteki, poradnia psycho-pedagogiczna) podczas otwierania i działania szkoły ćwiczeń oraz szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) zasad współpracy poszczególnych instytucji we wspomaganiu szkoły przy wyborze obszarów przedmiotowych

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) zasad dotyczących współpracy instytucji ze szkołą ćwiczeń w przygotowaniu ofert doskonalenia dla nauczycieli i dyrektorów szkół ćwiczeń oraz szkół współpracujących

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) odrębności zadań poszczególnych instytucji wobec szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

e) zakresu odpowiedzialności poszczególnych instytucji za wdrażanie modelu

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

f) form i metod współpracy szkoły z poszczególnymi instytucjami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

g) metod wsparcia działalności szkoły ćwiczeń przez poszczególne instytucje, jak: tutoring, mentoring, coaching, superwizja, collaborative learning

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) sposobów monitorowania współpracy poszczególnych instytucji ze szkołą

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

i) zasad i metod ewaluowania jakości współpracy instytucji ze szkołą

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo adekwatne

nieinnowacyjne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo innowacyjne

2. Proszę wskazać (x), wobec jakiej instytucji w Pani/Pana ocenie model szkoły ćwiczeń najlepiej określił powyższe kryteria współpracy ze szkołą ćwiczeń, a wobec jakiej najslabiej?

Typ instytucji	Najlepiej określone kryteria współpracy	Najsłabiej określone kryteria współpracy
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna		
Placówki doskonalenia nauczycieli		
Uczelnia wyższa		
Biblioteka		

V. Rola szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:
- jasne i czytelne (zrozumiałe)
 - użyteczne
 - pozwały na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
 - adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
 - innowacyjne

w następujących zakresach:

- celów i obszarów współpracy uczelni ze szkołą ćwiczeń na poszczególnych etapach wdrażania modelu

nieczytelne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo czytelne

nieużyteczne

1.....2.....3.....4.....5

bardzo użyteczne

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

b) zasad współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczących metod pracy w zakresie przygotowania zawodowego studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

c) zasad współpracy uczelni i szkoły ćwiczeń dotyczących metod pracy szkoły ćwiczeń w odniesieniu do doskonalenia nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

d) sposobów wspierania szkoły ćwiczeń przez uczelnie na etapie diagnozowania zasobów szkoły

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

e) roli uczelni w kształceniu kadry szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) roli uczelni w przygotowaniu oferty edukacyjnej dla nauczycieli i studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

g) roli uczelni w tworzeniu społeczności wzajemnie uczącej się

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

h) opracowania materiałów dydaktycznych dla studentów i nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

i) koordynowania sieci współpracy i samodoskonalenia nauczycieli i studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

j) roli uczelni w promowaniu innowacyjnej działalności edukacyjnej szkół ćwiczeń (seminaria, konferencje) w środowisku

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

k) sposobów wspierania działalności szkoły przez uczelnie na etapie ewaluacji jakości wdrażania modelu szkoły ćwiczeń

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

VI. Wykorzystanie materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych

1. Proszę ocenić na skali stopień, w jakim założenia modelu szkoły ćwiczeń były dla Pani/Pana:

- jasne i czytelne (zrozumiałe)
- użyteczne
- pozwalają na elastyczne ich dostosowanie do możliwości szkoły i środowiska szkolnego
- adekwatne do potrzeb szkoły i środowiska szkolnego
- innowacyjne

w następujących zakresach:

- roli i zadań poszczególnych instytucji wspierających szkołę ćwiczeń w procesie tworzenia materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

- celów i sposobów wykorzystania materiałów w codziennej pracy z uczniami

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

c) celów i sposobów wykorzystania materiałów w zakresie kształcenia studentów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

d) celów i sposobów wykorzystania materiałów w dokształcaniu nauczycieli

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
---------------	---------------------------	-------------------

nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
--------------	---------------------------	------------------

nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne
----------------	---------------------------	--------------------

e) zasad upowszechniania, popularyzacji materiałów w środowisku

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
-------------	---------------------------	-----------------

nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
--------------	---------------------------	------------------

nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

f) określenia adresatów-odbiorców-użytkowników materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

g) przygotowania merytorycznego i metodycznego nauczycieli do korzystania z materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

h) przygotowania zaplecza materialnego do korzystania z materiałów

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

i) bieżącej ewaluacji jakości wytworzonych materiałów w procesie ich implementacji

nieczytelne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo czytelne
nieużyteczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo użyteczne
nieelastyczne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo elastyczne
nieadekwatne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo adekwatne
nieinnowacyjne	1.....2.....3.....4.....5	bardzo innowacyjne

KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA STUDENTÓW

Drodzy Studenci,

zwracam się z uprzejmą prośbą o wypełnienie niniejszego kwestionariusza. Składa się on głównie z pytań zamkniętych i służy do zebrania Państwa opinii na temat funkcjonalności modelu szkoły ćwiczeń. Badanie ma charakter anonimowy i posłuży jedynie do sporządzenia raportu, który jest integralnym elementem projektu. Każda informacja od Państwa ma zatem dużą wartość dla realizacji tego zadania. W związku z tym bardzo proszę o udzielenie rzetelnych i wyczerpujących odpowiedzi.

Dziękuję za udział w badaniu.
W imieniu Zespołu Badawczego
Renata Michalak

Proszę wpisać studiowaną specjalność:

.....

Proszę wskazać, zakreślając odpowiednią liczbę:

1. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan swój udział w projekcie:

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

2. Jak ocenia Pani/Pan efektywność projektu w zakresie:

A. Organizacji warsztatów (dostępność materiałów, atmosfera, miejsce, punktualność...)

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

B. Organizacji lekcji pokazowych (dostępność materiałów, atmosfera, miejsce, punktualność...)

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

C. Wzbogacenia osobistych kompetencji w zakresie organizacji procesu kształcenia:

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

D. Zawartości merytorycznej warsztatów, lekcji pokazowych (atrakcyjność treści, tematów, problematyki...):

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

E. Kompetencji nauczycieli prowadzących warsztaty, lekcje pokazowe:

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

F. Jakości uzyskanych materiałów (podręczniki, filmy instruktażowe):

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

G. Spełnienia osobistych oczekiwań:

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

H. Wzrostu zrozumienia studiowanych treści:

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

I. Wzrostu samoświadomości w zakresie zasobów/możliwości niezbędnych do pełnienia roli profesjonalnego nauczyciela:

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

J. Wzrostu motywacji do doskonalenia swoich kompetencji nauczycielskich:

bardzo wysoko

1.....2.....3.....4.....5

bardzo nisko

3. W jakim stopniu realizacja praktyk zawodowych w szkole ćwiczeń wzbogaciła Pani/Pana wiedzę dotyczącą:

A. Sposobów rozumienia kompetencji kluczowych:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

B. Metod nauczania, w tym metod badawczych:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

C. Warunków organizacji procesu kształcenia:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

D. Oceniania procesu kształcenia:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

4. W jakim stopniu realizacja praktyk zawodowych w szkole ćwiczeń wzbogaciła Pani/Pana umiejętności w zakresie:

A. Rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych z matematyki:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

B. Rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych z języka obcego:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

C. Rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych z przyrody:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

D. Rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych z IT:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

E. Motywowania uczniów, rozbudzania ich ciekawości poznawczej:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

F. Tworzenia i wykorzystywania zróżnicowanych środków dydaktycznych, także IT, do planowania procesu kształcenia:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

G. Projektowania sytuacji zadaniowych, sprzyjających aktywnemu i samodzielnemu poszukiwaniu i odkrywaniu wiedzy przez uczniów

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

H. Korzystania z metod badawczych, jak obserwacja, eksperyment

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

I. Organizacji procesu edukacyjnego użytecznego dla ucznia, wspierającego jego rozumienie zjawisk zachodzących w otaczającym świecie

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

J. Organizowania zajęć poza budynkiem szkolnym

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

K. Indywidualizacji procesu kształcenia:

bardzo wysokim

1.....2.....3.....4.....5

bardzo niskim

5. Jak ocenia Pani/Pan efektywność szkoły ćwiczeń z uwagi na:

A. Nakład pracy, dodatkowe obowiązki, włożony wysiłek:

- zdecydowanie pozytywnie
- pozytywnie
- raczej pozytywnie
- raczej niepozytywnie
- niepozytywnie
- zdecydowanie niepozytywnie

B. Czas włożony w realizację projektu:

- zdecydowanie pozytywnie
- pozytywnie
- raczej pozytywnie
- raczej niepozytywnie
- niepozytywnie
- zdecydowanie niepozytywnie

C. Rzeczywiste efekty, uzyskane rezultaty:

- zdecydowanie pozytywnie
- pozytywnie
- raczej pozytywnie
- raczej niepozytywnie
- niepozytywnie
- zdecydowanie niepozytywnie

6. Czy uważa Pani/Pan, że szkoła ćwiczeń posiada dużą wartość dla przygotowania studentów do zawodu nauczyciela?

- zdecydowanie tak
- tak
- trudno powiedzieć
- raczej nie
- zdecydowanie nie

7. Jeśli chciałaby/chciałby Pan/Pani podzielić się czymś istotnym w zakresie efektywności szkoły ćwiczeń, to bardzo proszę wyrazić to poniżej:

.....

.....

.....

.....

Bardzo serdecznie dziękuję za zaangażowanie w badanie.

Metoda badawcza: wykład jakościowy

Technika: FGI (Focus Group Interview) czyli Zogniskowany Wywiad Grupowy

Pytania do wywiadów fokusowych

Obszary badane:

- (1) Procedura wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń lub szkołę współpracującą; (2) Kryteria wyboru szkoły na szkołę ćwiczeń; (3) Organizacja pracy szkoły ćwiczeń; (4) Współpraca placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych na rzecz wspierania szkół ćwiczeń; (5) Rola szkół wyższych w procesie kształcenia i doskonalenia nauczycieli w szkołach ćwiczeń; (6) Wykorzystanie materiałów powstałych w okresie realizacji projektu, wspierających pracę nauczycieli w czterech obszarach przedmiotowych.

Pytania do nauczycieli i dyrektorów szkół ćwiczeń:

1. Jakie powody skłoniły Państwa do podjęcia wysiłku na rzecz tworzenia szkoły ćwiczeń w Państwa szkole? Czy były znane kryteria przystąpienia szkoły do projektu? Kto zdecydował o przystąpieniu szkoły do projektu? Jakie zmiany proponują Państwo na etapie rekrutacji szkół? Czy odbyła się diagnoza zasobów szkoły? Kto ją przeprowadzał?
2. Jak przebiegała w Państwa szkole organizacja szkoły ćwiczeń? Jakie były kolejne jej etapy? Który etap był najtrudniejszy? Czy czujecie się Państwo wspólnotą wzajemnego uczenia się? Jeśli tak, to w czym się to wyraża?
3. Jak ogólnie oceniają Państwo wdrażanie modelu szkoły ćwiczeń dla rozwoju szkoły i jakości jej funkcjonowania? Jakie korzyści zauważacie? Jakie obszary funkcjonowania szkoły wymagają jeszcze wsparcia, by szkoła mogła w pełni realizować funkcję szkoły ćwiczeń: (1) dla studentów; (2) dla nauczycieli z innych szkół?
4. Jak oceniają Państwo wdrożenie modelu dla doskonalenia własnych kompetencji zawodowych? W jakich obszarach zauważają Państwo pozytywne zmiany? W jakich obszarach szkoły potrzebują jeszcze wsparcia, by lepiej wypełniać funkcje związane z funkcjonowaniem szkoły ćwiczeń?
5. Jak oceniają Państwo wsparcie placówek w tworzeniu i funkcjonowaniu szkoły ćwiczeń: placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych, uczelni wyższych? Jakie obszary współpracy wymagają wzmocnienia, modyfikacji, zmiany?
6. Jak oceniacie Państwo materiały metodyczne, powstałe podczas trwania projektu? Czy autentycznie wspierają one pracę nauczycieli zgodnie z modelem konstruktywistycznym, a więc.....?

Pytania do nauczycieli i dyrektorów szkół współpracujących ze szkołą ćwiczeń:

1. Jakie powody skłoniły Państwa do podjęcia współpracy ze szkołą ćwiczeń? Czy były znane kryteria przystąpienia szkoły do projektu? Kto zdecydował o przystąpieniu szkoły do projektu? Jakie zmiany proponują Państwo na etapie rekrutacji szkół?
2. Jak w Państwa szkole przebiegała organizacja współpracy ze szkołą ćwiczeń? Jakie były kolejne jej etapy? Który etap był najtrudniejszy? Czy czujecie się Państwo wspólnotą wzajemnego uczenia się? Jeśli tak, to w czym się to wyraża?
3. Jak ogólnie oceniają Państwo współpracę ze szkołą ćwiczeń dla rozwoju szkoły i jakości jej funkcjonowania? Jakie korzyści zauważacie? Jakie obszary funkcjonowania szkoły wymagają jeszcze wsparcia?
4. Jak oceniają Państwo współpracę ze szkołą ćwiczeń dla doskonalenia własnych kompetencji zawodowych? W jakich obszarach zauważają Państwo pozytywne zmiany? W jakich potrzebują jeszcze wsparcia?
5. Jak oceniają Państwo wsparcie placówek w tworzeniu i funkcjonowaniu szkoły ćwiczeń: placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych, bibliotek pedagogicznych, uczelni wyższych? Jakie obszary współpracy wymagają wzmocnienia, modyfikacji, zmiany?
6. Jak oceniają Państwo materiały metodyczne, powstałe podczas trwania projektu? Czy autentycznie wspierają one pracę nauczycieli zgodnie z modelem konstruktywistycznym, a więc.....? Jeśli nie, to jakie materiały byłyby w większym stopniu przydatne?

Pytania do przedstawicieli placówek wspierających funkcjonowanie szkoły ćwiczeń, w tym uczelni wyższych:

1. Jakie powody skłoniły Państwa do podjęcia współpracy ze szkołą ćwiczeń? Czy były znane Państwu założenia modelu szkoły ćwiczeń? Czy były znane zasady współpracy Państwa placówki ze szkołami ćwiczeń?
2. Jak przebiegała w Państwa placówce organizacja współpracy ze szkołą ćwiczeń? Jakie były kolejne jej etapy? W czym wyrażało się wsparcie nauczycieli przez Państwa placówkę? Który etap współpracy był najtrudniejszy? Czy czujecie się Państwo zaangażowani w tworzenie wspólnoty wzajemnego uczenia się nauczycieli? Jeśli tak, to w czym się to wyraża?
3. Jak ogólnie oceniają Państwo współpracę ze szkołą ćwiczeń dla organizowania doskonalenia zawodowego nauczycieli? Jakie korzyści zauważacie? Jakie obszary współpracy wymagają modyfikacji? Czy model szkoły ćwiczeń w Państwa opinii spełnił swe funkcje w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli w odniesieniu do studentów i nauczycieli czynnych zawodowo?
4. Jak oceniają Państwo materiały metodyczne, powstałe podczas trwania projektu? Czy byli Państwo zaangażowani w ich tworzenie? Czy autentycznie wspierają one pracę nauczycieli zgodnie z modelem konstruktywistycznym, a więc.....? Jeśli nie, to jakie materiały byłyby w większym stopniu przydatne? Kto powinien je tworzyć?

4. Linki do szczegółowych wyników z badania poszczególnych grup podmiotów wdrażających model

https://docs.google.com/forms/d/1YpC9sklrUUrjJimErIXSORy7vJV8UYqxYZH8b2C_QHs/edit?usp=sharing

<https://docs.google.com/forms/d/11g7RfkhplWpBZJnfcQ7wjYK8W19X2qeMu8io6FYp-Now/edit?usp=sharing>

https://docs.google.com/forms/d/1_zWsNeVLoG7L2pUouh81WKLgQmwds-1O5xdG-p1WoyUg/edit?usp=sharing

<https://docs.google.com/forms/d/1pylOqDHFebI9uPBboVMOCqu6eojxmDnqYF38CYv-s4E4/edit?usp=sharing>

<https://docs.google.com/forms/d/1uRradXgv3dKp5s2wmWHYR1VUhYjYBJTReR2eM-dydm68/edit?usp=sharing>

https://docs.google.com/forms/d/1U24FBub-3wl-7-K_QDM86-ZuFzT7d6NeoyP7b8_XY2Y/edit?usp=sharing

<https://docs.google.com/forms/d/1YGY2iSKfDkhzMXMfodFzE1OsDIT5hk1ulCnFaD-m6Gv8/edit?usp=sharing>

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00
www.ore.edu.pl